

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Rigorózní práce

**Struktura a vývoj kriminality v krajích
České republiky**

**Structure and Development of Criminality in
the Administrative Regions of the Czech
Republic**

Mgr. Martin Bejbl

Konzultant: doc. JUDr. Bc. Tomáš Gřivna, Ph.D.

Únor 2014

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou rigorózní práci vypracoval samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne.....

Podpis.....

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval panu doc. JUDr. Bc. Tomášovi Gřivnovi, Ph.D. za pomoc při zpracování této rigorózní práce, Oddělení tisku a prevence Policejního prezidia ČR za odpovědi na moje dotazy a v neposlední řadě také svým rodičům za důležitou (nejen) morální podporu při studiu.

Abstrakt

Tato rigorózní práce je zaměřena na strukturu a vývoj kriminality ve vyšších územně samosprávných celcích České republiky od jejich vzniku v roce 2000, až do roku 2012. Cílem práce je zmapovat a popsat strukturu a vývoj kriminality v různých částech naší republiky, její pachatele, trestné činy typické pro daný kraj a v neposlední řadě i objasněnost kriminality. Současně jsou v textu vysvětleny základní pojmy, jako kriminologie, kriminalita, její struktura, stav a vývoj, prameny, z kterých lze informace o kriminalitě čerpat, případně rozdíl mezi kriminalitou registrovanou a latentní.

Abstract

This thesis is focused on the structure and development of crime in the single administrative regions of the Czech Republic over the period from year 2000 when these new administrative units were established until year 2012. The main aim of the thesis is to map and describe the structure and development of crime in the different parts of the Czech Republic, the profile of typical offenders and crime typical for the given region and last but not least the detection rate of crime committed in the analyzed areas. The text also explains the key terms such as criminology and crime and its structure and development and presents the main sources of data used for the hereabove described analysis. The difference between latent and registered crime is also discussed therein.

Obsah

Abstrakt	4
1. Úvod	7
1.1. Kriminalita a kriminologie	8
1.2. Prameny informací o kriminalitě v ČR	11
1.3. Kriminalita registrovaná a kriminalita latentní.....	13
1.4. Druhy kriminality	15
1.4.1. Kriminalita majetková.....	15
1.4.2. Kriminalita násilná	16
1.4.3. Kriminalita mravnostní	17
1.4.4. Kriminalita hospodářská	18
1.4.5. Kriminalita ostatní, zbývající a vojenské trestné činy	20
1.5. Stav, struktura a vývoj kriminality	21
2. Struktura a vývoj kriminality v České republice v letech 2000 – 2012	22
2.1. Struktura registrované kriminality v České republice	22
2.2. Vývoj registrované kriminality v České republice v letech 2000 – 2012	24
3. Struktura a vývoj kriminality v krajích České republiky v letech 2000 – 2012	33
3.1. Vznik krajů a jejich zatížení kriminalitou v roce 2012	33
3.2. Struktura a vývoj kriminality v hlavním městě Praha	35
3.2.1. Struktura registrované kriminality v hl. městě Praha v roce 2012	37
3.2.2. Vývoj registrované kriminality v hl. městě Praha v letech 2000 - 2012.....	39
3.2.3. Zhodnocení kriminality v hl. městě Praha	47
3.3. Struktura a vývoj kriminality ve Středočeském kraji	47
3.3.1. Struktura registrované kriminality ve Středočeském kraji v roce 2012	49
3.3.2. Vývoj registrované kriminality ve Středočeském kraji v letech 2000 – 2012	51
3.3.3. Zhodnocení kriminality ve Středočeském kraji	57
3.4. Struktura a vývoj kriminality v Jihočeském kraji.....	58
3.4.1. Struktura registrované kriminality v Jihočeském kraji v roce 2012	59
3.4.2. Vývoj registrované kriminality v Jihočeském kraji v letech 2000 – 2012.....	61
3.4.3. Zhodnocení kriminality v Jihočeském kraji	69
3.5. Struktura a vývoj kriminality v Plzeňském kraji	70
3.5.1. Struktura registrované kriminality v Plzeňském kraji v roce 2012.....	71
3.5.2. Vývoj registrované kriminality v Plzeňském kraji v letech 2000 – 2012	73
3.5.3. Zhodnocení kriminality v Plzeňském kraji	79
3.6. Struktura a vývoj kriminality v Karlovarském kraji.....	79
3.6.1. Struktura registrované kriminality v Karlovarském kraji v roce 2012	81
3.6.2. Vývoj registrované kriminality v Karlovarském kraji v letech 2000 – 2012.....	83
3.6.3. Zhodnocení kriminality v Karlovarském kraji	89
3.7. Struktura a vývoj kriminality v Ústeckém kraji	89
3.7.1. Struktura registrované kriminality v Ústeckém kraji v roce 2012	91
3.7.2. Vývoj registrované kriminality v Ústeckém kraji v letech 2000 – 2012	92

3.7.3. Zhodnocení kriminality v Ústeckém kraji.....	99
3.8. Struktura a vývoj kriminality v Libereckém kraji	100
3.8.1. Struktura registrované kriminality v Libereckém kraji v roce 2012	101
3.8.2. Vývoj registrované kriminality v Libereckém kraji v letech 2000 – 2012	103
3.8.3. Zhodnocení kriminality v Libereckém kraji	109
3.9. Struktura a vývoj kriminality v Královéhradeckém kraji.....	110
3.9.1. Struktura registrované kriminality v Královéhradeckém kraji v roce 2012.....	112
3.9.2. Vývoj registrované kriminality v Královéhradeckém kraji v letech 2000 – 2012 ...	114
3.9.3. Zhodnocení kriminality v Královéhradeckém kraji	120
3.10. Struktura a vývoj kriminality v Pardubickém kraji	120
3.10.1. Struktura registrované kriminality v Pardubickém kraji v roce 2012	122
3.10.2. Vývoj registrované kriminality v Pardubickém kraji v letech 2000 – 2012	124
3.10.3. Zhodnocení kriminality v Pardubickém kraji	130
3.11. Struktura a vývoj kriminality v Kraji Vysočina	131
3.11.1. Struktura registrované kriminality v Kraji Vysočina v roce 2012	132
3.11.2. Vývoj registrované kriminality v Kraji Vysočina v letech 2000 – 2012	135
3.11.3. Zhodnocení kriminality v Kraji Vysočina.....	142
3.12. Struktura a vývoj kriminality v Jihomoravském kraji	142
3.12.1. Struktura registrované kriminality v Jihomoravském kraji v roce 2012.....	144
3.12.2. Vývoj registrované kriminality v Jihomoravském kraji v letech 2000 – 2012	146
3.12.3. Zhodnocení kriminality v Jihomoravském kraji	153
3.13. Struktura a vývoj kriminality v Olomouckém kraji	154
3.13.1. Struktura registrované kriminality v Olomouckém kraji v roce 2012	156
3.13.2. Vývoj registrované kriminality v Olomouckém kraji v letech 2000 – 2012	158
3.13.3. Zhodnocení kriminality v Olomouckém kraji.....	165
3.14. Struktura a vývoj kriminality ve Zlínském kraji	165
3.14.1. Struktura registrované kriminality ve Zlínském kraji v roce 2012	167
3.14.2. Vývoj registrované kriminality ve Zlínském kraji v letech 2000 – 2012	169
3.14.3. Zhodnocení kriminality ve Zlínském kraji.....	176
3.15. Struktura a vývoj kriminality v Moravskoslezském kraji	177
3.15.1. Struktura registrované kriminality v Moravskoslezském v roce 2012	178
3.15.2. Vývoj registrované kriminality v Moravskoslezském kraji v letech 2000-2012 ...	180
3.15.3. Zhodnocení kriminality v Moravskoslezském kraji.....	187
4. Závěr	188
Seznam použitých zkratk	192
Seznam literatury	193
Elektronické zdroje.....	196
Summary.....	197
Klíčová slova.....	199

1. Úvod

Téma rigorózní práce je zvoleno s ohledem na neustálou aktuálnost dané problematiky, neboť kriminalita a boj s ní je častým tématem nejen politických, ale i celospolečenských debat. Ačkoliv se jedná o často diskutovaný problém, drtivá většina publikací se věnuje pouze kriminalitě v České republice jako celku, avšak již nerozlišuje nuance kriminality v jednotlivých vyšších územně samosprávných celcích. Absence ucelené studie na toto téma a zároveň snaha tuto mezeru nějakým způsobem efektivně a věčně zaplnit, byly hlavním důvodem vzniku této práce. Současně podrobnější informace o kriminalitě pomáhají zákonodárcům a policejním orgánům určit na jaký druh trestné činnosti je třeba zaměřit svoji pozornost, případně jaké zbraně v boji s ní zvolit. Cílem níže uvedeného textu je tedy zmapovat strukturu a vývoj kriminality ve vyšších územně samosprávných celcích České republiky od jejich vzniku v roce 2000, až do roku 2012 a zároveň vydefinovat odlišnosti typické pro jednotlivé oblasti naší země a umožnit tak lepší boj s kriminalitou. Po prostudování tohoto textu by měl zájemce o danou problematiku získat nejen představu o struktuře a vývoji kriminality v různých částech naší republiky během posledních dvanácti let, o trestných činech typických pro daný kraj, jejich pachatelích a v neposlední řadě o jejich objasněnosti, ale také vizi, jakým způsobem s kriminalitou v jednotlivých oblastech naší země do budoucna bojovat a pokud možno ji i snižovat.

Samotnou práci pak můžeme rozdělit na tři základní části. V první nalezneme definice základních pojmů, jako je kriminologie, kriminalita, základní rozdělení kriminality podle statistik Policie ČR na kriminalitu majetkovou, hospodářskou, mravnostní, násilnou, ostatní, zbývajících a vojenské trestné činy. Dále první část obsahuje informace o pramenech, odkud lze informace o kriminalitě čerpat, rozdíl mezi kriminalitou registrovanou a latentní a v neposlední řadě též definici pojmů stav, struktura a vývoj kriminality. Druhá část práce se zabývá strukturou a vývojem kriminality v České republice jako celku v letech 2000 až 2012, počtem stíhaných a vyšetřovaných osob a také zjištěnou škodou, kterou kriminalita způsobila. Třetí, stěžejní část práce, obsahuje informace o struktuře a vývoji kriminality v jednotlivých krajích ČR. V této části nalezneme vždy základní sociogeografické údaje charakterizující konkrétní kraj, jako jsou rozloha, obyvatelstvo, nezaměstnanost, průmyslový charakter a další aspekty typické pro danou oblast, které mohou ovlivnit kriminalitu. Následně pak

údaje o struktuře kriminality daného kraje v roce 2012 a vývoji kriminality, počtu stíhaných vyšetřovaných osob a zjištěné škody způsobené kriminalitou v daném kraji v letech 2000 až 2012.

Na závěr je třeba dodat, že jako dominantní pramen o kriminalitě jsou v textu použity statistiky Policie ČR, podle nichž pak dále kriminalitu rozdělujeme do jednotlivých skupin. S ohledem na použité zdroje se budeme zabývat strukturou a vývojem kriminality zjevné neboli registrované, nikoliv kriminality latentní.

1.1. Kriminalita a kriminologie

Jak už samotný název rigorózní práce napovídá, klíčovým pojmem, s nímž se v dalších textu bude hojně operovat, je pojem kriminalita. Se zločinností jsme se setkávali a dodnes se setkáváme ve všech společnostech a civilizacích bez ohledu na systém vlády, nebo stupeň rozvoje dané země. Vzniká v určitém stádiu vývoje společnosti a spolu s ní se pak dále mění. V různých obdobích tedy dochází k zvyšování, nebo naopak ke snižování kriminality. I přes nesporný fakt, že je kriminalita jevem pro společnost škodlivým, její úplné odstranění je prakticky nemožné.

Kořeny samotného pojmu kriminalita můžeme nalézt v latinském slově *crimen* tj. zločin. V různých kriminologických publikacích se pak zpravidla objevují dvě základní definice tohoto pojmu, a to legální a sociologické. Legální pojetí kriminality, shodné s trestněprávním pojmem, kriminalitou chápe souhrn jednání, která trestní právo posuzuje jako trestné činy, a její úroveň vyjadřuje jako souhrn evidovaných trestných činů.¹ Naopak dle sociologického pojetí je kriminalita definována jako odchylné chování od určité normy.² Ani jedno pojetí samo o sobě není dokonalé. U legálního pojetí, pokud je vymezení kriminality bytostně spjata s trestními zákoníky, se logicky vnucuje úvaha, že jakmile by neexistovalo trestní právo, neexistovala by kriminalita.³ Hlavním nedostatkem legálního pojetí je fakt, že trestní zákoníky procházejí neustále více či méně podstatnými změnami. Jednání, které je v určitém čase označeno za trestný čin pak může být v jiném časovém období považováno za přestupek, nebo nemusí být sankcionováno vůbec. Příklady můžeme nalézt i v našem trestním zákonodárství,

---

¹ Zoubková, I., et. al., *Kriminologický slovník*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, s.80

² Novotný, O., Zapletal, J. a kol. *Kriminologie*. 3.vyd. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2008, s.21

³ Tomášek, J., *Úvod do kriminologie, jak studovat zločin*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010, s. 11

kupříkladu do roku 1989 u nás existovaly trestné činy opuštění republiky nebo příživnictví, které již současné právo nezná. Oproštěno od nedostatků však není ani pojetí sociologické. Hlavním problémem je neurčitost sociologické definice. Stejně jako se vyvíjejí trestní zákony, dochází k vývoji i morálních norem. To co by dříve bylo označeno za pohoršující chování, je dnes naopak zcela běžné. Normy se také nezřídka liší v jednotlivých zemích a kulturách, často dochází k rozporům ohledně norem i mezi různými věkovými skupinami v jedné zemi. Jako výchozí bod k úsudkům o kriminalitě z kvantitativního hlediska, tedy úvahám o stavu a struktuře kriminality, použijeme pojetí legálního, které je ovšem nutno prostřednictvím sociologického pohledu do jisté míry korigovat.⁴

Kriminalita bývá popisována z různých hledisek, jako jsou čas a prostor, struktura, rozsah, nebo pohyb.⁵ Z hlediska času a prostoru můžeme kriminalitu členit na celostátní, regionální a místní. Pokud vezmeme v úvahu strukturu, můžeme zločinnost rozlišit dle závažnosti nebo dle typů a skupin deliktů. Z hlediska pohybu popisujeme, jak se kriminalita vyvíjí. A nakonec kriminalitou z hlediska rozsahu se rozumí úhrn všech porušení práva, která se stala známými. Podle množství spáchaných trestných činů a jejich skladby pak můžeme určit vývoj kriminality a jeho trendy, a zjistit tak, jak se kriminalita v čase mění.

Kriminalitou jako společenským jevem, se zabývají různé vědy, ať už vědy právní nebo neprávní. Nejkomplexnější postavení mezi nimi má bezesporu kriminologie.

Pojem kriminologie vznikl spojením řeckého slova *logos*, tj. učení nebo věda a latinského slova *crimen*, tj. zločin. Většina kriminologů se shoduje na tom, že poprvé použil tohoto termínu v roce 1879 francouzský antropolog Paul Topinard a později se tento termín objevil i v názvu knihy italského právníka Raffaela Garofala „Criminologia“. Následným celosvětovým rozvojem se z kriminologie stává samostatná vědecká disciplína. Ačkoliv by se na první pohled mohlo zdát, že definovat kriminologii nebude nijak složité, opak je pravdou. Jak je zmíněno již výše, záleží už na samotné definici pojmu kriminalita. Bez ohledu na to, zda zvolíme legální nebo sociologické pojetí kriminality, vždy lze kriminologii definovat jako vědní disciplínu, která zkoumá

---

⁴ Novotný, O., Zapletal, J. a kol. *Kriminologie*. 3. vyd. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2008, s. 47

⁵ Kaiser, G. *Kriminologie*, 1. vydání, Praha C.H. Beck, 1994, s. 8

za pomoci teoretických postupů a empirických metod kriminalitu, její příčiny, projevy a latenci, pachatele, oběť a jejich vzájemný vztah, sankční systémy a jejich vzájemnou účinnost, formální sociální kontrolu kriminality uskutečňovanou prostřednictvím trestní justice, neformální sociální kontrolu, společenské procesy kriminalizace a viktimizace, prevenci a veřejné mínění o kriminalitě.⁶

Kriminologie patří mezi vědy empirické, neboť se zaměřuje na zkoumání reálných jevů a okolností souvisejících s kriminalitou. Zabývá se tedy kriminalitou jako skutečně existujícím problémem. Dalším znakem kriminologie je její multidisciplinárnost. Kriminalita jako sociálněpatologický fenomén má aspekty společenské i osobnostní, sociologické, psychologické, pedagogické trestněprávní a jiné, je tedy naukou na pomezí několika vědních disciplín.⁷ Kriminologie se orientuje buď na základní výzkum, nebo jde o aplikovanou kriminologii, u níž jde v první řadě o uplatnění poznatků v praxi. Mezi nejdůležitější úkoly kriminologie patří metodicky pomáhat zákonodárcům při rekodifikaci trestních kodexů, předvídat možné trendy vývoje kriminality a podílet se pomocí objektivních poznatků o kriminalitě na vytváření preventivních opatření.

Kriminologii můžeme členit podle oblastí, na které soustředí svůj zájem. Patří sem kriminální etiologie, která se zabývá příčinami kriminality, klinická kriminologie, zaměřená na osobnost pachatele, kriminální fenomenologie, která se snaží popsat jevové podoby kriminality, viktimologie, zabývající se obětí trestného činu a nakonec penologie, která se zabývá trestní sankcí.

Na závěr je pak třeba ještě zmínit rozdíl mezi kriminologií a kriminalistikou, obory, které laická veřejnost nezdědka zaměňuje. Ačkoliv je pro obě vědní disciplíny klíčovým pojmem zločin, jedná se o odlišné obory. Primárním úkolem kriminalistiky je vypracovávat efektivní metody odhalování a vyšetřování trestné činnosti, které následně využívá policie a další orgány činné v trestním řízení. Zvláště se pak zaměřuje na objasňování zákonitostí vzniku, shromažďování a využívání stop stejně jako na získávání dalších, kriminalisticky relevantních informací.⁸

---

⁶ Tomášek, J., *Úvod do kriminologie, jak studovat zločin*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010, s. 20

⁷ Novotný, O., Zapletal, J. a kol. *Kriminologie*. 3. vyd. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2008, s. 16

⁸ Tomášek, J., *Úvod do kriminologie, jak studovat zločin*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010, s. 23

1.2. Prameny informací o kriminalitě v ČR

K tomu, abychom mohli vědecky zkoumat strukturu a vývoj kriminality, potřebujeme určité nástroje, na prvním místě statistiky. Hlavním pramenem našeho poznání o zločinnosti jsou statistiky oficiální, tedy ty, které získávají a vedou orgány činné v trestním řízení. Dalším (neoficiálním) zdrojem informací o kriminalitě jako hromadném jevu je tzv. výzkumná statistika, vznikající sumarizací údajů o větším počtu sledovaných jednotek v průběhu kriminologického výzkumu.⁹

V České republice vypracovávají oficiální statistiky především policie, státní zastupitelství, soudy a Vězeňská služba ČR. Jelikož statistiky těchto institucí nejsou organizačně, ani metodicky zkoordinovány, objevují se v nich často rozdíly. Kromě zařazování trestných činů do skupin podle druhu kriminality, se liší také stádiem řízení, ze kterého data čerpají. Zatímco přípravné řízení eviduje policejní statistika, výsledky tohoto řízení sbírá statistika státního zastupitelství. Soudní statistika vykazuje údaje z řízení před soudem a údaje o výkonu soudních rozhodnutí eviduje vězeňská služba.

Policejní statistiku, kterou zpracovává specializovaný útvar Policejního prezidia ČR, můžeme rozdělit na dva základní systémy. Evidenčně statistický systém nám podává informace o policií zjištěných trestných činech, o stíhaných a vyšetřovaných osobách, o způsobené škodě a objasněných trestných činech. Za objasněné jsou považovány ty trestné činy, u kterých byl zjištěn pachatel. Druhým systémem je statistika služby dopravní policie, která nám poskytuje údaje o dopravních nehodách. Jednotlivé delikty jsou v policejní statistice strukturovány podle tzv. takticko-statistické klasifikace, která se v některých případech liší od znění trestního zákoníku (například trestný čin krádeže je zde dále dělen na krádeže kapesní, mezi zaměstnanci na pracovišti, věcí z automobilů atd.)¹⁰. Vzhledem k tomu, že údaje z policejní statistiky jsou časově nejbližší spáchání trestného činu a podávají nejpřesnější obraz, jsou nejčastěji využívány. Údaje o policejních statistikách můžeme nalézt např. v ročence „Statistika kriminality na území ČR“, nebo na internetové adrese www.policie.cz.

Statistiku státních zastupitelství a soudů (justiční statistiku) zpracovává Ministerstvo spravedlnosti ČR. Statistika se zabývá sledováním počtu osob, které se sice dopustily trestného činu, ale trestní stíhání proti nim není přípustné, včetně důvodů

⁹ Novotný, O., Zapletal, J. a kol. *Kriminologie*. 3. vyd. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2008, s. 53

¹⁰ Tomášek, J., *Úvod do kriminologie, jak studovat zločin*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010, s. 84

nepřípustnosti, počtu stíhaných, obžalovaných a odsouzených osob, včetně dat o druhu uložených trestů nebo ochranných opatření. Současně je evidován počet trestných činů, který se na rozdíl od statistiky policejní, člení podle hlav trestního zákoníku. Údaje o statistice státních zastupitelství a soudů jsou uvedeny v ročence Ministerstva spravedlnosti ČR, která je k nalezení na internetové adrese www.justice.cz.

Statistiku vězeňskou zpracovává a zveřejňuje Generální ředitelství Vězeňské služby ČR. Statistika obsahuje informace týkající se zajišťování vazby a výkonu trestu odnětí svobody. Z hlediska kriminologie je nejvýznamnější část týkající se obviněných a odsouzených. Uváděny jsou časové řady stavů obviněných a odsouzených, zvláště pak pokud jde o mladistvé a cizí státní příslušníky, a co do pohlaví a věkového složení.¹¹ Údaje o vězeňské statistice jsou obsaženy v ročenkách Generálního ředitelství Vězeňské služby ČR, které lze nalézt na internetové adrese www.vscr.cz.

Kromě výše zmíněných institucí, zpracovávají dílčí informace o kriminalitě Probační a mediační služba, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zdravotnictví nebo Český statistický úřad. Zapomenout bychom neměli ani na Institut pro kriminologii a sociální prevenci, který pravidelně vydává ročenky kriminality doplněné komentářem.

Při zkoumání kriminálních statistik je třeba brát v potaz skutečnost, že existují určité faktory, které nám obraz kriminality do určité míry zkreslují. Mezi nejčastější patří:

a) *Legislativní změny* – ty mají na kriminální statistiku velký vliv, neboť statistika vychází z platné právní úpravy. V souvislosti s legislativní změnou může dojít ke dvěma formám změn, dekriminlizaci nebo naopak ke kriminalizaci. V případě kriminalizace jde o postih jednání, které dříve trestné nebylo. Typickým příkladem je nedávné zavedení trestného činu nebezpečné pronásledování (stalking). Dekriminalizací se naopak rozumí zrušení některých skutkových podstat trestných činů. Typickým příkladem je rušení některých trestných činů po roce 1989.

b) *Změny v kriminální politice* - ty zapříčiňují, že se v různých obdobích klade jiný důraz na postih kriminality a jednotlivých trestných činů.

c) *Změny ve způsobu statistického vykazování* – jimi se rozumí změna pravidel, kterou si tvůrci statistik pro její vykazování stanoví. Příkladem může být dilema, zda

---

¹¹ Novotný, O., Zapletal, J. a kol. *Kriminologie*. 3. vyd. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2008, s. 59

v případě souběhu vykazat všechny sbíhající se trestné činy, nebo pouze nejzávažnější z nich.

d) *Demografické vlivy* – jde o nárůst nebo naopak úbytek populace.

e) *Amnestijní rozhodnutí prezidenta* - zvláště se pak jedná o ty ve formě abolicie, která znamená, že je u trestných činů zakázáno zahájit trestní stíhání a tam kde již bylo zahájeno, v něm pokračovat.

f) *Časová prodleva mezi spácháním trestného činu a registrací této skutečnosti.*

g) *Omyl při zpracování statistických údajů.*

Význam kriminální statistiky pro účely kriminologie a praktické kriminality lze spatřovat v roli nezastupitelného zdroje výchozích informací o stavu, struktuře a dynamice kriminality pro potřeby koncepčních opatření v kontrole kriminality. Je tedy nezastupitelným, i když nedokonalým pramenem informací o kriminalitě jako hromadném jevu.¹² Pro kriminologickou analýzu jsou pro svoji aktuálnost nejčastěji využívány statistiky policejní. Z tohoto důvodu budou také v tomto textu tvořit stěžejní pramen informací.

1.3. Kriminalita registrovaná a kriminalita latentní

Jak již jsme zmínili v předešlé kapitole, informace o kriminalitě získáváme ze statistik, které zpracovávají především policejní orgány, soudy, státní zastupitelství a vězeňská služba. Ze statistických údajů však není možné získat plastický a dokonalý obraz skutečné kriminality. Můžeme z nich čerpat informace pouze o kriminalitě zjevné (registrované), tedy o takové, která vyšla najevo a byla v příslušných statistikách zaevidována. O další části spáchané trestné činnosti se orgány činné v trestním řízení nedozví, a proto nemůže být zaregistrována v oficiálních statistikách. Jde o skrytou (latentní kriminalitu).¹³ Latentní kriminalitu můžeme tedy také definovat jako rozdíl mezi skutečnou a registrovanou kriminalitou.

V některých kriminologických publikacích se v kapitolách věnovaných latentní kriminalitě setkáme s pojmy černá čísla, šedá čísla a umělá latence. Pod pojmem černá čísla kriminality se rozumí trestná činnost, o níž se orgány činné v trestním řízení vůbec nedozvěděly. Černá čísla pak bývají označována jako přirozená latence. Za šedá čísla

¹² Novotný, O., Zapletal, J. a kol. *Kriminologie*. 3.vyd. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2008, s. 55

¹³ Zapletal, J. a kol., *Kriminologie, obecná část*, 3.vydání, Praha: Policejní akademie 2000, s. 20

kriminality bývá považována trestná činnost, o které se orgány činné v trestním řízení sice dozvěděly, avšak nepodařilo se jim najít pachatele. Kriminalitu, o níž se orgány činné v trestním řízení dozvěděly, ale z nějakého důvodu ji neevidovaly, označujeme jako umělou latenci.

K latenci kriminality může docházet z různých důvodů. Častá je u trestných činů, kde se ani jedna ze stran necítí jako oběť. Typickým příkladem jsou trestné činy související s podplácením. Další příčinou latence je to, že se některé delikty odehrají, aniž by o nich kdokoli věděl, nebo naopak svědci jsou, ale ti dané jednání tolerují nebo je nepovažují porušení zákona. K častým příčinám patří také nedostatek sil oběti, aby trestný čin oznámila, ať už z důvodu nízkého věku, nebo citové vazby k pachateli. V neposlední řadě se na latenci podílejí i lidé, kteří mají natolik negativní vztah k policii, že se spolupráci s ní úplně vyhýbají. Podle odhadů tvoří skrytá kriminalita až několiknásobek zjištěné. U různých trestných činů je latence různá, takže celkové informace o kriminalitě se skládají z údajů různé spolehlivosti. Obecně však platí, že čím je trestný čin více nebezpečný, tím je latence nižší a naopak.

Zkoumání latence má nezastupitelný význam, neboť vytváří další pramen informací o kriminalitě skutečné. Při získávání informací o latentní kriminalitě lze použít různé zdroje:

- a) *Výzkum obětí trestného činu* (viktimologické výzkumy) – respondenti jsou dotazováni jako možné oběti trestných činů, zda se nestali v určitém časovém období obětí trestného činu a výsledky se následně porovnávají s údaji v kriminálních statistikách.
- b) *Výzkum pachatelů trestných činů* (selfreporty) – respondenti jsou dotazováni, zda se sami nedopustili v určitém časovém období trestného činu, který nebyl evidován,
- c) *Výzkum informátorů* – respondenti jsou dotazováni, zda se stali svědky, nebo se nějakým jiným způsobem dozvěděli o trestném činu,
- d) *Experiment* – podstatou tohoto zdroje informací je simulace určitého delikventního chování a sledování zda bude odhaleno,
- e) *Odhady z objektivních zdrojů* – zde se při úsudku o rozsahu latentní kriminality vychází z existence podmínek, které mají na výskyt zločinnosti vliv. Využívají se zde například lékařské záznamy o ošetřených osobách a druhu jejich poranění, rozborů hospodaření, stížností spotřebitelů a další.

Ačkoliv je velmi obtížné zjistit skutečnou míru latence s ohledem na omezenou vypovídací hodnotu údajů získaných na základě kriminologických výzkumů, lze i přesto uvést o latentní kriminalitě některé poznatky obecnějšího charakteru, které z těchto výzkumů vyplývají:¹⁴

- latentní kriminalita je zpravidla u všech druhů kriminality větší než registrovaná,
- míra latence se u jednotlivých druhů kriminality liší,
- tam, kde se zvyšuje četnost páchání trestné činnosti, zvyšuje se i pravděpodobnost, že bude policií zachycena,
- také v oblasti latentní kriminality jsou pachatelé častěji muži než ženy,
- latentní kriminalita je vyšší u mladistvých, zvláště pokud jde o bagatelní trestné činy.

Můžeme tedy říci, že rozdíly mezi latentní a registrovanou kriminalitou dávají tušit, že rozsah a struktura trestné činnosti jsou rozhodujícím způsobem určovány pravděpodobností společenské reakce a sankce. Nelze tvrdit, že výzkum latence dává přesnější obraz než kriminální statistika, spíše se jedná o dvě cesty shromažďování údajů.¹⁵

Na závěr této kapitoly je třeba uvést, že se v dalším textu budeme zabývat kriminalitou získanou převážně z policejních statistik, tedy kriminalitou registrovanou.

1.4. Druhy kriminality

Policejní statistika, jež je hlavním zdrojem pro tuto práci, dělí kriminalitu na dvě základní kategorie, kriminalitu obecnou a kriminalitu jinou. Pod kriminalitu obecnou patří kriminalita majetková, násilná, mravnostní a kriminalita ostatní. Pod kriminalitu jinou pak statistika zařazuje hospodářskou kriminalitu, vojenské trestné činy a kriminalitu zbývající.

1.4.1. Kriminalita majetková

Majetková trestná činnost tvoří převážnou část kriminality celkové. Vyznačuje se především nízkou objasněností a vyšším podílem recidivistů a mladých pachatelů na spáchaných deliktech.

---

¹⁴ Kuchta,J., Válková,H. a kol., *Základy kriminologie a trestní politiky*, 1.vydání, Praha: C.H.Beck, 2005, s.127

¹⁵ Kaiser,G., *Kriminologie*, 1.vydání, Praha C.H.Beck, 1994, s.157

Od počátku kriminologie byla majetková kriminalita spojována především s chudobou a bídou. Hospodářský vzestup a růst životní úrovně v západní civilizaci ve druhé polovině 20. století však nepřinesl předpokládané snížení zločinnosti, ale naopak vedl k jejímu zvýšení. Nově se tak prosazuje koncepce kriminality z blahobytu, jež je založená na tezi, že rozpor mezi majetkovými nároky a reálnými možnostmi otevírá prostor pro kriminalitu.¹⁶ Charakteristickým znakem majetkové kriminality je útok proti cizímu majetku. Trestné činy, které spadají pod tento druh kriminality, se nacházejí v V. hlavě trestního zákoníku. K nejčastěji vyskytujícím se trestným činům patří krádež, podvod a zpronevěra. Majetkové delikty lze dále dělit na tři skupiny:

První skupinu tvoří trestné činy, pro něž je charakteristická snaha pachatele získat majetek a obohatit se na úkor druhých. Typickým příkladem je především krádež, podvod, zpronevěra, nebo lichva.

Druhou skupinu tvoří delikty, pro které je objektem vlastnictví. Pachatel se v tomto případě nezamýšlí obohatit, ale chce naopak poškodit jiné. Do této skupiny patří trestný čin poškození cizí věci, poškození věřitele, nebo zneužití vlastnictví.

Třetí skupinu tvoří trestné činy, pro něž je charakteristické využití trestné činnosti jiné osoby. Patří sem trestný čin podílnictví a legalizace výnosů z trestné činnosti. Tato skupina bývá v některých případech podřazována pod skupinu první.

Do kriminality majetkové patří i delikty, které ačkoliv mají majetkový aspekt, liší se primárním objektem. Typickým příkladem je loupež nebo některé podvody. Tyto trestné činy jsou pak vykazovány pod hlavičkou kriminality násilné, respektive hospodářské.

1.4.2. Kriminalita násilná

S pojmem násilná kriminalita se nejčastěji setkáváme v kriminologických a kriminalistických publikacích. Jde přitom o termín kriminologický, nikoliv právní. Trestní právo tento pojem nepoužívá, a ani násilné trestné činy nejsou uvedeny v trestním zákoníku jako ucelená skupina. Pojem násilná kriminalita vychází ze

---

¹⁶ Zoubková, I., et. al., *Kriminologický slovník*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, s.84

způsobu provedení trestného činu a zahrnuje ty trestné činy, jejichž významnou charakteristikou je poškození, nebo destrukce cílového objektu jednání.¹⁷

Násilná kriminalita je ve společnosti součástí společenského jevu, násilí. Pojem násilí pak bývá často zaměňován za pojem agrese, kterou můžeme definovat jako určité napadání nebo ubližování. Ovšem ne každé agresivní chování trestní zákoník postihuje. Proto je důležité definovat agresi kriminální, což je takové chování subjektu, které ohrožuje nebo porušuje zájmy chráněné trestním právem, při němž subjekt užívá fyzické síly nebo hrozby fyzickou silou, často s cílem poškodit nebo destruovat objekt činnosti.¹⁸ Příčiny agresivního chování vidí pak kriminologie ve vlivech vnějšího prostředí, které na člověka působí anebo ve vnitřních či vrozených mechanismech člověka. Násilnou kriminalitu můžeme definovat na základě dvou pojetí. Podle užšího pojetí, které bývá uváděno nejčastěji, je to úmyslné užití fyzického násilí vůči jiné osobě. Širší pojetí pak kromě fyzického zahrnuje i násilí psychické či násilí proti věci.

Jak jsme již uvedli výše, trestní zákoník neobsahuje žádnou jednotnou skupinu trestných činů označených jako násilné trestné činy. Ty tedy představují širokou škálu jednání a jsou rozptýleny v různých hlavách trestního zákoníku. Typickým příkladem násilné trestné činnosti jsou vražda, úmyslné ublížení na zdraví, loupež, nebo vydírání. Podíl násilné kriminality na obecné kriminalitě je zpravidla relativně nízký a pohybuje se okolo 8%. Typické je pro ni pak poměrně vysoká objasněnost.

1.4.3. Kriminalita mravnostní

Také kriminalitu mravnostní zařazujeme stejně jako tu násilnou, do kategorie kriminality obecné. Jejím typickým znakem je spjatost s pohlavním pudem. V některých českých a zahraničních publikacích bývá namísto kriminality mravnostní používán pojem sexuální kriminalita, který, jak si ale ukážeme níže, je pojmem užším. Kategorie mravnostní kriminality vychází z kritéria motivace kriminálního chování a zahrnuje proto všechna lidská sexuální chování, která nejsou společností akceptována.¹⁹ Problém může nastat při určení toho, co je sexuální chování, které není společností akceptované.

---

¹⁷ Kuchta, J., Válková, H. a kol., *Základy kriminologie a trestní politiky*, 1. vydání, Praha: C.H.Beck, 2005, s.379

¹⁸ Kuchta, J., Válková, H. a kol., *Základy kriminologie a trestní politiky*, 1. vydání, Praha: C.H.Beck, 2005, s.382

¹⁹ Kuchta, J., Válková, H. a kol., *Základy kriminologie a trestní politiky*, 1. vydání, Praha: C.H.Beck, 2005, s.406

Chování odlišné od toho, které je považováno za normální, je označováno jako deviace. Ovšem ne všechny sexuální deviace jsou trestním právem postihovány. Typickým příkladem je homosexualita, která ač byla dříve považována za deviaci a trestním právem postihována, postupným vývojem byla zrušena její trestnost a dnes je běžně akceptována. Zároveň také platí, že ne všechny mravnostní delikty páchají sexuální devianti, často se jich dopouštějí nedevidantní jedinci.

V mravnostní kriminalitě můžeme rozlišit dva okruhy kriminálního jednání, kriminalitu sexuální a kriminalitu spjatou s prostitucí.

Sexuální kriminalitu můžeme definovat jako ukájení pohlavního pudu ve společensky netolerované formě, především proti vůli jiné osoby nebo nerespektování trestním právem stanoveného počátečního věku pro sexuální chování, kde tak hrozí nebezpečí poškození tělesného, duševního a mravního vývoje.²⁰ Typickým příkladem sexuálního deliktu je trestný čin znásilnění, pohlavní zneužívání, nebo soulož mezi příbuznými.

Kriminalita spjatá s prostitucí souvisí s poskytováním sexuálních služeb za úplatu. Samotná prostituce není v České republice považována za trestné jednání, díky čemuž se naše země řadí mezi státy uplatňující takzvaný aboliční přístup. To znamená, že prostituce u nás není stíhána ani žádným způsobem regulována. Nabalují se však na ní další jednání, která už trestná jsou. Typickým příkladem je trestný čin kuplířství, nebo obchodování s lidmi.

Kriminalita mravnostní se podílí na obecné nejmenším podílem. Typická je pro ni vysoká latence, která souvisí s nízkou ochotou obětí oznamovat ji. Na závěr je třeba dodat, že trestní právo pojem mravnostní kriminalita nepoužívá, a ani trestní zákoník mravnostní trestné činy neuvádí v některé ze svých hlav, jako ucelenou skupinu. Mravnostní trestné činy jsou, podobně jako násilné, obsaženy ve více hlavách trestního zákoníku.

1.4.4. Kriminalita hospodářská

Kriminalita hospodářská patří spolu s kriminalitou zbývající a vojenskými trestnými činy do skupiny označené jako kriminalita jiná. V rámci druhů kriminalit se hospodářská trestná činnost řadí k velmi důležitým, neboť se často dotýká základních

---

²⁰ Zoubková, I., et. al., *Kriminologický slovník*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, s.85

příjmových složek státu a ovlivňuje tak podstatným způsobem kvalitu života celé společnosti. Obecně můžeme hospodářskou trestnou činnost charakterizovat jako protiprávní ekonomické jednání, kterým byl dosažen neoprávněný finanční nebo jiný prospěch na úkor jiného konkrétního ekonomického subjektu (stát, obchodní společnost, fond, fyzická osoba apod.)²¹. V zahraničních publikacích najdeme často místo pojmu hospodářská, pojem kriminalita ekonomická. Vyčerpávající definici hospodářské kriminality a zároveň její rozčlenění uvádí Doporučení Výboru ministrů členských států Rady Evropy o ekonomické kriminalitě číslo R (81)12, které v příloze uvádí, že pod tento pojem patří: kartelové trestné činy, podvodné postupy a zneužívání ekonomické situace, podvodné opatrování nebo zneužívání státních a mezinárodních dotací, počítačová kriminalita, podvodné firmy, padělání účetních závěrek společnosti a trestné činy související s účetnictvím, podvody týkající se ekonomické situace a základního jmění společnosti, porušování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců společnostmi, podvody ke škodě věřitelů, podvody vůči spotřebitelům, nekalá soutěž a klamavá reklama, daňové trestné činy a úniky v oblasti sociálních plateb podniků, celní delikty, trestné činy týkající se peněz a měny, trestné činy související s burzovními obchody a bankami a trestné činy proti životnímu prostředí.²²

Trestné činy patřící do skupiny kriminality hospodářské se zpravidla vyznačují specifickými znaky. Většinou jde o úmyslné trestné činy, které jsou plánovány delší dobu a následně velmi pečlivě provedeny. Vyskytují se zde většinou trestné činy ohrožovací a omisivní, jednání bývá nenásilné povahy. Často se zde uplatňují firmy s mezinárodním přesahem. Charakteristickým znakem pro hospodářskou trestnou činnost jsou i pachatelé. Může jít o pachatele příležitostné, kteří se rozhodnou spáchat delikt, když se vyskytne vhodná příležitost. Ty pak můžeme rozdělit na pachatele, jejichž hlavní motivací je potřeba riskovat, a pachatele z nutnosti, jež se deliktu dopustí, protože chtějí například udržet svoji firmu. Druhou skupinu tvoří pachatelé profesionální. Ti zaměřují svoji činnost na dosažení nelegálního zisku. Pro všechny výše uvedené pachatele je společným znakem vysokoškolské vzdělání, zkušenosti, vlastní finanční prostředky a konexe ve státní správě. Většinou bývají z vyšších a středních společenských vrstev.

---

²¹Zoubková, I., et. al., *Kriminologický slovník*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, s.85

²² Novotný, O., Zapletal, J. a kol. *Kriminologie*. 3.vyd. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2008, s.354

Do hospodářské kriminality řadí policejní statistika především trestné činy hospodářské, uvedené v hlavě VI. trestního zákoníku. Kromě nich sem zařazuje i některé typy podvodů, porušování povinnosti při správě cizího majetku, poškození věřitele, zvýhodnění věřitele, nebo pletichy v insolvenčním řízení. Naproti tomu statistiky soudů považují za hospodářskou kriminalitu pouze trestné činy uvedené v hlavě VI. zvláštní části trestního zákoníku. Vzhledem k uvedenému, mají statistiky policejní a soudů různou vypovídací hodnotu.

Ačkoliv se hospodářská kriminalita podobá té majetkové, nelze tyto dva druhy zaměňovat. Zatímco hospodářská kriminalita směřuje především proti hospodářskému systému, majetková naopak směřuje proti majetku fyzických nebo právnických osob. Základním rozdílem je tedy objekt, proti kterému směřují.

Na závěr kapitoly je třeba uvést, že se můžeme setkat také s pojmem finanční kriminalita. Tu lze označit za zvláštní skupinu kriminality hospodářské, jež se zabývá trestným jednáním ve finančním sektoru, tedy v oblasti bank, kapitálového trhu a finančních institucí.

1.4.5. Kriminalita ostatní, zbývající a vojenské trestné činy

Ačkoliv jde o druhy kriminality, které policejní statistika označuje nepříliš výmluvně, rozhodně nejde o kategorie zanedbatelné. Ostatní a zbývající trestná činnost tvoří dohromady okolo 22% kriminality celkové.

Kriminalita ostatní, patří spolu s násilnou, majetkovou a mravnostní trestnou činností do skupiny kriminality obecné. Její podíl na celkové kriminalitě je průměrně 6%. Mezi nejčastější delikty řadící se do této skupiny patří maření výkonu úředního rozhodnutí, výtržnictví, nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy, nebo poškození cizí věci.

Kriminalita zbývající patří spolu s hospodářskou a vojenskými trestnými činy do skupiny kriminality jiné. Její podíl na celkové kriminalitě je relativně vysoký a tvoří průměrně 16%. Mezi nejčastější trestné činy patřící do této skupiny řadíme zanedbání povinné výživy, ohrožení pod vlivem návykové látky, nebo šíření poplašné zprávy.

V policejních statistikách se objevuje ještě skupina označená jako vojenské trestné činy. Ta je ovšem velmi malá, ročně je spácháno pouze několik desítek těchto deliktů.

1.5. Stav, struktura a vývoj kriminality

V poslední kapitole první části nám ještě zbývá definovat klíčové pojmy rigorózní práce, tedy stav, strukturu a vývoj kriminality.

Pojem *stav kriminality* označuje kvantitativní charakteristiku kriminality, tedy počet spáchaných trestných činů za určené časové období na určeném území. Stav kriminality bývá vyjádřen v absolutních číslech, v tomto případě mluvíme o rozsahu kriminality. Typickým příkladem rozsahu kriminality je Policií ČR každoročně uváděný počet trestných činů na území České republiky. Ačkoliv rozsah kriminality uvádí přesné a jasné údaje, přesto je vykoupen zásadním problémem, nereflexuje demografické vlivy. Z tohoto důvodu zavádíme pojem úroveň nebo intenzita kriminality, která je dána rozsahem kriminality v přepočtu na počet obyvatel na vymezeném území. Je vyjádřena indexem (koeficientem), jež získáme následujícím způsobem²³:

$$\text{index kriminality} = \frac{\text{počet trestných činů}}{\text{počet obyvatel}} \times 100\,000 \text{ (10\,000)}$$

Pojmem *struktura kriminality* označujeme kvalitativní charakteristiku kriminality. Strukturu chápeme jako komponenty, části a prvky, z nichž se skládá celek, vzájemné vazby mezi nimi, kvalitu a funkci jednotlivých částí, jejich hierarchii apod.²⁴ Strukturu kriminality můžeme zkoumat z různých hledisek. Typicky podle územního hlediska, podle osoby pachatele, případně jak se na kriminalitě podílejí recidivisté. Nejčastěji používané hledisko je podle druhů trestné činnosti, z nichž vychází i policejní statistiky. Údaje o struktuře kriminality zpřesňují získané poznatky o kriminalitě a pomáhají tak při jejím studiu.

Vývoj nebo také *dynamika kriminality* studuje trestnou činnost v pohybu. Zabývá se tedy změnami kriminality na určitém území za určitý časový úsek. Umožňuje poznat celek i jednotlivé prvky trestné činnosti v časovém pohybu. Výsledkem tohoto pozorování je potom vývojová křivka, na základě které můžeme odvodit, že kriminalita

---

²³ Kuchta, J., Válková, H. a kol., *Základy kriminologie a trestní politiky*, 1. vydání, Praha: C.H.Beck, 2005, s. 123-124

²⁴ Zapletal, J. a kol., *Kriminologie, obecná část*, 3. vydání, Praha: Policejní akademie 2000, s. 18

klesá (sestupná tendence kriminality), stoupá (vzestupná tendence kriminality), nebo stagnuje. Údaje získané sledováním vývoje kriminality využívají kriminologové jako podklad pro určení budoucího vývoje kriminality, tedy ke kriminologickému prognózování.

2. Struktura a vývoj kriminality v České republice v letech 2000 – 2012

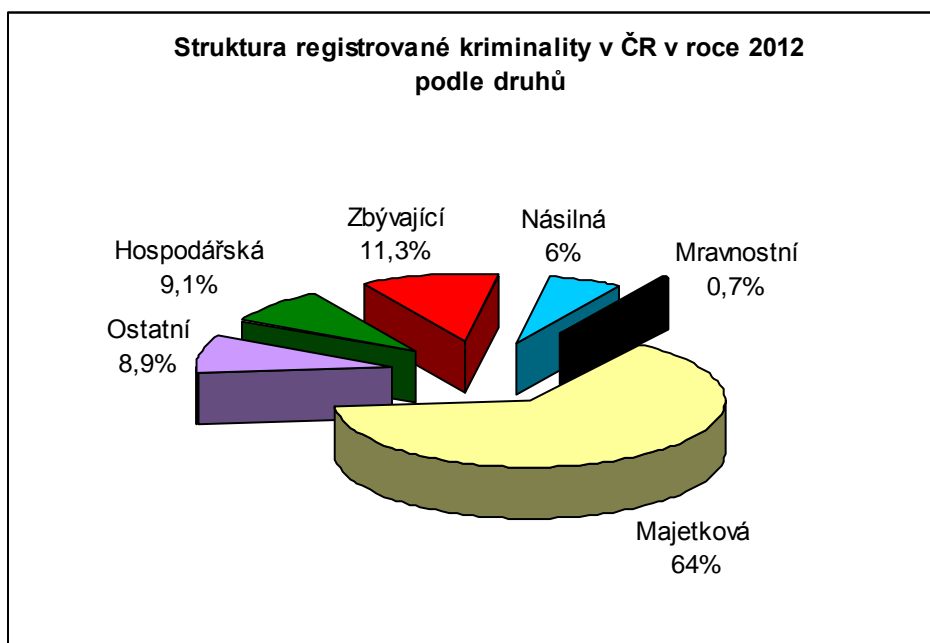
2.1. Struktura registrované kriminality v České republice

Hnacím motorem, který nás vede k sledování a následné analýze informací o stavu a struktuře kriminality na našem území, je především snaha pochopit, jak na tom Česká republika, z hlediska kriminality je. Tedy zjištění kolik trestných činů se podařilo orgánům činným v trestním řízení zaregistrovat, kolik z nich se jim jich podařilo objasnit a také, jaké druhy kriminality u nás převládají.

V roce 2012 bylo policejní statistikou zaznamenáno na území ČR celkem 304 528 trestných činů, tedy o 12 649 deliktů méně než v roce předešlém. Na tomto stavu se podílela především kriminalita majetková, která meziročně klesla téměř o 9 tisíc deliktů. Ačkoliv majetková kriminalita zaznamenala takto významný pokles, stále výrazně dominuje nad ostatními druhy kriminality. V roce 2012 tak tvořila 64% kriminality celkové. Mezi nejčastější majetkové delikty patřily v roce 2012 krádež vloupáním do ostatních objektů, krádež věcí z automobilů a krádež v jiných objektech. Na druhém místě pomyslného žebříčku se umístila kriminalita zbývající, která se podílela na kriminalitě celkové 11,3%. Mezi nejčastější trestné činy spadající do kriminality zbývající patří, stejně jako v jednotlivých krajích ČR, především zanedbání povinné výživy a ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství. Poměrně vysoký podíl na kriminalitě celkové mají také kriminalita hospodářská (9,1%) a kriminalita ostatní (8,9%), když rozdíl mezi oběma druhy tvořilo méně než 500 trestných činů. Mezi nejčastější hospodářské delikty patřil v roce 2012 trestný čin neoprávněné držení platební karty (§ 234 TZ), podvod a úvěrový podvod, které společně tvořily více než 50% kriminality hospodářské. Nejčastější delikty patřící do skupiny kriminality ostatní byly: maření výkonu úředního rozhodnutí, výtržnictví a sprejerství. Další druhem kriminality, která se podílí na celkové kriminalitě 6%, je násilná trestná činnost.

Ačkoliv její podíl není tak vysoký jako u předešlých druhů, je třeba ji věnovat zvýšenou pozornost, neboť obsahuje ty nejzávažnější delikty, jako je vražda, nebo úmyslné ublížení na zdraví. V roce 2012 tvořily násilnou kriminalitu především trestný čin úmyslné ublížení na zdraví, loupež a porušování domovní svobody. Vražd bylo v roce 2012 zjištěno celkem 188. Nejmenší podíl na celkové kriminalitě mají mravnostní trestná činnost (0,7%) a vojenské trestné činy (pouhých 0,003%). Zbývá ještě dodat, že nejčastější mravnostní delikty jsou znásilnění a pohlavní zneužívání.

Objasněnost celkové kriminality dosáhla v roce 2012 hodnoty 39,5%. Ve srovnání s rokem předcházejícím vzrostla o 1%. Na nárůstu se podílela především vyšší objasněnost u kriminality mravnostní, násilné a majetkové.

	Druh kriminality						
	Obecná kriminalita				Jiná kriminalita		
	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní	Hospodářská	Zbývající	Vojenské trestné činy
Počet činů	18 358	1 981	194 970	27 140	27 633	34 434	9
Podíl na celkové kriminalitě	6,0%	0,7%	64,0%	8,9%	9,1%	11,3%	0,003%

Zdroj: policejní statistika

V roce 2012 bylo v České republice stíháno a vyšetřováno celkem 113 024 osob, tedy o 1 951 osob méně než v roce 2011. Z celkového počtu pachatelů bylo 50,1% prvopachatelů a 49,9% recidivistů. V porovnání s rokem 2011 počet recidivistů vzrostl téměř o 1 000. Nejvíce recidivistů pak bylo stíháno a vyšetřováno za kriminalitu majetkovou, zejména za delikt krádež v jiných objektech. Z hlediska pachatelů, nikterak překvapivě, dominují muži. Policejní statistika jich v roce 2012 zaznamenala 97 545, oproti 15 479 ženám. U mužů došlo ve srovnání s rokem předešlým k mírnému poklesu pachatelů, naopak u žen byl zaznamenán jejich mírný nárůst. Nejčastějším deliktem, páchaným ženami v roce 2012 bylo zanedbání povinné výživy a úvěrový podvod. Zbývá ještě dodat, že v roce 2012 bylo stíháno a vyšetřováno 3 486 mladistvých a 1 371 osob mladších 15 let.

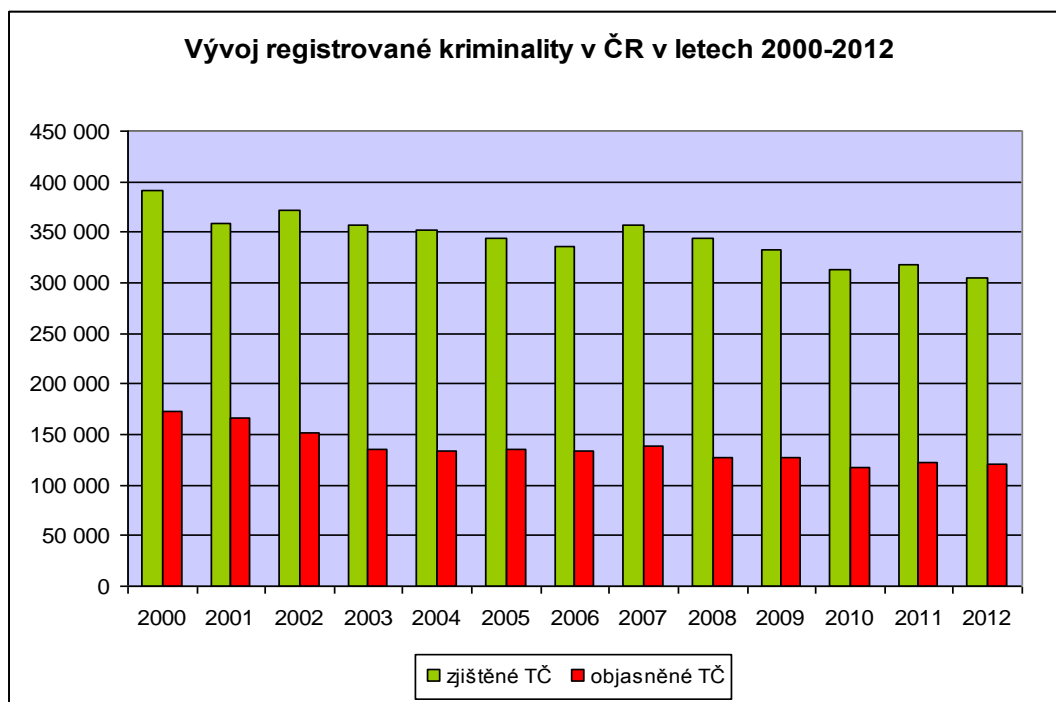
Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou přesáhla v roce 2012 částku 34 miliard korun. Nejvíce se na zjištěné škodě podílela kriminalita hospodářská (více než 24 miliard korun) a majetková trestná činnost (více než 7,5 miliardy korun). Z jednotlivých trestných činů pak měly hlavní podíl na zjištěné škodě delikty krádeží (6,2 miliardy korun), podvod (4,9 miliardy korun) a trestné činy proti předpisům o nekalé soutěži (5,1 miliardy korun).

2.2. Vývoj registrované kriminality v České republice v letech 2000 – 2012

Zatímco v poslední dekádě minulého století se Česká republika vlivem nejrůznějších faktorů souvisejících především s ekonomickou a politickou transformací země musela vyrovnávat se stále se zvyšující kriminalitou, vývoj po roce 2000 je v tomto ohledu již výrazně příznivější. Může za to především trvalý pokles registrované majetkové trestné činnosti, díky němuž dochází v námi sledovaném období k poklesu také celkové kriminality. Jestliže v roce 2000 přesahoval celkový počet zaznamenaných trestných činů 391 tisíc, v roce 2012 zaznamenala statistika pouze 304 528 deliktů, tedy pokles o téměř 87 tisíc trestných činů. Z uvedeného trendu každoročně klesající kriminality vybočují pouze roky 2002 a 2007, kdy kriminalita naopak lehce vzrostla. Tento nárůst je překvapivý především v roce 2002, neboť v tomto roce byla v trestním zákoně zvýšena škoda nepatrná z 2000 Kč na 5000 Kč a předpokládalo se tedy, že klesne majetková kriminalita a s ní i

kriminalita celková. Tento předpoklad se však ukázal jako mylný, neboť došlo naopak k nárůstu kriminality majetkové, i celkové. Je tedy pravděpodobné, že škoda páchaná majetkovou kriminalitou přesahovala 5000 Kč, již před touto legislativní změnou.

Rok	Zjištěno trestných činů	Objasněno	Objasněnost v %
2000	391 469	172 245	44
2001	358 577	166 827	46,5
2002	372 341	151 492	40,7
2003	357 740	135 581	37,9
2004	351 629	134 444	38,2
2005	344 060	135 281	39,3
2006	336 446	133 695	39,7
2007	357 391	138 852	38,9
2008	343 799	127 906	37,2
2009	332 829	127 604	38,3
2010	313 387	117 685	37,6
2011	317 177	122 238	38,5
2012	304 528	120 168	39,5

Zdroj: policejní statistika

Již méně pozitivní zprávou pak jistě je, že spolu s registrovanými trestnými činy klesá i jejich objasněnost. Od roku 2000, kdy objasněnost celkové kriminality přesahovala 44%, došlo k postupnému poklesu až na 37,2% v roce 2008. V posledních letech pak objasněnost lehce vzrostla a v roce 2012 dosahovala 39,5 %.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob po nástupu nového milénia klesá. Zatímco v roce 2000 registrovala policejní statistika více než 130 tisíc osob, v roce 2012 jich bylo zaznamenáno o bezmála 17 000 méně. Z hlediska registrovaných pachatelů dominují osoby mužského pohlaví oproti ženám. Počet mužských pachatelů však každoročně klesá. Ve sledovaném období poklesl jejich počet o více než 17 tisíc osob, na 97 545 pachatelů v roce 2012. Naproti tomu počet pachatelů ženského pohlaví je poměrně stabilní a pohybuje se okolo 15 500 osob ročně. Ještě zajímavější je pak vývoj recidivistů. U této skupiny se zvýšil jejich podíl na celkovém počtu stíhaných a vyšetřovaných osob z 30% v roce 2000 na více než 50% v roce 2012. Největší nárůst recidivistů pak zaznamenala kriminalita ostatní a zbývající. Pozitivní zprávou je postupný pokles pachatelů mladistvých a mladších patnácti let. U mladistvých došlo v námi sledovaném období k poklesu z 8 905 osob v roce 2000, na 3 486 osob v roce 2012. U osob mladších patnácti let pak klesl jejich počet z 8 899 až na 1 371 osob.

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou klesá spolu s ní. Zatímco v roce 2012 přesahovala škoda 63,4 miliard korun, v roce 2011 pak dosahovala necelých 24 miliard korun. Pokles škody způsobila především nižší zjištěná škoda u kriminality hospodářské, která tvoří podstatnou část škody u celkové trestné činnosti. V roce 2012 zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou vzrostla na 34,2 miliardy korun.

Vývoj **násilné trestné činnosti** vykazuje v České republice v námi sledovaném období protichůdné trendy. Zpočátku má kriminalita postupně narůstající tendenci, která vrcholí rokem 2004, kdy bylo zaznamenáno 23 579 trestných činů. Poté kriminalita naopak začíná klesat až na 16 887 deliktů v roce 2009. V posledních letech se pak násilná kriminalita ustálila a pohybuje se mezi 18 – 19 tisíci delikty ročně. Na počáteční nárůst a následný pokles kriminality mají vliv především trestné činy loupež a úmyslné ublížení na zdraví, které společně tvoří více než polovinu násilné kriminality. Pozitivní zprávou je postupný pokles nejzávažnějšího trestného činu – vraždy. Zatímco v roce 2000 bylo zaznamenáno celkem 279 vražd, v roce 2011 to bylo již jen 173 vražd. Objasněnost vražd je poměrně vysoká a pohybuje se mezi 85 – 90%. Vysokou

objasněnost v kombinaci s postupným poklesem vražd lze vysvětlit vyšším zájmem policie i preventivních programů o tento druh trestné činnosti. Také násilná trestná činnost se vyznačuje poměrně vysokou objasněností. Ta přestože v námi sledovaném období postupně klesá, stále každoročně přesahuje 67%. Nejvyšší objasněnost pak byla zaznamenána v roce 2001, kdy dosáhla téměř 82%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob má stejný vývoj jako kriminalita násilná. Nejvíce, 17 920 pachatelů, bylo zaznamenáno v roce 2004, naopak nejméně v roce 2009. V posledních třech letech se pak jejich počet ustálil a pohybuje se okolo 13 tisíc osob ročně. Vývoj stíhaných a vyšetřovaných osob pak přesně kopíruje vývoj recidivistů, naopak počet prvopachatelů od roku 2000 každoročně klesá. Výrazně klesá i počet pachatelů mladších 15 let, kterých bylo v roce 2012 zaznamenáno pouze 360, oproti 1 218 v roce 2001. Nejvíce osob mladších 15 let je pak ročně stíháno a vyšetřováno za trestný čin loupež. Počet pachatelů ženského pohlaví se v posledních třech letech pohybuje okolo 1 200 osob ročně, většina z nich je pak stíhána a vyšetřována za trestný čin úmyslné ublížení na zdraví.

Zjištěná škoda způsobená násilnou kriminalitou nemá žádnou stabilní vývojovou tendenci. Obecně však můžeme říci, že se pravidelně pohybuje mezi 200 – 300 miliony korun ročně. Výjimkou jsou pak léta 2002, 2006 a 2011 kdy škoda přesáhla 360 milionů korun. Vůbec nejvyšší škoda pak byla zjištěna v roce 2012, kdy přesáhla částku 612 milionů korun. Hlavní podíl na tomto výrazném nárůstu měl trestný čin loupež, u nějž byla zaznamenána škoda více než 545 milionů korun.

Vývoj **mravnostní trestné činnosti** se v posledních dvanácti letech pohybuje ve vlnách. Do roku 2002 kriminalita postupně stoupala až na 2 046 zaznamenaných trestných činů. Následně jejich počet klesl na 1 680 deliktů v roce 2008. Poté mravnostní kriminalita opět vzrostla, až na 1 981 činů v roce 2012. Ačkoliv mravnostní trestná činnost nepatří mezi nejpočetnější druhy kriminality, je třeba vzít v úvahu její velmi vysokou latenci a také neochotu občanů nahlásit skutečnost, že se stali obětí tohoto druhu kriminality na policii, neboť se obávají následné stigmatizace. Nejčastějšími trestnými činy násilné kriminality jsou znásilnění a pohlavní zneužívání, které společně tvoří více než 60% kriminality mravnostní. Zajímavý je také fakt, že do roku 2001 se znásilnění muže ženou považovalo za trestný čin vydírání. Novela trestního zákona, která toto jednání překvalifikovala také na trestný čin znásilnění, se

však na policejních statistikách nijak výrazně neprojevila, neboť drtivou převahu obětí tohoto deliktu tvoří osoby ženského pohlaví. Objasněnost mravnostní kriminality v námi sledovaném období postupně klesá. Zatímco v roce 2000 přesahovala 90%, v roce 2011 byla objasněnost jen 70,23%. I přes klesající tendenci, je však objasněnost mravnostní trestné činnosti v porovnání s ostatními druhy kriminalit vysoká. Pozitivní impulsem je také nárůst objasněnosti na 74,34% v roce 2012.

Vývoj osob stíhaných a vyšetřovaných za mravnostní kriminalitu kopíruje vývoj kriminality samotné. Nejvíce, 1 454 osob bylo zjištěno v roce 2002, naopak nejméně 1 166 osob, bylo zaznamenáno v roce 2008. Z hlediska druhu pachatelů převažují prvopachatelé, recidivisté se na celkovém počtu podílí přibližně 30%. Počet žen v posledních třech letech vzrostl z 59 na 94 osob. Většina žen je pak stíhána a vyšetřována za trestný čin pohlavní zneužívání. Počet mladistvých pachatelů nemá jednoznačný vývoj, u této kategorie pachatelů dochází ke střídání nárůstu jejich počtu s poklesem. Obecně však můžeme říci, že se počet mladistvých pachatelů pohybuje mezi 150 – 190 osobami ročně.

Zjištěná škoda způsobená mravnostní kriminalitou se ročně pohybuje mezi 30 až 90 tisíci korunami. Výjimkou jsou pak roky 2001 a 2007, kdy dosáhla 245, respektive 268 tisíc korun. Její nárůst způsobil především trestný čin znásilnění, u kterého byla v roce 2007 registrována škoda 200 tisíc korun.

Počet **majetkových trestných činů** v námi sledovaném období poměrně výrazně klesá. Jestliže v roce 2000 zaznamenala policejní statistika 284 295 těchto činů, v roce 2012 bylo zaznamenáno pouze 194 970 deliktů. Během dvanácti let tedy došlo k úctyhodnému poklesu o 89 325 činů. Pokles můžeme zaznamenat u obou hlavních skupin majetkové kriminality – krádeží prostých, i krádeží vloupáním. U krádeží vloupáním došlo k poklesu o cca 20 tisíc deliktů, u krádeží prostých dokonce o více než 60 tisíc deliktů. Největší pokles byl pak zaznamenán u trestného činu krádež věcí z automobilů, u nějž došlo ve sledovaném období k poklesu o 34 000 činů. Oproti tomu u trestného činu krádež kapesní došlo ve srovnání s rokem 2000, k nárůstu o 4 000 činů. Objasněnost majetkové kriminality stejně jako kriminalita samotná každoročně klesá. Jestliže v roce 2001 překračovala objasněnost 28%, v roce 2008 pak dosáhla pouhých 17,23 %. V posledních letech pak přece jenom můžeme zaznamenat lehký nárůst objasněnosti, když v roce 2012 přesáhla hranici 20,5%. Otázkou zůstává, zda pokles

majetkové kriminality ovlivnila lepší preventivní činnost policie, nebo její vyšší latence, neboť některé trestné činy se vzhledem k jejich mizivé objasněnosti prakticky nevyplácí na policii hlásit. Typickým příkladem je kapesní krádež, kde se její objasněnost dlouhodobě pohybuje okolo 10%.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob za majetkovou trestnou činnost má stejně jako samotná kriminalita klesající tendenci. Na rozdíl od kriminality, však bylo nejméně pachatelů, 32 588 zaznamenáno v roce 2008. Ve srovnání s rokem 2000 klesl jejich počet o téměř 20 000 osob. Na tomto poklesu se podílejí především prvopachatelé. Naopak počet recidivistů se pravidelně pohybuje mezi 19 až 22 tisíci osob ročně. Recidivisté pak tvoří více než 60% celkového počtu pachatelů. V posledních třech letech byl zaznamenán také nárůst stíhaných a vyšetřovaných žen. V roce 2012 jich policejní statistika zaznamenala 4 712. Nejčastějším deliktem, který páchají ženy je krádež v jiných objektech a krádež v bytech. Počet pachatelů mladistvých a mladších 15 let pak každoročně klesá. Zvláště markantní je to u osob mladších 15 let, jejichž počet klesl z 6 669 v roce 2000 na 612 osob v roce 2012.

Zjištěná škoda způsobená kriminalitou majetkovou tvoří podstatnou část škody celkové. Ve sledovaném období je však škoda poměrně stabilní a pohybuje se ročně okolo 10 miliard korun. Nejvyšší škoda byla zjištěna v roce 2002, když přesáhla částku 12,8 miliard korun, naopak nejnižší 7,55 miliard korun, byla zjištěna v roce 2012. Zbývá dodat, že nejvíce se na škodě podílejí trestný čin krádež dvoustopých vozidel a krádež vloupáním do ostatních objektů.

Vývoj **hospodářské trestné činnosti** se v letech 2000 až 2008 pohybuje v určitých vlnách. V tomto období dosáhla kriminalita vrcholu v letech 2002 a 2005, kdy bylo zjištěno více než 40 000 trestných činů. Naopak nejméně deliktů bylo zaznamenáno v roce 2003, když policejní statistika zaregistrovala méně než 31 500 činů. Od roku 2009 pak hospodářská kriminalita každoročně klesá až na 27 633 deliktů v roce 2012. Nárůst kriminality v letech 2002 a 2005 způsobil především trestný čin podvod, úvěrový podvod a neoprávněné držení platební karty. Od roku 2009 pak kriminalita klesá především díky nižšímu počtu trestných činů podvod a úvěrový podvod. U trestného činu neoprávněné držení platební karty pak můžeme mluvit o stagnaci, neboť se jeho počet pohybuje od roku 2006 okolo 8 000 deliktů ročně. K poměrně výraznému poklesu došlo u objasněnosti kriminality hospodářské. Zatímco

v roce 2000 byla objasněnost více než 95%, v roce 2009 dosahovala jen 46,71%. Za jejím poklesem o více než 48%, stojí především velmi nízká objasněnost u trestného činu neoprávněné držení platební karty a také u trestných činů souvisejících s ochranou měny. Vliv na objasněnost pak mělo i zrušení finanční policie k 1. lednu 2007, kdy odešlé zkušené kriminalisty nedokázali noví policisté dostatečně nahradit. Pozitivní skutečností je pak její mírný nárůst v posledních třech letech, když v roce 2012 dosáhla objasněnost hospodářské kriminality necelých 48 %.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob je stejný jako vývoj kriminality hospodářské. Nejvíce pachatelů bylo zaznamenáno v roce 2002 a 2005, když jejich počet přesáhl 24 000 osob. Od roku 2009 pak jejich počet klesá až na 13 210 osob zaznamenaných v roce 2012. Z hlediska druhu pachatelů tvoří převážnou část prvopachatelé, ti se podílejí na celkovém počtu osob více než 60%. Počet recidivistů pak tvoří necelých 40 % pachatelů. Nejvíce recidivistů zaznamenala policejní statistika v roce 2005, když při 10 089 zaregistrovaných recidivistech, bylo více než 5 200 z nich stíháno a vyšetřováno v souvislosti s trestným činem úvěrový podvod. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen od roku 2005 postupně klesá, až na 3 694 pachatelů zaznamenaných policejní statistikou v roce 2012. Nejvíce žen je každoročně stíháno a vyšetřováno za trestné činy podvod, úvěrový podvod a zpronevěra. Počet pachatelů mladistvých a mladších 15 let má od roku 2003 postupnou klesající tendenci. V roce 2012 zaznamenala policejní statistika jen 114 osob mladistvých a 30 osob mladších 15 let.

Hospodářská trestná činnost má ze všech druhů kriminalit největší podíl na zjištěné škodě, kriminalitou způsobené. Od roku 2000 však škoda postupně klesá, z téměř 51 miliard korun, na necelých 14 miliard korun v roce 2011. Největší pokles zaznamenala mezi roky 2005 a 2006, kdy z více než 32 miliard korun klesla na polovinu. K největšímu poklesu škody v uvedeném meziprostoru došlo u trestných činů poškozování věřitele, porušování povinností při správě cizího majetku a krácení daně. Negativní zprávou je pak nárůst zjištěné škody na 24,1 miliard korun v roce 2012. K jejímu nárůstu v roce 2012 došlo především u trestných činů krácení daně a trestných činů proti předpisům o nekalé soutěži, u nichž dohromady přesáhla zjištěná škoda částku 11,4 miliard korun.

Vývoj **ostatní kriminality** se v České republice pohybuje v určitých vlnách. V letech 2000 – 2005 kriminalita nejprve vzrostla až na 24 692 zaznamenaných deliktů.

Následně v letech 2006 – 2009 klesá až k 19 190 činům, a poté počínaje rokem 2010 znovu stoupá až na 27 140 činů v roce 2012. Hlavní podíl na ostatní kriminalitě má trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí. Tento trestný čin zaznamenal stejně jako kriminalita ostatní nárůst v letech 2004 až 2005, a následně po roce 2010, když při zaznamenaných více než 13 000 deliktech tvořil téměř 50 % kriminality ostatní. Významný podíl na tomto druhu kriminality mají též trestné činy sprejství a výtržnictví, které tvoří dohromady přibližně 6 000 trestných činů ročně. Na rozdíl od vývojových vln ostatní trestné činnosti má její objasněnost každoročně klesající tendenci. Zatímco v roce 2000 přesahovala objasněnost 94 %, v roce 2012 dosáhla jen necelých 80%. Hlavní příčinu klesající objasněnosti pak lze spatřovat v narůstajícím počtu trestného činu sprejství v kombinaci s jeho objasněností, která se pohybuje pouze okolo 20%. Z uvedeného trendu pak výrazně vybočuje rok 2008, kdy objasněnost kriminality ostatní klesla na 68%! Tento roční výrazný pokles ovlivnil především vyšší počet deliktů výtržnictví, sprejství a skupiny trestných činů označovaných policejní statistikou jako požáry v kombinaci s jejich nižší objasněností.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob má stejný průběh jako kriminalita ostatní. Nejvíce pachatelů tedy bylo policejní statistikou zaznamenáno v letech 2004 – 2005 a poté po roce 2010, kdy jejich počet přesáhl 20 000. Z hlediska druhu pachatelů převažují prvopachatelé nad recidivisty. Od 2010 se však tato situace mění a začínají převažovat recidivisté. Tato změna je působena především nárůstem trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí, za nějž je drtivá většina recidivistů stíhána a vyšetřována. Počet pachatelů ženského pohlaví se v posledních letech pohybuje okolo 2 000 osob ročně, většina z nich je pak stíhána a vyšetřována za trestné činy maření výkonu úředního rozhodnutí a ohrožování výchovy mládeže. Počet mladistvých a mladších patnácti let v námi sledovaném období klesl na 524 mladistvých a 221 osob mladších patnácti let zaznamenaných v roce 2012. Zbývá ještě dodat, že osoby mladší patnácti let páchají nejčastěji trestné činy sprejství a nedovolená výroba a držení psychotropních látek a jedů pro jiného, u osob mladistvých se k uvedeným trestným činům přidává ještě delikt maření výkonu úředního rozhodnutí.

Zjištěná škoda způsobená ostatní kriminalitou se pohybuje mezi 400 – 800 miliony korun ročně. Výjimkou je pak rok 2008, kdy vzrostla na více než 1 miliardu korun. Více než 90% škody je způsobeno skupinou deliktů označovaných

policejní statistikou jako požáry. Na dalším místě, co se způsobené škody týče, je trestný čin sprejství. Zjištěná škoda se u něj však pohybuje pouze v rozmezí několika desítek milionů korun ročně.

Vývoj **zbývající trestné činnosti** v České republice je poměrně stabilní, neboť se pohybuje mezi 22 – 25 000 trestnými činy ročně. Od roku 2006 pak nastává prudký nárůst kriminality, když počet trestných činů přesáhl zejména v letech 2008 - 2009 hranici 53 000 deliktů ročně! Na tento nárůst měly vliv především trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství. Tyto delikty se až do roku 2005 pohybovaly řádově v několika stovkách ročně, od roku 2006 však jejich počet dramaticky rostl a v letech 2008 – 2009 zaznamenala statistika více než 11 000 těchto činů. Na tomto vzestupu bude mít patrně hlavní podíl rostoucí počet dopravních prostředků na našich silnicích v kombinaci s častější konzumací alkoholu u řidičů. Od roku 2009 pak zbývající kriminalita klesla, a až do roku 2012 se pohybuje okolo 35 000 trestných činů ročně. Tento pokles má pak na svědomí skupiny trestných činů označovaná jako ostatní trestná činnost, kam patří například trestné činy obecné ohrožení, neposkytnutí pomoci, nebo neoznámení trestného činu. Na rozdíl od ostatních druhů kriminality, se zbývající trestná činnost vyznačuje poměrně vysokou a stabilní objasněností. Ve sledovaném období se její objasněnost pohybuje každoročně přes 90 %. Výjimkou je pak pouze rok 2002, kdy objasněnost klesla na 88,39 %.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob, je shodný jako vývoj zbývající kriminality. Až do roku 2005 se jejich počet pohyboval okolo 20 000 ročně. Od roku 2006 jejich počet prudce vzrostl až 47 534 osob v roce 2009. V posledních třech letech se pak počet pachatelů pohybuje okolo 31 000 osob ročně. Z hlediska druhu pachatelů převažují prvopachatelé nad recidivisty. Nejvíce recidivistů 19 524, zaznamenala policejní statistika v roce 2009, z nich více než 6 000 bylo stíháno a vyšetřováno pro trestný čin zanedbání povinné výživy. Počet pachatelů ženského pohlaví se od roku 2007 pohybuje okolo 3 500 ročně. Většina z nich je stíhána a vyšetřována rovněž pro trestný čin zanedbání povinné výživy. Počet osob mladších 15 let v námi sledovaném období klesl z 223 na 58 pachatelů v roce 2012. Pokles, avšak méně výrazný, můžeme sledovat také u mladistvých, z 262 na 124 osob v roce 2012. U této skupiny pachatelů však došlo k poměrně výraznému nárůstu v letech 2007 až 2008, kdy statistika zaznamenala více než 1 100 mladistvých pachatelů. Většina z nich pak byla stíhána a

vyšetřována v souvislosti se skupinou trestných činů označovaných jako ostatní trestná činnost.

Zjištěná škoda způsobená zbývající kriminalitou se ročně pohybuje mezi 400 až 700 miliony korun ročně. Převážnou část zjištěné škody pak můžeme připsat na vrub trestným činům souvisejících s dopravní problematikou. Tak je tomu i v letech 2008 a 2012, kdy především díky těmto trestným činům přesáhla zjištěná škoda částku 1 miliardy korun.

Na vývoj **vojenských trestných činů** má vliv především profesionalizace armády. Tato skutečnost se pak projevuje i v počtu zjištěných deliktů. Zatímco tedy v roce 2000 registrovala policejní statistika více než 2 800 vojenských činů, v roce 2012 zaznamenala již pouze 9 těchto činů, došlo tedy k více než třistanásobnému snížení tohoto druhu kriminality!! Stejně jako u zbývající kriminality, je i u vojenských trestných činů vysoká objasněnost, která nezřídka dosahuje 100%. Nejnižší objasněnost byla evidována v roce 2012, když vzhledem k objasnění 8 z 9 zjištěných trestných činů, klesla na 88,89%.

3. Struktura a vývoj kriminality v krajích České republiky v letech 2000 – 2012

3.1. Vznik krajů a jejich zatížení kriminalitou v roce 2012

Od roku 1960 bylo území Česka a následně i České republiky na základě zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, rozděleno na sedm krajů a hlavní město Praha jako územní jednotku, která jim byla postavena na roveň. Tyto kraje nahradily předchozí administrativní členění státu z roku 1949. Nové členění republiky mělo především ekonomické důvody, neboť vzniklé územní celky byly vytvořeny převážně z území s obdobným nebo navazujícím hospodářským charakterem, s příbuznou hospodářskou problematikou a současně bylo při jejich vzniku přihlédnuto k jejich dalšímu rozvoji, přírodním podmínkám a poloze. Česko a později i Česká republika se tedy členily na hlavní město Praha, Středočeský kraj se sídlem v Praze, Jihočeský kraj se sídlem v Českých Budějovicích, Západočeský kraj se sídlem v Plzni, Severočeský kraj se sídlem v Ústí nad Labem, Východočeský kraj se sídlem v Hradci Králové, Jihomoravský kraj se sídlem v Brně a Severomoravský kraj se sídlem v Ostravě.

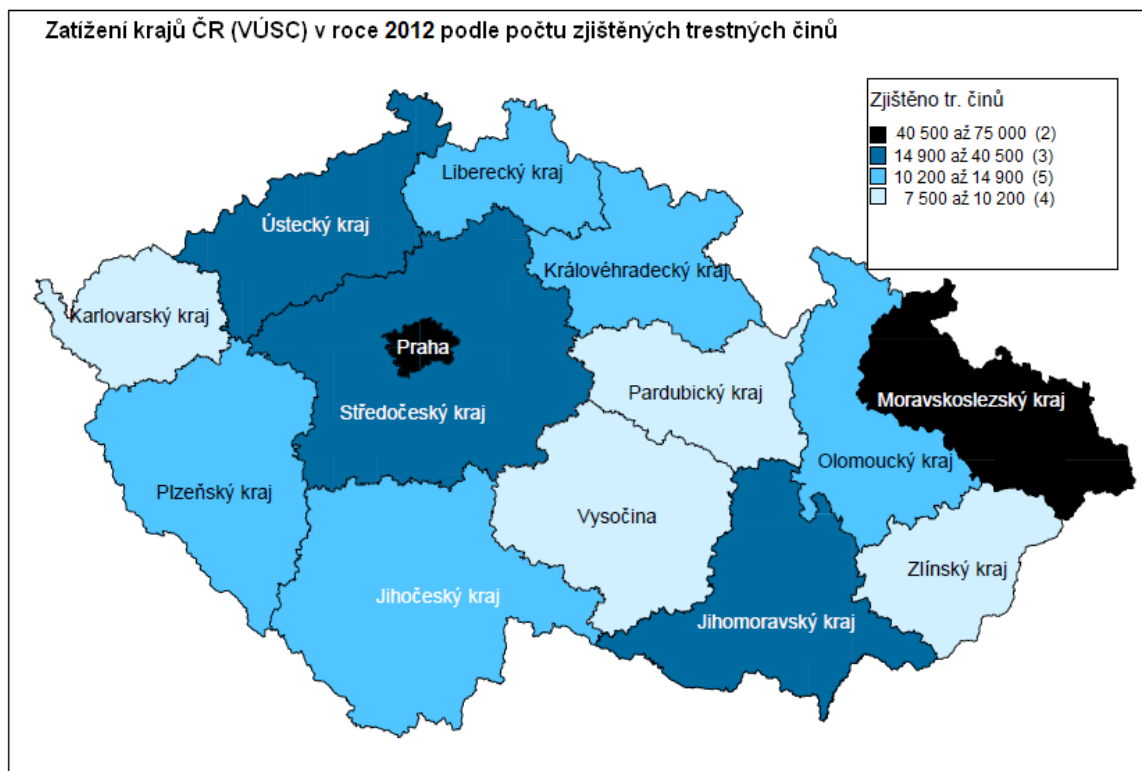
Novému administrativnímu členění současně odpovídalo také členění policie na osm krajských ředitelství.

Již v roce 1989 začaly diskuze týkající se změny členění státu. Ačkoliv se zpočátku uvažovalo o rozdělení České republiky na země, nakonec zvítězil názor, že nejvhodnější je krajské zřízení. Na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, bylo území ČR rozděleno na 14 vyšších územních samosprávných celků. Toto uspořádání státu vstoupilo v platnost dne 1. ledna 2000. V následujících letech pak došlo u některých krajů ke změně jejich názvu, nicméně platí, že od roku 2000 se území České republiky člení na 14 celků. V současné době jsou to hlavní město Praha, Středočeský kraj se sídlem v Praze, Jihočeský kraj se sídlem v Českých Budějovicích, Plzeňský kraj se sídlem v Plzni, Karlovarský kraj se sídlem v Karlových Varech, Ústecký kraj se sídlem v Ústí nad Labem, Liberecký kraj se sídlem v Liberci, Královéhradecký kraj se sídlem v Hradci Králové, Pardubický kraj se sídlem v Pardubicích, Kraj Vysočina se sídlem v Jihlavě, Jihomoravský kraj se sídlem v Brně, Olomoucký kraj se sídlem v Olomouci, Moravskoslezský kraj se sídlem v Ostravě a Zlínský kraj se sídlem ve Zlíně.

Ačkoliv se počet krajských ředitelství Policie ČR změnil z původních osmi na čtrnáct až od 1. ledna 2010, Policejní prezidium ČR uvádí kriminální statistiky podle nového územního členění již od roku 2001. Vzhledem k tomu, že se tato práce zabývá kriminalitou v krajích od jejich vzniku, tedy od roku 2000, bylo nutné policejní statistiky za tento rok doplnit. To se podařilo zpracováním statistik kriminality z jednotlivých okresů ČR za rok 2000, poskytnutých Policejním prezidiem ČR.

Uvedené grafické zobrazení popisuje zatížení vyšších územních samosprávných celků podle počtu zjištěných trestných činů v roce 2012. Jak můžeme vidět, nejvyšší kriminalita je v Praze (72 345 trestných činů) a v Moravskoslezském kraji (40 623 trestných činů). Pomyslnou třetí příčku v počtu zjištěných činů obsadil Středočeský kraj (35 612 činů). Vysoké zatížení kriminalitou je i v kraji Ústeckém (27 427 činů) a kraji Jihomoravském (29 533 trestných činů). Na opačné straně, co se registrované kriminality týče, se nacházejí kraj Zlínský (8 887 činů), Pardubický kraj (8 994 činů), Vysočina (8 543 činů) a vůbec nejnižší kriminalita je v kraji Karlovarském

(7 582 trestných činů). Mezi těmito póly se nacházejí Liberecký kraj (13 003 činů), Královéhradecký kraj (10 785 činů), Olomoucký kraj (14 367 trestných činů), Jihočeský kraj (14 005 činů) a kraj Plzeňský (12 822 trestných činů).

Zdroj: policejní statistika

V následujících kapitolách postupně rozebereme jednotlivé vyšší územně samosprávné celky z hlediska struktury a vývoje v nich registrované kriminality v období let 2000 – 2012.

3.2. Struktura a vývoj kriminality v hlavním městě Praha

Hlavní město Praha není jen jeden z vyšších územních samosprávných celků, ale i hlavní a zároveň největší město České republiky. Ačkoliv je svojí rozlohou 496 km² (což představuje přibližně 4% celkového území České republiky) nejmenším krajem, je zároveň tím druhým nejlidnatějším. V roce 2011 v něm žilo 1 241 664 obyvatel, díky

čemuž se stal krajem s nejvyšší hustotou zalidnění, 2 601 obyvatel/km².²⁵ Praha se člení na 22 správních obvodů a celkem na 57 městských částí s vlastními volenými orgány. Nejlidnatějším správním obvodem je Praha 4, kde ke konci roku 2011 bydlelo 127 723 obyvatel, naopak nejméně obyvatel žilo v Praze 19.

Pro Prahu je typická i vysoká fluktuace obyvatel. Dle statistik Českého statistického úřadu se v roce 2011 přistěhovalo 28 291 a odstěhovalo se 22 540 obyvatel. Do Prahy se stěhují lidé především kvůli pracovním příležitostem, odcházejí z ní naopak do Středočeského kraje především za příznivějšími podmínkami životního prostředí. Na území hlavního města Prahy žije i poměrně velké množství cizinců. V roce 2011 dosahoval jejich počet 160 783 obyvatel, z toho 49 695 občanů Ukrajiny, 22 408 občanů Slovenska a 11 001 občanů Vietnamu²⁶. Velký počet obyvatel s sebou přináší i negativní jevy, jako jsou vyloučené sociální skupiny nebo lidé bez domova. Na základě výzkumu Ministerstva práce a sociálních věcí a Evropského sociálního fondu se v roce 2006 nacházelo v Praze šest sociálně vyloučených romských lokalit s odhadovaným počtem obyvatel přes 9 000²⁷. Dle sčítání pražského magistrátu z roku 2007 se ve městě pohybuje zhruba 2000 bezdomovců, v současné době je však jejich počet odhadován na 5 000 osob.

Kromě toho, že je Praha krajem s nejvyšším počtem obyvatel na 1 km², je to zároveň správní a ekonomické centrum České republiky. Na jejím území najdeme sídla centrálních správních úřadů, několik vysokých škol a především sídlo Parlamentu ČR, Úřadu vlády a prezidenta republiky. Současně se na území Prahy nacházejí i sídla významných zahraničních a českých společností. Tyto příznivé podmínky pak vytváří velké množství pracovních příležitostí nejen pro obyvatele Prahy, ale i pro obyvatele ostatních krajů. Není tedy nikterak překvapivé, že hlavní město Praha vytváří přibližně 1/4 celostátního hrubého domácího produktu celé České republiky a zároveň má nejnižší nezaměstnanost, jež se pohybuje mezi 3 - 4%. Většina obyvatelstva je zaměstnána v oblasti služeb a dalších oblastech terciárního sektoru. Mezi největší zaměstnavatele patří Dopravní podnik Praha, České dráhy, Fakultní nemocnice Motol, nebo Univerzita Karlova v Praze. Ekonomicky významný je pro

---

²⁵ Český statistický úřad

²⁶ Český statistický úřad

²⁷ http://www.esfcr.cz/mapa/int_pha.html

Prahu i cestovní ruch. Podle Českého statistického úřadu navštívilo Prahu v roce 2012 více než 4,5 miliony cizinců.

3.2.1. Struktura registrované kriminality v hl. městě Praha v roce 2012

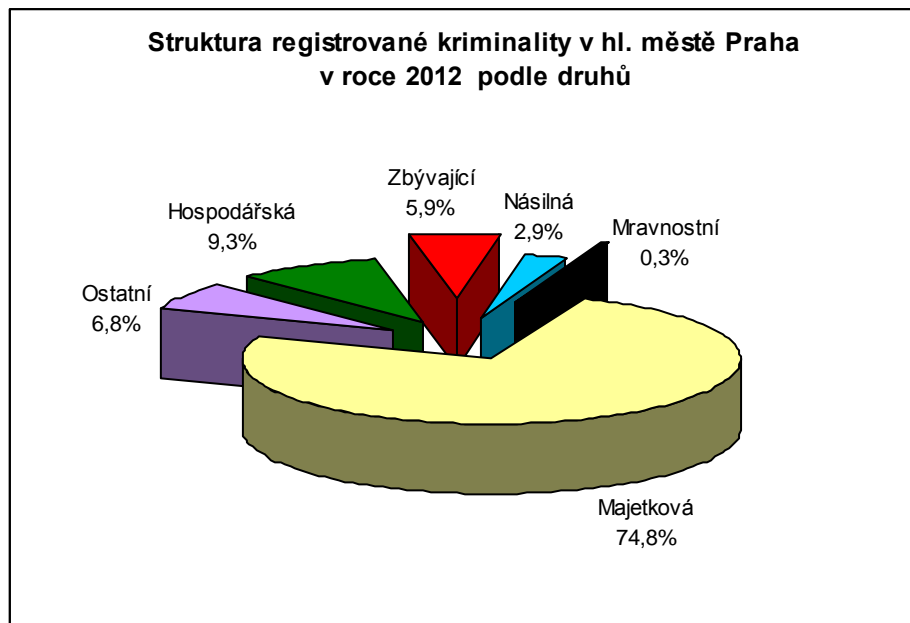
V hlavním městě Praha bylo v roce 2012 registrováno celkem 72 345 trestných činů. Z hlediska struktury kriminality má největší zastoupení kriminalita majetková, když bylo na území hlavního města registrováno 54 113 těchto činů. Nikoho jistě příliš nepřekvapí, že nejčastějším majetkovým trestným činem v Praze je krádež. Největší podíl na ní má trestný čin krádež věcí z automobilu (9 758 deliktů) a kapesní krádeže (8 591 deliktů). K jejich četnosti pak přispívá i fakt, že jejich objasněnost dosahuje tristních 3,4 % u krádeže věcí z automobilu, respektive 2% u krádeží kapesních. Co do počtu zjištěných trestných činů, je další v pořadí kriminalita hospodářská (6 713 činů) a kriminalita ostatní (4 936 činů). Na opačné straně pomyslného pořadí nalezneme kriminalitu násilnou a mravnostní. Násilných trestných činů bylo v hlavním městě registrováno 2 096, což jsou přibližně 3% kriminality celkové. Nejen pro laickou veřejnost je zajímavá statistika nejzávažnějších násilných činů – vražd. Těch bylo v Praze zaznamenáno 26 a z nich bylo 24 objasněno, což představuje 92,3%. Početně nejmenší skupinu tvoří trestné činy mravnostní, těch bylo zaznamenáno 238. Zbývá ještě dodat, že vojenské trestné činy byly policií v roce 2012 registrovány pouze dva.

Ačkoliv je kriminalita v hlavním městě Praha nejvyšší ze všech krajů České republiky, při srovnání Prahy s ostatními podobně velkými evropskými metropolemi můžeme konstatovat, že kriminalita v Praze není tak vysoká, jak by se na první pohled mohlo zdát. V roce 2009 bylo na 10 tisíc obyvatel zaznamenáno v Praze (1 233 211 obyvatel) 682 trestných činů, ve Varšavě (1 709 781 obyvatel) 574 činů, v Budapešti (1 702 297 obyvatel) 612 činů, ve Vídni (1 674 909 obyvatel) 1032 činů a v Bruselu (1 048 491 obyvatel) dokonce 1667 činů.²⁸

Objasněnost celkové kriminality v roce 2012 dosáhla v hlavním městě Praha 22,07%, tedy o 1% více než v roce předešlém.

---

²⁸ *CzechTourism*, Česká republika - bezpečná destinace, CzechTourism, 2011, str. 45; Eurostat

	Druh kriminality						
	Obecná kriminalita				Jiná kriminalita		
	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní	Hospodářská	Zbývající	Vojenské trestné činy
Počet činů	2 096	238	54 113	4 936	6 713	4 244	2
Podíl na celkové kriminalitě	2,9%	0,3%	74,8%	6,8%	9,3%	5,9%	0,003%

Zdroj: policejní statistika

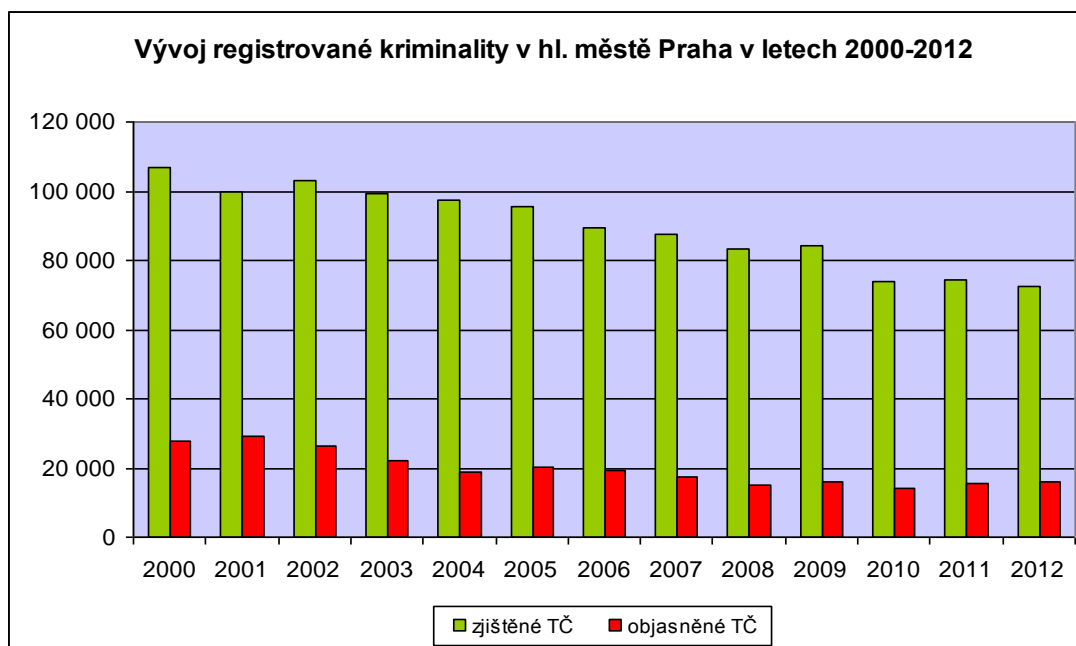
Podle policejních statistik bylo v roce 2012 stíháno a vyšetřováno 13 902 osob. Převážnou část pachatelů tvoří osoby mužského pohlaví (11 664 osob), oproti ženám, kterých bylo stíháno a vyšetřováno 2 238. Současně došlo, oproti roku 2011 k poklesu recidivistů (7 128 osob) a osob mladších 15 let (72 pachatelů)

Z hlediska škody způsobené kriminalitou můžeme zaznamenat její poměrně výrazný nárůst. Zatímco v roce 2011 dosáhla zjištěná škoda 9,83 miliardy korun, v roce 2012 to už bylo 17,2 miliardy korun. Vzhledem k tomu, že nejvíce ovlivňují škodu kriminalita hospodářská a majetková, je třeba hledat příčinu zde. Pokud se podíváme na statistiku kriminality hospodářské, zjistíme, že oproti roku 2011 došlo k zvýšení počtu registrovaných trestných činů o 242 a zároveň o zvýšení zjištěné škody o 8 miliard korun.

3.2.2. Vývoj registrované kriminality v hl. městě Praha v letech 2000 - 2012

Pokud se budeme zabývat registrovanou kriminalitou v naší sledovaném období, můžeme zaznamenat její postupný pokles. Svého vrcholu dosáhla kriminalita v roce 2000, kdy bylo policií zaznamenáno 106 974 činů. Největší podíl na tomto stavu měla kriminalita majetková, téměř 85%. V dalších letech dochází k avizovanému postupnému poklesu až na 72 345 trestných činů v roce 2012. Ve srovnání s rokem 2000 došlo tedy k propadu o více než 34 tisíc trestných činů. Výjimku v klesajícím trendu kriminality představuje rok 2002, kdy došlo oproti roku předešlému k nárůstu na 102 873 činů. Na tomto stavu měl největší podíl nárůst kriminality hospodářské a zbyvajících, zvláště pak nárůst trestných činů podvod a úvěrový podvod.

Kromě sledování vývoje kriminality je důležité sledovat i vývoj její objasněnosti. Tento ukazatel nám poskytuje důležité informace o úspěšnosti policie při odhalování kriminality. Bohužel, jak z grafu vyplývá, se snižující se kriminalitou dochází i k poklesu její objasněnosti. Zatímco v roce 2000 byla objasněnost více než 26%, v roce 2010 dosahovala pouze 19%. Na tento fakt má vliv především pokles objasněnosti u kriminality majetkové, hospodářské a mravnostní. Zvláště markantní je tento trend u kriminality hospodářské, kde došlo k propadu z 92% na 38%!! Pozitivní zprávou je nárůst objasněnosti celkové kriminality v roce 2011 a 2012, a to na 21%, respektive 22%. Na této skutečnosti se pak nejvíce podílí vyšší objasněnost u majetkové a násilné trestné činnosti.

Rok	Zjištěno trestných činů	Objasněno	Objasněnost v %
2000	106 974	27 974	26,15
2001	99 966	29 107	29,12
2002	102 873	26 335	25,60
2003	99 119	21 949	22,14
2004	97 343	19 050	19,57
2005	95 731	20 070	20,96
2006	89 618	19 104	21,32
2007	87 319	17 509	20,05
2008	83 125	15 193	18,28
2009	84 133	15 778	18,75
2010	74 028	13 986	18,89
2011	74 122	15 584	21,02
2012	72 345	15 964	22,07

Zdroj: policejní statistika

Pokud se zaměříme na počet stíhaných a vyšetřovaných osob, můžeme konstatovat, že se ve sledovaném období jejich počet výrazně nemění a ročně se pohybuje mezi 14 - 15 tisíci osob. Vývoj počtu recidivistů a prvopachatelů je také poměrně konstantní. Obě skupiny se podílí na celkovém počtu pachatelů přibližně 7 tisíci osobami ročně. Z hlediska pohlaví pachatelů převažují muži nad ženami, jejichž počet se pohybuje okolo 12 tisíc ročně, oproti cca 2 tisícům žen. Vzestupnou tendenci lze sledovat u stíhaných a vyšetřovaných cizinců. Zatímco v roce 2004 jich bylo stíháno 1 111, v roce 2010 to bylo již 1 963 osob. Tento stav však ovlivňuje především počet cizinců žijících v Praze. Podle statistického úřadu jich v roce 2004 žilo na území Prahy 77 922, zatímco v roce 2010 to bylo již 148 447.

Z hlediska majetkových škod způsobených registrovanou kriminalitou není jistě velkým překvapením, že nejvyšší škoda byla zjištěna v roce 2000, tedy v době kdy byla současně zaznamenána nejvyšší kriminalita. V tomto roce dosáhla částky 42,938 miliard korun. Následně, spolu s klesající kriminalitou, klesá i výše škod až k 9,831 miliardám korun zjištěných v roce 2011. Ačkoliv má na škodě největší podíl kriminalita hospodářská (více než 60%), dochází k poklesu zjištěné škody, přestože počet zaznamenaných hospodářských trestných činů v hl. městě Praha stagnuje. Tuto skutečnost lze vysvětlit tím, že dochází k odhalování činů, kde je zjištěná škoda nižší, zatímco trestné činy s vyšší škodou se přesouvají do oblasti latentní kriminality. Dalším

faktorem, jenž tuto skutečnost ovlivňuje je i pokles zjištěných podvodů, které mají v rámci kriminality hospodářské na zjištěné škodě největší podíl.

V roce 2007 byl proveden výzkum mezi 1 600 obyvateli Prahy a 300 cizinci – návštěvníky hl. města Prahy. Hlavním cílem průzkumu bylo zjistit důvody pocitu ohrožení Pražanů na území hlavního města Prahy, jejich postoje k jednotlivým problémům spojeným s kriminalitou a jejich zkušenost s trestnými činy. Nejvíce Pražanů se cítí ohroženo drogami, pouliční kriminalitou, kriminalitou v MHD a pouliční prostitucí. Nejproblémovějšími skupinami jsou dle vnímání obyvatel nepřizpůsobiví Romové, drogoví dealéři a rasistické skupiny. Zahraniční turisté považují za nejzávažnější problémy v hlavním městě Praha krádeže či vykradení aut, davové násilí a kapesní krádeže. Přibližně 6 % z dotázaných se stalo po dobu pobytu v Praze obětí trestného činu, nejčastěji se jednalo o kapesní krádež. Pro zvýšení bezpečnosti by požadovali informace o nebezpečných oblastech, popř. upozornění na nebezpečí. Místo, kde by hledali brožuru s informacemi důležitými pro bezpečnost, je nejčastěji hotel, nebo u průvodce.²⁹

Násilná kriminalita má na území hlavního města Prahy klesající tendenci. Z 3 650 činů zaznamenaných v roce 2000, se snížila až na 2 096 deliktů zaznamenaných v roce 2012. Jistě pozitivní zprávou je pak fakt, že ačkoliv násilná kriminalita klesá, její objasněnost zůstává konstantní a pohybuje se okolo 50%. V roce 2011 pak dokonce zaznamenává mírný nárůst až na 56%. Tuto skutečnost můžeme připsat dobré práci Policie ČR. Při sledování násilné kriminality nesmíme zapomenout na dva nejvýznamnější trestné činy spadající do této skupiny, a to trestné činy vražda a loupež. I zde můžeme pozorovat příznivou tendenci. Jestliže v roce 2000 bylo zjištěno 49 vražd a o rok později dokonce 58, v roce 2011 a 2012 poklesl jejich počet pod 30. Tento fakt může spočívat v lepší práci policie v kombinaci s účinnou prevencí. Na druhé straně nelze opominout ani vliv nového trestního zákoníku účinného od 1. ledna 2010, který zavedl nové trestné činy patřící do násilné kriminality, z nichž některé mohli převzít jednání dříve označované jako vražda. Ještě markantnější je pokles u počtu trestného činu loupeže. Jestliže v roce 2000 bylo zaznamenáno 1 790 loupeží, v roce 2007 to bylo

---

²⁹ Šindlerová A., Koncepce kriminality hl. města Prahy na léta 2009 až 2012, Praha: OKR - MHMP, 2008, s.24

1 180 a v roce 2012 dokonce jen 523 těchto činů. Ve sledovaném období tedy došlo k poklesu o více než 60%.

Spolu s kriminalitou klesá také počet jejích pachatelů. Zatímco v roce 2002 bylo za násilnou trestnou činnost stíháno a vyšetřováno 1 809 osob, v roce 2012 to bylo jen 1 204 osob. Z hlediska druhů osob převažují prvopachatelé nad recidivisty, zhruba v poměru 2:1 a také muži nad ženami. Počet mladistvých a pachatelů mladších 15 let v námi sledovaném období rovněž klesá.

Z hlediska škody způsobené kriminalitou, nepatří násilná trestná činnost mezi hlavní zdroje. Nejvyšší škoda byla zjištěna v roce 2011, více než 238 milionů korun. Naopak nejnižší škoda, 29,98 milionů korun byla zjištěna o rok dřív. Hlavní podíl na ní mají trestný čin loupež a vydírání.

U **mravnostní kriminality** nelze určit jednoznačnou tendenci jejího vývoje. Jestliže v roce 2000 bylo zaznamenáno 173 činů, o rok později to bylo již 262 činů. Na tomto stavu se nejvíce podílely trestné činy pohlavní zneužívání (82 činů), znásilnění (75 činů) a kuplířství (60 činů). V dalších letech naopak následuje stagnace mravnostní kriminality a počínaje rokem 2004 jejich počet postupně klesá. Bohužel v posledních dvou letech počet mravnostních trestných činů opět vzrostl až na 238 činů zaznamenaných v roce 2012. Ačkoliv počet mravnostních trestných činů není nijak zvlášť vysoký, je třeba u tohoto druhu kriminality předpokládat vyšší latenci. Na vině je především stud poškozených svěřovat se policii. Z hlediska objasněnosti mravnostní kriminality, je již na první pohled zřejmá klesající tendence. Zatímco v roce 2000 byla objasněnost více než 81%, v roce 2012 klesla na 63%. Na tomto faktu se pak výrazně podílí již výše zmíněný trestný čin znásilnění, u kterého se objasněnost dlouhodobě pohybuje pod 50%.

Vývoj stíhaných a vyšetřovaných osob za mravnostní kriminalitu, má stejný vývoj jako kriminalita samotná. Nejvíce pachatelů zaznamenala policejní statistika v roce 2004 a 2012, v obou případech to bylo 145 osob. I zde převažují prvopachatelé nad recidivisty. Počet pachatelů ženského pohlaví se ročně pohybuje okolo 10 osob. U mladistvých a pachatelů mladších 15 let došlo v posledních třech letech k nárůstu, když bylo v roce 2012 zaznamenáno 15 mladistvých a 10 osob mladších 15 let. Většina z nich je pak stíhána a vyšetřována v souvislosti s trestným činem pohlavní zneužívání.

Z hlediska zjištěných škod způsobených kriminalitou nemá mravnostní trestná činnost nijak významný podíl na celkové sumě. Pokud budeme chtít škodu vyjádřit číselně, pohybuje se okolo 30 tisíc korun ročně. Tato skutečnost je dána především tím, že při mravnostních činech dochází spíše k psychické újmě poškozených než k újmě majetkové.

Jak bylo uvedeno dříve, **majetková kriminalita** tvoří převážnou část kriminality celkové. Pozitivní zprávou pak jistě je, že při sledování jejího vývoje na území hlavního města Prahy můžeme zaznamenat její poměrně značný pokles. Jestliže v roce 2000 bylo policií zaregistrováno 90 058 majetkových činů, v roce 2006 už to bylo 70 765, a v roce 2012 již jen 54 113 majetkových trestných činů. Bohužel s klesajícím počtem trestných činů, klesá i jejich objasněnost. Ta od roku 2000 klesla během následujících let o polovinu a v roce 2012 dosahovala necelých 8,76%.

Na snižující se počet majetkových trestných činů má vliv především pokles krádeží prostých, zvláště pak pokles deliktů krádež věcí z automobilů a krádeže osobních dvoustopých vozidel. U krádeže věcí z automobilů došlo oproti roku 2000, kdy bylo registrováno více než 27 tisíc trestných činů, k poklesu na 9 758 deliktů v roce 2012. Zásadní podíl na této skutečnosti můžeme přičíst úspěšné mediální kampani, která vyzývá řidiče, aby při opuštění automobilu nenechávali v autě žádné cenné věci. Nelze však opominout i větší počet policistů městské policie, kteří dohlíží na pořádek v ulicích. Podle výročních zpráv Městské policie Praha se zvýšil počet strážníků z 1 347 v roce 2003, na 2 411 strážníků sloužících na území hlavního města Prahy v roce 2011.³⁰ Na pokles krádeží motorových vozidel mají pak zásadní vliv častější kontroly autobazarů a vrakovišť, řada dopravně bezpečnostních akcí, nebo rozšiřování městského kamerového systému v místech s větší trestnou činností. Na druhé straně můžeme zaznamenat nárůst krádeží kapesních. Ačkoliv lze nejen ve všech městských dopravních prostředcích nalézt velké množství samolepek varujících před kapesními zloději, často ve více světových jazycích, přesto počet těchto deliktů neklesá, ale naopak roste. Na vině tohoto stavu, je především jejich mizivá objasněnost, která se pohybuje v posledních letech pod 3%. Srovnatelný vývoj je však i v ostatních velkých evropských městech, zejména Vídeň a Berlín mají dvakrát až třikrát větší nápad této trestné činnosti. Oběťmi kapesních krádeží jsou převážně turisté a návštěvníci v centrech

---

³⁰ Zpráva o činnosti Městské policie hl. m. Prahy za rok 2003-2011

metropolí, v dopravních prostředcích a v nákupních centrech. Pachatelé jsou ve značné míře osoby ze sociálně slabých vrstev a ze zemí bývalého socialistického bloku.³¹

Pokles, kromě kriminality samotné, můžeme zaznamenat i u stíhaných a vyšetřovaných osob. K výraznému snížení došlo především u stíhaných a vyšetřovaných mladistvých, zatímco v roce 2000 jich bylo registrováno 500, v roce 2012 jich bylo policií zaregistrováno již jen 90. K poklesu došlo i u pachatelů mladších 15 let a recidivistů.

Co se zjištěných škod způsobených majetkovou kriminalitou týče, jistě nebude překvapením, že i zde dochází k poklesu. V námi sledovaném období z více než 5 milionů na 2 735 214 korun v roce 2012.

U **hospodářské kriminality** můžeme sledovat poměrně stabilní vývoj pohybující se okolo 6 500 zaznamenaných trestných činů ročně. Výjimku pak tvoří léta 2005 a 2006, kdy došlo k nárůstu trestné činnosti na 8 044, a následně na 9 810 deliktů. Naopak v roce 2003 můžeme zaznamenat poměrně výrazný pokles, a to na 5 661 činů. Vzestup kriminality v roce 2005 a 2006 může vysvětlit strmým nárůstem trestného činu neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platební karty (§ 234 TZ), když vzrostl počet těchto deliktů ve srovnání s rokem 2004 téměř o 200 %. Tento stav souvisí se zvyšujícím se počtem platebních karet v České republice a jejich rostoucím používáním při běžném nakupování. Pokles kriminality v roce 2003 je naopak ovlivněn především poklesem zaznamenaných trestných činů podvod, oproti roku předešlému o více než 100 %, a trestného činu zpronevěra, téměř o 50 %. Kriminalita hospodářská se, na rozdíl od majetkové kriminality, vyznačuje vyšší objasněností. Bohužel i zde dochází k jejímu výraznému snížení. Jestliže v roce 2000 přesahovala objasněnost 91 %, v roce 2006 byla už jen 62,84 % a v roce 2012 pak 37,61 %. Na uvedenou tendenci má vliv poměrně složité prokazování tohoto druhu trestné činnosti a také zánik finanční policie v roce 2006, jenž zapříčinil odchod řady odborníků na tento druh kriminality.

Počet stíhaných a vyšetřovaných se v posledních čtyřech letech pohybuje okolo 2 500 osob ročně. I zde výrazně převažují prvopachatelé, kteří představují 2/3 všech pachatelů, oproti recidivistům, kteří tvoří zbývajících 1/3. Většina recidivistů je stíhána a vyšetřována za trestné činy podvod a úvěrový podvod. Počet pachatelů ženského

---

³¹ Šindlerová A., Koncepce kriminality hl.města Prahy na léta 2009 až 2012, Praha: OKR - MHMP, 2008, s.10

pohlaví se poměrně stabilně pohybuje okolo 550 osob ročně a tvoří přibližně 1/4 všech pachatelů.

Ačkoliv se hospodářská kriminalita stále výrazně podílí na zjištěné škodě, dochází i zde k velmi výraznému poklesu. Jestliže v roce 2000 přesahovala zjištěná škoda více než 37 miliard korun, v roce 2011 už to bylo jen 6,2 miliardy korun. Na této skutečnosti se podílí převážně trestné činy podvod a úvěrový podvod, u kterých došlo společně k poklesu zjištěné škody o 22 miliard korun.

U **kriminality ostatní** můžeme sledovat její poměrně stabilní vývoj pohybující se okolo 3 700 trestných činů za rok. Bohužel v roce 2011 a 2012 registrujeme její nárůst až na 4 936 činů. Tento stav je způsoben vyšším počtem trestných činů maření výkonu úředního rozhodnutí a výtržnictví. Trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí má od roku 2000 stoupající tendenci, která se projevuje zvláště v posledních dvou letech, kdy bylo zaznamenáno 2 252, respektive 2 135 trestných činů, což je ve srovnání s rokem 2000 nárůst o 100%. Na tuto tendenci má jistě nemalý vliv každoročně se zvyšující počet odsouzených osob, které následně do výkonu trestu nenastoupí a také osoby, které ačkoliv přišly o řidičské oprávnění, zákazu nedbají a řídí dále. Kriminalita ostatní se vyznačuje i poměrně vysokým procentem objasněnosti. Ačkoliv i zde došlo oproti roku 2000 k poklesu, dosahuje objasněnost téměř 80%. I zde se projevuje vliv trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí, jehož objasněnost přesahuje 95%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob každoročně narůstá, z 1 782 v roce 2000, až na 2 906 osob v roce 2012. Výrazně se na tomto faktu podílí recidivisté, jejichž počet vzrostl z necelých 700 na 1 864 osob v roce 2011. Netřeba jistě dodávat, že i na této tendenci se podílí převážně trestný čin maření úředního rozhodnutí. Počet pachatelů ženského pohlaví se pohybuje okolo 300 ročně. Počet stíhaných a vyšetřovaných osob mladších 15 let od roku 2008 klesá, když se v posledních dvou letech pohybuje okolo 10 zaznamenaných pachatelů.

Zjištěná škoda způsobená tímto druhem kriminality se ročně pohybuje okolo 50 milionů korun. Výjimkou jsou roky 2001, kdy škoda přesáhla 152 milionů a rok 2008, kdy dosáhla dokonce částky 185 milionů korun. Naopak nejnižší škoda, necelých 25 milionů korun, byla zaznamenána v roce 2000.

Na rozdíl od kriminality ostatní se **kriminalita zbývajících** vyvíjí stabilně do roku 2005. V dalších letech nastává její prudký vzestup, který dosahuje vrcholu v roce 2009. V tomto roce zaznamenala policejní statistika 5 723 trestných činů. Následně dochází k poklesu zjištěných deliktů až na 4 244 v roce 2012. Na výše zmíněné tendenci se podílí především trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství a dále skupina trestných činů označovaná jako ostatní trestná činnost, kam patří především trestné činy obecné ohrožení (§ 272 TZ), neposkytnutí pomoci (§ 150 TZ), nebo neoznámení trestného činu (§ 368 TZ). I u kriminality zbývajících můžeme zaregistrovat její poměrně vysokou objasněnost, která se stabilně pohybuje přes 80%. Na tento stav má vliv především trestný čin zanedbání povinné výživy, jenž má téměř 100% objasněnost.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob má stejnou vývojovou tendenci jako kriminalita zbývajících, tedy do roku 2005 stabilní vývoj, následně nárůst, jenž vrcholí v roce 2009, kdy bylo stíháno a vyšetřováno 4 719 osob, a následně pokles na 3 550 pachatelů v roce 2012. U tohoto druhu kriminality můžeme zaregistrovat i zvyšující se počet stíhaných a vyšetřovaných žen, oproti roku 2008 kdy jich policejní statistika evidovala 348, došlo k nárůstu až na 483 pachatelů ženského pohlaví v roce 2011. Počet pachatelů mladších 15 let a mladistvých se každoročně snižuje. Naopak počet recidivistů dramaticky roste až na 2 141 osob v roce 2009. Následně však jejich počet klesá a pohybuje se okolo 1 500 osob ročně. Recidivistů je každoročně zaznamenáno nejvíce u skupiny trestných činů označovaných jako ostatní trestná činnost a také v souvislosti s trestným činem zanedbání povinné výživy.

Z hlediska zjištěných škod nelze určit nějakou stabilní tendenci, na jejich výši se podílí především skupina deliktů označovaných jako silniční dopravní nehody, jež policejní statistika pod tento druh kriminality zahrnuje. Zbývá ještě dodat, že nejvyšší škoda, přes 340 milionů korun byla zaznamenána v roce 2008, naopak nejnižší škoda 57,5 milionů korun zaznamenala policejní statistika v roce 2006.

U **trestných činů vojenských** dochází vlivem profesionalizace armády v kombinaci se snižujícím se počtem vojáků k rapidnímu poklesu. Jestliže v roce 2000 bylo registrováno 291 činů, v roce 2012 byly registrovány pouhé 2 tyto delikty. Objasněnost těchto trestných činů dosahuje pravidelně 100%.

3.2.3. Zhodnocení kriminality v hl. městě Praha

Přestože hlavní město Praha patří dlouhodobě mezi kraje s nejvyšší kriminalitou, v posledních letech na jeho území můžeme sledovat pozitivní trend spočívající ve výrazném snižování počtu registrovaných trestných činů. Pokles kriminality byl v Praze dokonce nejvyšší v celé České republice, vyjádřeno v absolutních číslech zde došlo k úbytku 34 629 deliktů. Podíváme-li se na dostupná data pozorněji, zjistíme, že za zlepšujícím se stavem stojí především menší počet majetkových trestných činů. Může za to hned několik faktorů, respektive opatření, tj. zavádění městského kamerového systému, zvýšení počtu příslušníků městské policie, podpora napojení budov na pult centrální ochrany včetně aktualizace softwarového vybavení a také omezování počtu výherních hracích přístrojů a provozoven. Řadu z nich by přitom bylo možné aplikovat i v jiných krajích a ještě více tak snížit celkovou míru kriminality v České republice. Zejména v oblastech s vysokou nezaměstnaností by poslední zmíněné opatření mohlo přinést výrazné zlepšení situace. Bez odezvy nezůstala ani kampaň v pražské hromadné dopravě nabádající cestující k větší obezřetnosti při ochraně vlastních věcí před krádežemi, zejména pak těmi kapesními. I ta zřejmě stojí za rapidním úbytkem tohoto typu trestného činu na území kraje. Jeho objasněnost však zůstává relativně nízká, což by se Praha, respektive zdejší politici a orgány činné v trestním řízení měli snažit změnit. Vzhledem k tomu, že každý sedmý zločin v hlavním městě spáchá cizinec, bylo by jistě na místě více se věnovat také problematice začleňování cizinců do tuzemské společnosti, popřípadě spolupráci s policejními složkami toho kterého státu, jehož příslušníci páchají v Praze nejvíce trestných činů. K zlepšení situace by pomohlo také hojnější využívání trestu vyhoštění českými soudy.

3.3. Struktura a vývoj kriminality ve Středočeském kraji

Středočeský kraj leží v centrální části Čech, v oblasti geograficky označované jako Český masiv. Ze všech krajů v České republice má největší počet obyvatel, v lednu roku 2012 jich bylo 1 279 345. Zároveň je, co se rozlohy území týče, i krajem největším. Jeho rozloha 11 014 km² tvoří téměř 14 % celého území České republiky. Hustota zalidnění ve Středočeském kraji je 116 obyvatel/km².³² Jeho území se skládá

---

³² Český statistický úřad

z 12 okresů: Beroun, Benešov, Kolín, Kutná Hora, Mladá Boleslav, Mělník, Nymburk, Příbram, Praha – východ, Praha – západ a Rakovník. Zároveň se na území kraje nachází 1 146 obcí, z toho 74 měst. Mezi největší patří Kladno (68 682 obyvatel), Mladá Boleslav (44 252 obyvatel) a Příbram (33 793 obyvatel). V současné době se kraj člení na 26 územně samosprávných celků – obcí s rozšířenou působností. Administrativní centrum kraje se nachází mimo jeho území, v Praze.

Z údajů Českého statistického úřadu vyplývá každoroční nárůst počtu obyvatel kraje. Je to dáno především vysokým počtem osob, které se na území kraje stěhují. Například v roce 2010 se na území kraje přistěhovalo více jak 30 tisíc obyvatel, a naopak se odstěhovalo okolo 15 tisíc. Kromě toho má vliv na rostoucí počet obyvatel i převažující počet narozených nad zemřelými a také cizinci, jejichž počet se na území kraje pohybuje okolo 57 tisíc.³³ Na základě výzkumu Evropského sociálního fondu se v roce 2006 nacházelo ve Středočeském kraji 36 sociálně vyloučených romských lokalit s odhadovaným počtem 3000 – 3 500 obyvatel. Nejvíce vyloučených oblastí se nachází ve městech Kladno, Slaný a jejich blízkém okolí.³⁴ Dle sčítání Českého statistického úřadu z roku 2011 se ve Středočeském kraji pohybuje zhruba 954 bezdomovců³⁵, do sčítání ale nebyli zahrnuti lidé bez domova, kteří žijí na ulicích, ve squatech či využívají komerční ubytovny.

Středočeský kraj nespojuje s Prahou jen umístění administrativního centra, ale i fakt, že Středočeský kraj slouží často jako zdroj pracovních sil pro Prahu. Tato skutečnost je dána především kombinací lepších platových podmínek a poměrně dobrou dopravní dostupností Prahy. Nízká nezaměstnanost ve Středočeském kraji (7,1% v roce 2011) však není dána jen blízkostí Prahy. Ve Středočeském kraji se nachází i významné chemické a strojírenské podniky, z nichž mezi největší zaměstnavatele v kraji patří kolínská automobilka TPCA a mladoboleslavská Škoda Auto. K významným ekonomickým faktorům patří i zisky z cestovního ruchu. V středočeském kraji se nachází velké množství turistických pamětihodností, z nichž nejatraktivnější jsou hrady Karlštejn, Křivoklát, Konopiště a v neposlední řadě město Kutná Hora, jež je zapsána do Seznamu světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO. Z údajů Českého

---

³³ Český statistický úřad

³⁴ www.esfcr.cz/mapa/int_sc.html

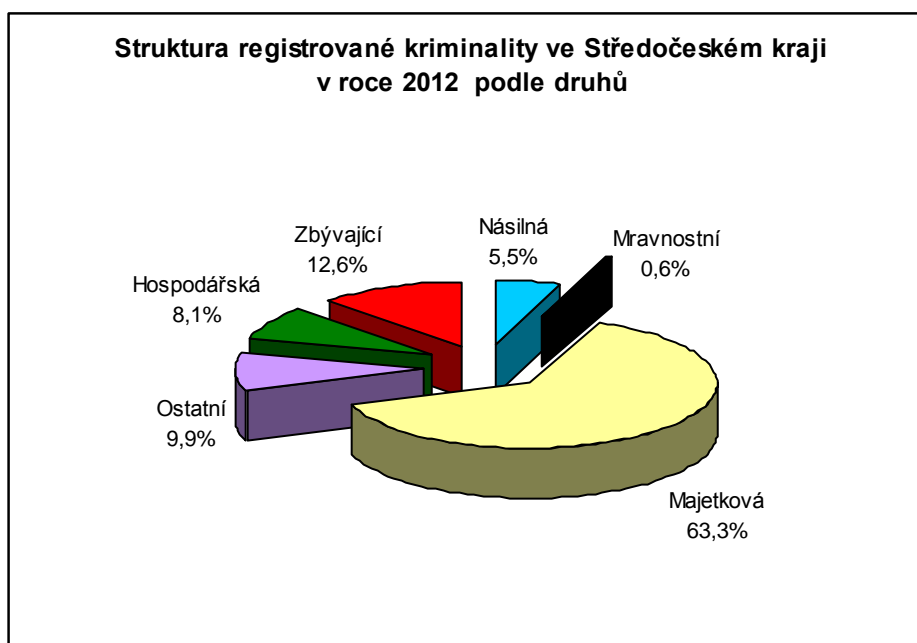
³⁵ www.scitani.cz

statistického úřadu pak vyplývá, že Středočeský kraj navštívil v roce 2012 přes 714 tisíc turistů, z nichž bylo více než 180 tisíc cizinců.

3.3.1. Struktura registrované kriminality ve Středočeském kraji v roce 2012

Ve Středočeském kraji bylo v roce 2012 zaznamenáno 35 612 trestných činů, tedy o 2 042 deliktů méně než v roce předchozím. Díky tomuto poklesu kriminality se Středočeský kraj propadl ze druhého místa v počtu zjištěných trestných činů v jednotlivých krajích, na místo třetí. Druhou pozici za hlavním městem Praha tak obsadil kraj Moravskoslezský. Na tento stav má vliv především pokles majetkových trestných činů z 23 853 na 22 544 činů, zvláště pak pokles krádeží věcí z automobilů. I přes tento pokles však zabírá majetková trestná činnost více než 63 % kriminality celkové. Na rozdíl od kriminality majetkové došlo u kriminality mravnostní a hospodářské k nárůstu zjištěných deliktů. Vzhledem k nízkému počtu trestných činů u obou druhů kriminality, je tento vzestup výraznější u hospodářské trestné činnosti, u které díky nárůstu o 58 deliktů, bylo zaznamenáno 2 895 hospodářských trestných činů. U mravnostní pak díky 5 zjištěným deliktům vzrostla kriminalita v roce 2012 na 213 deliktů. Vyjma kriminality mravnostní a hospodářské, došlo u ostatních druhů k poklesu. Násilných trestných činů bylo v roce 2012 zaznamenáno 1 958, zbývajících trestných činů 4 476 a ostatních trestných činů 3 526. Pokles můžeme zaznamenat také u vojenských trestných činů, když v roce 2012 nebyl zjištěn žádný.

	Druh kriminality						
	Obecná kriminalita				Jiná kriminalita		
	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní	Hospodářská	Zbývající	Vojenské trestné činy
Počet činů	1 958	213	22 544	3 526	2 895	4 476	0
Podíl na celkové kriminalitě	5,5%	0,6%	63,3%	9,9%	8,1%	12,6%	0,00%

Zdroj: policejní statistika

Ačkoliv došlo ve Středočeském kraji ke snížení celkové kriminality, stále patří ke krajům kriminalitou nejvíce zasaženým. Je to dáno jednak jeho polohou, kdy vytváří prstenec kolem hlavního města a často dochází k přesunu kriminality právě z hlavního města, ale i jeho rozlohou a také dalšími specifiky. Mezi ně patří například velké množství pracovních příležitostí i pro sezónní zaměstnance nebo cizince, kteří nejsou k lokalitě vázáni místní příslušností a nejsou s ní nijak osobně identifikováni. Celá řada pachatelů do regionu přichází pouze za účelem páchaní trestné činnosti.³⁶

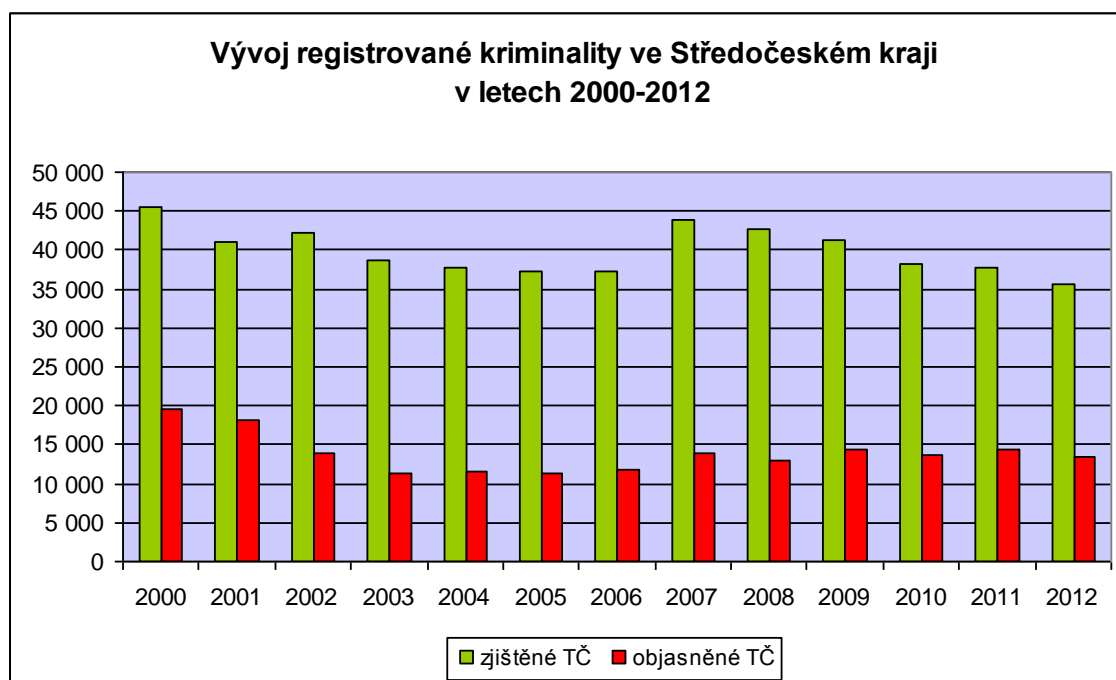
V roce 2012 bylo stíháno a vyšetřováno 12 914 osob, což představuje oproti roku předchozímu mírný pokles. Zatímco počet stíhaných mužů se pohybuje okolo 11 500 osob za rok, u žen došlo k nárůstu na 1 750 pachatelů. K nárůstu došlo také u recidivistů (4 995 osob), naopak pokles byl zaznamenán u mladistvých (303 osob) i u osob mladších 15 let (99 osob).

Pokud se zaměříme na škodu kriminalitou způsobenou, zjistíme, že oproti roku 2011, kdy dosáhla částky 2,15 miliardy korun, v roce 2012 vzrostla na 2,74 miliardy korun. Tento fakt ovlivňuje především kriminalita hospodářská, u které došlo k meziročnímu nárůstu o více než 600 milionů korun. Nejvýrazněji je pak nárůst patrný u trestného činů krádeží, poplatku a podobné povinné platby a trestného činu poškozování věřitele.

³⁶ Strategie prevence kriminality ve Středočeském kraji na léta 2009-2012, Středočeský kraj, 2008, s.22

3.3.2. Vývoj registrované kriminality ve Středočeském kraji v letech 2000 – 2012

Pokud se budeme zabývat vývojem registrované kriminality ve Středočeském kraji, tak zjistíme, že její vývoj v námi sledovaném období, má dva vrcholy. Zatímco první vrchol (45 463 činů registrovaných v roce 2000) není až tak překvapivý, druhý vrchol v roce 2007 už překvapivý je. Vysokou celkovou kriminalitu v roce 2000 má na svědomí převážně kriminalita majetková, když bylo zjištěno 32 790 činů, což je více než 72 % kriminality celkové. Tato skutečnost je ovšem typická pro většinu krajů v roce 2000. Když se však zaměříme na kriminalitu v roce 2007, tak ačkoliv i zde je významný podíl kriminality majetkové (67 %), na strmý nárůst kriminality celkové má vliv především kriminalita zbývající, u které došlo meziročně k nárůstu o více než 2 500 trestných činů. Největší podíl na meziročním vzestupu mají trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky a trestný čin opilství, které policejní statistika vykazuje společně. Vývoj kriminality ve Středočeském kraji tedy můžeme charakterizovat tak, že od roku 2000 do roku 2006 dochází k poklesu. V roce 2007 zaznamenává celková kriminalita výrazný nárůst, po němž následuje opět každoroční pokles až na 35 612 trestných činů registrovaných v roce 2012.

Rok	Zjištěno trestných činů	Objasněno	Objasněnost v %
2000	45 463	19 477	42,84
2001	41 125	18 173	44,19
2002	42 149	13 826	32,80
2003	38 567	11 313	29,33
2004	37 776	11 615	30,75
2005	37 208	11 297	30,36
2006	37 188	11 688	31,43
2007	43 956	13 825	31,45
2008	42 601	12 900	30,28
2009	41 171	14 405	35,00
2010	38 217	13 778	36,05
2011	37 654	14 293	38,00
2012	35 612	13 559	38,07

Zdroj: policejní statistika

Objasněnost kriminality se v letech 2000 a 2001 pohybovala přes 40%. Následně v roce 2002 došlo k poklesu na 32%. Tento pokles je způsoben především nízkou objasněností kriminality hospodářské. K vzestupu objasněnosti celkové kriminality dochází až v roce 2009, zejména vlivem stoupající objasněnosti majetkové kriminality.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob se v roce 2001 a 2002 pohyboval okolo 12 500 ročně. V letech 2002 - 2006 jejich počet klesl a ustálil se ve výši okolo 10 500 osob ročně. Od roku 2007 pak jejich počet opět roste, když svého vrcholu dosáhl počet pachatelů v roce 2009, kdy jich bylo zaregistrováno 14 543. Na tento nárůst, oproti roku předchozímu, měl vliv větší počet stíhaných a vyšetřovaných osob za trestné činy opilství, ohrožení pod vlivem návykové látky a zanedbání povinné výživy. U mladších 15 let došlo od roku 2000 k poklesu stíhaných a vyšetřovaných z 688 na 99 osob v roce 2012. Stejně tak můžeme zaznamenat pokles stíhaných a vyšetřovaných mladistvých. Naopak vzestup můžeme zaznamenat u recidivistů, když bylo v roce 2012 registrováno 4 995 osob, tedy téměř dvojnásobek pachatelů oproti roku 2000.

Z hlediska zjištěných škod způsobených kriminalitou můžeme konstatovat, že ve Středočeském kraji nedochází k žádným výrazným výkyvům. Škoda se tak pohybuje mezi 2 - 4 miliardy korun ročně.

Násilná kriminalita ve Středočeském kraji dosáhla svého vrcholu v roce 2001, kdy bylo zjištěno 2 134 trestných činů. Následně kriminalita klesala až na 1 546 činů

zaznamenaných v roce 2006. Na tomto vývoji se pozitivně podílely instalované městské kamerové dohlížecí systémy. V dalších letech však kriminalita zaznamenala opětovný nárůst, když v roce 2011 bylo zaznamenáno 2 164 a v roce 2012 pak 1 958 trestných činů. Nárůst násilné kriminality v roce 2011 má na svědomí především trestný čin úmyslné ublížení na zdraví a trestný čin nebezpečné vyhrožování. S postupným poklesem zjištěných trestných činů u násilné kriminality, dochází i k poklesu její objasněnosti. Jestliže v roce 2001 byla objasněnost přes 79 %, v roce 2008 už byla necelých 54 %. Na klesající objasněnost má vliv především trestný čin loupeže, u které se objasněnost pohybuje pod 40 %. V roce 2011 pak objasněnost opět vzrostla až na 68%, respektive 69 % zaznamenaných v roce 2012. Při sledování nejzávažnějšího násilného činu – vraždy, můžeme konstatovat, že se od roku 2006 pohybuje tento delikt okolo 25 vražd ročně s objasněností přes 80 %. Dalším ze závažných násilných činů je loupež. Počet loupeží se až do roku 2009 ročně pohybuje okolo 500 deliktů. V posledních letech však jejich počet klesá až na 305 deliktů v roce 2012. Pro trestný čin loupeže jsou pak typické především loupeže pouliční, kterých je většina spáchána na osamělých osobách a doba spáchání se orientuje na noční hodiny, přičemž zájmem pachatele jsou zejména mobilní telefony a finanční hotovost.

U stíhaných a vyšetřovaných osob, dochází stejně jako u kriminality násilné, od roku 2001 k poklesu. Tento trend trvá až do roku 2008, když bylo zaznamenáno 1 117 pachatelů. Následně v souvislosti s rostoucí násilnou kriminalitou dochází k nárůstu stíhaných a vyšetřovaných osob, až na 1 402 v roce 2011. Překvapením jistě nebude, že mezi pachateli dominují muži, počet žen se pohybuje ročně kolem 115 osob. Počet stíhaných a vyšetřovaných recidivistů se stabilně pohybuje okolo 300 osob ročně, bohužel i zde došlo v posledních dvou letech k nárůstu téměř o 200 recidivistů.

Zjištěná škoda způsobená násilnou trestnou činností se ročně pohybuje mezi 30 až 50 miliony korun. Nejnižší, 10,3 milionů korun byla, zaznamenaná v roce 2011, naopak nejvyšší škoda, více než 110 milionů korun v roce 2000. Na zjištěné škodě se v rámci násilné kriminality nejvíce podílí trestný čin loupež, a to více než 70%.

Mravnostní kriminalita dosáhla svého vrcholu v roce 2002, kdy bylo zjištěno 257 trestných činů. V dalších letech mravnostní kriminalita klesá až na 153 trestných činů v roce 2009. V posledních dvou letech však došlo k jejímu opětovnému nárůstu až na 213 deliktů v roce 2012. Příčiny tohoto vzestupu můžeme spatřovat v zařazení

nových skutkových podstat trestných činů v souvislosti s přijetím nového zákoníku. Jako příklad můžeme uvést trestný čin sexuální nátlak. Objasněnost mravnostní kriminality až do roku 2006 přesahovala 80%. Od roku 2007 však došlo k poklesu na hodnotu lehce přes 60%, jež trvá dosud. Na tento stav má vliv především pokles objasněnosti u trestného činu znásilnění, který je zároveň jedním z nejčastějších trestných činů v rámci kriminality mravnostní. Dalším, co se počtu týče, významným trestným činem je pohlavní zneužití. U tohoto deliktu můžeme sledovat jeho pokles ze 153 trestných činů v roce 2002 na polovinu v roce 2012.

Z hlediska stíhaných a vyšetřovaných osob můžeme konstatovat, že od roku 2002, kdy došlo k jejich poklesu, se počet pachatelů pohybuje okolo 120 osob ročně. Poměrně stabilní je počet stíhaných a vyšetřovaných recidivistů (30 osob ročně) a mladistvích (15 osob ročně), naopak pozitivní je výrazný pokles stíhaných a vyšetřovaných osob mladších 15 let, až na 2 osoby v roce 2012!!

Zjištěná škoda způsobená mravnostní kriminalitou se v posledních čtyřech letech pohybuje okolo 10 tisíc korun ročně, výjimkou ovšem není ani skutečnost, že v některých letech nebyla zjištěna škoda žádná.

Na **kriminalitu majetkovou** ve Středočeském kraji má vliv především existence velkých nákupních center umístěných za hranicemi hlavního města (Průhonice – Čestlice), nebo na okrajích měst a také existence velkého množství rekreačních oblastí a rekreačních objektů. Ačkoliv majetková kriminalita stále tvoří drtivou část kriminality celkové, od roku 2000 dochází k jejímu poklesu. Jestliže v roce 2000 bylo policií zaznamenáno 32 790 majetkových deliktů, v roce 2012 to bylo již jen 22 544 deliktů. Příčinu můžeme hledat ve zvýšení škody nikoliv nepatrné z dvou tisíc korun na pět tisíc korun, ke které došlo v roce 2002, v zavádění kamerových systémů, které zvláště ve velkých městech pomáhají snižovat majetkovou kriminalitu, nebo ve skutečnosti, že na potírání majetkové kriminality klade policie větší důraz. S klesajícím počtem trestných činů, klesá i jejich objasněnost, která se pohybuje okolo 13%. V posledních dvou letech však došlo k postupnému nárůstu objasněnosti až na 17%, což potvrzuje domněnku o větším důrazu policie na potírání kriminality majetkové. U skupiny trestných činů označených policejní statistikou jako krádeže prosté, můžeme od roku 2000 zaznamenat stabilní vývoj pohybující se okolo 15 000 zjištěných trestných činů za rok. V posledních

dvou letech však došlo k poklesu pod 13 100 činů, který je způsoben především nižším počtem trestného činu krádež věcí z automobilů.

Z hlediska stíhaných vyšetřovaných osob došlo oproti roku 2000 k poklesu o více než 1000 osob, na 3 581 zaznamenaných pachatelů v roce 2012. K největšímu poklesu došlo u mladistvých, když se jejich počet snížil téměř o 500 osob, na 156 pachatelů zaznamenaných v roce 2012. Počet pachatelů mladších 15 let klesl v sledovaném období až na 45 v roce 2012. Naopak k nárůstu došlo u recidivistů, když jich policejní statistika v roce 2011 zaznamenala 1 727.

Z hlediska škod způsobených majetkovou kriminalitou můžeme od roku 2002, kdy škoda přesáhla částku 1,9 miliardy korun, zaznamenat pokles až na 1 miliardu korun v roce 2012. Hlavní podíl na snížení škody mají trestný čin krádeže motorových dvoustopých vozidel, u kterého klesla škoda z 590 na 228 milionů korun a trestný čin krádež vloupáním do víkendových chat soukromých osob, u nějž klesla škoda ze 111 na 25 milionů korun.

U **hospodářské kriminality** můžeme ve Středočeském kraji zaznamenat poměrně prudký pokles registrovaných trestných činů. Jestliže v roce 2000 bylo zaznamenáno 4 894 trestných činů, v roce 2012 to bylo již jen 2 895 deliktů. Bohužel spolu s klesajícím počtem zjištěných trestných činů dochází i k markantnímu poklesu jejich objasněnosti. Zatímco v roce 2000 a 2001 byla objasněnost přes 95%, o deset let později je objasněnost necelých 37%, což představuje pokles téměř o 60%!! Tato tendence je způsobena především nárůstem počtu trestných činů s nízkou objasněností. Typickým příkladem je trestný čin neoprávněné držení platební karty, u kterého došlo od roku 2000, kdy bylo zaznamenáno 72 těchto činů, k nárůstu o více než 1000%, na 844 deliktů v roce 2011. Často také dochází k podvodnému zneužívání platebních karet formou tzv. skimmingu, což je forma ilegální činnosti, jejíž podstatou je skutečnost, že zloději umístí skimmingové zařízení – čtečku na bankomat a vyčkají, až někdo přijde využít jeho služeb. Pokud si nainstalovaného zařízení nikdo nevšimne a výběr se uskuteční, podvodníci z této čtečky, která se zaměřuje na magnetický proužek karty, snadno získají veškeré informace potřebné k tomu, aby mohli uskutečnit podvodný výběr a připravit oběť o úspory na kontě. Výjimkou nebývá ani miniaturní kamera umístěná na vhodném místě, odkud se dá PIN kód a další data vypožorovat.³⁷

---

³⁷ Strategie prevence kriminality ve Středočeském kraji na léta 2009-2012, Středočeský kraj, 2008, s.6

Pokles můžeme zaznamenat také u stíhaných a vyšetřovaných osob, oproti roku 2000, přibližně o polovinu, tedy na 1 292 pachatelů v roce 2012. Vzhledem k tomu, že se počet stíhaných a vyšetřovaných recidivistů v průběhu deseti let výrazně nezměnil a pohybuje se mezi 300 - 400 osob ročně, jde především o pokles stíhaných a vyšetřovaných prvopachatelů. Počet pachatelů mladších 15 let se pohybuje okolo 5 osob ročně. Poměrně vysoký je také počet žen, kterých bylo v posledních třech letech zaznamenáno každý rok přes 300.

Z hlediska zjištěné škody způsobené hospodářskou trestnou činností nelze určit jednoznačný vývoj, každoročně dochází poměrně k velkým výkyvům. V posledních pěti letech se pak zjištěná škoda pohybovala mezi 1,7 – 0,8 miliardy korun.

Kriminalita ostatní má do roku 2007 stabilní vývoj, když bylo každoročně zaznamenáno okolo 2 000 trestných činů. Od roku 2008 dochází k velkému vzestupu kriminality, jenž se projevuje zvláště v posledních dvou letech, kdy bylo registrováno 3 589 a 3 526 deliktů. Tato tendence je způsobena především výrazným nárůstem trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí, jehož počet vzrostl od roku 2000 téměř trojnásobně na 1 926 deliktů v roce 2011 a současně mírným nárůstem trestného činu výtržnictví na 454 deliktů v roce 2011. U objasněnosti kriminality ostatní dochází nejprve k poklesu z téměř 97 % v roce 2000 na 71 % v roce 2008. Následně objasněnost opět stoupá, a v současné době se pohybuje přes 80 %.

Počet stíhaných a vyšetřovaných vzrostl oproti roku 2000, kdy bylo zaznamenáno přibližně 1 500 osob, na dvojnásobek v roce 2012. Na tomto stavu má podíl rostoucí počet recidivistů, jejichž počet se oproti roku 2000 zvýšil trojnásobně, tedy na 1 227 pachatelů v roce 2012. Naopak k výraznému poklesu došlo u osob mladších 15 let, z 84 na 14 osob v roce 2012. Počet pachatelů ženského pohlaví se pohybuje okolo 280 osob ročně.

Zjištěná škoda způsobená ostatní kriminalitou se v posledních pěti letech pohybuje okolo 70 milionů korun. Výrazný nárůst škody byl zaznamenán v roce 2010, na níž se však značnou měrou podílela skupina deliktů označovaných v policejní statistice jako požáry. Tato způsobila škodu za více jak 100 milionů korun.

U **zbývajících trestných činů** můžeme zaznamenat do roku 2005 stabilní vývoj, když bylo ročně registrováno 2 500 trestných činů. Následně došlo k prudkému nárůstu, až na 6 917 deliktů zaznamenaných v roce 2009. V posledních třech letech pak

zbývající kriminalita dosahuje počtu přibližně 5 000 trestných činů. Prudký nárůst tohoto druhu kriminality po roce 2006, byl způsoben novým trestným činem řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění. Opomenout však nelze ani trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství. Jestliže v roce 2000 bylo zjištěno celkem 75 těchto činů, v roce 2009 dosáhl jejich počet 2 363 činů, tedy téměř 32 násobku. U objasněnosti kriminality zbývající nedochází téměř k žádným výrazným výkyvům a pohybuje se ročně okolo 90 %.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob v souvislosti se zbývající kriminalitou, každoročně stoupá. Stejně jako samotná kriminalita, nejvíce stíhaných a vyšetřovaných bylo zaznamenáno v roce 2009, a to 6 329 osob. V posledních dvou letech pak došlo k poklesu, a počet stíhaných a vyšetřovaných se pohybuje okolo 4 500 osob. K nárůstu dochází jak u prvpachatelů, tak recidivistů. Naopak počet osob mladších 15 let, nikoli výrazně, klesá. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se v posledních dvou letech pohybuje okolo 520 osob ročně.

U škody způsobené zbývající kriminalitou nelze určit nějakou stabilní tendenci. Ačkoli nejvíce trestných činů bylo zaznamenáno v roce 2009, zjištěná škoda byla největší v roce 2008, téměř 260 milionů korun, tedy více jak dvojnásobek oproti roku 2009. Největší podíl na škodě zaznamenané v roce 2008 měl trestný čin poškození věřitele, u nějž přesáhla škoda 114 milionů korun. Naopak jedna z nejnižších zjištěných škod byla zaznamenána v roce 2011, a to 45 milionů korun.

U **vojenských trestných činů** dochází od roku 2000 k výraznému poklesu. Jestliže v roce 2000 bylo zaznamenáno 586 trestných činů, v roce 2003 pak již jen 207 činů. V letech 2009 a 2010 byl dokonce zaznamenán pouze 1 trestný čin!!

3.3.3. Zhodnocení kriminality ve Středočeském kraji

Přestože se Středočeský kraj, co se registrované kriminality týče, řadí na přední místa mezi vyššími územně samosprávnými celky České republiky, můžeme v námi sledovaném období zaznamenat její pokles. V řeči absolutních čísel jde o úbytek 9 851 deliktů. Z policejních statistik pak vyplývá, že za tímto trendem je třeba hledat zejména nižší počet hospodářských a majetkových trestných činů, ovlivněný především opatřeními přijatými krajem. Z nejvýznamnějších můžeme jmenovat kamerové dohlížecí systémy, zvýšenou pochůzkovou činnost obecní policie v krizových

lokalitách, registraci jízdních kol, nebo instalaci mříží, bezpečnostních zámků a dalších prvků pasivní ochrany. Značný přínos má bezesporu i informační činnost, zejména pak přednášky pro seniory zaměřené na ochranu osob a majetku. Z výše zmíněného je zřejmé, že Středočeský kraj poněkud opomíjí primární prevenci, která hraje v boji proti kriminalitě nezastupitelnou roli. Její absence se bohužel v posledních letech nepříznivě projevila zejména v nárůstu kriminality zbývajících, především deliktů ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství. Díky častějším kontrolám dopravní policie na silnicích, případně na kulturních akcích s velkým počtem diváků (např. hudební festival Votvírák v Milovicích) sice došlo v posledních dvou letech k snížení počtu těchto deliktů, ne však k odstranění jejich příčin. Kraj by proto měl více času a úsilí věnovat výchovným a vzdělávacím programům pro děti a mládež. Specifickým problémem, s nímž se musí Středočeský kraj vyrovnat, je relativně vysoký podíl trestných činů spáchaných cizinci. Největší nápad trestné činnosti je především v oblastech Mladé Boleslavi a Kolína, kde jsou cizinci zaměstnáni v automobilovém průmyslu. Je tedy třeba mnohem větší participace kraje na jejich začleňování do společnosti, a tím k snižování trestné činnosti z jejich strany páchané.

3.4. Struktura a vývoj kriminality v Jihočeském kraji

Jak už název kraje napovídá, nachází se Jihočeský kraj na jihu České republiky. Rozkládá se na ploše 10 057 km², a je tedy druhým největším krajem České republiky. Jelikož v roce 2011 žilo v Jihočeském kraji 636 138 obyvatel, jde o celek s nejnižší hustotou zalidnění (63,3 obyvatel/ km²).³⁸ Jeho území je tvořeno sedmi okresy: Český Krumlov, České Budějovice, Jindřichův Hradec, Prachatice, Písek, Strakonice a Tábor. V Jihočeském kraji se nachází 1 vojenský újezd a 623 obcí, z toho je 53 měst. Mezi největší města patří České Budějovice (93 620 obyvatel), Tábor (35 096 obyvatel), nebo Písek (29 729 obyvatel). V současné době se kraj člení na 17 správních obvodů - obcí s rozšířenou působností. Administrativním centrem kraje jsou České Budějovice.

Počet obyvatel, ačkoli nijak dramaticky, každý rok v Jihočeském kraji roste. Na tomto trendu má podíl především větší počet živě narozených nad zemřelými a také převaha přistěhovalých nad vystěhovalými lidmi. V poslední řadě na území kraje přebývá okolo 15 000 cizinců s platným azylem. Na základě výzkumu Evropského

---

³⁸ Český statistický úřad

sociálního fondu se v roce 2006 nacházelo v Jihočeském kraji 16 sociálně vyloučených romských lokalit s odhadovaným počtem 1500 – 2 000 obyvatel. Nevíce vyloučených oblastí se nachází v okolí Českého Krumlova a Českých Budějovicích.³⁹ Dle sčítání Českého statistického úřadu z roku 2011 se v Jihočeském kraji pohybuje zhruba 529 bezdomovců. Sčítání probíhalo v azylových domech, domech na půl cesty, noclehárnách a nízkoprahových centrech.⁴⁰

Jak jsme již uvedli výše, na území kraje se nachází velké množství vodních ploch. Nikoho tedy nepřekvapí, že pro Jihočeský kraj je typický chov ryb, který představuje polovinu produkce České republiky. Z hlediska průmyslové výroby je v Jihočeském kraji významně zastoupen dřevozpracující, strojírenský a textilní průmysl. Míra nezaměstnanosti se dle Českého statistického úřadu pohybuje okolo 8%. Mezi největší zaměstnavatele v kraji patří Robert Bosch v Českých Budějovicích, ČZ Strakonice, jaderná elektrárna Temelín, nebo mlékárenský podnik Madeta.

V Jihočeském kraji se nachází i velké množství turisticky atraktivních míst. Ať už jde o přírodní rezervace, jako CHKO Třeboňsko, Národní park Šumava, nebo o hrady a zámky Orlik, Zvíkov, Červená Lhota, či Hluboká nad Vltavou. Zapomenout samozřejmě nesmíme na památky zapsané do Seznamu světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO, Holašovice a Český Krumlov. Všechny tyto pamětihodnosti znamenají zisky z cestovního ruchu ale i značné množství turistů, kteří je navštíví. Z údajů Českého statistického úřadu pak vyplývá, že Jihočeský kraj navštívilo v roce 2012 více než 1 milion turistů, z nichž bylo více než 317 tisíc cizinců.

3.4.1. Struktura registrované kriminality v Jihočeském kraji v roce 2012

Jihočeský kraj patří ke krajům s poměrně nízkou kriminalitou situovanou především do oblastí větších měst, nebo kulturních a rekreačních center. V roce 2012 bylo Policií ČR zaregistrováno 14 005 trestných činů, tedy o 815 deliktů méně než v roce předchozím. Příčinu nízké kriminality můžeme hledat především v malém počtu obyvatel vzhledem k velikosti kraje a také v jejich nízké nezaměstnanosti. Pokud se podíváme na strukturu celkové kriminality v Jihočeském kraji, zjistíme, že největší část zabírá kriminalita majetková, a to 53,7%. Přesto u ní dochází v posledních třech letech

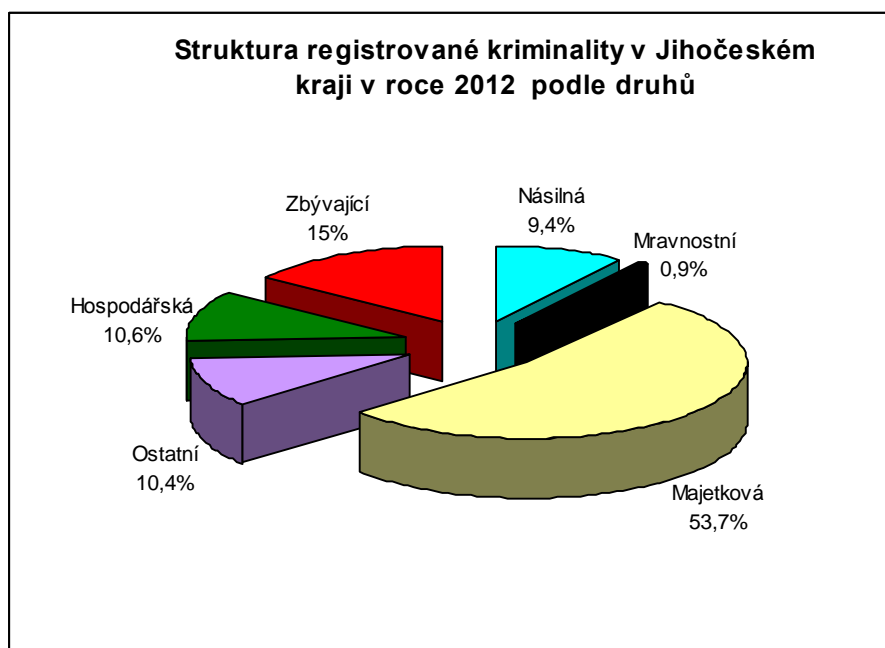
---

³⁹ http://www.esfcr.cz/mapa/int_jc.html

⁴⁰ [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048DB18/\\$File/CZ031_ZVKR030.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048DB18/$File/CZ031_ZVKR030.pdf)

k postupnému poklesu, když v roce 2012 bylo zjištěno 7 520 těchto trestných činů. Na pomyslném druhém místě, za kriminalitou majetkovou, se umístila kriminalita zbývajících, u které bylo zjištěno 2 107 trestných činů. Třetí příčku pak obsadily trestné činy hospodářské, kterých bylo v roce 2012 zaznamenáno 1 491. Nejméně bylo zaznamenáno mravnostních trestných činů (124 deliktů), což je způsobeno především poklesem trestného činu znásilnění a pohlavní zneužívání. Na závěr je ještě třeba uvést, že násilných trestných činů bylo zaregistrováno 1 311 a ostatních trestných činů 1 450. Vojenské trestné činy pak byly v roce 2012 zaznamenány dva.

Objasněnost celkové kriminality se ve srovnání s rokem 2011 zvýšila o 2,8%, na 52,8 % v roce 2012. Tento fakt je způsoben nárůstem objasněnosti prakticky u všech druhů kriminality.

	Druh kriminality						
	Obecná kriminalita				Jiná kriminalita		Vojenské trestné činy
	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní	Hospodářská	Zbývající	
Počet činů	1 311	124	7 520	1 450	1 491	2 107	2
Podíl na celkové kriminalitě	9,4%	0,9%	53,7%	10,4%	10,6%	15,0%	0,01%

Zdroj: policejní statistika

Ačkoliv došlo v roce 2012 u celkové kriminality k jejímu poklesu, počet stíhaných a vyšetřovaných osob oproti roku 2011 stoupl o 274 pachatelů. V roce 2012 bylo tedy stíháno a vyšetřováno 7 103 osob. K nárůstu došlo především u stíhaných a vyšetřovaných recidivistů (3 392 osob) a mladších 15 let, kterých bylo v roce 2012 stíháno a vyšetřováno 130. Mírný nárůst byl zaznamenán i u osob ženského pohlaví. Naopak mladistvých bylo stíháno a vyšetřováno méně než v roce 2011, pouze 229 osob. Motivem páchaní trestné činnosti mládeže nadále zůstává získání finančních prostředků na nákup drog, hraní na automatech a k účasti na diskotékách. Příčiny nepříznivého stavu lze nadále spatřovat zejména v neodpovídajícím využívání volného času, v rodině a v nedostatečné komunikaci rodičů se školou.⁴¹

U škody způsobené kriminalitou došlo oproti roku 2011 k nárůstu na téměř dvojnásobek. V roce 2012 byla zjištěna škoda více než 1,4 miliardy korun. Tento stav byl způsoben především nárůstem škody u kriminality majetkové, zvláště u trestných činů podvod, úvěrový podvod a kráčení daně.

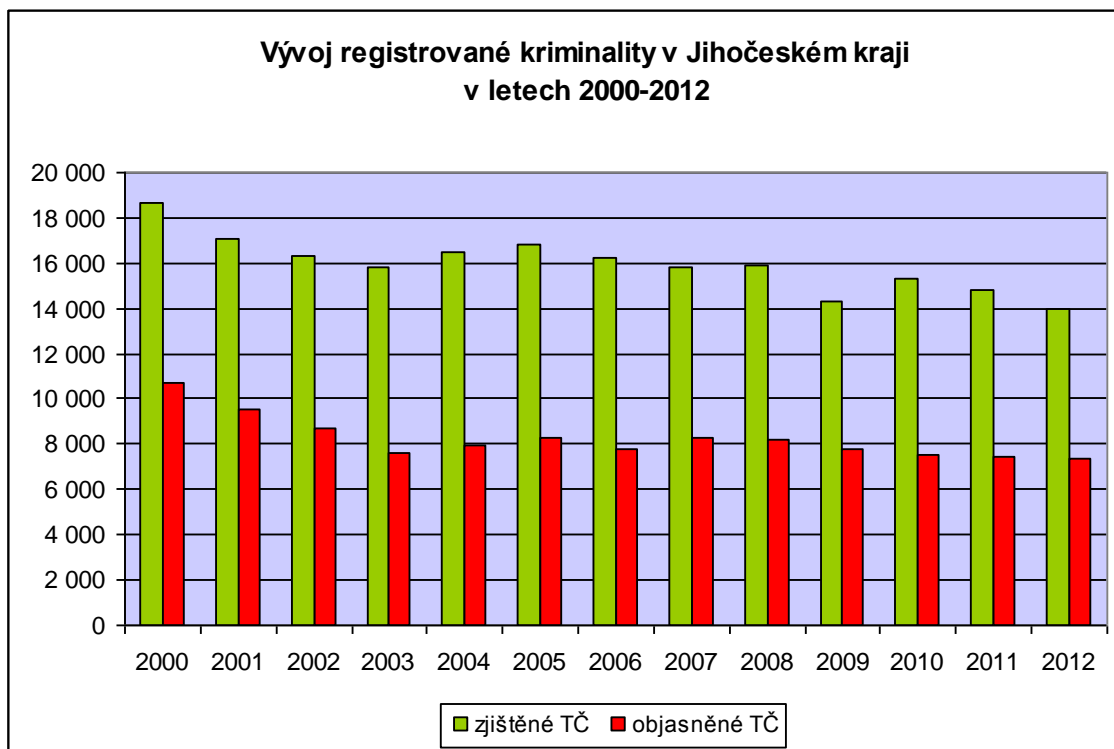
3.4.2. Vývoj registrované kriminality v Jihočeském kraji v letech 2000 – 2012

Vývoj registrované kriminality v Jihočeském kraji je dlouhodobě stabilní a nevyznačuje se nějakými výraznými výkyvy. V roce 2000 dosahovala kriminalita, stejně jako v drtivé většině ostatních krajů svého maxima, v případě Jihočeského kraje to bylo 18 641 trestných činů. Následně došlo k jejímu poklesu, a až do roku 2008 se kriminalita pohybovala okolo 16 000 ročně zjištěných trestných činů. V roce 2009 došlo k dalšímu poklesu trestné činnosti. Nejprve pod 16 000 a následně dokonce pod 15 000 registrovaných trestných činů. Na tuto vývojovou tendenci má vliv především pokles kriminality majetkové, zvláště krádeží prostých.

Pokud se zaměříme na objasněnost celkové kriminality, tak zjistíme, že její vývoj není tak jednoznačný jako vývoj kriminality. Nejvyšší objasněnost byla zjištěna v roce 2000, více než 57%. Následně došlo k poklesu až na 48,13 % v roce 2006. Poté následuje opět mírný nárůst objasněnosti tak, že v roce 2012 dosáhla téměř 53 %. Nárůst objasněnosti v roce 2007 ovlivnila zejména vyšší objasněnost kriminality hospodářské.

---

⁴¹ Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje na období 2009 – 2011, Krajský úřad, 2008, str. 48

Rok	Zjištěno trestných činů	Objasněno	Objasněnost v %
2000	18 641	10 740	57,61
2001	17 037	9 556	56,09
2002	16 304	8 707	53,40
2003	15 837	7 652	48,32
2004	16 494	7 915	47,99
2005	16 850	8 322	49,39
2006	16 205	7 800	48,13
2007	15 834	8 272	52,24
2008	15 928	8 210	51,54
2009	14 283	7 793	54,56
2010	15 298	7 538	49,27
2011	14 820	7 414	50,03
2012	14 005	7 401	52,8

Zdroj: policejní statistika

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob byl největší v roce 2000, kdy jich policejní statistika zaznamenala 8 458. Následně došlo k poklesu a počet stíhaných a vyšetřovaných se až do roku 2009 pohyboval okolo 7 500 osob ročně. V posledních třech letech došlo k dalšímu poklesu až na 7 103 osob v roce 2012. Z hlediska druhu

pachatelů došlo k výraznému snížení počtu stíhaných a vyšetřovaných mladistvých a mladších 15 let. Jestliže v roce 2000 bylo stíháno a vyšetřováno 797 mladistvých, v roce 2012 to bylo již jen 229 osob. Ještě výraznější je pokles u pachatelů mladších 15 let, u kterých došlo k snížení ze 797 osob v roce 2000 na 130 v roce 2012. Naopak k nárůstu došlo u stíhaných a vyšetřovaných recidivistů. Zatímco v roce 2000 bylo stíháno a vyšetřováno 2 346 recidivistů, v roce 2012 to bylo 3 392 osob! Došlo tedy k nárůstu o téměř 50 % pachatelů. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se v posledních třech letech pohybuje okolo 910 ročně. Ženy jako pachatelky jsou trestně stíhány zejména za úvěrové podvody, zpronevěru a krádeže. Dalšími statisticky významnými trestnými činy jsou ublížení na zdraví v souvislosti s dopravními nehodami, zanedbání povinné výživy a ohrožení pod vlivem návykové látky. Pachatelé mladší 15 let jsou nejčastěji stíháni za majetkové trestné činy, jako jsou poškozování cizí věci, krádeže vloupáním do různých objektů, krádeže motorových vozidel. Mladiství pachatelé jsou rovněž nejčastěji stíháni pro majetkové trestné činy, skladba trestné činnosti jimi páchaná se však od předchozí kategorie mladších 15 let přece jenom liší. U mladistvých se nejčastěji jedná o krádeže vloupáním, krádeže motorových vozidel, krádeže v jiných objektech a poškozování cizí věci.⁴²

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou se pohybuje okolo 700 milionů korun. Výjimku tvoří roky 2002, 2008 a 2012, kdy byla zjištěná škoda dvojnásobná. Nárůst v uvedených letech je způsoben především díky kriminalitě hospodářské, zvláště trestným činům zpronevěra a podvod.

Vývoj **násilné kriminality** má klesající tendenci. Zatímco v roce 2000 bylo zjištěno 1 426 násilných činů, v průběhu dalších let jejich počet klesl až na 1 067 trestných činů v roce 2009. V dalším roce však jejich počet vzrostl na 1 301 činů a růst této kriminality pokračoval až do roku 2012. Tento nárůst nelze přičíst na vrub konkrétnímu trestnému činu. K nárůstu, i když nikoliv velkému, došlo u celé skupiny násilných deliktů. Pro příklad můžeme jmenovat trestné činy nebezpečné vyhrožování, vydírání, nebo porušování domovní svobody. Alarmující je i v posledních dvou letech vyšší počet trestného činu vraždy, těch bylo v roce 2012 zaznamenáno dokonce 16!! Opačný trend je pak u trestného činu loupež, kterých bylo v posledních dvou letech registrováno nejméně od roku 2004. V roce 2011 to bylo 165 loupeží a o rok později

---

⁴² Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje na období 2009 – 2011, Krajský úřad, 2008, str. 48,49

dokonce jen 141! V Jihočeském kraji se většina případů násilné kriminality v oblasti loupeží odehrává formou loupeží na osobách ve větších městech, zejména pak v Českých Budějovicích. Pachatelé využívají k páchání této kriminální činnosti převážně noční dobu a málo osvětlená místa a parky. Pokud jde o loupeže ve finančních institucích, tyto jsou na teritoriu kraje spíše výjimečné.⁴³ Často dochází též k násilným trestným činům vůči seniorům. Toto je způsobeno především vzrůstajícím počtem osob ve věku nad 65 let a celkovým stárnutím populace. V této oblasti se jedná o velmi problematickou skupinu, kde preventivní práce přináší pouze malé výsledky.⁴⁴ Pokud se podíváme na vývoj objasněnosti násilné kriminality, zjistíme, že od roku 2000 postupně klesá až na 76,74 % v roce 2012. K nejvýraznějšímu poklesu došlo mezi lety 2007 a 2008, kdy se snížila z 80 % na 74 %. Tento pokles má na svědomí především nižší objasněnost u trestných činů úmyslného ublížení na zdraví a porušování domovní svobody.

Spolu s klesající násilnou kriminalitou klesá i počet stíhaných a vyšetřovaných osob. Tato tendence však trvá jen do roku 2009, v následujících letech jejich počet opět stoupá. Jestliže v roce 2000 bylo stíháno a vyšetřováno 1 248 osob, v roce 2009 to bylo již jen 871. V posledních třech letech se pak jejich počet pohybuje okolo 1 000 pachatelů ročně. K poklesu stíhaných a vyšetřovaných osob došlo u mladistvých a mladších 15 let. Naopak k nárůstu došlo u recidivistů, těch bylo v roce 2012 zaznamenáno 471. Počet pachatelů ženského pohlaví se pohybuje okolo 100 osob ročně.

Škoda způsobená kriminalitou násilnou se v posledních letech pohybuje kolem 5 milionů korun ročně. Nejvyšší částky dosáhla škoda v roce 2007, když přesáhla 94 milionů korun. Největší podíl na této částce měla škoda způsobená trestným činem loupeže, více než 74 milionů korun.

Určit jednoznačný vývoj **mravnostní kriminality** není vůbec jednoduché. Od roku 2000 do roku 2008 se pohybovala okolo 100 deliktů ročně. Výjimku tvoří roky 2001, 2002 a 2005 kdy, především díky trestnému činu pohlavní zneužívání, vzrostla mravnostní kriminalita na více jak 130 trestných činů ročně. Od roku 2009 je pak vývoj tohoto druhu kriminality poměrně stabilní a pohybuje se okolo 120 deliktů ročně. Je však třeba vzít v úvahu, že údaje o mravnostní kriminalitě ovlivňuje velká latence,

---

⁴³ Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje na období 2009 – 2011, Krajský úřad, 2008, str. 28

⁴⁴ Vačkář P., Bezpečnostní analýza Jihočeského kraje 2011, Krajský úřad – Jihočeský kraj, 2011, str. 14

neboť naprostá většina případů není policii, ze strany poškozených nebo svědků vůbec oznamována. Pracovníci Policie ČR většinu těchto případů odhalí na základě vlastních šetření. Objasněnost mravnostní kriminality se do roku 2006 pohybovala okolo 90%, následně došlo k poklesu a v posledních pěti letech se stabilně pohybuje okolo 80%. Nižší objasněnost mravnostní kriminality je způsobena především poklesem objasněnosti trestného činu pohlavního zneužívání. Ačkoliv nejde o pokles nikterak výrazný, tak se vzhledem k faktu, že pohlavní zneužívání tvoří podstatnou část mravnostní kriminality, každá sebemenší změna objasněnosti u tohoto trestného činu projeví i na objasněnosti kriminality mravnostní.

Oběťmi mravnostní trestné činnosti jsou v převážné míře ženy. V řadě případů doplácí oběti na svou důvěřivost či naivitu (zejména u vynucované prostituce). Typickou pro řadu mravnostních trestných činů je náhodnost ve výběru oběti. Zvláštní kategorii naopak tvoří oběti z řad rodinných příslušníků pachatele. Oběti trestných činů spojených s provozováním prostituce jsou nejčastěji z řad dětí na útěku z dětských domovů, výchovných a diagnostických ústavů, ženy, které tímto způsobem řeší nepříznivou finanční situaci, osoby v pátrání, cizinky z východních zemí (bývalé země SSSR, Rumunsko, Slovensko).⁴⁵

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob téměř kopíruje vývoj kriminality mravnostní. Do roku 2006 se počet stíhaných a vyšetřovaných pohybuje okolo 100 osob ročně. Výjimku tvoří rok 2002 a 2005 kdy došlo k nárůstu nad 110 osob. V letech 2007 a 2008 došlo k poklesu zaznamenaných pachatelů, avšak v posledních čtyřech letech se jejich počet opět pohybuje okolo stovky. Poměrně stabilní je vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných recidivistů, mladistvých i osob mladších 15 let. Počet recidivistů se pohybuje okolo 30 ročně, počet mladších 15 let a mladistvých se pohybuje okolo 10 ročně. Poměrně zajímavý je nárůst stíhaných a vyšetřovaných žen, který se v posledních třech letech více než ztrojnásobil na 22 osob zaznamenaných v roce 2012. Nejvíce žen je pak stíháno a vyšetřováno za trestný čin pohlavní zneužívání.

Zjištěná škoda způsobená mravnostní kriminalitou není nijak vysoká a pohybuje se do 10 000 korun ročně. Výjimku tvoří rok 2007, kdy zjištěná škoda dosáhla částky 173 tisíc korun!!! Největší podíl na tomto stavu měl trestný čin znásilnění, u kterého byla v daném roce zjištěná škoda 112 tisíc korun.

---

⁴⁵ Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje na období 2009 – 2011, Krajský úřad, 2008, str. 28

Kriminalita majetková má od roku 2000 jasně klesavou tendenci. Jestliže v roce 2000 bylo registrováno 11 873 majetkových činů, o dvanáct let později, to bylo pouze 7 520 deliktů. Došlo tedy k poklesu této kriminality o třetinu. Nejvíce se na této tendenci podílí skupina činů, která je v policejních statistikách označována jako krádeže prosté, nejvýraznější pokles z této skupiny deliktů vykazují trestné činy krádež věcí z automobilů a krádež jízdních kol. Naopak u skupiny trestných činů označovaných policejní statistikou jako krádeže vloupáním nedochází k výraznému poklesu. Toto je způsobeno především tím, že se v Jihočeském kraji nachází značné množství rekreačních objektů, které se stávají zejména mimo rekreační sezonu častým cílem páchaní trestné činnosti. Objasněnost majetkové kriminality do roku 2006 klesá. Následujícího roku dochází postupně k jejímu nárůstu, a v posledních letech se pohybuje kolem 28%. Objasněnost ovlivňují opět především krádeže prosté. Pokud se podíváme například na objasněnost krádeží věcí z automobilů, došlo mezi léty 2006 až 2008 k jejímu nárůstu na dvojnásobek, tedy na necelých 15%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných klesl z 3 384 osob v roce 2000 na 1 792 v roce 2007. Poté došlo k jejich mírnému nárůstu a v posledních dvou letech se tak počet stíhaných a vyšetřovaných pohybuje kolem 2 000 osob ročně. K výraznému poklesu došlo u stíhaných a vyšetřovaných mladistvých a u osob mladších 15 let. Naopak v posledních třech letech vzrostl počet zjištěných recidivistů, až na 1 233 v roce 2012. Počet osob ženského pohlaví zůstává konstantní a pohybuje se kolem 230 stíhaných a vyšetřovaných žen ročně.

Poměrně zajímavý je vývoj zjištěné škody způsobené majetkovou kriminalitou. Od roku 2000 do roku 2008 je zjištěná škoda konstantní a pohybuje se mezi 300 - 350 milionů korun ročně. Pokles pod 300 milionů korun můžeme zaznamenat až od roku 2009. Tento fakt je významný především v souvislosti s vývojem škody způsobené celkovou kriminalitou. Ta je v námi sledovaném období poměrně stabilní. Je tedy zřejmé, že zjištěná škoda způsobená majetkovou kriminalitou, nemá v Jihočeském kraji rozhodující vliv na škodu způsobenou kriminalitou celkovou.

Vývoj **hospodářské kriminality** měl od roku 2000 do roku 2003 klesající tendenci. V následujících dvou letech však došlo poměrně k výraznému nárůstu, až na 2 680 deliktů. Po tomto krátkém vzestupu následuje postupná klesající tendence, jež trvá až do současnosti. Nárůst v letech 2004 a 2005 je způsoben především trestným

činem neoprávněné držení platební karty, který oproti roku 2003 stoupl na dvojnásobek, a trestným činem úvěrový podvod, který oproti roku 2003 vzrostl dokonce šestinásobně!! Objasněnost hospodářské kriminality od roku 2000 každoročně klesá. Jestliže v roce 2000 byla objasněnost přes 96%, v roce 2006 byla necelých 76%. V posledních dvou letech se pohybuje okolo 60%. Zde opět uplatňuje svůj vliv trestný čin neoprávněné držení platební karty, neboť tvoří značnou část hospodářské kriminality, ale jeho objasněnost se pohybuje okolo 20%.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob má podobný vývoj jako hospodářská kriminalita. Od roku 2000 do roku 2003 se pohybuje okolo 1 400 osob ročně. V roce 2004 a 2005 dochází k nárůstu jejich počtu až na 2 022 osob. Poté počet pachatelů postupně klesá a v posledních třech letech se pohybuje okolo 900 stíhaných a vyšetřovaných ročně. Zatímco počet stíhaných a vyšetřovaných mladistvých a mladších 15 let se téměř nemění, u recidivistů dochází od roku 2000 k výraznému poklesu až na 280 osob v roce 2012.

Jednoznačnou vývojovou tendenci zjištěné škody způsobené hospodářskou kriminalitou nelze přesně určit. Vzhledem ke skutečnosti, že zjištěná škoda kriminality hospodářské výrazně ovlivňuje zjištěnou škodu kriminality celkové, má i podobnou vývojovou křivku. Nejvyšší škoda byla zjištěna v roce 2002 a 2012, kdy přesáhla částku 1,3 miliardy, respektive 1,1 miliardy korun. Nejnižší částka byla zjištěna v roce 2006, a to 296 milionů korun.

Počet registrovaných trestných činů **kriminality ostatní**, se v letech 2000 až 2007 pohybuje okolo 1 200 deliktů ročně. K nárůstu dochází v roce 2008, kdy jich bylo ročně zaznamenáno více než 1 400. V následujících letech nedošlo k žádnému nárůstu nebo poklesu a jejich počet se tak stále pohybuje okolo 1 400 deliktů ročně. Na poměrně výrazném vzestupu ostatní kriminality v roce 2008 se podílí především trestné činy maření výkonu úředního rozhodnutí a sprejerství (§ 228 TZ). V následujících letech pak sprejerství zastupuje trestný čin výtržnictví. Delikt sprejerství je záležitostí zejména mládeže, většinou ve věku 12 až 19 let, převážně ve větších městech, v lokalitách Českých Budějovic a Jindřichově Hradci. Na ostatních místech kraje není tato trestná činnost příliš statisticky významná, záleží však také na tom, zda poškození učiní oznámení na policii, neboť posprejované objekty lze v podstatě vidět v každé větší obci v kraji. Nejvíce dochází k poškozování fasád domů, garáží, mostů a zdí ohrazujících

objekty.⁴⁶ Co se objasněnosti týče, zatímco v letech 2000 a 2001 přesahovala 90%, v roce 2002 klesla na 83% a v okolo této hodnoty se pohybuje i v následujících deseti letech. Na poklesu objasněnosti ostatní kriminality se především podílí již dříve zmiňovaný trestný čin sprejství, u něhož objasněnost od roku 2002 nepřesahuje 20%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob za ostatní kriminalitu se do roku 2007 pohybuje mezi 900 – 1 000 ročně. Od roku 2008, vzhledem k nárůstu trestných činů, dochází i k nárůstu jejich počtu, zhruba na 1 100 pachatelů ročně. K největšímu vzestupu došlo u recidivistů, když ve srovnání s rokem 2000, vzrostl jejich počet v roce 2012 na dvojnásobek, tedy na 622 pachatelů. Počet pachatelů ženského pohlaví se v posledních třech letech pohybuje ročně okolo 130.

Vývoj zjištěné škody způsobené ostatní kriminalitou nemá v posledních dvanácti letech stabilní vývojovou křivku. Každoročně totiž dochází k poměrně značným výkyvům. Toto je způsobeno především tím, že kriminalitu ostatní tvoří skupina nesourodých trestných činů. Škoda se tak ročně pohybuje mezi 10 až 91 miliony korun.

Zbývající kriminalita má od roku 2000 rostoucí tendenci, která kulminovala v roce 2008, kdy bylo zaregistrováno 3 009 těchto deliktů. Následující roky pak došlo k postupnému poklesu, až na 2 107 deliktů v roce 2012. Na vzestupné tendenci, zvláště v roce 2008, mají podíl především trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství. Jestliže bylo v roce 2001 zaznamenáno pouze 24 těchto činů, v roce 2008 to bylo neuvěřitelných 771 činů, což představuje nárůst o více než 3000%. Nárůst, ale nikoliv tak výrazný, můžeme zaznamenat i u trestného činu zanedbání povinné výživy. Na rozdíl od vývoje zbývající kriminality, se její objasněnost v posledních dvanácti letech téměř nemění. Největší byla v roce 2000, kdy přesáhla 96%, naopak nejmenší byla zaznamenána v roce 2008, kdy dosáhla necelých 92%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob dosáhl největšího počtu, podobně jako kriminalita zbývající, v roce 2008, respektive 2009, když bylo zaznamenáno celkem 2 762 osob. K nárůstu především došlo u stíhaných a vyšetřovaných recidivistů, až na 1 064 v roce 2009. Naopak u pachatelů mladších 15 let došlo k poklesu. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se pohybuje okolo 200 osob ročně.

Zjištěná škoda způsobená zbývající kriminalitou kulminuje stejně jako kriminalita samotná v roce 2008 a 2009, kdy přesáhla 60 milionů korun. Nejmenší

---

⁴⁶ Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje na období 2009 – 2011, Krajský úřad, 2008, str. 29

částky dosáhla v roce 2000, kdy byla registrována škoda ve výši necelých 24 milionů korun.

U **vojenských trestných činů** došlo, stejně jako v ostatních krajích České republiky, k výraznému poklesu. Jestliže v roce 2001 bylo zaregistrováno 218 těchto činů, v roce 2012 to byly pouze 2. Objasněnost tohoto druhu je tradičně vysoká, až na výjimky dosahuje 100%. Zmiňovanou výjimku pak tvoří objasněnost v roce 2012, kdy ze dvou trestných činů byl objasněn pouze jeden.

3.4.3. Zhodnocení kriminality v Jihočeském kraji

Podobně jako většina tuzemských krajů, také ten Jihočeský se může v posledních letech pochlubit snižující se mírou kriminality. Pozitivní trend je o to překvapivější, že kraj dlouhodobě patřil mezi celky s nižší delikvencí, a proto její další snižování bylo bezesporu výrazně složitější, než jinde. V absolutních číslech zde došlo v posledních letech k úbytku 4 636 deliktů. Za uvedeným zlepšujícím se stavem kriminality stojí nižší počet majetkových trestných činů, zejména deliktů krádeže. Mohou za to nejen klasická preventivní opatření přijímaná kraji po celé republice, jako je rozšiřování městských dohlížecích kamerových systémů, instalace bezpečnostních stojanů na kola, osvětlení a oplocení rizikových míst, ale především jejich kombinace se sofistikovanějšími ochrannými opatřeními. Vyzdvihnout je třeba pravidelné vydávání článků o kriminalitě v místních novinách, publikaci odborných brožur, knih a letáků o kriminalitě, ale také pořádání besed na školách, v dětských domovech, azylových zařízeních, klubech a domovech pro seniory. V oblasti primární prevence by se tak měl Jihočeský kraj stát vzorem pro ostatní vyšší územní samosprávné celky. K negativním jevům v kraji však patří fakt, že spolu s kriminalitou majetkovou bohužel klesá i její objasněnost, což by se kraj, respektive orgány činné v trestním řízení měly snažit změnit. K dalším handicapům kraje v boji s kriminalitou patří nižší počet policistů a menší finanční prostředky do této oblasti investované. To se projevilo zejména v roce 2011, kdy Jihočeský kraj vzhledem k nedostatku financí republikové policie, poskytnul 500 000 korun na nákup pohonných hmot do zásahových vozidel při výjezdech a k prevenci kriminality v kraji.

3.5. Struktura a vývoj kriminality v Plzeňském kraji

Plzeňský kraj se rozprostírá na jihozápadě České republiky. Svojí rozlohou 7 561 km² je třetím největším krajem v České republice. K 1. lednu 2012 žilo na území kraje 571 709 obyvatel, což vzhledem k počtu obyvatel, dělá z Plzeňského kraje, kraj s třetí nejmenší hustotou osídlení v ČR (75,6 obyvatel/ km²).⁴⁷ Na tuto skutečnost má vliv především fakt, že téměř 35 % obyvatel kraje žije v krajském městě v kombinaci s tím, že 40% území kraje tvoří lesy. Území kraje je tvořeno sedmi okresy: Domažlice, Plzeň-město, Plzeň-sever, Plzeň-jih, Klatovy, Rokycany a Tachov. V Plzeňském kraji se nachází 501 obcí, z toho je 56 měst. Mezi největší města patří Plzeň (167 302 obyvatel), Klatovy (22 479 obyvatel), nebo Rokycany (14 001 obyvatel). V současné době se kraj člení na 15 správních obvodů – obcí s rozšířenou působností. Administrativním centrem kraje je město Plzeň.

Až do roku 2010 počet obyvatel kraje každoročně narůstal. Tento stav byl zapříčiněn především vyšší natalitou a naopak nižší mortalitou, ale také přibývajícím počtem cizinců, kterých na území kraje žije dnes okolo 25 000. V roce 2011 byl však zaznamenán větší počet zemřelých než narozených a také nižší počet přistěhovaných osob, což následně způsobilo pokles obyvatel Plzeňského kraje. Na základě výzkumu Evropského sociálního fondu se v roce 2006 nacházelo v Plzeňském kraji 17 sociálně vyloučených romských lokalit s odhadovaným počtem 1500 – 2 000 obyvatel. Nevíce vyloučených oblastí se nachází v okolí Plzně, Klatovech a Rokycanech.⁴⁸ Dle sčítání Českého statistického úřadu z roku 2011 se v Plzeňském kraji pohybuje zhruba 340 bezdomovců. Sčítání probíhalo v azylových domech, domech na půl cesty, noclehárnách a nízkoprahových centrech.⁴⁹

Z hlediska průmyslové výroby je v Plzeňském kraji zastoupen převážně strojírenský, potravinářský a průmysl stavebních hmot a keramiky. Míra registrované nezaměstnanosti se dle Českého statistického úřadu pohybuje od roku 2009 okolo 8 % (v roce 2011 dosahovala míra registrované nezaměstnanosti 7 %). Mezi největší zaměstnavatele v kraji patří ŠKODA TRANSPORTATION, Plzeňský Prazdroj, STOCK Plzeň – Božkov, nebo Lasselsberger. Ačkoliv se na území Plzeňského kraje

---

⁴⁷ Český statistický úřad

⁴⁸ http://www.esfcr.cz/mapa/int_pz.html

⁴⁹ [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048DBFE/\\$File/CZ032_ZVKR030.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048DBFE/$File/CZ032_ZVKR030.pdf)

nenachází žádná památka UNESCO, je zde velké množství turisticky zajímavých míst. Nejznámější jsou Národní park Šumava, CHKO Český les, zámek Horšovský Týn, klášter Plasy, hrad Velhartice a Rabí, nebo městská památková rezervace v Plzni. Tyto památky každoročně přitahují velké množství návštěvníků. Z údajů Českého statistického úřadu pak vyplývá, že Plzeňský kraj navštívilo v roce 2012 více než 540 tisíc turistů, z nichž bylo více než 190 tisíc cizinců.

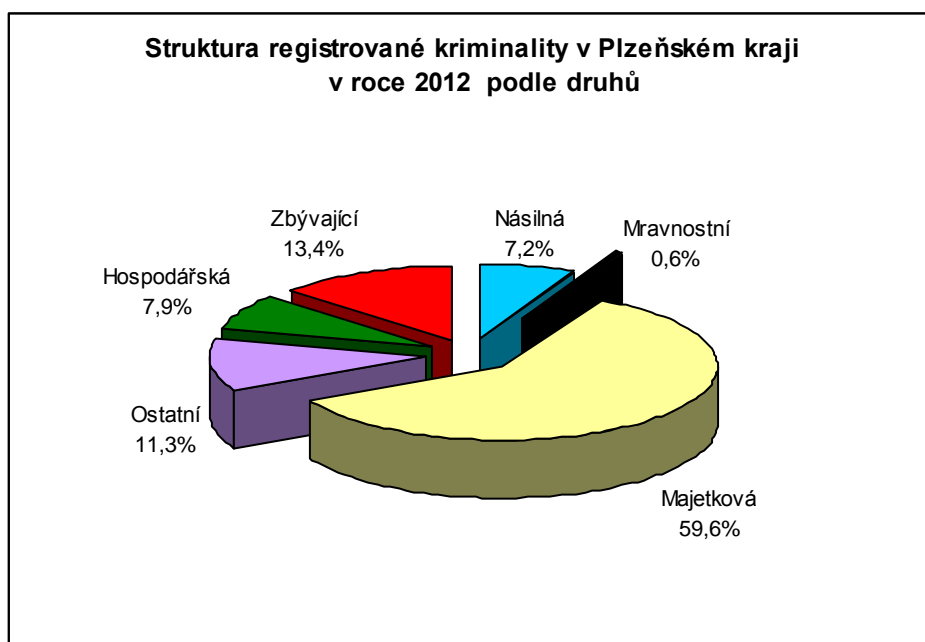
3.5.1. Struktura registrované kriminality v Plzeňském kraji v roce 2012

Jak je již uvedeno výše, specifikem Plzeňského kraje je velmi malá hustota zalidnění. Většina obyvatel žije v Plzni a bývalých okresních městech. Z tohoto důvodu se také kriminalita, ač poměrně nízká, shromažďuje především do měst a kulturních center. V roce 2012 bylo Policií ČR v kraji registrováno 12 822 trestných činů, což znamená při srovnání s rokem předešlým pokles o 930 deliktů. Nižší kriminalita má příčinu především ve nižší kriminalitě majetkové, zvláště pak krádeží prostých (meziroční pokles o 699 trestných činů). I přes tento fakt, stejně jako v ostatních krajích, majetková kriminalita dominuje. V roce 2012 bylo policií zaznamenáno 7 646 majetkových trestných činů, což představuje téměř 60 % celkové kriminality v Plzeňském kraji. Za kriminalitou majetkovou následovala kriminalita zbývajících (1 712 deliktů) a kriminalita ostatní (1 454 deliktů). Nejméně bylo zjištěno mravnostních trestných činů, a to pouhých 73 deliktů, což představuje 0,6 % kriminality celkové. Hospodářských trestných činů bylo v roce 2012 zaznamenáno 1 012 a násilných činů 924. Vojenský trestný čin byl zaznamenán pouze jeden.

Ačkoliv došlo v roce 2012 k poklesu kriminality celkové, její objasněnost naproti tomu stoupla o více než 3 %, na 53,85 %. Tuto skutečnost pak především ovlivnila kriminalita majetková a hospodářská, u kterých došlo k nárůstu objasněnosti.

Analýzou postojů veřejnosti ke kriminalitě provedenou v roce 2008 Centrem aplikované antropologie a terénního výzkumu při Katedře antropologie FF ZČU bylo zjištěno, že veřejnost v Plzeňském kraji je znepokojena kriminalitou hned na druhém místě po znepokojení politickou situací. Na třetím místě se nachází obavy ze zdravotnictví. U kategorií trestných činů mají respondenti nejvyšší strach z vandalizmu, podvodu a vloupání. Naopak trestné činy „krádež auta“, „fyzické napadení“ či „kapesní krádež“ nefigurují na předních místech, třebaže je reálně vyšší pravděpodobnost stát se

obětí těchto trestných činů. Tento fakt potvrzuje hypotézu, že míra strachu z jednotlivých trestných činů nekoreluje s objektivní možností stát se jejich obětí.⁵⁰

	Druh kriminality						
	Obecná kriminalita				Jiná kriminalita		
	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní	Hospodářská	Zbývající	Vojenské trestné činy
Počet činů	924	73	7 646	1 454	1 012	1 712	1
Podíl na celkové kriminalitě	7,2%	0,6%	59,6%	11,3%	7,9%	13,4%	0,01%

Zdroj: policejní statistika

Počet stíhaných a vyšetřovaných v roce 2012 klesl oproti roku předchozímu o 95 osob. V roce 2012 tak bylo stíháno a vyšetřováno 6 147 osob. K poklesu došlo především u mladistvých, mladších 15 let a u prvopachatelů. Naopak u recidivistů a žen byl zaznamenán nárůst. Zatímco počet stíhaných a vyšetřovaných žen vzrostl o 52 osob, počet recidivistů vzrostl dokonce o 133 osob. Zbývá dodat, že v roce 2012 bylo stíháno a vyšetřováno 794 žen a 2 509 recidivistů.

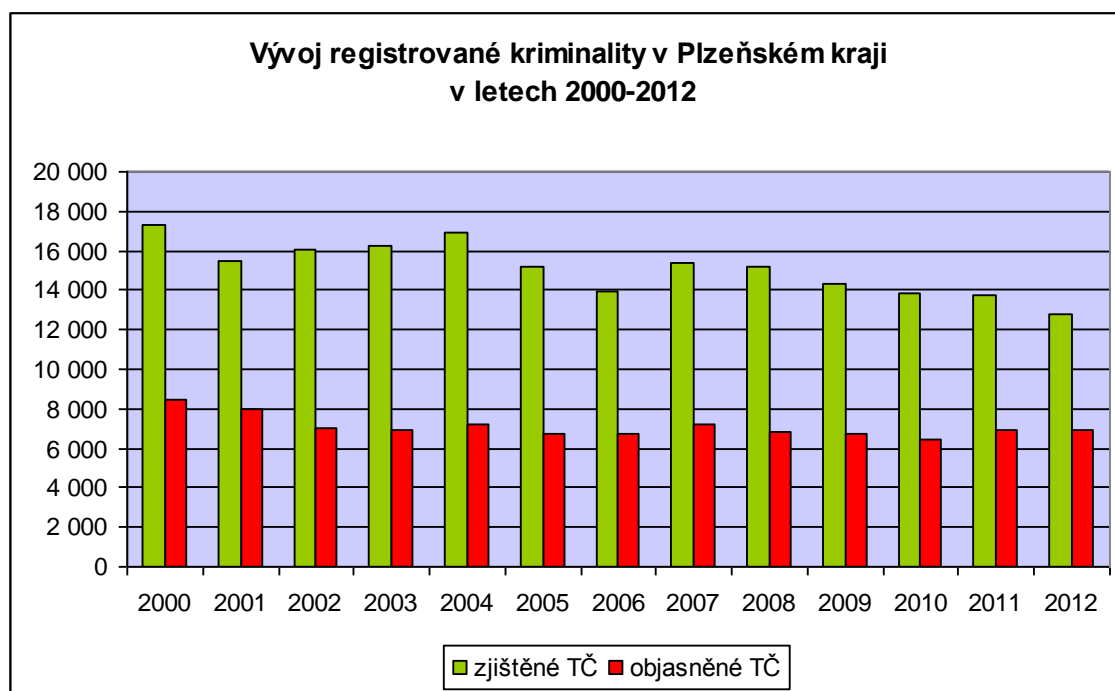
⁵⁰ Toušek L., Kalvas F., Analýza postojů ke kriminalitě v Plzeňském kraji, CAAT 2008, str. 75

Také u zjištěné škody způsobené kriminalitou byl zaznamenán pokles. Jestliže v roce 2011 přesahovala částku 628 milionů korun, v roce 2012 byl již necelých 584 milionů korun. Na poklesu se opět nejvíce podílela kriminalita hospodářská a majetková.

3.5.2. Vývoj registrované kriminality v Plzeňském kraji v letech 2000 – 2012

Vývoj celkové kriminality v Plzeňském kraji můžeme rozdělit na dvě fáze. V první fázi, kterou lze vymezit roky 2000 až 2007 vývoj kriminality stagnoval a pohyboval se mezi 15 000 - 16 000 zjištěnými trestnými činy ročně. V druhé fázi, od roku 2008, dochází k postupnému poklesu kriminality až na 12 822 činů zjištěných v roce 2012. Pokles kriminality od roku 2008 spočívá především v poklesu kriminality majetkové a následně i kriminality zbývající. U kriminality majetkové jde především o pokles krádeží prostých, zvláště trestného činu krádeže dvoustopých vozidel. U kriminality zbývající pak pokles u skupiny trestných činů označovaných jako ostatní trestná činnost, kam patří zejména trestné činy obecné ohrožení, nebo neposkytnutí pomoci.

Rok	Zjištěno trestných činů	Objasněno	Objasněnost v %
2000	17 265	8 462	49,01
2001	15 510	7 973	51,41
2002	16 076	7 021	43,67
2003	16 236	6 931	42,69
2004	16 935	7 194	42,48
2005	15 236	6 745	44,27
2006	13 986	6 769	48,40
2007	15 421	7 199	46,68
2008	15 153	6 812	44,95
2009	14 296	6 734	47,10
2010	13 843	6 436	46,49
2011	13 752	6 950	50,54
2012	12 822	6905	53,85

Zdroj: policejní statistika

Pokud se zaměříme na objasněnost kriminality v daném období, můžeme říci, že se pohybovala okolo 50%. Výjimku tvoří roky 2002 – 2005, kdy klesla pod 45%. Příčinu lze opět hledat u kriminality majetkové, která především díky svému početnímu zastoupení, ovlivňuje nejen celkovou kriminalitu, ale i její objasněnost.

Zatímco celková kriminalita od roku 2008 klesá, počet stíhaných a vyšetřovaných osob zůstává konstantní a pohybuje se okolo 6 000 ročně. U stíhaných a vyšetřovaných mladistvých a osob mladších 15 let došlo od roku 2000 k výraznému poklesu. U recidivistů je trend opačný, když jejich počet vzrostl z 1 784 na 2 509 osob. Tato skutečnost může být do značné míry ovlivněna tím, že recidivisté mají v policejních databázích své profily a je tak významně snazší je identifikovat. K nárůstu došlo i u stíhaných a vyšetřovaných žen, zvláště v posledních třech letech, kdy jejich počet vzrostl až na 794 pachatelů ženského pohlaví v roce 2012.

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou se v letech 2000 – 2002 pohybovala okolo částky 1 miliardy korun. Od roku 2003 došlo k jejímu poklesu a v následujících letech se pohybuje mezi 500 – 600 miliony korun. Výjimku pak představuje rok 2009, kdy přesáhla částku 1,6 miliardy korun. Na vývoj celkové škody má vliv především škoda způsobená kriminalitou hospodářskou.

Násilná trestná činnost má od roku 2000 klesající tendenci. Tento trend však trval jen do roku 2010, poté kriminalita opět roste. V posledních dvou letech tak bylo

zaregistrováno 958, respektive 924 těchto činů. Na tomto nárůstu s nejvíce podílely trestné činy úmyslné ublížení na zdraví, porušování domovní svobody a nebezpečné vyhrožování, u kterého došlo k nárůstu o více než 100%. Naopak potěšující je, pokles nejzávažnějšího trestného činu – vraždy. V roce 2011 bylo zaznamenáno celkem 8 vražd a o rok později dokonce jenom 7. Spolu s klesající kriminalitou klesala i její objasněnost. Její pokles se však na rozdíl od kriminality zastavil už v roce 2009, kdy objasněnost dosáhla 58,77 %. Od roku následujícího došlo k postupnému vzestupu až na 74,78 % v roce 2012. Pro úplnost je však třeba uvést, že v roce 2000 byla objasněnost více než 86%.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob se oproti vývoji násilné kriminality nijak neliší. V letech 2000 – 2010 dochází k postupnému poklesu až na 448 pachatelů. Tento pokles je pak v posledních dvou letech vystřídán nárůstem až na 611 osob. Úplně stejný vývoj lze zaznamenat u stíhaných a vyšetřovaných recidivistů, těch bylo v roce 2012 zaznamenáno 196. U mladistvých osob a žen nedochází k výrazným výkyvům. Naopak u osob mladších 15 let došlo oproti roku 2000 k poklesu, z 62 na 14 pachatelů.

Zjištěná škoda způsobená násilnou kriminalitou není nikterak vysoká. Ročně se pohybuje okolo 8 milionů korun. Výjimku je rok 2011, kdy hlavně v důsledku trestného činu loupeže, vzrostla na částku přesahující 23 milionů korun.

Mravnostní kriminalita se od roku 2001, kdy bylo zjištěno 124 deliktů, snížila až na 73 trestných činů v roce 2012. K největšímu poklesu došlo v letech 2007 -2008, kdy mravnostní trestná činnost, hlavně v důsledku trestného činu znásilnění, klesla o více než 20 deliktů. Bohužel spolu s klesající kriminalitou, klesá i její objasněnost. Jestliže v roce 2000 přesahovala objasněnost 91%, v roce 2011 a 2012 se pohybovala okolo 80%. Došlo tedy k poklesu o více než 11%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob má, stejně jako mravnostní kriminalita, klesající tendenci. Zatímco v roce 2000 bylo za mravnostní trestnou činnost stíháno a vyšetřováno 126 osob, v roce 2012 to bylo jen 53. Na tento fakt má vliv nejen klesající počet recidivistů, kterých bylo v roce 2012 stíháno a vyšetřováno pouze 11, ale také klesající počet stíhaných a vyšetřovaných žen. Ta byla v roce 2012 registrována pouze 1. U stíhaných a vyšetřovaných mladistvých a osob mladších 15 let jejich počet stagnuje a pohybuje se ročně kolem 10 mladistvých a 8 osob mladších 15 let.

Zjištěná škoda způsobená mravnostní trestnou činností se ročně pohybuje okolo 5 tisíc korun. Výjimkou však není ani škoda žádná, která byla zaznamenána v roce 2010, nebo v roce 2012. Naopak nejvyšší škoda byla zjištěna v roce 2001, kdy dosáhla částky 62 tisíc korun.

U **majetkové kriminality**, bylo v roce 2000 policií zaznamenáno 12 503 deliktů. V průběhu sledovaného období postupně došlo k poměrně velkému poklesu tak, že v roce 2012 bylo registrováno 7 646 majetkových činů. Můžeme tedy zaznamenat pokles majetkové trestné činnosti o více než třetinu. K poklesu došlo u obou významných skupin majetkových činů – krádeží prostých i krádeží vloupáním. Zatímco u krádeží prostých došlo k poklesu o více než 3 000 deliktů, u krádeží vloupáním došlo k poklesu o 1 100 trestných činů. Největší pokles byl zaznamenán u trestných činů krádež věcí z automobilů, krádež motorových dvoustopých vozidel a krádež kapesní. Trend poklesu počtu krádeží prostých se projevuje především v okrese Plzeň- město, kde na poměrně malém prostoru žije velké množství obyvatel. Objasněnost majetkové kriminality, která se v roce 2001 pohybovala přes 30%, v roce 2002 klesla. V následujících letech se pak pohybovala okolo 25%. V posledních dvou letech však opět vzrostla až na 32,81% v roce 2012. Na nárůst objasněnosti měl opět největší vliv vzestup objasněnosti krádeží prostých.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob od roku 2000 do roku 2010 klesal. Jestliže v roce 2000 bylo stíháno a vyšetřováno 2 917 osob, v roce 2010 to bylo již jen 1 794. V posledních dvou letech však došlo k nárůstu na 2 047, respektive 2 184 osob. Na tomto nárůstu se podíleli především recidivisté a ženy. Recidivistů bylo v roce 2012 zaznamenáno 1 204, žen pak 270. Počet stíhaných a vyšetřovaných mladistvých a osob mladších 15 let klesl až na 67 mladistvých a 27 mladších 15 let v roce 2012.

Zjištěná škoda způsobená majetkovou trestnou činností každoročně klesá. Jestliže v roce 2000 byla škoda 362 milionů korun, v roce 2012 pak byla necelých 212 milionů korun. Největší pokles byl zaznamenán opět u skupiny deliktů - krádež prostá.

Také vývoj **hospodářské trestné činnosti** má klesající tendenci. Jestliže v roce 2000 bylo policií zaznamenáno 1 650 deliktů, v roce 2012 to bylo již jen 1 012 trestných činů. Výjimku tvoří roky 2005 – 2007, kdy došlo k nárůstu až na 1 836 činů. Na nárůstu se podílely především trestný čin úvěrový podvod, neoprávněné držení platební karty a ochrana měny. Zvláště výrazný je nárůst u prvních dvou jmenovaných

trestných činů, jejichž počet stoupl o 100 %. Nejvíce hospodářských trestných činů je spácháno v okrese Plzeň - město. Tato skutečnost může být zapříčiněna faktem, že zde sídlí velké množství bank a firem, které se zabývají půjčováním finančních prostředků. Úvěrové podvody tvoří v okrese Plzeň - město až 35% veškeré hospodářské kriminality a dalších 30% hospodářské kriminality tvoří trestný čin neoprávněné držení platební karty.⁵¹ Objasněnost kriminality hospodářské od roku 2000, kdy přesahovala 98 %, postupně klesala až na 56,19 % v roce 2008. Od roku 2009 pak objasněnost stoupá až na 69,07 % v roce 2012. Na objasněnost hospodářské kriminality má, především díky svému počtu, největší vliv trestný čin neoprávněné držení platební karty.

K výraznému poklesu došlo také u stíhaných a vyšetřovaných osob. Jestliže v roce 2000 bylo stíháno a vyšetřováno 1 089 osob, v roce 2012 to bylo jen 573. Výjimku tvoří opět roky 2005 – 2007, kdy došlo k nárůstu nad 1 000 pachatelů. Vzhledem k tomu, že počet stíhaných a vyšetřovaných recidivistů, mladistvých a osob mladších 15 let stagnoval, k největšímu poklesu došlo u skupiny prvopachatelů, jejichž počet se snížil z 1 993 na 980 osob v roce 2012.

Vývoj škody způsobené hospodářskou kriminalitou se téměř neliší od vývoje škody způsobené kriminalitou celkovou. Od roku 2003 je škoda poměrně stabilní a pohybuje se okolo 200 milionů korun. Výjimku pak tvoří rok 2009, kdy přesáhla částku 1,2 miliardy korun. Hlavní vliv na takovýto nárůst škody měly trestné činy zkresení údajů o stavu hospodaření a jmění (více než 500 milionů korun) a trestný čin podvod (více než 550 milionů korun).

Na rozdíl od předcházejících druhů trestné činnosti, **kriminalita ostatní** od vzniku krajů zaznamenala poměrně výrazný nárůst. Jestliže v roce 2000 bylo zaznamenáno 873 deliktů, v roce 2012 to bylo už 1 454 ostatních trestných činů!! Výjimku každoročního nárůstu ostatní kriminality tvoří léta 2007 – 2009, kdy se počet těchto činů pohyboval mezi 639 až 816 delikty. Na raketovém vzestupu ostatní kriminality se nevíce podílí trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí. V posledních dvou letech nárůst kriminality ovlivňuje také trestný čin výtržnictví. Ačkoliv počet ostatních trestných činů každoročně roste, objasněnost naopak klesá. Zatímco v roce 2000 byla objasněnost 96,45%, následně klesla až na 77,62 % v roce 2009. V posledních třech letech došlo k jejímu opětovnému vzestupu až na 88,58%. Na

---

⁵¹ Demografické informační centrum o.s., Analýza: Kriminalita na území Plzeňského kraje, 2008, str. 28

tento vzestup má největší vliv trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí, u kterého objasněnost stabilně přesahuje 90% a jehož počet se v posledních třech letech pohybuje přes 700 deliktů.

Vývojová tendence stíhaných a vyšetřovaných osob není jednoznačná. V roce 2000 bylo stíháno a vyšetřováno 697 osob. Následně jejich počet stoupl až na 1 072 osob v roce 2005. Poté došlo k poklesu, který pokračoval až do roku 2009. Od následujícího roku však počet pachatelů znovu roste, až 1 150 v roce 2012. Množství stíhaných a vyšetřovaných osob ovlivňují především recidivisté, kterých bylo v posledních dvou letech zaznamenáno 539. Počet pachatelů ženského pohlaví se v posledních letech zvýšil až na 128 žen v roce 2012.

Zjištěná škoda způsobená ostatní kriminalitou se pohybuje mezi 15 – 30 miliony korun ročně. Výjimku tvoří rok 2012, kdy dosáhla škoda téměř 202 milionů.

Vývoj **kriminality zbývajících** má od roku 2000, kdy bylo zaznamenáno 1 095 těchto činů, stoupající tendenci. Tento trend trvá až do roku 2009, kdy bylo registrováno 3 001 činů! Následně jejich počet klesal až na 1 712 deliktů v roce 2012. Na rostoucí tendenci mají největší podíl trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství, jejichž počet se zvýšil z 27 deliktů v roce 2000 až na 825 v roce 2009. Zatímco vývoj kriminality má nejprve stoupající a následně klesající tendenci, objasněnost kriminality je konstantní a ročně se pohybuje mezi 95 – 97%.

Vývoj stíhaných a vyšetřovaných osob je stejný jako vývoj zbývajících kriminality. Tedy do roku 2009 počet pachatelů vzrostl až na 2 763, poté jejich počet klesá až na 1 575 osob zaznamenaných v roce 2012. Stejný trend můžeme pozorovat u recidivistů a osob mladistvých. Například u recidivistů poklesl jejich počet z 1 027 osob v roce 2009 na 434 v roce 2012. Naopak počet pachatelů mladších 15 v námi sledovaném období klesl ze 17 na 3 osoby v roce 2012.

Zjištěná škoda způsobená zbývajících kriminalitou se pohybuje mezi 15 – 20 miliony korun ročně. Výrazný nárůst byl zaznamenán v letech 2007 – 2009, kdy škoda stoupla na dvojnásobek. Na tento stav měla vliv především škoda způsobená dopravními silničními nehodami, které policejní statistika pod kriminalitu zbývajících zařazuje.

Počet **trestných činů vojenských**, stejně jako v ostatních krajích, klesá. Zatímco v roce 2001 bylo zjištěno 199 deliktů, v roce 2012 to byl 1 trestný čin. Jejich objasněnost pak každoročně dosahuje 100%.

3.5.3. Zhodnocení kriminality v Plzeňském kraji

Plzeňský kraj patří mezi vyšší územně samosprávné celky s průměrnou kriminalitou, kterou se však zdejšími orgány činnými v trestním řízení daří v posledních letech vytrvale snižovat. V absolutních číslech došlo ve sledovaném období k poklesu o 4 443 deliktů. Ze statistických grafů policie vyplývá, že za tímto vývojem stojí především nižší počet majetkových trestných činů. Na tuto skutečnost měly vliv především preventivní opatření a programy krajem přijaté. Pro ilustraci můžeme uvést instalaci kamerových systémů, osvětlení rizikových míst, nebo informační programy pro seniory a mládež. Z významných programů pak můžeme jmenovat program eBezpečnost, který se zaměřuje na školení v oblasti práce s počítačem (internet, kyberšikana, sociální sítě), případně preventivní programy pro děti s poruchami chování, který má napravit jejich narušený sociální vývoj a tím eliminovat případné předpoklady k páčání kriminality. Zejména kamerové systémy a osvětlení rizikových míst přispěly k snížení trestného činu krádeže, který je zároveň nejčastějším majetkovým deliktem. Oproti jiným krajům je třeba ten Plzeňský pochválit za relativně vysokou míru objasněnosti trestných činů, která vytváří pozitivní prostředí pro snižování celkové delikvence. Naopak mezi negativní jevy, na které bude nutné se v budoucnu zaměřit, patří rostoucí počet recidivistů v kraji, zejména v souvislosti s trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí, dále pak nárůst deliktů ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství, a také nedostatek policistů sloužících v terénu.

3.6. Struktura a vývoj kriminality v Karlovarském kraji

Nejzápadnější část naší republiky zabírá Karlovarský kraj. Svojí rozlohou 3 314,5 km² je po hlavním městě Praha a kraji Libereckém, třetí nejmenší kraj. Na území kraje k 1. lednu 2012 žilo 303 165 obyvatel, tedy nejméně ze všech krajů ČR. Hustota zalidnění je 91,5 obyvatel/ km².⁵² Území kraje je tvořeno třemi okresy: Cheb,

---

⁵² Český statistický úřad

Karlovy Vary a Sokolov. V Karlovarském kraji se nachází 132 obcí, z toho je 37 měst. Mezi největší města patří Karlovy Vary (50 594 obyvatel), Cheb (33 067 obyvatel), Sokolov (24 111 obyvatel), nebo Ostrov (17 222 obyvatel). V současné době se kraj člení na 7 správních obvodů - obcí s rozšířenou působností. Administrativním centrem kraje jsou Karlovy Vary. Na území Karlovarského kraje, v Doupovských horách, leží také vojenský újezd Hradiště. Má plochu 331,61 km² a je největším vojenským újezdem v České republice.

Počet obyvatel kraje je dlouhodobě konstantní, nedochází zde k výraznému nárůstu nebo naopak poklesu. Je to způsobeno především tím, že počet narozených je téměř totožný jako počet zemřelých a stejné je to i u kategorií přistěhovalí a vystěhovalí. Počet cizinců s platným azylem žijících na území kraje je téměř neměnný a pohybuje okolo 19 500 obyvatel. Nejpočetnější jsou Vietnamci, Němci a občané Ruské federace. Na základě výzkumu Evropského sociálního fondu se v roce 2006 nacházelo v Karlovarském kraji 18 sociálně vyloučených romských lokalit s odhadovaným počtem 3 500 – 4 000 obyvatel. Nejvíce vyloučených oblastí se nachází v okolí Sokolova, především v Habartově, Chodově, Horním Slavkově a samozřejmě i v Sokolově samotném. Významná je také oblast okolo Teplé.⁵³ Dle sčítání Českého statistického úřadu z roku 2011 se v Karlovarském kraji pohybuje zhruba 256 bezdomovců. Sčítání probíhalo v azylových domech, domech na půl cesty, noclehárnách a nízkoprahových centrech.⁵⁴

Struktura hospodářství je v kraji velmi pestrá. Nejdůležitější jsou lázeňství a cestovní ruch, těžba hnědého uhlí, energetická a chemická výroba. Nezanedbatelné postavení mají i tradiční odvětví, jako je výroba porcelánu, lihovin, nebo minerálních vod. I přes široké spektrum struktury hospodářství je v kraji poměrně vysoká nezaměstnanost, která v letech 2009 – 2010 přesahovala 11 %. V roce 2011 pak nezaměstnanost byla 9,8 %. Na vysoké nezaměstnanosti se především podílí nedostatečné napojení silničních sítí na sousední regiony, omezení dopravních spojů a tím snížení mobility pracovních sil, útlum v oblasti těžby uhlí a energetiky, prohlubování disparit mezi nabídkou vzdělávací soustavy a poptávkou na trhu práce a vysoký podíl občanů s nedokončeným nebo základním vzděláním. Mezi největší

---

⁵³ http://www.esfcr.cz/mapa/int_kv.html

⁵⁴ [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048DCE2/\\$File/CZ041_ZVKR030.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048DCE2/$File/CZ041_ZVKR030.pdf)

zaměstnavatele patří Sokolovská uhelná, Karlovarský porcelán, Witte Nejdek a Karlovarské minerální vody. Jak je již uvedeno výše, kromě kulturních a přírodních památek, navštěvují turisté Karlovarský kraj především kvůli lázeňství. Podle údajů Českého statistického úřadu navštívilo v roce 2012 Karlovarský kraj 754 578 turistů, z nichž bylo více než 490 tisíc cizinců.

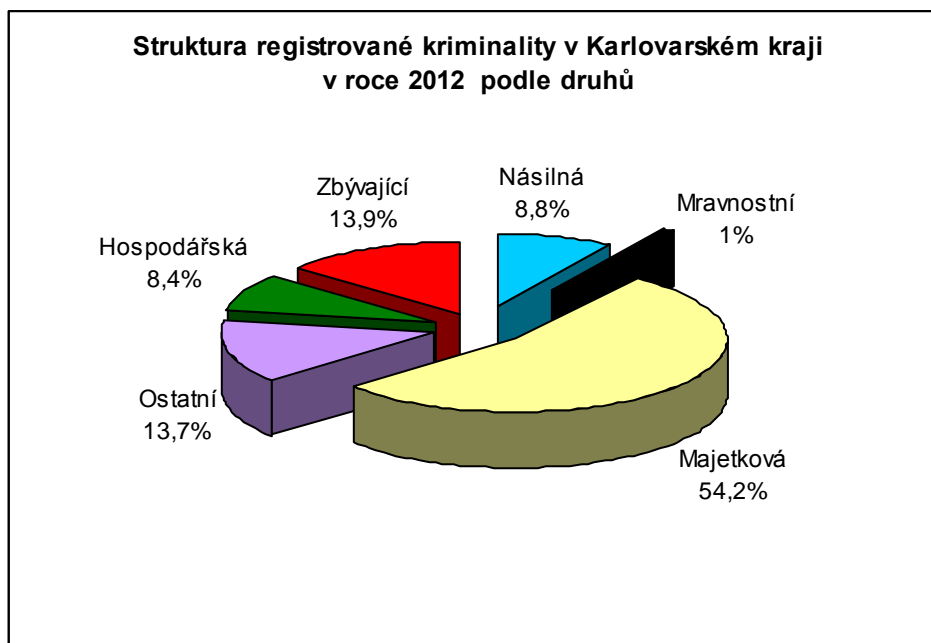
3.6.1. Struktura registrované kriminality v Karlovarském kraji v roce 2012

Karlovarský má ze všech krajů ČR nejmenší počet obyvatel. Proto není jistě nikterak překvapivé, že je zde i nejmenší kriminalita. V roce 2012 bylo policejní statistikou v Karlovarském kraji zaznamenáno 7 582 trestných činů. Největší podíl na kriminalitě celkové má kriminalita majetková, u které bylo zjištěno 4 112 činů. Na majetkové kriminalitě se v kraji výrazně podílí cizinci, převážně z jihovýchodní Evropy, snažící se o nelegální přechod z ČR do SRN.⁵⁵ Časté jsou i kapesní krádeže, převážně v lázeňských městech, které mají na svědomí pachatelky romské národnosti a cizinky z bývalých socialistických států. Za kriminalitou majetkovou následovala kriminalita zbývající, u které bylo zaznamenáno 1 055 deliktů, a dále trestná činnost ostatní, u které policejní statistika evidovala 1 037 deliktů. Nejméně bylo pak zaznamenáno trestných činů mravnostních (76 deliktů) a trestných činů vojenských, který dokonce nebyl registrován žádný. Zbývá ještě dodat, že hospodářských trestných činů bylo zaznamenáno 638, násilných deliktů pak 664. Hospodářskou kriminalitu v kraji ovlivňuje značná koncentrace vietnamských obchodníků v příhraniční oblasti, kteří prodejem padělaného zboží páchají trestnou činností hospodářského charakteru, a také činnost ruskojazyčných struktur, které se zabývají především vymáháním poplatků a legalizací výnosů z trestné činnosti.

Karlovarský kraj patří mezi kraje, jež jsou dlouhodobě nejúspěšnější v boji s kriminalitou v rámci České republiky a také s nejvyšší mírou objasněnosti nápadu trestné činnosti. V roce 2012 objasněnost dosáhla 65,67 %, což ve srovnání s rokem předchozím neznamena žádnou výraznou změnu. Nejvýraznější vliv na objasněnost celkové kriminality má kriminalita majetková, u níž v posledních dvou letech přesáhla objasněnost 40 %!

---

⁵⁵ Koncepce prevence kriminality Karlovarského kraje na léta 2009-2011, K.Vary 2008, str.8

	Druh kriminality						
	Obecná kriminalita				Jiná kriminalita		
	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní	Hospodářská	Zbývající	Vojenské trestné činy
Počet činů	664	76	4 112	1 037	638	1 055	0
Podíl na celkové kriminalitě	8,8%	1,0%	54,2%	13,7%	8,4%	13,9%	0,0%

Zdroj: policejní statistika

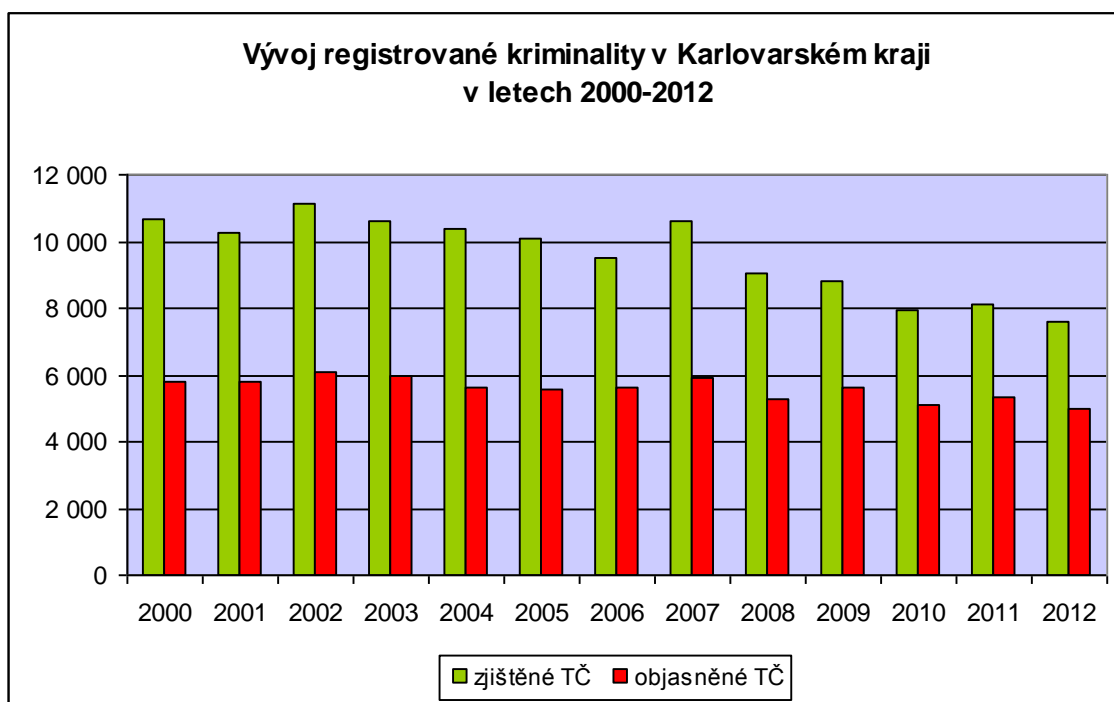
Stíhaných a vyšetřovaných osob bylo v roce 2012 zaznamenáno 4 843. Oproti roku předchozímu došlo k poklesu o 235 osob. K největšímu poklesu došlo u mladších 15 let a mladistvých, když bylo stíháno a vyšetřováno 122 mladistvých a 55 pachatelů mladších 15 let. Pokles, i když ne tak výrazný, byl zaznamenán také u stíhaných a vyšetřovaných recidivistů a žen. Recidivistů bylo v roce 2012 registrováno 2680, pachatelů ženského pohlaví pak 627.

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou byla v roce 2012 více než 690 milionů korun. Tato hodnota představuje oproti roku 2011 nárůst téměř o 100 %. Na tomto výrazném zvýšení se nejvíce podílela kriminalita hospodářská, zvláště pak trestný čin vystavení nepravdivého potvrzení a zprávy.

3.6.2. Vývoj registrované kriminality v Karlovarském kraji v letech 2000 – 2012

Podíváme-li se podrobněji na vývoj kriminality v Karlovarském kraji, zjistíme, že do roku 2007 téměř stagnuje. Ročně je zde pravidelně evidováno přibližně 10 000 trestných činů. Od roku 2008 pak dochází k poklesu kriminality až na 7 582 deliktů zaznamenaných v roce 2012. Markantní podíl na poklesu zločinnosti má snižující se kriminalita hospodářská a majetková. U kriminality majetkové jde především o pokles trestného činu krádež věcí z automobilů.

Stejně jako kriminalita stagnuje v Karlovarském kraji i její objasněnost, která se do roku 2007 pohybovala okolo 56 %. Od roku 2008 se postupně zvyšuje, až na 65,67 % v roce 2012. Zde se opět projevuje velký vliv kriminality majetkové, u níž došlo od roku 2007 k nárůstu objasněnosti téměř o 15%!!

Rok	Zjištěno trestných činů	Objasněno	Objasněnost v %
2000	10 675	5 816	54,48
2001	10 243	5 772	56,35
2002	11 154	6 061	54,34
2003	10 609	5 977	56,34
2004	10 374	5 611	54,09
2005	10 107	5 576	55,17
2006	9 492	5 635	59,37
2007	10 583	5 929	56,02
2008	9 030	5 265	58,31
2009	8 834	5 622	63,64
2010	7 939	5 079	63,98
2011	8 110	5 330	65,72
2012	7 582	4 979	65,67

Zdroj: policejní statistika

Stejný vývoj jako celková kriminalita, má v Karlovarském kraji vývoj stíhaných a vyšetřovaných osob. Do roku 2007 se jejich počet ročně pohybuje okolo 5 400 pachatelů. Počínaje rokem 2008 jejich počet klesá, až na 4 843 osob v roce 2012. Vývoj stíhaných a vyšetřovaných mladistvých a osob mladších 15 let koresponduje s výše uvedeným. Rozdílnou vývojovou tendenci však můžeme spatřovat u recidivistů, jejichž počet až do roku 2009, kdy bylo stíháno a vyšetřováno 3 042 recidivistů, rostl. Od roku 2010, především vlivem poklesu recidivistů u kriminality hospodářské a zbývající, došlo k postupnému snížení jejich počtu až na 2 680 v roce 2012.

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou se v Karlovarském kraji pohybuje ročně mezi 300 – 400 miliony korun. Výjimkou je rok 2012, kdy přesáhla 690 milionů korun a rok 2007, kdy přesáhla dokonce 850 milionů korun. Zatímco v roce 2007 se na škodě převážně podílel trestný čin krádeží daně, v roce 2012 má nárůst na svědomí trestný čin vystavení nepravdivého potvrzení.

Násilná kriminalita se až do roku 2005 pohybuje v Karlovarském kraji okolo 850 trestných činů ročně. Od roku 2006 klesá pod 700 trestných činů a v roce 2012 je zaznamenáno jen 664 násilných deliktů. Na poklesu se převážně podílí trestné činy loupež, porušování domovní svobody a úmyslné ublížení na zdraví. Specifickou kategorií, kterou lze podřadit pod násilnou kriminalitu je pak domácí násilí. Podle statistik policie počet incidentů v Karlovarském kraji stoupá. Jestliže v roce 2009 bylo registrováno 166 incidentů se znaky domácího násilí, v roce 2011 jich bylo 250. Oběti

těchto incidentů jsou převážně ženy.⁵⁶ Objasněnost násilné kriminality se od roku 2000 výrazně nezměnila a dlouhodobě se pohybuje přes 84 %. V roce 2012 dosahovala objasněnost násilné trestné činnosti 85,39 %.

Podobný vývoj jaký můžeme vysledovat u násilné trestné činnosti, má i vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob. Do roku 2005 se počet stíhaných a vyšetřovaných pohybuje okolo 820 ročně. Následně jejich počet klesá pod 700 osob ročně a v roce 2012 bylo zaznamenáno jen 566 pachatelů. Nejvíce se pokles projevil u stíhaných a vyšetřovaných mladistvých, osob mladších 15 let a žen. Naopak počet recidivistů zůstává téměř konstantní, okolo 320 zaznamenaných osob ročně.

Zjištěná škoda způsobená násilnou kriminalitou se pohybuje mezi 3 – 7 miliony korun. Výjimku tvoří rok 2009, když byla zjištěná škoda více než 23 milionů korun. Tento nárůst má na svědomí především trestný čin loupeže, u kterého přesáhla škoda daný rok částku 21 milionů korun.

Mravnostní kriminalita postupně klesla v Karlovarském kraji z 99 trestných činů zaznamenaných v roce 2001 na 55 deliktů v roce 2009. V dalších letech se však jejich počet zvýšil, až na 76 činů v roce 2012. Na nastíněném vývoji mravnostní trestné činnosti mají hlavní podíl trestné činy znásilnění a pohlavní zneužívání, které společně tvoří převážnou část tohoto druhu kriminality. Karlovarský kraj je také díky své poloze místem zvýšeného výskytu pouliční prostituce. Nejvíce je tímto jevem zasažen okres Cheb, k výskytu však dochází i v dalších lokalitách na území kraje. S prostitucí samotnou souvisí i další trestná činnost, zejména majetkového a násilného charakteru (například loupeže na německých turistech).⁵⁷ Objasněnost mravnostní kriminality se v průběhu námi sledovaného období výrazně nemění a pohybuje se okolo 90 %. V roce 2012 byla objasněnost dokonce 92,11 %!

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob za mravnostní kriminalitu se od kriminality samotné prakticky neliší. Do roku 2009 počet osob klesá až na 39 zaznamenaných pachatelů. Počínaje následujícím rokem jejich počet naopak roste až na 64 osob v roce 2012. Největší vliv na vývoj stíhaných a vyšetřovaných osob mají prvopachatelů, počet recidivistů a mladistvých se v průběhu sledovaného období

---

⁵⁶ Bezpečnostní analýza koncepce prevence kriminality Karlovarského kraje na léta 2013-2016, K.Vary 2012, str. 19

⁵⁷ Koncepce prevence kriminality Karlovarského kraje na léta 2009-2011, K.Vary 2008, str.8

výrazně nemění. Jejich počet se ročně pohybuje okolo 25 recidivistů a 8 mladistvých. Pachatelů ženského pohlaví pak bylo v posledních dvou letech evidováno 7.

Zjištěná škoda způsobená mravnostní trestnou činností je minimální a není výjimkou, že v daném roce není zjištěná škoda žádná. Nejvyšší částka byla zaznamenána v roce 2007, kdy škoda dosáhla 13 tisíc korun. Na ní se podílely trestné činy znásilnění (5 tisíc korun) a pohlavní zneužívání (8 tisíc korun).

Stejně jako u předchozích druhů, dochází i u **kriminality majetkové** k poklesu. Zatímco se v roce 2000 – 2002 počet majetkových deliktů pohyboval okolo 7 000 ročně, počínaje rokem následujícím dochází k postupnému poklesu až na 4 112 činů v roce 2012. Na tomto vývoji se převážně podílejí krádeže prosté, jejichž počet klesl ze 4 316 deliktů v roce 2000, na 2 257 v roce 2012. Nejvýraznější pokles, o více než 50%, pak nastal u krádeží kapesních, krádeží věcí z automobilů a krádeží jízdních kol. K snížení došlo i u krádeží spáchaných vloupáním, ale ne tak výraznému jako u krádeží prostých. Stejně jako majetková kriminalita, postupně klesá i její objasněnost až na 30,97% v roce 2008. V roce 2009 však dochází k obratu tohoto trendu a objasněnost postupně roste až na 45,26% v roce 2012. Tento nárůst spočívá především v poklesu zjištěných krádeží prostých v kombinaci s jejich rostoucí objasněností.

Počet stíhaných a vyšetřovaných v letech 2002 až 2008 klesal z 2 267 na 1 348 osob. Od roku 2009 však počet pachatelů postupně roste až na 1 772, registrovaných v roce 2012. Na nárůst stíhaných a vyšetřovaných osob od roku 2009 mají vliv především recidivisté, jejichž počet vzrostl z 879 na 1 181 osob. Nejvíce recidivistů bylo stíháno a vyšetřováno za trestný čin krádež prostá v jiných objektech. Od roku 2009 vzrostl také počet ženských pachatelů, naopak počet stíhaných a vyšetřovaných mladistvých klesl.

Zjištěná škoda způsobená majetkovou kriminalitou se do roku 2007 nevyznačuje žádnými výraznými výkyvy, když se ročně pohybovala okolo 200 milionů korun. Od roku následujícího však škoda postupně klesá až k částce 143 milionů korun zaznamenaných v roce 2012. Nejvýraznější pokles lze registrovat u škody způsobené trestným činem krádeže dvoustopých motorových vozidel a krádež věcí z automobilů.

Hospodářská kriminalita se v letech 2000 až 2007 pohybovala okolo 1 100 zjištěných deliktů ročně. V roce 2008 dochází k prudkému poklesu na 840 činů. Tento pokles pak dále pokračuje až na 638 zjištěných trestných činů v roce 2012. Příčinu

poklesu lze spatřovat především v nižším počtu zjištěných trestných činů úvěrový podvod, ochrana měny a neoprávněné držení platební karty. U objasněnosti hospodářské kriminality dochází v námi sledovaném období k poklesu. Ten se však zastavil v roce 2010, kdy dosahovala 72,9%. V následujících letech se objasněnost opět zvýšila až na 80,88% v roce 2012. Nárůst objasněnosti je způsoben především vyšší objasněností u trestných činů ochrana měny a neoprávněné držení platební karty.

Stejný průběh jako u hospodářské kriminality, lze spatřovat i u vývoje počtu stíhaných a vyšetřovaných osob za hospodářskou trestnou činnost. Do roku 2007 bylo každoročně registrováno 900 osob. Od roku 2008 jejich počet postupně klesal až na 509 pachatelů v roce 2012. Stejný průběh lze sledovat i u stíhaných a vyšetřovaných recidivistů, jejichž počet klesl ze 430 osob v roce 2007, na 173 v roce 2012. K největšímu poklesu recidivistů došlo u trestného činu úvěrový podvod. Počet stíhaných a vyšetřovaných mladistvých a mladších 15 let se pohybuje do 10 osob ročně.

Škoda způsobená hospodářskou trestnou činností se pohybuje okolo 200 milionů korun ročně. Výjimku tvoří rok 2008, kdy byla zjištěna škoda 100 milionů korun a rok 2007, kdy naopak dosáhla částky 620 milionů korun. Nárůst v roce 2007 má na svědomí trestný čin kráčení daně, jenž způsobil škodu téměř 400 milionů korun, naopak pokles v roce 2008 lze přičíst velmi nízké škodě u trestného činu podvodu.

Vývoj **ostatní trestné činnosti** ovlivňuje především trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí, který tvoří téměř 50% ostatní kriminality. Ostatní trestná činnost do roku 2005 stoupá až na 1 102 trestných činů, poté následuje pokles až na 664 trestných činů v roce 2008, který střídá opětovný růst kriminality až na 1 037 deliktů v roce 2012. Objasněnost ostatní kriminality je konstantní a pohybuje se okolo 94%. Výjimku tvoří léta 2007 – 2008, kdy v důsledku nízké objasněnosti trestných činů sprejství a nedovolené výroby psychotropních látek a jedů pro jiného, poklesla objasněnost ostatní kriminality na 84%.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob je stejný jako vývoj ostatní kriminality. Do roku 2005 jejich počet stoupá až na 1 012 osob, poté jejich počet klesá a od roku 2009 opět postupně roste až na 1 061 pachatelů v roce 2011. Stejný je i vývoj u recidivistů. Těch bylo v roce 2005 zaznamenáno 520, v roce 2011 pak dokonce 601. Počet stíhaných a vyšetřovaných mladistvých zůstává konstantní a pohybuje se okolo 27 osob ročně. Počet pachatelů ženského pohlaví klesl ve srovnání s rokem 2011 na 106

osob v roce 2012. Většina žen je stíhána a vyšetřována v souvislosti s deliktem maření výkonu úředního rozhodnutí.

Vývoj škody způsobené ostatní trestnou činností nemá stabilní tendenci a dochází tedy každoročně k poměrně výrazným výkyvům. Nejvyšší byla škoda zaznamenaná v roce 2010, když dosáhla částky téměř 33 milionů korun, naopak nejnižší byla zjištěna v roce 2007, kdy dosáhla pouhých 2,8 milionů korun.

Vývoj **zbývající kriminality** je až do roku 2005 konstantní a pohybuje se okolo 820 činů ročně. Od následujícího roku však kriminalita výrazně roste až na 2 329 činů v roce 2009. Poté trestná činnost klesá až k 1 055 činům zaznamenaným v roce 2012. Jak je patrné z policejních statistik, nárůst kriminality v roce 2009 je způsoben především zvýšením počtu trestných činů ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství a dále skupinou trestných činů označovaných jako ostatní trestná činnost, kam patří především trestné činy obecné ohrožení, neposkytnutí pomoci, nebo neoznámení trestného činu. Pokles kriminality v roce 2012 je pak způsoben opět trestnými činy ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství, jejichž počet klesl na 313 deliktů. Objasněnost zbývající kriminality se v průběhu sledovaného období nijak nemění a pohybuje se okolo 96 %.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob se nijak neliší od vývoje zbývající kriminality. Do roku 2005 se počet pachatelů ročně pohybuje okolo 740, následně dochází k nárůstu až na 2 231 osob v roce 2009, který střídá pokles až na 989 pachatelů v roce 2012. Totožný je i vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných recidivistů a mladistvých. Naopak u osob mladších 15 let jejich počet každoročně klesá. Počet pachatelů ženského pohlaví se v posledních třech letech pohybuje okolo 130 ročně. Většina z nich je stíhána a vyšetřována v souvislosti s trestným činem zanedbání povinné výživy.

Škoda způsobená zbývající kriminalitou vzrostla z 5 milionů zjištěných v roce 2000, až na 25,7 milionů v roce 2009. Počínaje následujícím rokem však postupně klesala až na 2 miliony korun, zaznamenaných v roce 2012. Drtivou část škody má na svědomí skupina deliktů souvisejících s dopravní problematikou.

Vojenská trestná činnost vzrostla z 54 trestných činů v roce 2000 na 118 trestných činů v roce 2003. Následně, vzhledem k profesionalizaci armády, došlo

k prudkému poklesu. Poslední tři roky pak nebyl zjištěn žádný vojenský trestný čin. Objasněnost vojenské trestné činnosti je v námi sledovaném období bez výjimky 100%.

3.6.3. Zhodnocení kriminality v Karlovarském kraji

Přestože Karlovarský kraj se dlouhodobě řadí k celkům s nejnižší registrovanou kriminalitou, můžeme i zde zaznamenat poměrně výrazné snížení počtu trestných činů. V absolutních číslech jde o úbytek 3 093 deliktů. Další pozitivní informací je potom fakt, že na rozdíl od ostatních krajů, v Karlovarském vzrostla objasněnost kriminality až na neuvěřitelných 65,67%! Za uvedeným zlepšujícím se stavem kriminality stojí nižší počet majetkových trestných činů, zejména deliktů krádeže. Na uvedeném trendu se podílela především preventivní opatření krajem přijatá, tj. zavedení, nebo rozšíření kamerového systému ve větších městech kraje, osvětlení veřejných prostor, medializace problematiky prevence kriminality, nebo rozvoj volnočasových aktivit pro děti a mládež. Opomenout pak nesmíme také klesající nezaměstnanost v kraji. Naopak k hlavním nedostatkům v oblasti kriminality a její prevence patří klesající počet policistů a nárůst trestných činů souvisejících s drogovou problematikou. Zatímco na nižší počet policistů reagují města poměrně úspěšně posilováním městské policie, na „drogovou“ trestnou činnost bude třeba více zaměřit pozornost. Jelikož velká část drog a návykových látek putuje přes hranice do Německa, bude vhodné na eliminaci spolupracovat se zahraničními bezpečnostními orgány.

3.7. Struktura a vývoj kriminality v Ústeckém kraji

Ústecký kraj leží na severozápadě České republiky. Svojí rozlohou 5334,5 km² patří Ústecký kraj k průměru České republiky. Naopak počtem obyvatel 828 026 (k 1. lednu 2012) patří mezi kraje lidnatější. Hustota zalidnění kraje je 155 obyvatel/km².⁵⁸ Území kraje je tvořeno sedmi okresy: Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice a Ústí nad Labem. V Ústeckém kraji se nachází 354 obcí, z toho 58 měst. Mezi největší města patří Ústí nad Labem (94 258 obyvatel), Most (67 058 obyvatel), Teplice (50 384 obyvatel), nebo Děčín (50 311 obyvatel). V současné době se kraj člení

---

⁵⁸ Český statistický úřad

na 16 správních obvodů - obcí s rozšířenou působností. Administrativním centrem je Ústí nad Labem.

Počet obyvatel kraje postupně rostl až do roku 2010, kdy dosáhl počtu 836 045 obyvatel. Následující rok pak jejich počet klesl. Pokles má na svědomí především od roku 2008 snižující se počet narozených dětí, zvyšující se počet zemřelých a také snižující se počet přistěhovalých. Počet cizinců s platným azylem dosáhl svého maxima v roce 2008, kdy na území kraje pobývalo 35 451 cizinců. V následujících letech jejich počet klesl až na 30 607 cizinců k 1. lednu 2012. Nejpočetnější jsou Vietnamci a Ukrajinci.⁵⁹ Na základě výzkumu Evropského sociálního fondu se v roce 2006 nacházelo v Ústeckém kraji 63 sociálně vyloučených romských lokalit s odhadovaným počtem 21 000 – 22 000 obyvatel!! Nejvíce vyloučených oblastí se nachází mezi městy Litvínov, Ústí nad Labem a Most, dále ve Šluknovském výběžku a také v okolí Chomutova.⁶⁰ Dle sčítání Českého statistického úřadu z roku 2011 se v Ústeckém kraji pohybuje zhruba 1 010 bezdomovců. Sčítání probíhalo v azylových domech, domech na půl cesty, noclehárnách a nízkoprahových centrech.⁶¹

Ústecký kraj se vyznačuje orientací hospodářství především na těžký průmysl. Dále je v kraji také průmysl energetický, sklářský, keramický a výrazně zastoupen je i chemický průmysl. V Severočeské uhelné pánvi se pak nachází velké zásoby hnědého uhlí. Z hlediska zemědělství je pro Ústecký kraj významné pěstování chmele. Mezi největší zaměstnavatele v kraji patří Mostecká uhelná společnost, Severočeské doly, Unipetrol, AGC Glass Europe, nebo ČEZ. I přes širokou škálu společností ve výše jmenovaných oblastech, patří Ústecký kraj k územím s největší nezaměstnaností. V roce 2003 dosáhla míra registrované nezaměstnanosti dokonce 17,9 %!! Ačkoliv v dalších letech mírně poklesla, přesto se v roce 2011 pohybovala ve výši 12,9 %.⁶²

Cestovní ruch není pro Ústecký kraj ekonomicky příliš významný. Kromě kulturních památek navštěvují turisté v Ústeckém kraji především NP České Švýcarsko, kde se nachází proslulý pískovcový útvar Pravčická brána, nebo čedičové varhany Panská skála, přesto nepatří Ústecký kraj mezi oblíbené turistické destinace. Podle

---

⁵⁹ Český statistický úřad

⁶⁰ http://www.esfcr.cz/mapa/int_ust.html

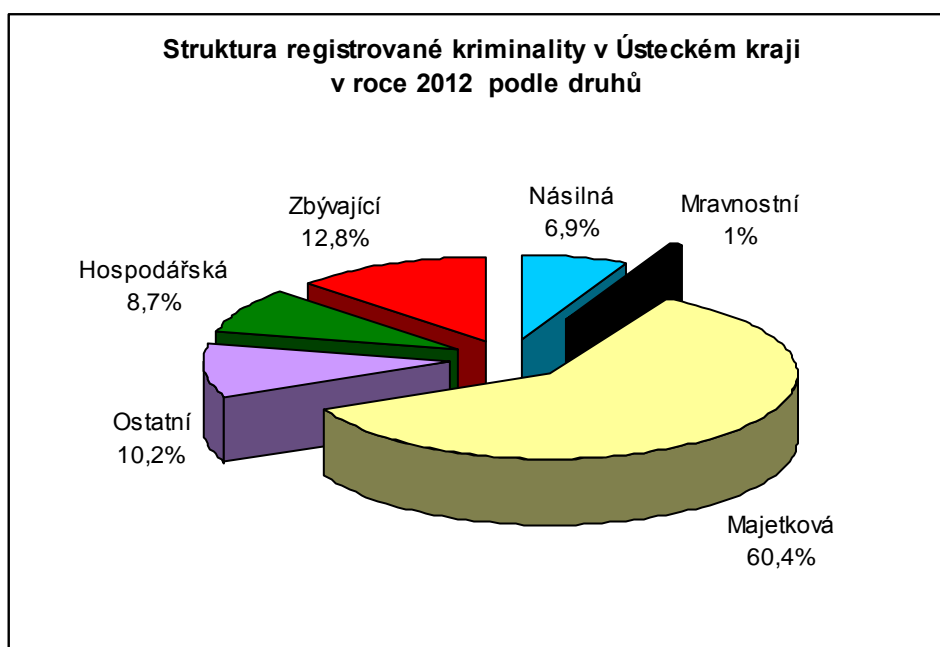
⁶¹ [http://www.czsoprevence.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048DDAF/\\$File/CZ042_ZVKR030.pdf](http://www.czsoprevence.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048DDAF/$File/CZ042_ZVKR030.pdf)

⁶² Český statistický úřad

údajů Českého statistického úřadu navštívilo v roce 2012 kraj pouze 359 897 turistů, z nichž bylo 131 tisíc cizinců.

3.7.1. Struktura registrované kriminality v Ústeckém kraji v roce 2012

Ústecký kraj patří mezi kraje, které jsou kriminalitou nejvíce zatíženy. Významný podíl na tomto stavu má vysoká nezaměstnanost, nízká nabídka pracovních příležitostí, nízká vzdělanostní struktura obyvatel a také vysoká kumulace občanů ohrožených sociálním vyloučením a nepřízpůsobilých občanů.⁶³ V roce 2012 bylo Policií ČR zaznamenáno 27 427 trestných činů, což ve srovnání s rokem předchozím znamená pokles o 2 800 deliktů. Největší podíl na kriminalitě celkové zaujímá majetková trestná činnost, více než 60 %. Na pomyslném druhém místě je kriminalita zbývajících (3 505 činů), na třetím pak kriminalita ostatní (2 791 činů). Na opačném pólu se nachází kriminalita mravnostní (262 činů), která tak tvoří pouhé 1 % kriminality celkové. Zbývá ještě dodat, že hospodářských trestných činů bylo zjištěno 2 401 a násilných trestných činů 1 905.

⁶³ Bezpečnostní analýza Ústeckého kraje pro tvorbu strategie prevence kriminality na území Ústeckého kraje na období 2009-2011, Ústí n. Labem - aktualizace 2010, str. 11

	Druh kriminality						
	Obecná kriminalita				Jiná kriminalita		
	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní	Hospodářská	Zbývajících	Vojenské trestné činy
Počet činů	1 905	262	16 562	2 791	2 401	3 505	1
Podíl na celkové kriminalitě	6,9%	1,0%	60,4%	10,2%	8,7%	12,8%	0,01%

Zdroj: policejní statistika

V roce 2012 dosáhla objasněnost celkové kriminality 48,83 %, což oproti roku předešlému znamená nárůst o více než 2 %. Nárůst objasněnosti celkové kriminality způsobila především vyšší objasněnost kriminality majetkové, násilné a mravnostní.

V roce 2012 bylo v Ústeckém kraji stíháno a vyšetřováno 13 110 osob, což představuje ve srovnání s rokem 2011 pokles o 800 pachatelů. Recidivistů bylo stíháno a vyšetřováno 7 271, mladistvých 409 a osob mladších 15 let pak 148. Stíhaných a vyšetřovaných žen bylo v roce 2012 zaznamenáno 1 831.

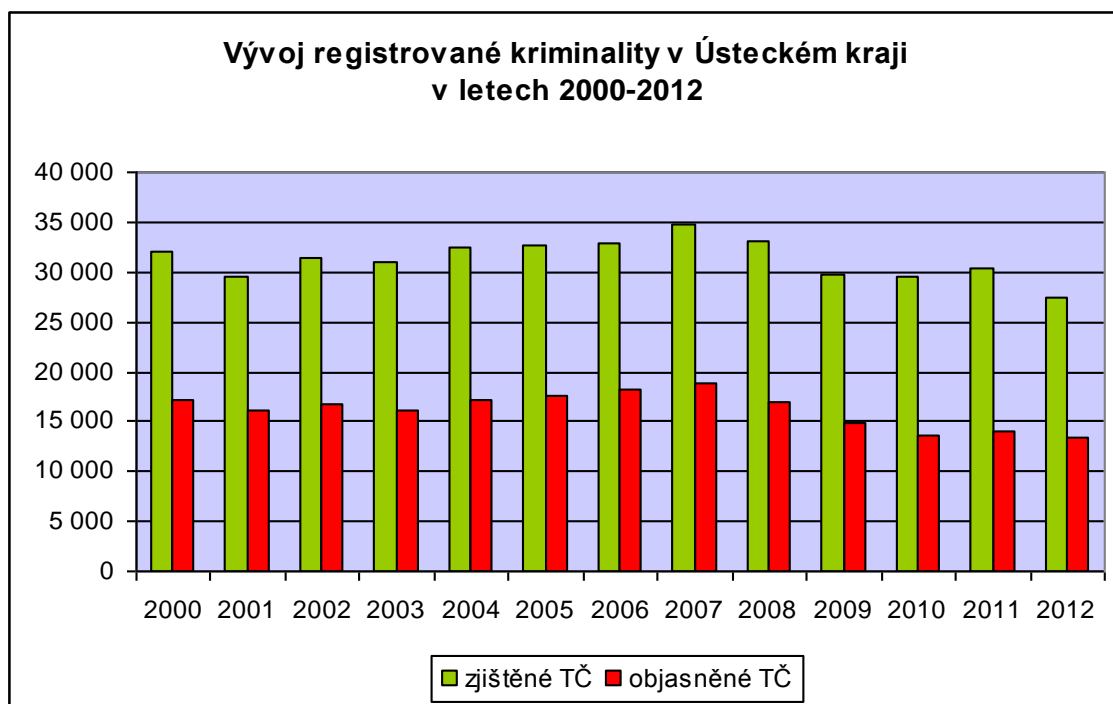
Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou dosáhla v Ústeckém kraji téměř 2,5 miliardy korun. Nejvíce se na zjištěné škodě podílela kriminalita hospodářská (1,1 miliardy korun), zbývajících (580 milionů korun) a majetková (510 milionů korun).

3.7.2. Vývoj registrované kriminality v Ústeckém kraji v letech 2000 – 2012

Vývoj celkové kriminality v Ústeckém kraji je poměrně stabilní a pohybuje se okolo 32 000 trestných činů ročně. Tento trend však platí jen do roku 2006. V roce 2007 došlo k nárůstu trestné činnosti na 34 663 činů. Skokový růst v roce 2007 byl důsledkem především novelizace trestního zákona, kdy došlo k překvalifikování přestupků – řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění a řízení pod vlivem alkoholu na trestný čin, v kombinaci s nárůstem majetkové trestné činnosti. V následujících letech pak kriminalita postupně klesá až na 27 427 trestných činů zaznamenaných v roce 2012.

Vývoj objasněnosti celkové kriminality má podobný průběh jako vývoj kriminality. Do roku 2008 je poměrně vysoká, když každoročně přesahuje 52 %. V roce 2006 dosáhla dokonce necelých 56%. Od roku 2009 však objasněnost postupně klesá. V roce 2010 především vlivem kriminality majetkové, dokonce klesla pod 46%. V roce

2012 pak objasněnost mírně stoupla na 48,83%. Na úroveň objasněnosti kriminality má vliv řada variabilních faktorů, zejména důvěra občanů v bezpečnostní orgány, obava ze msty pachatelů, pojištění, kvalita odhalování a evidence trestné činnosti kontrolními orgány.⁶⁴

Rok	Zjištěno trestných činů	Objasněno	Objasněnost v %
2000	32 114	17 257	53,74
2001	29 495	16 186	54,88
2002	31 492	16 762	53,23
2003	30 934	16 121	52,11
2004	32 375	17 143	52,95
2005	32 773	17 665	53,90
2006	32 837	18 311	55,76
2007	34 663	18 850	54,38
2008	33 124	16 951	51,17
2009	29 670	14 910	50,25
2010	29 438	13 532	45,97
2011	30 287	13 995	46,21
2012	27 427	13 393	48,83

Zdroj: policejní statistika

⁶⁴ Bezpečnostní analýza Ústeckého kraje pro tvorbu strategie prevence kriminality na území Ústeckého kraje na období 2009-2011, Ústí n. Labem - aktualizace 2010, str. 6

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob od roku 2000 postupně stoupá. Svého vrcholu dosáhl počet pachatelů v roce 2007, kdy bylo stíháno a vyšetřováno 16 713 osob. Počínaje rokem 2008 jejich počet, stejně jako kriminalita, postupně klesá až na 13 110 zaznamenaných v roce 2012. Největší pokles nastal u osob stíhaných a vyšetřovaných za hospodářskou trestnou činnost a za kriminalitu zbývajících. Výrazný pokles lze zaznamenat také u mladistvých a mladších 15 let. U mladistvých klesl jejich počet z 1 017 osob v roce 2000 na 409 v roce 2012. U mladších 15 let klesl dokonce počet pachatelů z 1 336 na 148!! Počet zaznamenaných recidivistů naopak až do roku 2007, kdy jich bylo stíháno a vyšetřováno 7 694, stoupá. Následně došlo, stejně jako u ostatních skupin, k jejich poklesu a počet recidivistů se tak pohyboval okolo 7 200 ročně. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen konstantně dosahuje 1 800 osob ročně.

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou se v Ústeckém kraji ročně pohybuje okolo částky 2 miliardy korun. Výjimku představují roky 2003 a 2005, kdy zjištěná škoda přesáhla 7, respektive 5 miliard korun. Na tomto nárůstu se nejvíce podílela hospodářská trestná činnost, především trestné činy porušování povinností při správě cizího majetku a krácení daně.

Násilná trestná činnost měla v Ústeckém kraji do roku 2004 stoupající tendenci. Právě v tomto roce bylo zaznamenáno 2 990 násilných činů, když převážnou část tvořily trestný čin loupež a úmyslné ublížení na zdraví. Od roku 2005 pak násilná trestná činnost klesá, až na 1 905 deliktů v roce 2012. Poměrně vysoký je v Ústeckém kraji počet vražd, jichž je ročně zjištěno okolo 20. Pozitivní zprávou je však skutečnost, že jejich objasněnost přesahuje 90%, stejně jako fakt, že jejich počet zejména v posledních čtyřech letech klesá. V roce 2012 bylo zaznamenáno pouze 8 vražd s objasněností 100 %. Vývoj objasněnosti násilné kriminality má bohužel klesající tendenci. Jestliže v roce 2000 dosahovala 85%, v roce 2012 klesla až na 68,5%!! Nejmenší objasněnost pak byla policejní statistikou zaznamenána v letech 2008 až 2010, kdy byla nižší než 64%. Největší pokles objasněnosti byl zaznamenán u trestného činu porušování domovní svobody (pokles téměř o 10%) a úmyslné ublížení na zdraví (pokles o téměř 20 %).

Počet osob stíhaných a vyšetřovaných za násilnou kriminalitu až do roku 2004, kdy bylo zaznamenáno 2 358 osob, stoupá. Od následujícího roku však počet pachatelů klesá, až na 1 418 osob zaznamenaných v roce 2012. Z pohledu struktury pachatelů

zůstává u kriminality násilné výrazný podíl drogově závislých. Počet stíhaných a vyšetřovaných mladších 15 let od roku 2000 klesl na polovinu, tak že v roce 2012 bylo zaznamenáno pouze 62 osob. Počet prvopachatelů stoupá až do roku 2004, kdy jich bylo stíháno a vyšetřováno 1 582, počínaje rokem následujícím jejich počet klesá až na 802 zaznamenaných v roce 2012. Žen bylo v roce 2012 stíháno a vyšetřováno 118.

Zjištěná škoda způsobená násilnou kriminalitou dosahuje ročně 15 milionů korun. Výjimku tvoří roky 2001 a 2006, kdy přesáhla částku 28, respektive 26 milionů korun. Naopak v roce 2011 dosáhla škoda částky jen 9,2 milionů korun.

Vývoj **mravnostní kriminality** můžeme v námi sledovaném období s drobnými výhradami označit za klesající. Od roku 2000, kdy bylo zjištěno 241 mravnostních deliktů, se jejich počet snížil na 186 v roce 2011. Zmiňované výjimky pak nalezneme v letech 2002 a 2004, kdy bylo zjištěno více než 250 mravnostních činů a také rok 2012, kdy policie zaznamenala dokonce 262 těchto činů. Nárůst mravnostní trestné činnosti v uvedených letech má na svědomí především trestný čin znásilnění a pohlavní zneužívání. Zvláště markantní je nárůst u trestného činu znásilnění. Těchto deliktů je v Ústeckém kraji běžně zaznamenáno okolo 60 ročně, zatímco v uvedených letech jejich počet přesáhl 80 deliktů. Objasněnost mravnostní kriminality každoročně klesá. Jestliže v roce 2000 byla 91,7%, v roce 2011 klesla na 61,83%! Pozitivní zprávou je pak nárůst objasněnosti v roce 2012, kdy přesáhla 82 %.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob je stejný jako vývoj mravnostní trestné činnosti. Můžeme tedy mluvit o poklesu, až na 108 osob v roce 2011. Výjimku tvoří roky 2002 a 2004, kdy počet stíhaných a vyšetřovaných dosáhl 217, respektive 198 osob. Stejnou vývojovou tendenci lze zaznamenat také u recidivistů. Naopak počet stíhaných a vyšetřovaných mladistvých a mladších 15 let se v průběhu sledovaného období výrazně nemění. Ženy byly v roce 2012 stíhány a vyšetřovány pouze 4.

Zjištěná škoda způsobená mravnostní kriminalitou je minimální. Většinou se pohybuje v řádech několika tisíc korun, výjimkou však není ani škoda žádná.

Majetková trestná činnost od roku 2000, kdy bylo zaznamenáno 21 440 deliktů, postupně klesla až na 16 562 deliktů v roce 2012. Výjimku z tohoto vývoje představují roky 2003, 2004 a 2007, kdy bylo zjištěno více než 20 000 majetkových trestných činů. Stejně jako v ostatních krajích, drtivou část majetkové kriminality tvoří krádeže prosté a krádeže vloupání. Zatímco vývoj skupiny trestných činů označované

jako krádeže prosté je velmi podobný vývoji majetkové kriminality, u krádeží vloupáním je situace jiná. Počet krádeží vloupáním se ročně pohybuje přes 6 000 deliktů. Výjimku pak tvoří roky 2001, 2006, 2008 a 2009, kdy jejich počet klesl pod 5 500 deliktů. Pokles je způsoben především nižším počtem trestných činů krádež vloupáním do bytů, krádež vloupáním do ostatních objektů a krádež vloupáním do rodinných domků. Předmět zájmu pachatelů se však u vloupání do bytů a rodinných domků nijak nezměnil. Z rekreačních objektů byly nejčastěji napadány zahradní chatky poblíž obytných center (tzv. zahrádkářské kolonie). Do těchto míst byly nejčastěji směřovány preventivní kontroly policie. Z krádeží prostých se snížila trestná činnost v oblasti krádeží barevných kovů a železa. To přímo souvisí s poklesem výkupních cen a úpravou legislativy, která zpřísnila výkup těchto druhotných surovin (výkup na doklady, opakované kontroly ze strany policie). Zvýšená pozornost je věnována majetkové trestné činnosti páchané na seniorech, které se dopouštějí zejména osoby z řad Olašských Romů z Moravskoslezského kraje a Slovenska. Vstupují do bytů seniorů pod různými záminkami, kde potom občany okradou. Specializují se také na krádeže peněženek (často z odložených nákupních vozíků), pracují ve skupinách a nikdy se již nevracejí na stejné místo.⁶⁵

Objasněnost majetkové kriminality se až do roku 2006 pohybuje okolo 34 %. V dalších letech postupně klesá až na 28,4% v roce 2011. Pozitivní zprávou je pak její nárůst na 31,19% v roce 2012. Pokles objasněnosti v letech 2007 – 2011 je způsoben především nižší objasněností krádeží prostých.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob za majetkovou kriminalitu má klesající tendenci. Zatímco v roce 2000 bylo stíháno a vyšetřováno 5 889 osob, v roce 2012 to bylo již jen 4 786. Podobný vývoj lze sledovat i u mladistvých a osob mladších 15 let. Naopak počet recidivistů vzrostl oproti roku 2000 o více než polovinu, když jich v roce 2012 zaznamenala policejní statistika 3 289. Více než třetina recidivistů byla stíhána a vyšetřována v souvislosti s deliktem krádež prostá v jiných objektech. Počet pachatelů ženského pohlaví se v posledních dvou letech dosáhl 580 ročně.

Zjištěná škoda způsobená majetkovou kriminalitou se pohybuje okolo 600 milionů korun ročně. Nejnižší byla zaznamenána v roce 2001, když částka lehce

---

⁶⁵ Bezpečnostní analýza Ústeckého kraje pro tvorbu strategie prevence kriminality na území Ústeckého kraje na období 2009-2011, Ústí n. Labem - aktualizace 2010, str. 13-15

přesáhla 478 milionů korun. Naopak nejvyšší škoda byla zjištěna v roce 2009, a to více než 687 milionů korun. Největší podíl na škodě v roce 2009 měly trestné činy podvod a krádež motorových dvoustopých vozidel. U těchto dvou deliktů společně přesáhla škoda částku 300 milionů korun.

Vývoj **hospodářské trestné činnosti** má v letech 2000 až 2005 rostoucí tendenci. V roce 2005 bylo zjištěno dokonce 4 789 těchto deliktů. V následujících letech kriminalita postupně klesala až na 2 401 činů v roce 2012. Hlavní vliv na nárůst kriminality v roce 2005 měl trestný čin úvěrový podvod, kterého bylo zjištěno 2 599. Výrazný je také nárůst trestného činu neoprávněné držení platební karty, z 18 na 658 deliktů v roce 2005. Objasněnost hospodářské kriminality zaznamenala strmý pokles. Jestliže v roce 2000 byla objasněnost více než 93%, v roce 2011 byla jen 53,99%. Objasněnost výrazně klesla především u trestných činů zpronevěra, podvod a úvěrový podvod.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob má stejný průběh jako kriminalita hospodářská. Nejvíce pachatelů, 3 850 bylo zaznamenáno v roce 2005, poté jejich počet klesal, až na 1 496 v roce 2011. Stejný vývoj můžeme sledovat u recidivistů a mladších 15 let. Recidivistů bylo v roce 2005 zaznamenáno 1 131, osob mladších 15 let pak pouze 16. V roce 2012 klesl počet recidivistů na 415, osoby mladší 15 let byly zaznamenány 3. Jistě není třeba dodávat, že hlavní podíl na nárůstu a následném poklesu recidivistů měl především delikt úvěrový podvod. Naopak na vývoj počtu osob mladších 15 let má největší vliv delikt neoprávněné držení platební karty. Zbývá dodat, že počet mladistvých se stabilně pohybuje okolo 20 ročně.

Škoda způsobená hospodářskou kriminalitou se pohybuje okolo 1,3 miliardy korun ročně. Výjimku tvoří roky 2003 a 2005, kdy dosáhla částky 6,7 a 4,6 miliardy korun, naopak v roce 2007 nepřesáhla škoda 420 milionů korun. V roce 2003 způsobil tento dramatický nárůst trestný čin porušování povinností při správě cizího majetku, u něž dosáhla zjištěná škoda částky 6,1 miliardy korun!! V roce 2005 pak stál za zvýšením delikt kráčení daně, u něž škoda přesáhla částku 4,17 miliardy korun!!

Ostatní kriminalita se v letech 2000 – 2006 pohybuje okolo 2 300 trestných činů ročně. V letech 2007 – 2009 prudce poklesla na 1 600 činů ročně. Od roku 2010 došlo k jejímu opětovnému nárůstu a v současné době se pohybuje okolo 3 000 deliktů ročně. Stejný vývoj jako kriminalita ostatní můžeme sledovat u trestného činu maření

výkonu úředního rozhodnutí, který tvoří početně téměř polovinu ostatní kriminality a z tohoto důvodu také nejvíc ovlivňuje její vývoj. Objasněnost ostatní trestné činnosti kopíruje vývoj této kriminality. Do roku 2006 se pohybuje okolo 90%. V letech 2007 až 2009 klesá pod 70%, aby od roku 2010 opět vzrostla, až 84% v roce 2012.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob kopíruje vývoj kriminality. Do roku 2006 se jejich počet pohybuje okolo 2 000 osob. V letech 2007 – 2009 počet pachatelů klesl na 1 200, aby následně opět vzrostl až na 2 400 osob. Pokles stíhaných a vyšetřovaných v letech 2007 – 2009 je způsoben především poklesem recidivistů, oproti minulým rokům na polovinu. Počet pachatelů mladších 15 let klesl ze 132, na 15 osob v roce 2012. Žen je každoročně stíháno a vyšetřováno okolo 260.

Škoda způsobená ostatní kriminalitou se pohybuje v rozmezí 25 - 60 milionů korun ročně. V posledních dvou letech však vzrostla na částku 107, respektive 239 milionů korun. Hlavní příčinou nárůstu škody je kategorie deliktů označovaná v policejní statistice jako požáry, které způsobily v roce 2011 škodu 105 a v roce 2012 dokonce, 234 milionů korun!!

Vývoj **zbývající kriminality** má až do roku 2008 rostoucí tendenci. Jestliže v roce 2000 bylo zjištěno 2 295 deliktů, v roce 2008 to bylo celých 6 891 deliktů! Od roku 2009 pak kriminalita postupně klesá až na 3 505 trestných činů v roce 2012. Hlavní vliv na vývoj zbývající kriminality mají trestný čin zanedbání povinné výživy a skupina trestných činů označených policejní statistikou jako ostatní trestná činnost, kam patří především delikty obecné ohrožení, neposkytnutí pomoci, nebo neoznámení trestného činu. Tyto dvě skupiny trestných činů tvoří téměř 2/3 kriminality zbývající. Objasněnost kriminality zbývající přesahuje 90%. Tento stav trvá až do roku 2009. Od roku 2010 objasněnost mírně poklesla na 87%.

Vývoj stíhaných a vyšetřovaných osob má do roku 2008 rostoucí tendenci, stejně jako zbývající kriminalita. V roce 2008 bylo statistikou zaznamenáno dokonce 5 763 pachatelů. Následující rok dochází k jejich poklesu, který pokračuje až do roku 2012, kdy bylo zaznamenáno 2 942 osob. Zatímco vývoj stíhaných a vyšetřovaných recidivistů je stejný jako vývoj osob stíhaných za zbývající kriminalitu, počet osob mladších 15 let klesl z 24 registrovaných v roce 2000 na 1 osobu v roce 2012. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se pohybuje v posledních třech letech okolo 350 ročně.

Škoda způsobená zbývající kriminalitou každoročně dosahuje částky 30 milionů korun. V posledních dvou letech došlo k nárůstu na 98, respektive 580 milionů korun v roce 2012. Nárůst škody v roce 2012 má na svědomí skupina trestných činů označených policejní statistikou jako ostatní trestná činnost, je tedy poměrně složité přesně určit konkrétní trestný čin, který má tento nárůst na svědomí.

Vývoj **vojenské trestné činnosti** od roku 2002, kdy bylo zjištěno 411 trestných činů, klesá až na 1 trestný čin zaznamenaný v roce 2012. Stejně jako v ostatních krajích ČR ovlivňuje tento fakt především profesionalizace armády. Zbývá ještě podotknout, že objasněnost vojenských trestných činů každoročně přesahuje 90%, výjimkou je pouze rok 2011, kdy ze 4 zaznamenaných deliktů bylo objasněno pouze 2 a objasněnost tedy klesla na 50%.

3.7.3. Zhodnocení kriminality v Ústeckém kraji

Ústecký kraj bohužel z mnoha rozličných důvodů, které byly osvětleny výše, patří mezi vyšší územně samosprávné celky s nejvyšší mírou kriminality. Pozitivní je alespoň trend postupného snižování delikvence, i když tempo by zde mohlo, nebo spíš mělo být výrazně rychlejší. Vyjádřeno v absolutních číslech došlo k úbytku 4 687 deliktů. Z policejních statistik vyplývá, že za tento trend vděčíme podobně jako v celé České republice především snižující se majetkové trestné činnosti. Může za to hned několik faktorů, respektive preventivních opatření, tj. zřizování městských kamerových systémů, pultů centrální ochrany, sociálně-preventivní aktivity (volnočasové aktivity, nízkoprahová, poradenská a krizová zařízení, resocializační a rekvalifikační programy, azylové a chráněné bydlení, terénní sociální práce), nebo informování občanů o možnostech a způsobech ochrany před trestnou činností prostřednictvím médií, přednášek, besed, tiskovin a poradenských služeb. Naopak hlavním nebezpečím pro kriminalitu a její prevenci představuje vysoká nezaměstnanost. Tu by se měly pokoušet aktivně snižovat úřady práce, což se bohužel příliš neděje. Pracovní úřady se v posledních letech staly spíše výplatním místem dávek, než institucí participující na vyhledávání práce. Zejména propojení úřadů a zaměstnavatelů v tomto směru značně pokulhává. Další nebezpečí pro kraj skýtají rozsáhlé sociálně vyloučené lokality a také poměrně výrazná fluktuace obyvatel. Ta souvisí s průmyslovým charakterem kraje, kdy dochází k častějšímu stěhování dělníků za prací, ve srovnání s kraji zemědělskými, kde

jsou lidé více spojeni s půdou a fluktuace je tedy nižší. Na tyto uvedené negativní jevy tedy bude třeba zaměřit pozornost. První vlašťovkou k dalšímu snižování kriminality v rizikových oblastech, by mohlo být navrhované omezování počtu výherních hracích přístrojů a provozoven.

3.8. Struktura a vývoj kriminality v Libereckém kraji

Sever České republiky spadá pod kraj s názvem Liberecký. Ten je po hlavním městě Praha druhým nejmenším v ČR, když svojí rozlohou zabírá pouhých 3163,4 km². Na jeho území k 1. lednu 2012 žilo 438 600 obyvatel, tedy opět druhý nejmenší počet, tentokrát po kraji Karlovarském. Hustota zalidnění je 139 obyvatel/ km².⁶⁶ Území kraje je tvořeno čtyřmi okresy: Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Semily a Liberec. V kraji se nachází 215 obcí, z toho je 39 měst. Mezi největší města patří Liberec (102 005 obyvatel), Jablonec nad Nisou (45 206 obyvatel), Česká Lípa (37 168 obyvatel), nebo Turnov (14 400 obyvatel). V současné době se kraj člení na 10 správních obvodů - obcí s rozšířenou působností. Administrativním centrem je město Liberec.

Počet obyvatel se do roku 2004 pohybuje okolo 427 tisíc. Od roku 2005 pak jejich počet každoročně narůstá. Na nárůstu se podílí především převaha narozených nad zemřelými a také rostoucí počet cizinců s platným azylem, kterých na území kraje k 1. lednu 2012 pobývalo 16 600!! Nejpočetnějšími cizinci jsou Ukrajinci a Slováci. Do roku 2007 můžeme také zaznamenat poměrně výrazný převis osob přistěhovalých nad vystěhovalými. V posledních letech se však jejich počty vyrovnávají a výrazně tak již neovlivňují celkový počet obyvatel kraje.⁶⁷ Na základě výzkumu Evropského sociálního fondu se v roce 2006 nacházelo v Libereckém kraji 26 sociálně vyloučených romských lokalit s odhadovaným počtem 2 000 – 2 500 obyvatel. Nejvíce vyloučených oblastí se nachází mezi Českou Lípou a Stráží pod Ralskem, dále v Liberci, Tanvaldu a Novém Městě pod Smrkem.⁶⁸ Dle sčítání Českého statistického úřadu z roku 2011 se v Libereckém kraji pohybuje zhruba 262 bezdomovců. Sčítání probíhalo v azylových domech, domech na půl cesty, noclehárnách a nízkoprahových centrech.⁶⁹

---

⁶⁶ Český statistický úřad

⁶⁷ Český statistický úřad

⁶⁸ http://www.esfcr.cz/mapa/int_lib.html

⁶⁹ [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048DDAF/\\$File/CZ042_ZVKR030.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048DDAF/$File/CZ042_ZVKR030.pdf)

Liberecký kraj patří tradičně mezi nejvíce industrializované oblasti v ČR. Průmyslový charakter kraje zůstal zachován, v posledních letech se ale změnila odvětvová struktura. Dříve výrazný textilní průmysl nahradil strojírenský a odvětví zpracovatelského průmyslu s úzkou vazbou na výrobu automobilů. Zapomenout nesmíme také na tradiční sklářský průmysl. Mezi největší zaměstnavatele v kraji patří bižuterie Preciosa, Delphi Packard Electric, Crystalex a Krajská nemocnice Liberec. Ačkoliv patří Liberecký kraj mezi industrializované oblasti, je zde poměrně vysoká nezaměstnanost. K 1. lednu 2012 dosáhla míra registrované nezaměstnanosti 9,5%. Nejvyšší míru registrované nezaměstnanosti zaznamenal kraj v roce 2009, více než 11%.⁷⁰ V Libereckém kraji se nachází, ve srovnání s ostatními regiony ČR, nejnížší podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním a nejvyšší podíl obyvatel, kteří získali maximálně základního vzdělání. Na základě dat Českého statistického úřadu z roku 2011 nedosáhlo téměř 60% obyvatel kraje na vzdělání zakončené maturitou. Veškeré dostupné analýzy tento stav považují za základní příčinu vysoké míry nezaměstnanosti a s tím souvisejících negativních sociálních a hospodářských jevů.⁷¹

Liberecký kraj je také častým cílem turistů. Hlavním lákadlem jsou Český ráj a v zimě pak lyžařská střediska v Jizerských horách a Krkonoších. Zapomenout nesmíme také na hrady Bezděz, Frýdlant, zámek Sychrov, nebo Máchovo jezero. Podle údajů Českého statistického úřadu navštívilo v roce 2012 kraj 680 797 turistů, z nichž bylo více než 158 tisíc cizinců.

3.8.1. Struktura registrované kriminality v Libereckém kraji v roce 2012

Liberecký kraj patří ke krajům, kde je poměrně nízká kriminalita. V roce 2012 bylo policejními statistikami zaznamenáno 13 003 trestných činů, tedy o 671 deliktů méně než v roce předchozím. Největší podíl na kriminalitě celkové zaujímala kriminalita majetková (60,2%). Na pomyslném druhém místě se umístila kriminalita zbývající (1 708 deliktů), za níž následuje kriminalita ostatní (1 274 deliktů). Nejméně trestných činů bylo zaregistrováno u kriminality hospodářské (1 001 deliktů) a kriminality mravnostní, která klesla z 246 deliktů zjištěných v roce 2011 na 118 deliktů

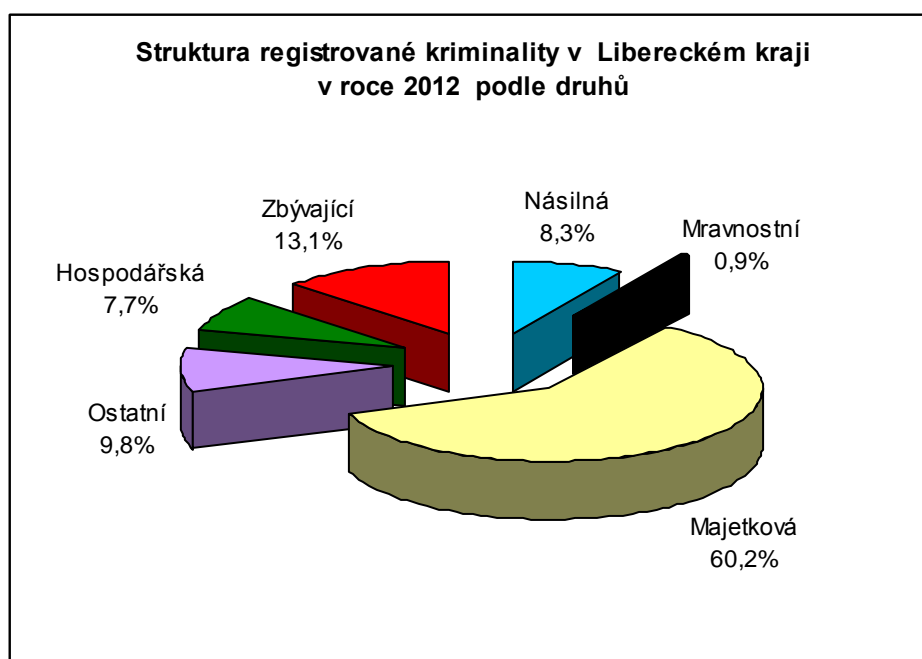
⁷⁰ Český statistický úřad

⁷¹ Giampaoli K., Bezpečnostní analýza Libereckého kraje na období 2009-2011, Liberec 2008, str. 31; Bezpečnostní analýza Libereckého kraje na období 2012-2016, Liberec 2011, str. 29

zaznamenaných v roce 2012. Zbývá dodat, že násilných trestných činů bylo v roce 2012 policejními statistikami zaregistrováno 1 071. Vojenský trestný čin byl zaznamenán 1.

Objasňenost celkové kriminality dosáhla v Libereckém kraji 44,61%. Oproti roku předchozímu tak klesla o 3,39%. Tento pokles souvisí s nižší objasňeností prakticky všech druhů kriminalit, vyjma zbývajících a ostatní, u nichž se objasňenost nijak výrazně nezměnila.

Kriminogenní faktory Libereckého kraje se pozvolna vyvíjejí. K stávajícím se připojují nové, např. nákupní centra, nebo víceúčelové haly (Tipsport aréna v Liberci). Svůj vliv má i vyšší nezaměstnanost osob do 25 let, nebo rodiny ohrožené sociálním vyloučením, které se snaží navýšit rodinný rozpočet příjmy z drobné kriminality, např. krádežemi barevných kovů. Bezpečnostním rizikem jsou také rekreační aglomerace Jizerských hor a oblast Máchova jezera využívané v letním i zimním období.⁷² V posledních letech nelze opominout zhoršující se ekonomickou situaci. Bezpečnostní situaci územního kraje pak v 2. polovině roku 2011 ovlivnila nespokojenost občanů v Novém Boru vyvolaná mačetovým útokem pachatelů z řad romské komunity.

⁷² Giampaoli K., Bezpečnostní analýza Libereckého kraje na období 2009-2011, Liberec 2008, str. 10

	Druh kriminality						
	Obecná kriminalita				Jiná kriminalita		
	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní	Hospodářská	Zbývající	Vojenské trestné činy
Počet činů	1 071	118	7 830	1 274	1 001	1 708	1
Podíl na celkové kriminalitě	8,3%	0,9%	60,2%	9,8%	7,7%	13,1%	0,008%

Zdroj: policejní statistika

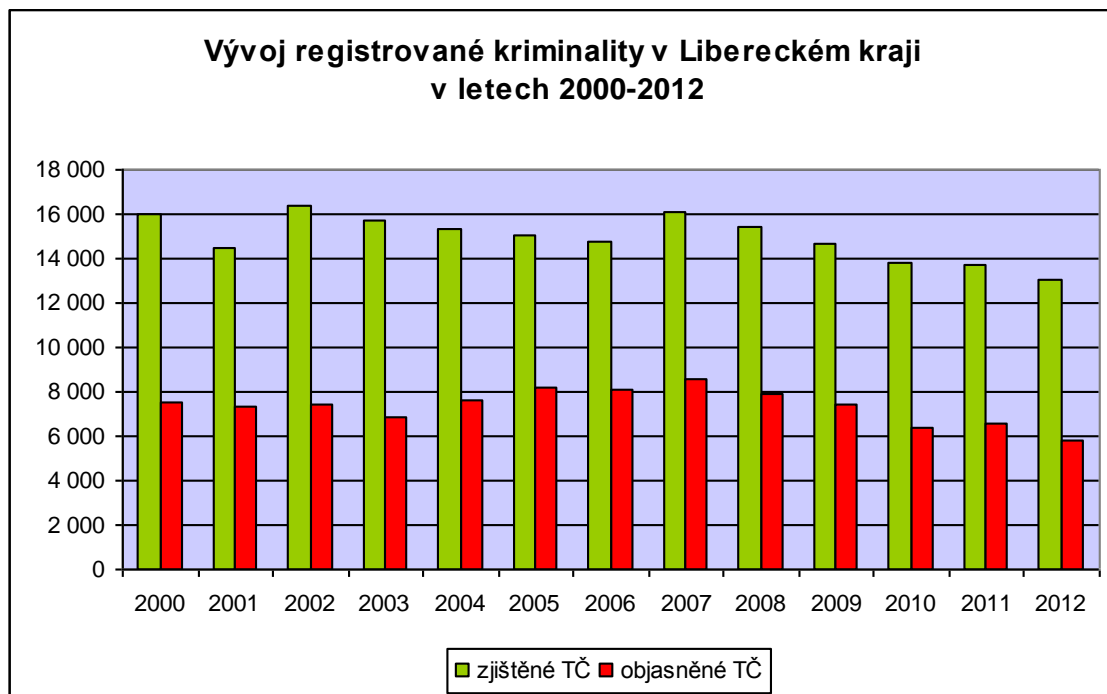
V roce 2012 bylo v Libereckém kraji stíháno a vyšetřováno 5 542 osob, z toho bylo 2 935 prvopachatelů a 2 607 recidivistů. Oproti roku 2011 tak došlo k poklesu o 379 osob. Kromě poklesu u stíhaných a vyšetřovaných prvopachatelů a recidivistů, došlo k poklesu také u žen (746 pachatelů), mladistvých (200 osob) a osob mladších 15 let (92 pachatelů).

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou v Libereckém kraji dosáhla v roce 2012 částky 655 milionů korun, tedy o necelých 30 milionů korun více než v roce 2011. K nárůstu došlo především díky hospodářské kriminalitě, u které byla ve srovnání s rokem předchozím zaznamenána škoda o 40 milionů vyšší.

3.8.2. Vývoj registrované kriminality v Libereckém kraji v letech 2000 – 2012

Vývoj kriminality v Libereckém kraji vykazuje poměrně stabilní čísla. V letech 2000 – 2008 se počet trestných činů zaregistrovaných policií pohyboval mezi 15 000 - 16 000 delikty ročně. Zajímavý je skokový nárůst kriminality o více než 1 000 činů v roce 2007. Jednou z příčin skokového růstu kriminality v daném roce, je novelizace trestního zákona, kdy došlo k překvalifikování přestupků - řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění a řízení pod vlivem alkoholu na trestný čin. Od roku 2009 pak počet trestných činů každoročně klesá až na 13 003 deliktů zaznamenaných v roce 2012. Na tomto poklesu se podílí kriminalita majetková, hospodářská a zbývající. Nejvíce markantní je pokles u kriminality zbývající, která od roku 2009 klesla o polovinu. U vývoje objasněnosti celkové kriminality můžeme zaznamenat postupný nárůst. Tento trend však trval jen do roku 2006, kdy objasněnost dosáhla 54,67 %.

V dalších letech postupně klesá až na 44,61 % v roce 2012. Nejvíce se na jejím poklesu podílí kriminalita hospodářská, u níž došlo od roku 2006 k snížení objasněnosti ze 78,97 % na 48,85 % v roce 2012.

Rok	Zjištěno trestných činů	Objasněno	Objasněnost v %
2000	16 033	7 526	46,94
2001	14 494	7 338	50,63
2002	16 422	7 400	45,06
2003	15 667	6 901	44,05
2004	15 357	7 620	49,62
2005	15 047	8 172	54,31
2006	14 778	8 079	54,67
2007	16 050	8 543	53,23
2008	15 463	7 908	51,14
2009	14 692	7 407	50,42
2010	13 764	6 403	46,52
2011	13 674	6 559	48,00
2012	13 003	5 801	44,61

Zdroj: policejní statistika

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob za celkovou kriminalitu má postupně rostoucí tendenci. Nejvíce osob 7 641, bylo policií zaznamenáno v roce 2007.

Následujícího roku začíná jejich počet postupně klesat, až na 5 542 v roce 2012. Stejný vývoj můžeme zaznamenat také u recidivistů a prvopachatelů. Naopak u mladistvých a mladších 15 let dochází k výraznému poklesu. Ten je zvláště markantní u pachatelů mladších 15 let, jejichž počet klesl ze 438 v roce 2000 na 92 osob v roce 2012. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se pohybuje ročně okolo 750.

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou od roku 2000 klesá. Zatímco v roce 2000 přesáhla částku 1,5 miliardy korun, v roce 2011 to bylo již jen 655 milionů korun. Nejvíce ovlivnila její pokles kriminalita hospodářská, u které klesla zjištěná škoda z částky 986 milionů na 309 milionů korun v roce 2011.

Počet **násilných trestných činů** od roku 2000 postupně roste. Nejvíce, 1 500 činů, bylo zjištěno v roce 2004. Od roku 2005 však jejich počet postupně klesá až na 1 071 deliktů v roce 2012. Výjimku tvoří rok 2011, kdy především díky trestným činům vydírání a úmyslné ublížení na zdraví, došlo k nárůstu kriminality na 1 223 deliktů. Počty nejzávažnějšího násilného činu vraždy, se v průběhu sledovaného období výrazně nemění a pohybují se okolo 10 deliktů ročně, jejich objasněnost dosahuje každoročně téměř 100%. Vývoj objasněnosti násilné kriminality se v letech 2000 - 2006 pohybuje přes 80%. Od roku 2007 prudce klesá, až na 70,31% v roce 2012. Nejvýraznější pokles objasněnosti zaznamenala policejní statistika u trestného činu loupež a porušování domovní svobody.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob za násilnou kriminalitu dosáhl svého maxima v roce 2004, kdy bylo policejní statistikou zaznamenáno 1 235 osob. Poté jejich počet klesá až na 734 v roce 2012. Stejný vývojový trend můžeme zaznamenat i u prvopachatelů, jichž bylo v roce 2004 zaznamenáno 764, zatímco o osm let později už jen 438. Naopak vývoj mladistvých a osob mladších 15 let má v průběhu sledovaného období klesající tendenci. Pokles můžeme v posledních třech letech zaznamenat i u stíhaných a vyšetřovaných žen, až na 63 pachatelů v roce 2012.

Zjištěná škoda způsobená násilnou kriminalitou se pohybuje okolo 5 milionů korun ročně. Výjimkou je rok 2010, kdy přesáhla 48 milionů korun. Tento nárůst způsobil především trestný čin vydírání, který v uvedeném roce způsobil škodu více než 43 milionů korun.

Vývoj **mravnostní trestné činnosti** není v Libereckém kraji jednoznačný. Obecně lze říci, že se ve sledovaném období pohybuje mezi 115 - 125 delikty ročně.

Výjimkou jsou pak roky 2003, 2007, 2010 a 2011 kdy došlo k nárůstu této kriminality. Nejvýraznější nárůst lze zaznamenat právě v roce 2011, kdy policejní statistika registrovala 246 mravnostních deliktů!! Tento nárůst ovlivnil především trestný čin pohlavní zneužívání (100 deliktů) a šíření pornografie (29 deliktů). Objasněnost mravnostní kriminality se až do roku 2006 pohybovala lehce přes 90%. Následující rok poklesla pod 85% a v této výši se pohybuje po zbytek námi sledovaného období. Takto vysoká objasněnost svědčí o kvalitní práci policie, zvláště ve světle nárůstu mravnostní kriminality v roce 2011.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob zcela nekoresponduje s vývojem násilné kriminality. Ročně se jejich počet pohybuje okolo 90 osob. Výjimkou jsou pak roky 2003, 2004, 2006 a 2007 kdy jejich počet lehce přesáhl 100 pachatelů ročně. Zatímco vývoj stíhaných a vyšetřovaných mladších 15 se ročně stabilně pohybuje okolo 10, počet mladistvých ve sledovaném období lehce vzrostl, z 6 osob v roce 2001 až na 19 v roce 2012. Počet recidivistů zaznamenaných policejní statistikou dosahuje ročně přibližně 25. Počet žen se pohybuje okolo 3 stíhaných a vyšetřovaných osob ročně.

Zjištěná škoda způsobená tímto druhem kriminality byla největší v roce 2011, kdy dosáhla 7 000 korun. V ostatních letech nebyla zjištěna škoda žádná.

Počet **majetkových trestných činů** zaznamenaných policejní statistikou ve sledovaném období postupně klesá. Od roku 2000, kdy bylo zaznamenáno 11 052 majetkových deliktů, klesl jejich počet na 7 830 deliktů v roce 2012. Největší pokles byl zaznamenán u krádeží prostých, zvláště pak u krádeží věcí z automobilů, krádeží motorových dvoustopých vozidel a krádeží v jiných objektech. Na krádeže motorových vozidel se nadále zaměřovaly organizované a „kvalifikované“ skupiny pachatelů, využívající kvalitních technických prostředků. Odcizená vozidla jsou často po změně identifikace vyvážena mimo území ČR. Zaznamenány byly také krádeže aut za použití tzv. JEŽKA – chipu se čtyřmi vývody pro každou typovou řadu vozidel koncernu Volkswagen. Po připojení „ježka“ před řídící počítač se tento nastaví do základních servisních hodnot, vypne se imobilizér a pachatel s vozidlem odjíždí. Celá operace trvá jednu až jednu a půl minuty.⁷³ K poklesu dochází také u druhé skupiny majetkových deliktů - krádeží vloupáním. Toto je dáno především zabezpečováním bytů, rodinných domků, chat a dalších soukromých i veřejných objektů proti vloupání, napojování

---

⁷³ Giampaoli K., Bezpečnostní analýza Libereckého kraje na období 2009-2011, Liberec 2008, str. 16

objektů měst a obcí na pulty centralizované ochrany, osvětlení frekventovaných a nepřehledných míst, instalace městských kamerových dohlížecích systémů apod. Na rozdíl od vývoje majetkové kriminality se její objasněnost ve sledovaném období výrazně nemění a pohybuje se mezi 24 - 27%. Výjimkou je pak rok 2005 kdy se objasněnost, zvláště díky vyšší objasněnosti u trestného činu krádež věcí z automobilů, vzrostla až na 31,38%.

Stejně jako majetková kriminalita, klesá i počet stíhaných a vyšetřovaných osob za ni. Jestliže v roce 2000 bylo zaznamenáno 2 274 pachatelů, v roce 2012 jich zaznamenala policie již jen 1 661. K výraznému poklesu došlo především u mladistvých a osob mladších 15 let. Naopak počet stíhaných a vyšetřovaných recidivistů se ročně pohybuje stále okolo 900. Výjimkou jsou pak léta 2003 - 2005, kdy jejich počet dosáhl 1 100 osob a léta 2011 – 2012, kdy jejich počet přesáhl 1000 pachatelů.

Škoda způsobená majetkovou kriminalitou ve sledovaném období spolu s ní klesá. Z částky 482 milionů korun v roce 2000, na částku 271 milionů v roce 2012. Tento stav je způsoben poklesem škody způsobené krádeží dvoustopých vozidel, krádeží vloupáním do obchodů a krádeží vloupáním do ostatních objektů.

Hospodářská kriminalita se až do roku 2007 pohybuje okolo 1 900 trestných činů ročně. Výjimkou jsou léta 2003 - 2004, kdy vlivem poklesu zjištěných trestných činů podvod a zpronevěra, došlo k poklesu hospodářské trestné činnosti. Od roku 2008 počet zjištěných hospodářských činů postupně klesá, až na 1 001 deliktů v roce 2012. Pokles hospodářské kriminality po roce 2008 souvisí především s nižším počtem trestného činu úvěrový podvod. V souvislosti s hospodářskou kriminalitou jsou nadále prošetřovány případy obchodních společností, ale i fyzických osob, které i při své špatné ekonomické situaci dále odebírají služby či produkty a posléze nemají na jejich zaplacení, kdy jde o podezření ze spáchání trestného činu podvodu případně zvýhodňování věřitele. Časté jsou také trestné činnosti daňové, kdy jsou převážně kráceny daně z příjmu a z přidané hodnoty.⁷⁴ Objasněnost hospodářské kriminality zaznamenala prudký pokles. Zatímco v roce 2000 přesahovala 92%, v roce 2012 byla jen 48,85%. Toto je způsobeno především poklesem objasněnosti u trestných činů podvod a neoprávněné držení platební karty.

---

⁷⁴ Bezpečnostní analýza Libereckého kraje na období 2012-2016, Liberec 2011, str. 13

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob kopíruje vývoj hospodářské kriminality. Nejvíce osob, 1 547 bylo zaznamenáno v roce 2006, naopak nejméně 515 bylo zjištěno v roce 2012. Za tento druh kriminality jsou podle policejní statistiky stíhání a vyšetřování především prvopachatelé. Naopak recidivisté se na celkovém počtu osob podílejí přibližně 1/3. Počet mladistvých a mladších 15 let stíhaných za tento druh kriminality se pohybuje do 10 pachatelů ročně.

Škoda způsobená hospodářskou kriminalitou v sledovaném období postupně klesá. Od roku 2000, kdy přesahovala 986 milionů korun, klesla v roce 2012 na 352 milionů korun. Tento trend má na svědomí především trestný čin poškozování věřitele a podvod.

U vývoje **ostatní kriminality** dochází v námi sledovaném období ke střídání jejího poklesu a růstu. Od roku 2000 do roku 2005 kriminalita roste. V letech 2006 - 2008 naopak klesá, počínaje následujícím rokem trestná činnost opět roste. V posledních dvou letech se pak ostatní kriminalita pohybuje okolo 1 300 deliktů. Na tento vývoj mají vliv především trestné činy maření výkonu úředního rozhodnutí a výtržnictví, kteří společně tvoří téměř 3/4 kriminality ostatní. Také vývoj objasňenosti této kriminality má zajímavou tendenci. Od roku 2000 do roku 2006 se pohybuje okolo 90%. V letech 2007 - 2009 objasňenost klesla na 79%. V posledních třech letech se pak pohybuje okolo 83%. Pokles v letech 2006 a 2007 je způsoben především nižší objasňeností u trestného činu výtržnictví, nedovolená výroba psychotropních látek a jedů a maření výkonu úředního rozhodnutí.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob za kriminalitu ostatní, je stejný jako vývoj samotné kriminality. Nejvíce pachatelů 1 349, bylo zaznamenáno v roce 2005, naopak nejméně, 701 zaznamenala policejní statistika v roce 2007. Převážnou část tvoří stíhání a vyšetřování prvopachatelé. V posledních třech letech však převažují recidivisté. Nejvýrazněji se tato skutečnost projevuje v roce 2010, kdy policejní statistika registrovala 733 recidivistů, oproti 470 prvopachatelům. Počet osob mladších 15 let se v sledovaném období nijak výrazně nezměnil, naopak počet mladistvých klesl na polovinu. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen v posledních třech letech lehce vzrostl, až na 144 osob v roce 2012.

Škoda způsobená ostatní kriminalitou se pohybuje mezi 30 - 40 miliony korun ročně. Nejmenší škoda 12 milionů korun, byla zjištěna v roce 2001, naopak největší 111

milionů, byla zaznamenána v roce 2007!! Na tomto ohromném nárůstu se podílela především kategorie označovaná v policejní statistice jako požáry, které způsobily škodu více než 109 milionů korun.

Počet **zbývajících trestných činů** se až do roku 2005 pohybuje okolo 1 100 deliktů ročně. Následující rok kriminalita, vlivem trestných činů ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství a také díky překvalifikováním přestupků - řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění a řízení pod vlivem alkoholu na trestný čin, vzrostla nejprve na 2 059 činů a následně až na 3 264 deliktů v roce 2009. Poté kriminalita opět, především díky trestným činům ohrožení pod vlivem násilné látky a opilství, klesá až na 1 708 činů v roce 2012. Objasněnost kriminality se poměrně stabilně pohybuje okolo 94%, v posledních třech letech mírně klesla na 90%.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob koresponduje s vývojem kriminality. Nejvíce 2 931 pachatelů, bylo zaznamenáno v roce 2009. V posledních dvou letech se počet osob pohybuje okolo 1 500. Většina stíhaných a vyšetřovaných za zbývající kriminalitu jsou prvopachatelé. Recidivisté se na celkovém počtu podílejí přibližně 1/3. Počet mladistvých a mladších 15 let se pohybuje do 16 osob ročně. Výjimkou je rok 2007, kdy především vlivem ostatní trestné činnosti, kam patří například trestné činy obecné ohrožení, neposkytnutí pomoci, nebo neoznámení trestného činu, bylo stíháno a vyšetřováno 104 osob mladistvých.

Zjištěná škoda způsobená zbývající kriminalitou dosáhla největší částky v roce 2008, téměř 32,5 milionů korun. Naopak nejnižší škoda byla zaznamenána v roce 2004, necelých 7,6 milionů korun.

Počet **vojenských trestných činů** dosáhl svého maxima 84 deliktů, v roce 2002. Od té doby jejich počet klesá. V roce 2012 byl zaznamenán pouze 1 trestný čin. Stejně jako v ostatních má i v Libereckém kraji tato trestná činnost vysokou objasněnost. V námi sledovaném období je objasněnost každoročně 100%. Výjimkou je pak pouze rok 2002, kdy dosáhla „pouze“ 96,43%.

3.8.3. Zhodnocení kriminality v Libereckém kraji

Ačkoliv Liberecký kraj patří k vyšším územně samosprávným celkům, které, co se kriminality týče, náleží k celkům průměrným, přesto lze v posledních letech zaznamenat pokles registrované trestné činnosti. Vyjádřeno v absolutních číslech, jde o

3 030 deliktů. Stejně jako v ostatních krajích se o tento stav zasloužila především nižší majetková trestná činnost. Za tímto trendem stojí zejména přijatá preventivní opatření, z nichž můžeme příkladně jmenovat zřizování městských kamerových dohlížečích systémů, pultů centrální ochrany, osvětlení frekventovaných a nepřehledných míst, propojování pracovišť městské policie s Policií ČR, propojování složek integrovaného záchranného systému, sportovní a zájmové aktivity (klubové, technické, umělecké) pro mládež, nebo zařízení a prostředky pro komunikaci s veřejností, tištěné informační materiály, audio, video materiály, schránky důvěry apod. Naopak k negativním jevům, na které bude třeba se více zaměřit, patří snižující se počet policistů a s ním související pokles objasňenosti celkové kriminality, a také stále častější trestná činnost související s drogovou problematikou. Vzhledem k blízkosti státní hranice dochází nečastěji k situaci, kdy pachatelé jezdí do Polska kupovat pro výrobu potřebné léky, u nás se z nich vaří pervitin a do Německa se droga dává k distribuci. Bude tedy třeba prohloubit spolupráci s policisty z Německa, Polska a s celní správou ve vztahu k obchodu s drogami.

3.9. Struktura a vývoj kriminality v Královéhradeckém kraji

Královéhradecký kraj se rozprostírá na severovýchodě Čech. Rozlohou zaujímá plochu 4758,7 km², tedy asi 6% rozlohy ČR. Ve srovnání s ostatními vyššími územně samosprávnými celky, patří mezi kraje menší. Počet obyvatel k 1. lednu 2012 dosáhl čísla 553 856, což řadí kraj k celkům méně lidnatým. Hustota zalidnění kraje je 116 obyvatel/ km².⁷⁵ Území kraje tvoří pět okresů: Hradec Králové, Jičín, Náchod, Trutnov a Rychnov nad Kněžnou. V kraji se nachází 448 obcí, z toho je 48 měst. Mezi největší města kraje patří Hradec Králové (93 490 obyvatel), Trutnov (30 957 obyvatel), Náchod (20 665 obyvatel), nebo Jičín (16 576 obyvatel). V současné době se kraj člení na 15 správních obvodů - obcí s rozšířenou působností. Administrativním centrem je město Hradec Králové.

Počet obyvatel kraje se od roku 2004 postupně každý rok zvyšuje. Tento trend měl až do roku 2008 na svědomí převažující počet přistěhovalých osob nad osobami vystěhovalými. Od roku 2009 naopak převažují osoby vystěhovalé. Rostoucí počet obyvatel od roku 2009 tak zapříčiňuje především převažující počet osob narozených nad

---

⁷⁵ Český statistický úřad

osobami zemřelými. Zapomenout pak nesmíme ani na cizince s platným azylem, jejichž počet se zvýšil z 9 852 v roce 2004 na 14 078 osob na konci roku 2011. Jde převážně o občany Slovenska a Ukrajiny.⁷⁶ Na základě výzkumu Evropského sociálního fondu se v roce 2006 nacházelo v Královéhradeckém kraji 25 sociálně vyloučených romských lokalit s odhadovaným počtem 2 000 – 2 500 obyvatel. Nejvíce vyloučených oblastí se nachází mezi Hradcem Králové, Jaroměří a Rychnovem nad Kněžnou a dále ve městech Náchod a Broumov.⁷⁷ Dle sčítání Českého statistického úřadu z roku 2011 se v Královéhradeckém kraji pohybuje zhruba 467 bezdomovců. Sčítání probíhalo v azylových domech, domech na půl cesty, noclehárnách a nízkoprahových centrech.⁷⁸

Královéhradecký kraj lze charakterizovat jako zemědělsko-průmyslový s bohatě rozvinutým cestovním ruchem. Průmysl je soustředěn do velkých měst, intenzivní zemědělství naopak do oblasti Polabí. Z hlediska průmyslu převažují odvětví strojírenské, textilní a gumárenství. V zemědělství pak především pěstování ovoce, cukrovky a dále chov prasat a skotu. Mezi významné zaměstnavatele v kraji patří Škoda Auto (Kvasiny a Vrchlabí), Fakultní nemocnice Hradec Králové, nebo společnost Rubena. Ačkoliv nepatří kraj mezi rozhodující průmyslové oblasti ČR, míra registrované nezaměstnanosti není příliš vysoká a v posledních třech letech se pohybuje okolo 8 %. Je však třeba dodat že v letech 2006 - 2007 se pohybovala pod 5%.⁷⁹ Jak je již uvedeno výše, v kraji je poměrně bohatě rozvinutý cestovní ruch. Mezi nejnavštěvovanější místa patří především Krkonošský národní park, Orlické hory, nebo Adršpašsko-teplické skály. Zapomenout nesmíme také na barokní areál Kuks, hrad Kost, Babiččino údolí, nebo ZOO ve Dvoře Králové nad Labem. Podle údajů Českého statistického úřadu navštívilo v roce 2012 kraj 881 157 turistů, z nichž bylo více než 214 tisíc cizinců.

---

⁷⁶ Český statistický úřad

⁷⁷ http://www.esfcr.cz/mapa/int_kral.html

⁷⁸ [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048DF4E/\\$File/CZ052_ZVKR030.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048DF4E/$File/CZ052_ZVKR030.pdf)

⁷⁹ Český statistický úřad + www.kr-kralovehradecky.cz

3.9.1. Struktura registrované kriminality v Královéhradeckém kraji v roce 2012

Královéhradecký kraj patří ke krajům s nepříliš vysokou kriminalitou. V roce 2012 bylo policejní statistikou zaznamenáno 10 785 trestných činů, což je nejméně od vzniku vyššího územně samosprávného celku v roce 2000. Stejně jako v ostatních krajích, i zde dominuje kriminalita majetková, tvořící 56,8% kriminality celkové. Na druhém místě ji následuje kriminalita zbývajících s 14,9% a kriminalita hospodářská s 10,9%. Nejméně se na celkové kriminalitě podílí kriminalita násilná (672 deliktů) a kriminalita mravnostní (99 deliktů). Zbývá ještě dodat, že trestných činů spadajících do skupiny ostatní kriminality bylo zjištěno 1 113 a vojenský trestný čin nebyl v roce 2012 zaznamenán žádný.

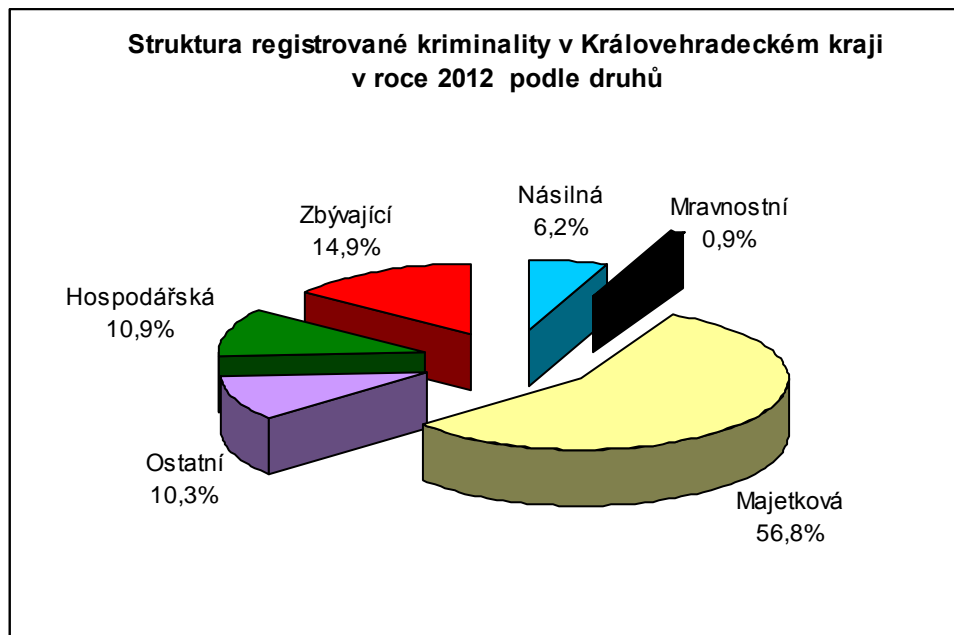
Mezi hlavní kriminogenní faktory patří: rekreační oblasti Krkonoš a Orlických hor (krádeže v rekreačních objektech, v lyžařských střediscích, krádeže věcí z vozidel i krádeže vozidel), velké výrobní závody, např. Škoda Auto a.s., pracoviště Kvasiny, kde pokračuje nárůst zaměstnanců nejen z celé ČR, ale i cizinců zejména z Polska a Slovenska a zároveň dochází ke zvýšenému výskytu drobné kriminality a k narušování veřejného pořádku ze strany těchto osob. Pobytové středisko pro žadatele o udělení azylu v Kostelci nad Orlicí (pohyb cizinců po městě, drobné krádeže v obchodech, rušení veřejného pořádku) a státní hranice s Polskou republikou, která prochází převážně nepřehlednou oblastí (snadno dostupná pro pachatele z řad polských i českých občanů), na níž nelze vyloučit ani možnost nelegální migrace uprchlíků ze států mimo EU směrem z území Polska dále na západ.⁸⁰

Objasněnost celkové kriminality v roce 2012 dosáhla 47,24%, což znamená mírný nárůst oproti roku předchozímu. Tento fakt je způsoben vyšší objasněností kriminality hospodářské a majetkové.

---

⁸⁰ Machová Z., Koncepce prevence kriminality na léta 2009 až 2011 v Královéhradeckém kraji, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, 2008, příloha č. 3, str. 11

	Druh kriminality						
	Obecná kriminalita				Jiná kriminalita		
	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní	Hospodářská	Zbývající	Vojenské trestné činy
Počet činů	672	99	6 123	1 113	1 169	1 609	0
Podíl na celkové kriminalitě	6,2	0,9	56,8	10,3	10,9	14,9	0,0

Zdroj: policejní statistika

V roce 2012 bylo za celkovou kriminalitu v Královéhradeckém kraji stíháno a vyšetřováno 4 763 osob, což znamená mírný pokles oproti roku 2011. Téměř 53% pachatelů tvoří recidivisté. Mladistvých bylo policejní statistikou zaznamenáno 137, osob mladších 15 let pak 66. Stíhaných a vyšetřovaných žen registrovala statistika 630.

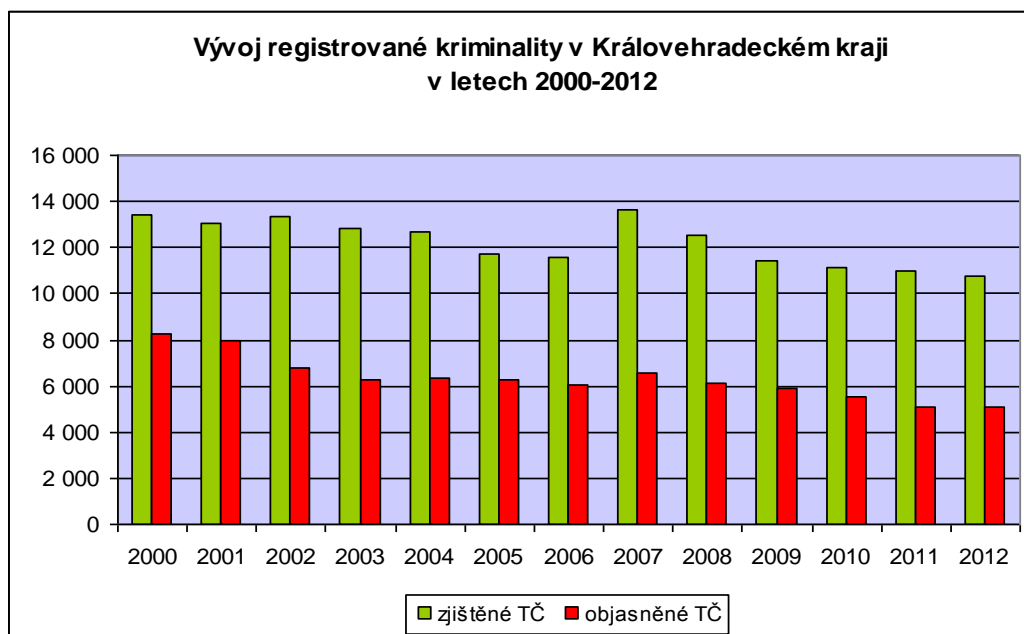
Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou dosáhla částky 861 milionů korun. Oproti roku předchozímu došlo tedy k poklesu škody o 200 milionů. Hlavní podíl na této skutečnosti měla kriminalita hospodářská, především pak trestný čin úvěrový podvod a podvod.

3.9.2. Vývoj registrované kriminality v Královéhradeckém kraji v letech 2000 – 2012

Vývoj celkové kriminality v Královéhradeckém kraji má sestupnou tendenci. Od roku 2000, kdy bylo policejní statistikou zaznamenáno 13 394 trestných činů, došlo k postupnému poklesu registrovaných deliktů na 10 785 zaznamenaných v roce 2012. Výjimkou v tomto trendu jsou roky 2007 a 2008, kdy kriminalita krátkodobě vzrostla na 13 648, respektive 12 511 trestných činů. Nárůst kriminality v uvedených letech má na svědomí majetková a zbývající trestná činnost, především pak trestné činy krádež věcí z automobilů, ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství. Výrazný vliv na pokles celkové kriminality má zavádění kamerového systému. Kamery se instalují ve městech s vysokou koncentrací obyvatel a návštěvníků, do míst, v nichž je dlouhodobě registrován vysoký počet trestných činů tzv. pouliční kriminality. Jedná se zejména o nádraží, velká parkoviště, obchodní zóny, náměstí a o další místa, kde jsou soustředěny kulturní, komerční a společenské instituce a dopravní uzly.⁸¹ Objasněnost celkové kriminality má stejně jako samotná kriminalita klesající tendenci. V letech 2000 - 2001 se pohybovala okolo 61%. V roce 2002 došlo prakticky u všech druhů kriminality k jejímu poklesu, a tím i k snížení objasněnosti kriminality celkové na 50%. Tento stav následně přetrvával až do roku 2010. V posledních dvou letech se objasněnost pohybuje okolo 47%.

Rok	Zjištěno trestných činů	Objasněno	Objasněnost v %
2000	13 394	8 287	61,87
2001	13 017	7 962	61,17
2002	13 345	6 802	50,97
2003	12 822	6 267	48,88
2004	12 692	6 344	49,98
2005	11 737	6 265	53,38
2006	11 557	6 016	52,06
2007	13 648	6 596	48,33
2008	12 511	6 133	49,02
2009	11 435	5 862	51,26
2010	11 121	5 499	49,45
2011	11 004	5 122	46,55
2012	10 785	5 095	47,24

⁸¹ Machová Z., Koncepce prevence kriminality na léta 2009 až 2011 v Královéhradeckém kraji, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, 2008, příloha č. 3, str. 19

Zdroj: policejní statistika

Vývoj statistikou zaznamenaných stíhaných a vyšetřovaných osob má stejný průběh jako vývoj kriminality celkové. Od roku 2000, kdy bylo zaznamenáno 6 323 pachatelů, jejich počet postupně klesal až na 4 763 v roce 2012. Mírný nárůst na 5 957 osob byl zaznamenán pouze v roce 2007. Od roku 2000 můžeme zaznamenat rostoucí podíl recidivistů na celkovém počtu stíhaných vyšetřovaných, oproti počtu prvopachatelů. Jestliže v roce 2000 tvořil jejich podíl 24,6%, v roce 2012 to bylo již 52,9%! Počet stíhaných a vyšetřovaných mladistvých a osob mladších 15 let ve sledovaném období klesá. Zatímco u mladistvých došlo k poklesu o 400%, u mladších 15 let to byl pokles dokonce o téměř 800%! Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se v posledních třech letech pohybuje okolo 630 osob.

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou se v Královéhradeckém kraji pohybuje ročně okolo 1 miliardy korun. Výjimkou jsou léta 2002 - 2003, kdy především díky hospodářské kriminalitě, dosáhla částky 2 miliard korun. Naopak v roce 2010 byla zjištěna škoda pouze 700 milionů korun.

Násilná trestná činnost se v letech 2000 – 2008 pohybovala okolo 800 deliktů ročně. Počínaje rokem 2009 dochází k poklesu na 700 činů ročně a v roce 2012 bylo zaznamenáno již jen 672 trestných činů, tedy nejméně v námi sledovaném období. Naopak nejvíce násilných činů 890 bylo zaznamenáno v roce 2002. Tento zvýšený

počet násilných deliktů způsobil především trestný čin úmyslné ublížení na zdraví, kterých bylo zjištěno 312. Počet nejzávažnějších trestných činů – vražd se ročně pohybuje okolo 10 deliktů. Nejvíce jich bylo zaznamenáno v roce 2006, kdy došlo k 15 vraždám. Vývoj objasněnosti násilné kriminality má ve sledovaném období klesající tendenci. Od roku 2000, kdy objasněnost přesahovala 92%, postupně klesla až na 68,9% v roce 2012. K nejvyššímu poklesu objasněnosti, téměř 20%, došlo u trestných činů porušování domovní svobody a úmyslné ublížení na zdraví.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob klesl ze 735 v roce 2001 na 449 v roce 2012. Nadpoloviční většinu tvoří prvopachatelé, oproti recidivistům, jejichž počet se ve sledovaném období výrazně nemění a pohybuje se mezi 210 – 240. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se v posledních třech letech pohybuje okolo 32 osob ročně. Počet mladistvých pachatelů klesl ze 46 v roce 2000 na polovinu.

Škoda způsobená násilnou kriminalitou se ročně pohybuje do částky 5 milionů korun. K nárůstu došlo pouze v roce 2008, kdy vlivem trestného činu loupež, přesáhla zjištěná škoda částku 12 milionů korun.

Mravnostní kriminalita se v Královéhradeckém kraji pohybuje okolo 90 trestných činů ročně. Výjimkou jsou roky 2004 a 2007, kdy klesla na 68, respektive 73 deliktů. Nižší mravnostní kriminalita v uvedených letech je způsobena poklesem trestného činu pohlavní zneužívání, který tvoří podstatnou část mravnostní kriminality. Počet znásilnění se v kraji pohybuje okolo 25 deliktů ročně. Alarmující je však nárůst v posledních dvou letech, kdy bylo zjištěno 40 těchto deliktů. Objasněnost mravnostní kriminality se až do roku 2006 pohybovala okolo 90%. V roce 2007 došlo k deseti procentnímu poklesu a také v současné době se objasněnost pohybuje lehce pod 80%.

Stíhaných a vyšetřovaných osob je v Královéhradeckém kraji ročně zaznamenáno 60 až 70. Výjimkou byl rok 2007, kdy jejich počet klesl na 49. Hlavní podíl, téměř 67%, mají na stíhaných a vyšetřovaných osobách prvopachatelé, počet recidivistů se pohybuje okolo jedné třetiny. Počet mladistvých se stabilně pohybuje okolo 10 pachatelů ročně, naopak počet stíhaných a vyšetřovaných mladších 15 let klesl z 11 osob v roce 2000 na polovinu v roce 2012.

Zjištěná škoda způsobená mravnostní trestnou činností se pohybuje maximálně v řádech jednotek tisíců. Největší škoda, 6 tisíc korun, byla zjištěna v roce 2008. Celou tuto částku má na svědomí trestný čin znásilnění.

Majetková trestná činnost má v námi sledovaném období stabilní klesající tendenci. Zatímco v roce 2000 registrovala policejní statistika 8 114 těchto činů, v roce 2012 to bylo již jen 6 123 deliktů. Hlavní příčina poklesu majetkové kriminality spočívá v poklesu krádeží prostých, oproti roku 2000 o více než 1 300 deliktů. Nejvýrazněji se tento trend projevuje u trestných činů krádež dvoustopých vozidel, krádeže v bytech a krádeže v jiných objektech. V roce 2011 byl také zaznamenán výrazný pokles na úseku krádeže vloupáním do bytů. Této trestné činnosti se ve stále větší míře dopouštějí skupiny zahraničních pachatelů, kteří do Královéhradeckého kraje za tímto účelem přijíždějí. Odhalení je v současných policejních podmínkách téměř nemožné a ojedinělé úspěchy jsou výsledkem náhodně příznivých okolností. Naopak stále častějším projevem majetkové kriminality je trestná činnost páchaná na seniorech, kdy za použití nejrozumnějších legend (např. nabídky různých přeplatků a prodejů) od nich lákají pachatelé finanční hotovost.⁸² Stejně jako majetková kriminalita klesá i její objasněnost. Jestliže v roce 2001 přesahovala 40%, v roce 2012 byla jen 26,34%. Objasněnost klesla především u skupiny trestných činů krádež vloupáním.

Počet stíhaných a vyšetřovaných klesl z 2 453 osob v roce 2000 na 1 379 v roce 2012. Ve sledovaném období klesá převážně počet prvopachatelů, naopak počet recidivistů se výrazně nemění a pohybuje se mezi 750 – 900 ročně. Výrazný pokles lze zaznamenat i u stíhaných a vyšetřovaných mladistvých a mladších 15 let. Zvláště markantní je pokles pachatelů mladších 15 let, a to ze 402 osob v roce 2000 na 24 v roce 2012. Je třeba ještě dodat, že většina osob mladších 15 let byla v roce 2001 stíhána a vyšetřována za trestné činy krádež vloupáním do víkendových chat a krádež prostá v jiných objektech.

Zjištěná škoda způsobená majetkovou kriminalitou se pohybuje ročně okolo 280 milionů korun. K nárůstu škody došlo pouze v roce 2007, kdy především vlivem trestných činů podvod a krádež dvoustopých motorových vozidel, vzrostla na částku převyšující 338 milionů korun.

Počet **hospodářských trestných činů** ve sledovaném období postupně klesá. Zatímco policejní statistiky zaznamenaly v roce 2000 celkem 2 197 činů, v roce 2012 klesl jejich počet na 1 169, tedy téměř o 50%. Tento trend je způsoben především

---

⁸² Machová Z., Koncepce prevence kriminality na léta 2009 až 2011 v Královéhradeckém kraji, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, 2008, příloha č. 3, str. 16

poklesem zjištěných trestných činů zpronevěry. Výjimku klesající tendence tvoří pouze rok 2005, kdy především díky trestnému činu úvěrovému podvodu (798 deliktů) vzrostla hospodářská kriminalita na 2 087 trestných činů. Spolu s poklesem kriminality výrazně klesá i její objasněnost. Jestliže v roce 2000 dosahovala téměř 98%, v roce 2011 to bylo pouze necelých 50%! Takovýto výrazný pokles není ve srovnání s ostatními kraji u tohoto druhu trestné činnosti nic výjimečného. Má ho na svědomí především trestný čin neoprávněné držení platební karty. Počet těchto deliktů každý rok stoupá, avšak jejich objasněnost se pohybuje okolo 20%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných klesl v námi sledované období z 1 320 na 644 osob. Výjimkou je již zmiňovaný rok 2005, kdy bylo stíháno a vyšetřováno dokonce 1 607 osob. Hlavní podíl na celkovém počtu stíhaných a vyšetřovaných mají prvopachatelé, podíl recidivistů se pohybuje okolo 30%. Poměrně vysoký je i podíl žen, těch bylo v posledních třech letech stíháno a vyšetřováno 200. Naopak počet pachatelů mladistvých a mladších 15 let je u hospodářské kriminality zanedbatelný.

Zjištěná škoda způsobená hospodářskou kriminalitou se pohybuje konstantně okolo 500 milionů korun ročně. K výraznému nárůstu, na více než 1,5 miliardy korun, došlo v letech 2002 - 2003. V obou případech měl na výši částky zásadní podíl trestný čin podvod, u kterého byla zaznamenána škoda přesahující 1,3 miliardy korun.

Ostatní kriminalita se v letech 2000 - 2005 pohybovala okolo 1 000 deliktů ročně. V letech 2006 - 2009 jejich počet postupně klesl až na 690 trestných činů, aby od roku 2010 opět vzrostl na 1 100 deliktů ročně. Na vývoj ostatní kriminality má výrazný vliv trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí. Ten se v některých letech podílí na ostatní kriminalitě i 50% a lze u něj sledovat prakticky stejný vývoj jako u ostatní trestné činnosti. Královéhradecký kraj se také řadí mezi oblasti s narůstajícím počtem výrobců a uživatelů drog. Tyto osoby se stále častěji podílí na páchání trestné činnosti. Drogy pervitin a marihuana jsou zneužívané vzhledem k jejich snadné dostupnosti a nízké ceně. Výchozí surovina pseudoefedrin je extrahován z léků, které jsou dováženy ve velkém množství z Polska.⁸³ Není pak jisté třeba dodávat, že kriminalitou související s výrobou a distribucí drog zařazuje policejní statistika pod ostatní trestnou činnost. Objasněnost ostatní kriminality se do roku 2005 pohybuje okolo 90%. Poté následuje

---

⁸³ Smudková M., Koncepce prevence kriminality na léta 2012 až 2016 v Královéhradeckém kraji, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, 2012, příloha č. 3, str. 18

propad až na 56,38% v roce 2008. V posledních dvou letech pak opět vzrostla až na 80%. Hlavní příčina poklesu objasněnosti v roce 2005 spočívá v nárůstu trestného činu sprejství (215 deliktů) u něhož byla objasněnost pouze 23,65%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob postupně rostl až na 922 v roce 2005. Následně spolu s poklesem kriminality klesl i počet pachatelů na 439 v roce 2008. V posledních dvou letech se jejich počet pohybuje 780 osob ročně. Počet stíhaných a vyšetřovaných mladistvých a mladších 15 let v sledovaném období poklesl o polovinu. V roce 2012 bylo stíháno a vyšetřováno 23 mladistvých a 20 osob mladších 15 let. Výrazný je naopak nárůst recidivistů, jejichž počet se v posledních třech letech pohyboval okolo 510 osob, oproti 186 recidivistům zaznamenaným v roce 2000.

Zjištěná škoda způsobená ostatní trestnou činností dosahuje každý rok rozmanitých hodnot. Největší částky dosáhla v roce 2008, kdy přesáhla 260 milionů korun, naopak nejmenší škoda byla zjištěna v roce 2001, a to jen 8,9 milionů korun.

Zbývající kriminalita se do roku 2005 pohybovala v rozmezí 1 000 až 1 200 deliktů ročně. V následujícím období došlo k nárůstu až na 2 720 trestných činů v roce 2007. Nárůst byl způsoben především trestnými činy ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství. V posledních třech letech zbývající trestná činnost poklesla na 1 600 deliktů ročně. Ačkoliv se u vývoje kriminality střídá nárůst s poklesem, objasněnost to nijak výrazně neovlivňuje. Ta se tak ročně pohybuje okolo 93%! Hlavní podíl na této skutečnosti má trestný čin zanedbání povinné výživy, který i přes jeho každoročně vysoký počet, má téměř 100% objasněnost.

Počet stíhaných a vyšetřovaných se do roku 2005 pohybuje okolo 1 000 osob. Spolu s rostoucí kriminalitou jejich počet následně stoupl, až na 2 222 pachatelů v roce 2007. V posledních třech letech je statistikou každoročně zaznamenáno přibližně 1 420 pachatelů. U stíhaných a vyšetřovaných převažují prvopachatelé nad recidivisty. Počet mladistvých se pohybuje okolo 20 osob ročně. Žen bylo v posledních třech letech stíháno a vyšetřováno okolo 150.

Zjištěná škoda způsobená zbývající kriminalitou ročně dosahuje částky 20 milionů korun. Výjimku tvoří pouze rok 2006, kdy škoda nepřesáhla 8,6 milionů korun.

Vojenské trestné činy dosáhly nejvyššího počtu v roce 2003, kdy jich policejní statistika zaznamenala 69. Následkem profesionalizace armády jejich počet rapidně

poklesl a v posledních dvou letech nebyl zaznamenán trestný čin žádný. Objasněnost vojenských trestných činů je v Královéhradeckém kraji každoročně 100%.

3.9.3. Zhodnocení kriminality v Královéhradeckém kraji

Podobně jako v ostatních částech republiky také v Královéhradeckém kraji můžeme v posledních letech sledovat pozitivní trend snižování zjištěné trestné činnosti. V absolutních číslech došlo k úbytku 2 609 deliktů. S přihlédnutím k vývoji kriminality v ostatních vyšších územně samosprávných celcích však jde o pokles relativně malý. Nižší počet trestných činů byl zaznamenán zejména u majetkové trestné činnosti, k čemuž přispělo především zavedení monitorovacího a dohlížecího kamerového systému, pultů centrální ochrany v některých městech regionu, nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, nebo využití regionálních médií k publikační činnosti a poskytování informací. Oproti ostatním krajům se tomu Královéhradeckému daří díky nestátním neziskovým organizacím, jako je např. Klub Smajlík, nebo občanské sdružení Admin, velmi dobře vypořádat s kriminalitou mládeže. Díky takovýmto organizacím počet stíhaných a vyšetřovaných osob mladších 15 let poklesl z 503 pachatelů v roce 2000 na 66 v roce 2012. Opačnou tendenci lze bohužel vysledovat v oblasti trestné činnosti páchané na seniorech, kde došlo v posledních letech k prudkému nárůstu. Po vstupu České republiky do Schengenského prostoru a zrušení kontrol na hranicích narostl také počet trestných činů cizinců v příhraničních oblastech s Polskem.

3.10. Struktura a vývoj kriminality v Pardubickém kraji

Pardubický kraj se nachází na východě Čech. Svojí rozlohou 4518,9 km², patří v rámci ČR, ke krajům menším. Počet obyvatel k 1. lednu 2012 dosáhl čísla 516 411 osob, což řadí kraj mezi čtyři celky s nejmenším počtem obyvatel. Hustota zalidnění je 114 obyvatel/ km².⁸⁴ Území kraje se skládá ze čtyř okresů: Pardubice, Ústí nad Orlicí, Chrudim a Svitavy. V kraji se nachází 451 obcí, z toho je 38 měst. Mezi největší města patří Pardubice (89 552 obyvatel), Chrudim (23 217 obyvatel), Svitavy (17 038 obyvatel), nebo Česká Třebová (15 994 obyvatel). V současné době se kraj člení na 15

---

⁸⁴ Český statistický úřad

správních obvodů - obcí s rozšířenou působností. Administrativním centrem je město Pardubice.

Počet obyvatel kraje se od roku 2004 pravidelně zvyšuje. Až do roku 2008 měl na tomto trendu podíl především každoročně zvyšující se počet osob přistěhovalých. Následně převzal pomyslnou štafetu zvyšující se počet osob narozených nad zemřelými. Od roku 2004 také narůstá počet cizinců s platným azylem. Zatímco v roce 2004 jich bylo registrováno 5 863, v roce 2010 to bylo již 12 063 cizinců. Jde převážně o občany Ukrajiny.⁸⁵ Na základě výzkumu Evropského sociálního fondu se v roce 2006 nacházelo v Pardubickém kraji 15 sociálně vyloučených romských lokalit s odhadovaným počtem 1 000 – 1 500 obyvatel. Nejvíce vyloučených oblastí se nachází v Pardubicích, Vysokém Mýtu, Ústí nad Orlicí a České Třebové.⁸⁶ Dle sčítání Českého statistického úřadu z roku 2011 se v Pardubickém kraji pohybuje zhruba 537 bezdomovců. Sčítání probíhalo v azylových domech, domech na půl cesty, noclehárnách a nízkoprahových centrech.⁸⁷

V Pardubickém kraji je rozvinutý průmysl, stejně jako zemědělství. Zemědělská půda zabírá více než 60% rozlohy kraje, přičemž nejpříznivější je především oblast Polabské nížiny. Nejčastěji pěstovanými plodinami jsou pšenice, len, sladovnický ječmen, nebo cukrovka. Z hlediska průmyslu převažují odvětví chemické, strojírenství a energetika. Mezi významné zaměstnavatele v kraji patří Synthesia, AVX Czech Republic v Lanškrouně, FOXCONN CZ, nebo Iveco Czech Republic. Ačkoliv je v kraji rozvinutý průmysl i zemědělství, míra registrované nezaměstnanosti přesahuje 9 %. V roce 2010 dosáhla dokonce 9,9%.⁸⁸ Přestože se na území kraje nachází turisticky zajímavá místa, jako jsou lidové stavby na Veselém Kopci, hrad Svojanov, chov koní v Kladrubech nad Labem, nebo oblíbené Orlické hory, není cestovní ruch v kraji příliš rozvinutý. Podle údajů Českého statistického úřadu navštívilo v roce 2012 kraj pouze 330 959 turistů, z nichž bylo více než 48 tisíc cizinců.

---

⁸⁵ Český statistický úřad

⁸⁶ http://www.esfcr.cz/mapa/int_par.html

⁸⁷ [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048E016/\\$File/CZ053_ZVKR030.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048E016/$File/CZ053_ZVKR030.pdf)

⁸⁸ Český statistický úřad

3.10.1. Struktura registrované kriminality v Pardubickém kraji v roce 2012

Pardubický kraj patří mezi územní celky s poměrně nízkou kriminalitou. V roce 2012 bylo na jeho území zaznamenáno 8 994 trestných činů, což ve srovnání s předchozím rokem znamená pokles o 166 deliktů. Největší zastoupení má, stejně jako v ostatních krajích, kriminalita majetková, která zaujímá 56,4% kriminality celkové. Poměrně vysoké zastoupení mají také kriminalita zbývajících (1 410 deliktů) a kriminalita hospodářská (1 035 deliktů). Naopak nejmenší zastoupení měla mravnostní trestná činnost (86 deliktů) a vojenské trestné činy, ten nebyl v roce 2012 zjištěn žádný. Zbývá ještě dodat, že násilných trestných činů bylo zjištěno 599 a trestných činů patřících do skupiny kriminality ostatní pak 791.

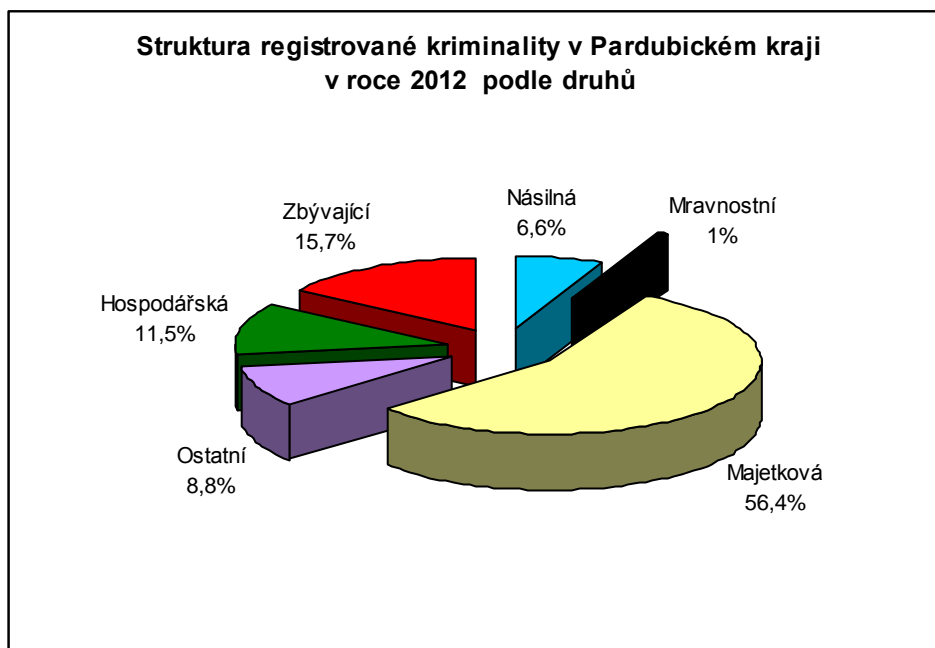
Současně s kriminalitou poklesla oproti roku předchozímu mírně i její objasněnost. Zatímco v roce 2011 dosahovala 51,15%, v roce 2012 byla objasněnost jen 50,89%. Tuto skutečnost má na svědomí především pokles objasněnosti u kriminality hospodářské a zbývajících.

Nejvíce trestných činů bylo zaznamenáno v Pardubickém okrese. Hlavní kriminogenní hlediska okresu jsou průmyslová vyspělost a další podnikatelský rozvoj města, doprava – silniční, železniční a letecký uzel, obchodní a prodejní uzel – rozvinutá síť obchodních řetězců, poměrně vysoká koncentrace osob bez domova a obživy (bezdomovců) ve městě, velká migrace pachatelů – pachatelé do teritoria dojíždějí a po činu odjíždějí. Novým fenoménem je pak obrovský nárůst zahraničních pracovníků, dělníků, i ubytovaných.⁸⁹ Na základě průzkumu veřejného mínění k problematice kriminality, které provedla v roce 2006 společnost Factum Invenio, s.r.o., bylo zjištěno, že podle mínění obyvatel ovlivňují kriminalitu v Pardubickém kraji především nezaměstnanost, drogy, korupce v policii, příliv cizinců a korupce úředníků. Naopak chudoba má vliv na kriminalitu spíše menší. Více než 92% dotázaných uvedlo, že neví o žádné preventivní akci ve svém okolí a více než 72% respondentů by nebyla ochotna se v nějaké preventivní akci angažovat. Pozitivním zjištěním je skutečnost, že více než 80% dotázaných nebylo v roce 2006 v Pardubickém kraji obětí žádného majetkového trestného činu. U násilných trestných činů totéž uvedlo dokonce 98,1%

---

⁸⁹ *Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje, Koncepce prevence kriminality Pardubického kraje na období 2009 – 2011, Pardubice 2008, str. 43*

respondentů. Naopak negativním zjištěním je skutečnost, že téměř 84% dotázaných je přesvědčeno, že před 10 lety byla kriminalita v ČR nižší.⁹⁰

	Druh kriminality						
	Obecná kriminalita				Jiná kriminalita		
	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní	Hospodářská	Zbývající	Vojenské trestné činy
Počet činů	599	86	5 073	791	1 035	1 410	0
Podíl na celkové kriminalitě	6,6	1,0	56,4	8,8	11,5	15,7	0,00

Zdroj: policejní statistika

V roce 2012 bylo stíháno a vyšetřováno 3 953 osob, což znamená oproti roku předchozímu snížení o 231 pachatelů. Největší pokles byl zaznamenán u mladších 15 let, více než o třetinu. Osob mladistvých bylo stíháno a vyšetřováno 152, recidivistů pak 1 931. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se téměř nezměnil, policejní statistika jich zaznamenala 498.

⁹⁰ Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje, Koncepce prevence kriminality Pardubického kraje na období 2009 – 2011, Pardubice 2008, str. 99-103

Z pohledu sledování trestné činnosti páchané na zvlášť zranitelných osobách je nutné sledovat kriminalitu páchanou na dětech ve věku 1 – 18 let a na osobách starších 60 let (seniorech). Nejvíce trestných činů páchaných na dětech ve věku 1 – 18 let bylo v roce 2011 spácháno v okrese Pardubice. Byly to především mravnostní trestné činy a trestné činy ohrožování výchovy mládeže. Tyto delikty pak byly páchány zejména na dívkách. Na osobách ve věku 60 let a více byla nejvíce páchána trestná činnost typu krádeží, kdy nejvíce poškozených, hlavně žen, bylo opět zaznamenáno v okrese Pardubice.⁹¹

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou se proti roku 2011 téměř nezměnila a dosáhla částky 515 milionů korun. Nejvíce se na ní, nikoliv překvapivě, podílela kriminalita hospodářská a majetková. Tyto dvě skupiny způsobily škodu téměř 458 milionů korun.

3.10.2. Vývoj registrované kriminality v Pardubickém kraji v letech 2000 – 2012

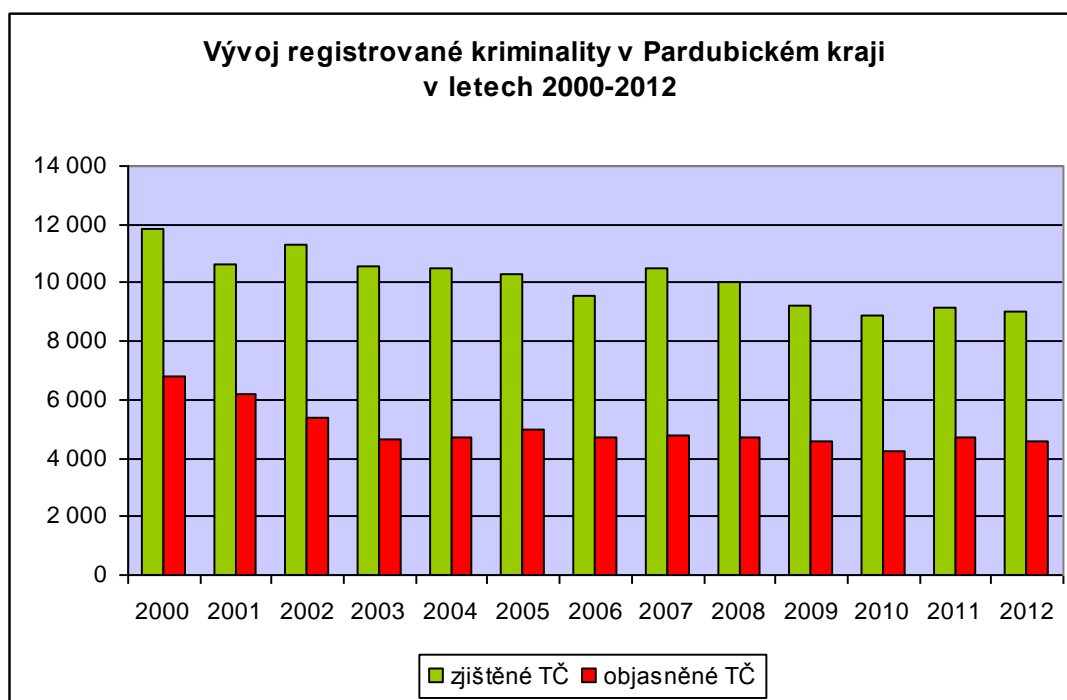
Pokud se zaměříme na vývoj celkové kriminality v námi sledovaném období, můžeme zaznamenat postupnou klesající tendenci trestné činnosti. Od roku 2000, kdy bylo zaznamenáno 11 816 deliktů, klesl jejich počet na 8 994 trestných činů v roce 2012. Největší pokles zaznamenala kriminalita hospodářská (o 600 deliktů) a kriminalita majetková (o téměř 2 600 trestných činů). Objasněnost celkové kriminality se v letech 2000 - 2001 pohybovala okolo 58%. V následujícím roce došlo k poklesu na 47,5%, a okolo této hodnoty se pohybovala až do roku 2010. Na poklesu objasněnosti se opět podílela především kriminalita majetková, hospodářská, ale také kriminalita ostatní. Je třeba ještě dodat, že v posledních dvou letech objasněnost celkové kriminality mírně vzrostla na 51%.

Z hlediska charakteristiky bezpečnostních problémů spojených s kriminalitou v Pardubickém kraji, je největším problémem majetková kriminalita, zejména pak v místech, kde je vysoká fluktuace osob a v rekreačních oblastech. Vysoký nápad trestné činnosti je ve městech, kde jsou vyloučené lokality, nebo kde došlo k sestěhování většího počtu kriminálně závadových osob. Dochází k nárůstu zadlužování rodin s

---

⁹¹ Koncepce prevence kriminality Pardubického kraje na období 2013 – 2016, Pardubice 2012, str. 24

neschopností splácení dluhů, a to hlavně u příjmově slabších skupin obyvatelstva. Tam, kde jsou velké průmyslové podniky, je velká fluktuace pracovníků hlavně z řad cizinců (Slováci, Ukrajinci, Rumuni), s čímž je opět spojen vyšší nápad majetkové kriminality. Ve větších městech je vysoký počet restaurací, heren, supermarketů, obchodů, což je opět rizikové z hlediska páchaní krádeží prostých a krádeží vloupáním. Trestná činnost je často páchána osobami s jiným místem pobytu, než je místo jejího spáchání. Vloupání do objektů se pravidelně dopouštějí velmi dobře organizované skupiny pachatelů tzv. „nájezdníků“ z celé ČR, ale také Polska a Slovenska. U krádeží prostých se etabloval nový trend, tzv. sběračství barevných kovů, kdy se této TČ dopouštějí především sociálně slabší osoby.⁹²

⁹² Koncepce prevence kriminality Pardubického kraje na období 2013 – 2016, Pardubice, 2012, str. 60

Rok	Zjištěno trestných činů	Objasněno	Objasněnost v %
2000	11 816	6 809	57,63
2001	10 609	6 160	58,06
2002	11 285	5 366	47,55
2003	10 540	4 654	44,16
2004	10 519	4 724	44,91
2005	10 288	4 964	48,25
2006	9 587	4 716	49,19
2007	10 483	4 794	45,73
2008	10 062	4 694	46,65
2009	9 226	4 571	49,54
2010	8 877	4 234	47,70
2011	9 160	4 685	51,15
2012	8 994	4 577	50,89

Zdroj: policejní statistika

Pokud se zaměříme na vývoj stíhaných a vyšetřovaných osob, můžeme konstatovat, že ve sledovaném období došlo k jejich poklesu. Jestliže v roce 2000 bylo statistikou zaznamenáno 5 201 osob, v roce 2012 to bylo jen 3 953. Pokles můžeme zaznamenat u pachatelů mladších 15 let, mladistvých a prvopachatelů. Naopak u recidivistů došlo ve sledovaném období k nárůstu z 1 343 na 1 931 osob. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se v posledních třech letech pohybuje okolo 500 ročně.

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou se pohybuje mezi 450 - 500 miliony korun ročně. Výjimku představují roky 2002 a 2008, kdy škoda dosáhla částky 1,2 miliardy korun, respektive 974 milionů korun. Nárůst byl způsoben zejména hospodářskou kriminalitou. V roce 2002 měl na výši částky podíl především delikt zneužití informací v obchodním styku, v roce 2008 pak trestný čin krácení daně.

Počet **násilných trestných činů** klesl ze 716 deliktů zaznamenanými policejní statistikou v roce 2000 na 538 deliktů v roce 2006. V následujícím období došlo k nárůstu kriminality na 582 deliktů, a v této výši se pohybuje násilná trestná činnost až do roku 2012. Výjimkou je pak pouze rok 2011, kdy bylo zaznamenáno 635 činů. Tento vzestup byl způsoben převážně nárůstem trestného činu nebezpečné vyhrožování. Poměrně vysoký je také počet vražd, který ročně dosahuje 10 činů. V roce 2003 a 2012 pak bylo zjištěno dokonce 16, respektive 14 těchto trestných činů! Objasněnost násilné kriminality má klesající tendenci. Zatímco v roce 2000 přesahovala 90%, v následujících letech klesla až na 72%. V této výši se pak pohybuje také posledních pět

let. Významným fenoménem v oblasti násilné kriminality je domácí násilí. Policisté Krajského ředitelství policie Pardubického kraje řešili v roce 2011 celkem 487 incidentů se znaky domácího násilí. Z bytu nebo domu vykazali 93 osob, z toho 92 mužů a 1 ženu. Z nich 87 osob bylo občany ČR, 4 cizinci ze států EU a 2 cizinci ze států mimo EU. Počet evidovaných případů domácího násilí má od roku 2009 mírně stoupající tendenci, stejně tak jako počet vykázaných osob, kdy byl zaznamenán velký skok mezi roky 2009 a 2010.⁹³

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob vykazuje prakticky stejný vývoj jaký má násilná kriminalita. Od roku 2000 do roku 2007 klesl jejich počet o třetinu, na 410 osob. V následujícím roce jejich počet vzrostl na 440 a v této výši se pohybuje i po zbytek námi sledovaného období. Zatímco počet mladistvých, osob mladších 15 let a prvopachatelů klesá, počet recidivistů ve sledovaném období naopak lehce vzrostl. Nejvíce recidivistů pak bylo zaznamenáno v roce 2009, kdy jich především díky trestnému činu úmyslné ublížení na zdraví bylo stíháno a vyšetřováno 205.

Škoda způsobená násilnou kriminalitou se pohybuje okolo 4 milionů korun ročně. Výjimkou jsou roky 2001, kdy škoda nepřesáhla 1 milion korun a naopak v roce 2003 kdy především díky trestnému činu loupeže přesáhla částku 16 milionů korun.

Mravnostní kriminalita má v námi sledované období stoupající tendenci. Zatímco v roce 2000 bylo zaznamenáno 62 deliktů, v roce 2012 to bylo deliktů 86. K nárůstu došlo především díky trestnému činu znásilnění a skupině trestných činů označovaných policejní statistikou jako ostatní pohlavní úchytky. Objasněnost mravnostní kriminality klesla z 96,77% zaznamenaných v roce 2000, na 74% v roce 2007. Okolo 74% se pohybovala i v letech následujících. V posledních dvou letech pak objasněnost opět vzrostla a v roce 2012 přesáhla dokonce 88%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob se v námi sledovaném období téměř nemění a pohybuje se okolo 52 ročně. Nemění se ani počet mladistvých (8 osob ročně), mladších 15 let (5 osob ročně) a recidivistů (16 osob ročně).

Škoda způsobená mravnostní kriminalitou, nebyla v celém námi sledovaném období zjištěna žádná.

Majetková kriminalita zaznamenala od roku 2000 poměrně výrazný pokles, když se snížila téměř o 2 600 deliktů na 5 073 trestných činů v roce 2012.

---

⁹³Koncepce prevence kriminality Pardubického kraje na období 2013 – 2016, Pardubice 2012, str. 54

Nejvýznamněji se na tomto trendu podílely krádeže prosté, především trestný čin krádeže věcí z automobilu a krádeže jízdních kol, jejichž počet klesl ve sledovaném období na polovinu. Objasněnost majetkové kriminality stejně jako kriminalita samotná klesá. Zatímco v roce 2000 přesahovala 36%, v roce 2008 dosahovala jen 23,17%. V následujícím roce však opět vzrostla na 30%, a v této výši se pohybuje i ve zbývajících letech. Růst objasněnosti od roku 2009 způsobila především vyšší objasněnost u trestných činů krádež vloupáním do bytů, krádež vloupáním do kiosků a krádež motorových vozidel dvoustopých.

Stejně jako majetková kriminalita klesá i počet stíhaných a vyšetřovaných osob. Jestliže v roce 2000 bylo policejní statistikou zaznamenáno 2 006 pachatelů, v roce 2012 to bylo jen 1 188. Největší pokles byl zaznamenán u mladistvých (o 66%) a osob mladších 15 let (o téměř 90%). Počet recidivistů se výrazně nemění a pohybuje se okolo 700 zaznamenaných pachatelů ročně. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se v posledních třech letech pohybuje okolo 150 ročně.

Zjištěná škoda způsobená majetkovou kriminalitou se každoročně pohybuje ve výši 170 milionů korun. Výjimkou je pouze rok 2002, kdy především díky trestným činům krádež věcí z osobních automobilů a podvod, vzrostla na 259 milionů korun.

Hospodářská kriminalita zaznamenala od roku 2000 poměrně výrazný pokles. Zatímco na začátku námi sledovaného období bylo zaznamenáno 1 674 hospodářský trestných činů, v roce 2012 to bylo jen 1 035 deliktů. K největšímu poklesu došlo u trestných činů podvod, zpronevěra a úvěrový podvod. Naopak u trestného činu neoprávněné držení platební karty došlo k nárůstu ze 14 trestných činů na 319 deliktů v roce 2012. Stejně tak jako v Pardubickém kraji klesala hospodářská kriminalita, klesala i její objasněnost. Zatímco v roce 2000 přesahovala 96%, v roce 2009 byla objasněnost jen 45,51%. Její pokles je způsoben především trestným činem neoprávněné držení platební karty, jehož počet každý rok roste, avšak objasněnost se pohybuje pod 20%. Pozitivní zprávou je nárůst objasněnosti hospodářské kriminality v roce 2011, když dosáhla až na 56%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob ve sledovaném období klesl na polovinu. Zatímco v roce 2000 zaznamenala statistika 1 066 pachatelů, v roce 2012 to bylo již jen 522 osob. Největší pokles můžeme registrovat u prvopachatelů, naopak počet recidivistů, mladistvých a mladších 15 let se v daném období prakticky nijak nezměnil.

Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se v posledních třech letech pohybuje okolo 132 osob ročně.

Škoda způsobená hospodářskou kriminalitou se až na výjimky pohybuje okolo 300 milionů korun ročně. Nejvyšší byla zaznamenána v roce 2002, když přesáhla 914 milionů korun, naopak nejnižší byla zaznamenána v roce 2003, kdy nepřesáhla částku 116 milionů korun. Zatímco v roce 2002 výši škody způsobil zejména trestný čin zneužití informací v obchodním styku (270 milionů korun), v roce 2003 byla nejvyšší škoda způsobena trestným činem podvod (63 milionů korun).

Ostatní kriminalita má v námi sledovaném období mírně rostoucí tendenci. Jestliže v roce 2000 zaznamenala policejní statistika 691 těchto činů, v roce 2011 to bylo již 904 deliktů. Výjimku z tohoto trendu představuje období let 2006 až 2009, kdy došlo k poklesu ostatní trestné činnosti na 550 činů ročně. Pokles v uvedeném období způsobil především pokles trestných činů maření výkonu úředního rozhodnutí a výtržnictví. Objasněnost ostatní kriminality má na rozdíl od kriminality samotné klesající tendenci. Z 96,24% zaznamenaných v roce 2000, klesla na 80% v roce 2012. V letech 2007 až 2009 se objasněnost, především díky trestnému činu sprejství, pohybovala dokonce pod hranicí 70%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob za kriminalitu ostatní se v námi sledovaném období pohybuje okolo 600 ročně. Výjimkou jsou pouze léta 2006 až 2009, kdy počet pachatelů poklesl pod 500. Počet stíhaných a vyšetřovaných osob mladších 15 let se ve sledovaném období pohyboval ročně okolo 20. Většina osob mladších 15 let je pak stíhána a vyšetřována za trestný čin sprejství. U recidivistů můžeme vyjma let 2006 - 2009, zaregistrovat nárůst ze 161 na 365 osob v roce 2012. S nárůstem recidivistů je zároveň spojen pokles prvopachatelů. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se pohybuje okolo 50 ročně.

Škoda způsobená ostatní kriminalitou se pohybuje okolo 20 milionů korun ročně. Nejvyšší škoda byla zaznamenána v roce 2009, kdy především díky kategorii označené policejní statistikou jako požáry dosáhla částky 54,9 milionů korun. Naopak nejmenší částka 5,4 milionů korun, byla zaznamenána v roce 2005.

Zbývající trestná činnost se v letech 2000 až 2005 pohybovala okolo 900 registrovaných trestných činů ročně. V letech 2006 až 2009 došlo poměrně k výraznému nárůstu, až na 2 176 deliktů. Tento nárůst byl způsoben především trestnými činy

ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství, jejichž počet ve srovnání s rokem 2000 vzrostl na osminásobek. Od roku 2010 kriminalita opět klesla a v současné době se pohybuje okolo 1 400 trestných činů ročně. Ačkoliv zbývající kriminalita doznala ve sledovaném období poměrně výrazných změn, objasněnost se téměř nezměnila a pohybuje se okolo 94%. Toto je způsobeno především skutečností, že objasněnost trestných činů zanedbání povinné výživy, ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství, které zabírají drtivou část zbývající kriminality, dosahuje téměř 100%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob má stejný vývoj jako zbývající kriminalita. Do roku 2005 se počet zaznamenaných pachatelů pohybuje okolo 800 ročně. V letech 2006 až 2009 počet pachatelů vzrostl až na 1 852. V posledních letech je pak ročně zaznamenáno přibližně 1 200 osob. Zatímco počet stíhaných a vyšetřovaných mladistvých a mladších 15 let se ve sledovaném období nemění, počet recidivistů vzrostl ze 141 na 517 osob v roce 2012. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se pohybuje okolo 120 osob ročně.

Škoda způsobená zbývající kriminalitou se nejčastěji pohybuje mezi 10 až 15 miliony korun. Nejmenší škoda 959 tisíc korun byla zjištěna v roce 2001, naopak nejvyšší škoda v částce 24,7 milionů korun v roce 2008.

Počet **vojenských trestných činů** dosáhl svého vrcholu v roce 2000, kdy bylo zjištěno 96 těchto činů. V následujících letech, převážně díky profesionalizaci armády, jejich počet klesal. V posledních šesti letech se jejich počet pohybuje do 5 trestných činů ročně. Objasněnost dosahuje každoročně 100%.

3.10.3. Zhodnocení kriminality v Pardubickém kraji

Pardubický kraj patří k nemnoha českým vyšším územně samosprávným celkům, v nichž počet trestných činů nepřesáhl v posledních letech hranici deseti tisíc. V roce 2012 zde bylo zaregistrováno přesně 8 994 deliktů, díky čemuž se Pardubický kraj stal čtvrtým nejbezpečnějším vyšším územně samosprávným celkem v České republice. Stejně jako ve většině ostatních krajů klesla kriminalita na Pardubicku o více než 2 800 deliktů. K největšímu poklesu došlo u kriminality hospodářské a kriminality majetkové. Za pozitivními čísly u hospodářské kriminality stojí zejména snížení počtu registrovaných trestných činů zpronevěry. Příčinu můžeme hledat především v dlouhodobě vysoké míře objasněnosti tohoto deliktu, která potenciální pachatele od

jejího spáchání odrazuje. Na poklesu majetkové kriminality se pak podílely zejména instalace a rozšiřování městských kamerových systémů, vybudování bezpečnostních stojanů na kola, informování občanů o možnostech a způsobech ochrany před trestnou činností prostřednictvím médií, přednášek, besed, tiskovin a poradenských služeb, nebo vytváření zájmových aktivit pro děti a mladistvé (sportovní plácky, nízkoprahová centra, skate parky, apod.). Jako velmi zajímavý se jeví plán radních předcházet zadluženosti svých občanů prostřednictvím specializovaných poraden, což by mohlo do budoucna přinést snížení kriminality. Na konkrétní výsledky tohoto projektu si však pár let budeme muset počkat. V případě úspěchu pilotního projektu by jeho využití bylo možné rozšířit i na další kraje. Naopak k nárůstu trestné činnosti došlo u kriminality ostatní, zbývající a dokonce u kriminality mravnostní. Největší problém však představuje kriminalita zbývající, u níž došlo v absolutních číslech k nárůstu o 486 deliktů. Na tento druh trestné činnosti tedy bude třeba zaměřit pozornost při tvorbě budoucích preventivních opatření.

3.11. Struktura a vývoj kriminality v Kraji Vysočina

Kraj Vysočina se nachází na pomezí Moravy a Čech. Svojí rozlohou 6 795,6 km², je pátým největším krajem v ČR. K 1. lednu 2012 žilo na jeho území 511 937 obyvatel, tedy třetí nejmenší počet osob mezi kraji. Hustota zalidnění je 75 obyvatel/ km².⁹⁴ Území kraje je tvořeno pěti okresy: Havlíčkův Brod, Jihlava, Žďár nad Sázavou, Třebíč a Pelhřimov. V kraji se nachází 704 obcí, z toho je 34 měst. Mezi největší města patří Jihlava (50 669 obyvatel), Třebíč (37 575 obyvatel), Havlíčkův Brod (23 549 obyvatel), nebo Žďár nad Sázavou (22 068 obyvatel). V současné době se kraj člení na 15 správních obvodů - obcí s rozšířenou působností. Administrativním centrem je město Jihlava.

Počet obyvatel kraje od roku 2005 postupně narůstá, když největší počet 515 411 obyvatel byl zaznamenán v roce 2008. Zásadní vliv na tuto tendenci má především každoročně převažující počet narozených nad zemřelými. Do roku 2008 se také projevuje převažující počet přistěhovaných nad vystěhovanými. Počínaje rokem 2009 však začínají převládat osoby vystěhované, což způsobuje především nedostatek pracovních příležitostí. Od roku 2005 můžeme též zaznamenat stoupající počet

---

⁹⁴ Český statistický úřad

usazených cizinců na území kraje. Nejvíce 9 771 cizinců bylo zaznamenáno v roce 2008. Dominují především občané Ukrajiny.⁹⁵ Na základě výzkumu Evropského sociálního fondu se v roce 2006 nacházelo v Kraji Vysočina 11 sociálně vyloučených romských lokalit s odhadovaným počtem 1 500 – 2 000 obyvatel. Nejvíce vyloučených lokalit se nachází v Jihlavě, Třebíči, Jaroměřicích nad Rokytnou a Chotěboři.⁹⁶ Dle sčítání Českého statistického úřadu z roku 2011 se na území kraje pohybuje zhruba 367 bezdomovců. Sčítání probíhalo v azylových domech, domech na půl cesty, noclehárnách a nízkoprahových centrech.⁹⁷

Kraj Vysočina nepatří mezi kraje industrializované, naopak můžeme mluvit spíše o oblasti zemědělské. Z pěstovaných plodin převažují brambory a řepka. Poměrně rozšířen je i chov prasat. Z hlediska průmyslu můžeme na území kraje najít zastoupení sklářského, textilního, nebo strojírenského. Mezi největší zaměstnavatele v kraji patří Bosch Diesel Jihlava, ŽŽAS Žďár nad Sázavou, Cristalite Bohemia Světlá nad Sázavou, Futaba Czech Havlíčkův Brod, nebo ROSS Holding. Ačkoliv to vzhledem k uvedenému výčtu hlavních zaměstnavatelů není na první pohled zřejmé, je na Vysočině poměrně vysoká míra registrované nezaměstnanosti. Ta se v posledních třech letech pohybuje okolo 10%. Svého maxima nezaměstnanost v Kraji Vysočina dosáhla v roce 2010, kdy byla zaznamenána hodnota 10,7%.⁹⁸ V Kraji Vysočina je také velké množství turisticky zajímavých destinací. Uvést můžeme především památky UNESCO nacházející se v Telči, na Zelená hoře u Žďáru nad Sázavou, nebo v Třebíči. Zapomenout však nesmíme ani na Nové Město na Moravě, známé především zimními sporty, nebo jihlavskou ZOO. Podle údajů Českého statistického úřadu navštívilo v roce 2012 kraj 370 515 turistů, z nichž bylo více než 54 tisíc cizinců.

3.11.1. Struktura registrované kriminality v Kraji Vysočina v roce 2012

Kraj Vysočina patří ke krajům, jež jsou kriminalitou relativně nejméně zatíženy. Tuto skutečnost vnímají i zdejší obyvatelé, neboť na základě průzkumu veřejného mínění provedeného v roce 2011, více než 70% obyvatel považuje Vysočinu za kraj

---

⁹⁵ Český statistický úřad

⁹⁶ http://www.esfcr.cz/mapa/int_vys.html

⁹⁷ [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048E0D5/\\$File/CZ063_ZVKR030.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048E0D5/$File/CZ063_ZVKR030.pdf)

⁹⁸ Český statistický úřad

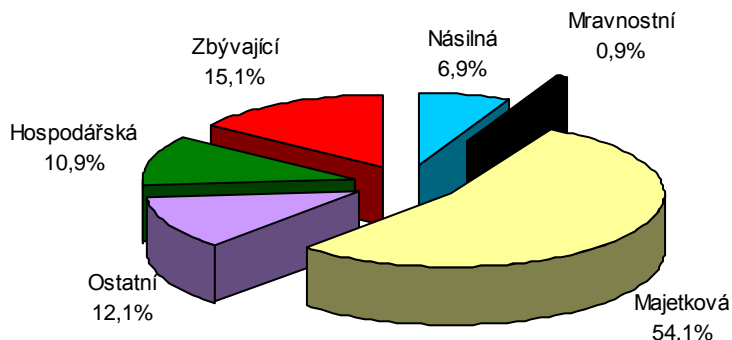
bezpečný. V roce 2012 bylo v kraji zaznamenáno 8 543 trestných činů, tedy o 70 deliktů méně než v roce předchozím. Také díky tomuto poklesu patří Vysočina mezi kraje, které jsou kriminalitou nejméně napadeny. Hlavní příčinu tohoto stavu lze spatřovat v tom, že v kraji nejsou žádná velká města, což nepřeje především majetkové kriminalitě, jež tvoří převážnou část kriminality celkové. I přesto bylo v roce 2012 zaznamenáno 4 624 majetkových trestných činů. Majetková trestná činnost, jak vyplývá z výsledků výzkumu veřejného mínění, je druh kriminality, kterého se občané nejvíce obávají. Obavy mají zejména z trestných činů vloupání do bytu a rodinného domku, kapesní krádeže a krádeže aut. Příčiny páčání majetkových trestných činů jsou různé a souvisí se snahou nahradit chybějící pravidelný příjem, se snahou o zvýšení životního standardu, s organizovaným zločinem atp. Pokud jde o kraj Vysočina, nejčastěji jsou uváděny nezaměstnanost, příliv cizinců, chudoba a další.⁹⁹ Za majetkovou trestnou činností se, co do počtu zaznamenaných deliktů, na pomyslném druhém místě umístila kriminalita zbývajících (1 293 deliktů), na třetím pak kriminalita ostatní (1 030 deliktů). U kriminality zbývajících a ostatní došlo oproti roku předchozímu k mírnému poklesu zjištěných deliktů. K poklesu o 54 činů došlo také u hospodářské trestné činnosti. V roce 2012 tak bylo zaznamenáno 930 hospodářských deliktů. U kriminality násilné a mravnostní došlo k mírnému nárůstu zjištěných trestných činů. Násilných trestných činů bylo v roce 2012 zaznamenáno 590, tedy o 61 deliktů více než v roce 2011. Mravnostních trestných činů pak bylo v roce 2012 registrováno 76. Vojenský trestný čin nebyl policejní statistikou evidován žádný.

Objasněnost celkové kriminality v roce 2012 dosáhla 53,1%. Ve srovnání s rokem předešlým se tak prakticky nezměnila, když poklesla o pouhé 0,15%.

---

⁹⁹ Bezpečnostní analýza Kraje Vysočina, Krajský úřad Kraje Vysočina, 2008, str. 17

**Struktura registrované kriminality v Kraji Vysočina
v roce 2012 podle druhů**

	Druh kriminality						
	Obecná kriminalita				Jiná kriminalita		
	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní	Hospodářská	Zbývající	Vojenské trestné činy
Počet činů	590	76	4 624	1 030	930	1 293	0
Podíl na celkové kriminalitě	6,9%	0,9%	54,1%	12,1%	10,9%	15,1%	0,00%

Zdroj: policejní statistika

Stejně jako kriminalita poklesl v roce 2012 oproti roku předešlému i počet stíhaných a vyšetřovaných osob. Policejní statistika zaznamenala v uvedeném roce 3 742 pachatelů. K poklesu došlo u mladistvých, kterých bylo zaznamenáno 172 a u mladších 15 let, těch bylo stíháno a vyšetřováno 58. Naopak k nárůstu došlo u recidivistů, kterých policejní statistika zaznamenala 1 866. Stíháno a vyšetřováno bylo také 469 žen.

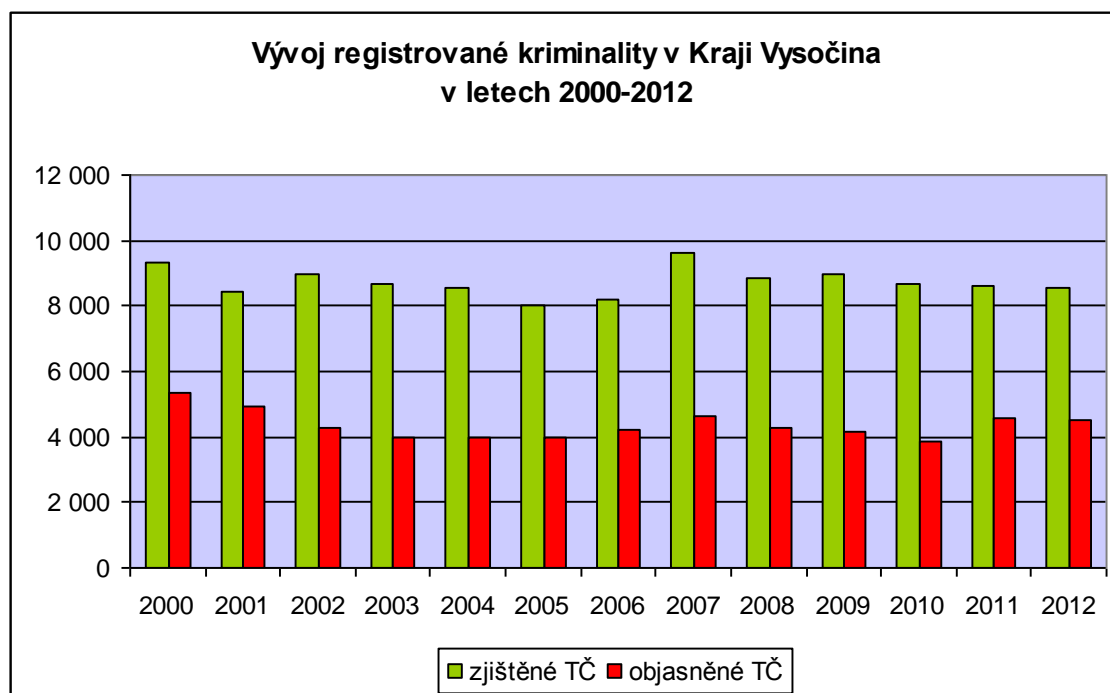
Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou přesáhla v roce 2012 částku 821 milionů korun. Ve srovnání s rokem předcházejícím tedy vzrostla o více než 350

milionů korun. Tento nárůst má příčinu především ve vyšší škodě způsobené hospodářskou trestnou činností, zvláště pak trestným činem podvodu.

3.11.2. Vývoj registrované kriminality v Kraji Vysočina v letech 2000 – 2012

Vývoj kriminality v Kraji Vysočina je poměrně stabilní. Pokud se zaměříme na níže uvedený graf, zjistíme, že se kriminalita pohybuje ročně okolo 8 600 zjištěných trestných činů. Výjimkou jsou roky 2005, kdy kriminalita klesla na 7 993 trestných činů a rok 2007, kdy naopak vzrostla na 9 612 deliktů. Pokles kriminality v roce 2005 je způsoben nižší kriminalitou majetkovou, především krádeží kapesních, krádeží v jiných objektech a krádeží vloupáním do víkendových chat soukromých osob. Nárůst v roce 2007 je pak zapříčiněn vyšší kriminalitou hospodářskou a zbývající, zejména díky trestným činům ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství.

Objasněnost celkové kriminality má v námi sledovaném období klesající tendenci. Zatímco v roce 2001 přesahovala 58%, v roce 2010 klesla na 44,83%. Výjimkou z tohoto vývoje je pouze rok 2006, kdy především díky kriminalitě hospodářské vzrostla na 51,6%. Pozitivní zprávou pak je nárůst objasněnosti celkové kriminality v posledních dvou letech na 53%.

Rok	Zjištěno trestných činů	Objasněno	Objasněnost v %
2000	9 314	5 374	57,70
2001	8 435	4 932	58,47
2002	8 971	4 254	47,42
2003	8 693	3 982	45,81
2004	8 526	3 951	46,34
2005	7 993	3 985	49,86
2006	8 184	4 223	51,60
2007	9 612	4 655	48,43
2008	8 872	4 287	48,32
2009	8 984	4 136	46,04
2010	8 678	3 890	44,83
2011	8 613	4 586	53,25
2012	8 543	4 536	53,10

Zdroj: policejní statistika

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob se ročně pohybuje okolo 3 800. Výjimkou je rok 2007, kdy bylo zaznamenáno 4 056 pachatelů, naopak v roce 2010 zaregistrovala policejní statistika pouze 3 461 osob. Počet stíhaných a vyšetřovaných recidivistů ve sledovaném období vzrostl z 1 287 na 1 866 osob v roce 2012. Počet mladistvých naopak klesl oproti roku 2000 o 50%, na 172 osob v roce 2012. Ještě k výraznějšímu poklesu došlo u pachatelů mladších 15 let, z 327 v roce 2000 na 58 osob v roce 2012, tedy o více než 80%. Žen bylo v posledních dvou letech stíháno a vyšetřováno okolo 470. Jedna z možností, jak snížit počet recidivistů a jejich podíl na páčání trestné činnosti je podle Policie ČR i některých odborníků systematická práce s prvopachateli - osobami vracejícími se z výkonu trestu odnětí svobody, zejména jejich začleňování do běžného života. Odborníci se shodují na tom, že prvopachatelé se zpravidla do půl roku dopouštějí trestné činnosti opakovaně a stávají se z nich recidivisté. Šetřením bylo zjištěno, že k tomu nedochází tam, kde je zabezpečeno vedení dotyčného před propuštěním a krátce po propuštění z výkonu trestu.¹⁰⁰

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou se ročně pohybuje okolo 450 milionů korun ročně, v některých letech však dochází k jejímu výraznému nárůstu. Největší progres byl zaznamenán v roce 2002, kdy škoda překročila částku více než 1,7 miliardy korun, a následně také v roce 2008 kdy přesáhla 1 miliardu korun. V obou

¹⁰⁰ Program prevence kriminality Kraje Vysočina na rok 2012, Krajský úřad Kraje Vysočina 2011, str. 4

případech je nárůst způsoben především hospodářskou kriminalitou. Zatímco v roce 2002 jsou hlavními původci nárůstu trestné činy zneužití pravomoci veřejného činitele a porušování povinností při správě cizího majetku, v roce 2008 měl na výši škody největší vliv trestný čin krádeží daň.

Násilná trestná činnost se v kraji Vysočina pohybuje v námi sledovaném období okolo 500 trestných činů ročně. V posledních třech letech však jejich počet roste a v roce 2012 dosáhl dokonce 590 deliktů. Uvedené zvýšení je způsobeno především nárůstem trestného činu úmyslné ublížení na zdraví. Počet nejzávažnějšího násilného trestného činu - vraždy, se ročně pohybuje okolo 7 deliktů. Výjimkou je rok 2006, kdy především díky odhalení tzv. heparinového vraha v havlíčkobrodské nemocnici, bylo v kraji zaznamenáno 23 vražd. Zatímco násilná kriminalita ve sledovaném období převážně stagnuje, její objasněnost má výrazně klesající charakter. Zatímco v roce 2000 dosáhla téměř 94%, v roce 2009 klesla pod 68%, tedy téměř o třetinu. V dalších letech však objasněnost opět roste a v roce 2012 dosáhla 76,27%. Z názorů občanů získaných na základě výzkumu veřejného mínění zpracovaného Institutem pro kriminologii a sociální prevenci vyplývá, že za jeden z nejzávažnějších vlivů na násilnou kriminalitu je považováno ukazování násilí v médiích a alkoholismus. Nejčastější příčina násilných trestných činů je spojována s loupežným přepadením (nejedná se o kapesní krádeže) a snahou připravit přepadeného o jeho majetek. Přibližně při 1/4 loupeží pachatelé atakují oběti loupeže zbraní (nůž, střelná zbraň atd.). Příčinou páchaní násilných trestných činů je i sexuální motivace.¹⁰¹

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob za násilnou kriminalitu má v období let 2000 až 2009 klesající tendenci. Během tohoto období klesl jejich počet ze 487 na 343 pachatelů. V posledních třech letech došlo naopak k mírnému nárůstu, až na 399 osob v roce 2012. Na tomto vývoji se podílí především prvopachatelé. U recidivistů nedochází k výraznějším výkyvům a jejich počet se pohybuje okolo 150 ročně. Počet stíhaných a vyšetřovaných mladistvých se pohybuje okolo 22 osob ročně.

Škoda způsobená násilnou kriminalitou dosahuje každoročně částky přibližně 3,5 milionů korun. Nejvyšší pak byla zaznamenána v roce 2005, když přesáhla částku 11,6 milionů korun. Hlavní podíl na takto vysoké škodě má trestný čin loupež, u něhož byla zjištěna škoda 10,1 milionů korun.

---

¹⁰¹ Bezpečnostní analýza Kraje Vysočina, Krajský úřad Kraje Vysočina 2008, str. 12

Mravnostní kriminalita od roku 2001, kdy bylo zaznamenáno 84 deliktů, klesá a v dalších letech se pohybuje okolo 70 zaznamenaných trestných činů ročně. Výjimkou jsou pak roky 2007, kdy bylo zaznamenáno pouze 43 trestných činů a 2009, kdy počet trestných činů naopak vzrostl na 95. V obou uvedených případech ovlivnil změnu stavu kriminality především trestný čin pohlavní zneužívání. I nadále zůstává významnou hrozbou páčání mravnostní kriminality prostřednictvím informačních a komunikačních technologií. Jde zejména o výrobu a šíření dětské pornografie prostřednictvím sociálních sítí, které však může vést k daleko závažnějším trestným činům. Mezi nejohroženější skupinu se řadí nezletilí a mladiství, kteří tyto technologie velmi často využívají. Ohroženi jsou zejména pro svoji důvěřivost (sdělování tel. čísel, adres, fotografií), nezáměrně nebo podceňování hrozeb ze strany rodičů, nedostatečná opatření ze strany škol atd.¹⁰² Objasněnost mravnostní kriminality postupně klesá. Zatímco v roce 2000 dosahovala neuvěřitelných 100 %, v roce 2010 klesla na 78,79%. Tento fakt zapříčinila především nižší objasněnost u trestného činu pohlavní zneužívání. Pozitivní zprávou pak je skutečnost, že v posledních dvou letech objasněnost opět vzrostla, až na 88,16 % v roce 2012.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob se ve sledovaném období nijak výrazně nemění a pohybuje se okolo 50 ročně. Stejně tak se výrazně nemění ani počet recidivistů (přibližně 15 zaznamenaných pachatelů ročně) a osob mladších 15 let (okolo 5 pachatelů ročně). Výraznější výkyvy můžeme zaznamenat u prvopachatelů a mladistvých. Počet pachatelů ženského pohlaví se pohybuje ročně do 5 osob.

Škoda způsobená mravnostní kriminalitou většinou není zjištěna žádná. Největší částky, 3 tisíce korun, dosáhla v roce 2010. Tato škoda byla zaznamenána v souvislosti s trestným činem znásilnění.

U **majetkové kriminality** došlo k poměrně výraznému poklesu. Zatímco v roce 2000 bylo registrováno 6 153 trestných činů, v roce 2011 to bylo jen 4 451 deliktů. Na tomto výrazném snížení se podílí především krádeže prosté, u nichž došlo ve sledovaném období k poklesu o více než 1 300 deliktů. Pokles byl zaznamenán především u trestných činů krádež věcí z automobilů, krádež motorových vozidel dvoustopých a krádeže v jiných objektech. Naopak k mírnému nárůstu došlo u krádeží kapesních. V případě krádeží kapesních se jedná o trestný čin, který patří mezi ty,

---

¹⁰² Program prevence kriminality Kraje Vysočina na rok 2012, Krajský úřad Kraje Vysočina 2011, str. 3

kterých se občané nejvíce obávají. Jde o krádeže, při kterých vesměs není uplatněno přímé násilí a patří mezi ně krádeže peněženek, kabelek, oblečení apod. Dochází k nim nejčastěji v práci, ve škole, v restauraci, sportovním klubu nebo v dopravním prostředku. Policejními statistikami je v kraji Vysočina evidováno v průměru 290 obětí krádeží prostých ročně, z toho 200 případů krádeží kapesních. Přibližně v 55 % případů všech krádeží prostých jsou oběti ženy. Vyšší počet obětí je mezi osobami mladšího (do 30 let), než staršího věku. Senioři v kraji Vysočina se stávají obětí zejména kapesních krádeží a krádeží v bytech.¹⁰³

Stejně jako klesá majetková kriminalita, klesala i její objasněnost. Z původních 37,77%, na 25,39% zaznamenaných v roce 2010. V posledních dvou letech však došlo k opětovnému nárůstu objasněnosti až na 30,71% v roce 2012.

Počet stíhaných a vyšetřovaných klesl ve sledovaném období z 1 697 na 1 048 osob v roce 2012. Největší pokles byl zaznamenán u mladistvých (z 279 osob na 84 v roce 2012) a mladších 15 let (z 261 na 18 osob v roce 2012). Počet stíhaných a vyšetřovaných recidivistů se pohybuje okolo 600 osob ročně. V roce 2012 pak jejich počet vzrostl na 650. Nejvíce recidivistů je stíháno a vyšetřováno v souvislosti s trestným činem krádeže v jiných objektech.

Zjištěná škoda způsobená majetkovou kriminalitou se ročně pohybuje okolo částky 170 milionů korun. Největší škoda, přes 226 milionů korun, byla zaznamenána v roce 2007. Největší podíl, přes 61 milionů korun, měl na tomto nárůstu trestný čin krádež motorových vozidel dvoustopých.

Hospodářská kriminalita se každý rok pravidelně pohybuje okolo 900 zaznamenaných trestných činů. Výjimku tvoří rok 2002, kdy bylo především díky nárůstu trestného činu podvodu, registrováno 1 208 deliktů a dále nárůst kriminality zaznamenaný v letech 2005 - 2007, který byl způsoben především trestným činem úvěrový podvod. Trestný čin úvěrový podvod je založen na tom, že při sjednávání úvěrové smlouvy jsou uvedeny nepravdivé, hrubě zkreslené údaje nebo se podstatné údaje zamlčí. Mezi oběti tohoto trestného činu se řadí zejména obyvatelé se základním nebo nižším vzděláním a to především obyvatelé tzv. sociálně vyloučených lokalit.¹⁰⁴ Výrazně hospodářskou kriminalitu ovlivňuje i trestný čin neoprávněné držení platební

---

¹⁰³ Bezpečnostní analýza Kraje Vysočina, Krajský úřad Kraje Vysočina, 2008, str. 15

¹⁰⁴ Bezpečnostní analýza Kraje Vysočina, Krajský úřad Kraje Vysočina, 2008, str. 19

karty, který z 8 deliktů v roce 2000, stoupl na 324 deliktů v roce 2010. Objasněnost hospodářské kriminality zaznamenala ve sledovaném období poměrně výrazný pokles. Jestliže v roce 2000 přesahovala objasněnost 95%, v roce 2010 byla 42,97%. V posledních dvou letech pak opět vzrostla až na 62,15% v roce 2012.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob postupně klesl ze 711 zaznamenaných v roce 2001, na 387 osob v roce 2011. Výjimkou z tohoto trendu je mírný nárůst pachatelů v letech 2005 - 2006, jenž byl způsoben především nárůstem pachatelů u trestného činu podvodu. Pokles stíhaných a vyšetřovaných osob lze zaznamenat především u skupiny prvopachatelů. Počet mladistvých a mladších 15 let se ve sledovaném období výrazněji nemění a pohybuje se do 10 osob ročně. Žen bylo v roce 2012 stíháno a vyšetřováno 124.

Vývoj škody způsobené hospodářskou kriminalitou není snadné definovat. V námi sledovaném období se pohybuje od 205 milionů korun do 1,44 miliardy korun. Nejvyšší škoda byla zjištěna v roce 2002, především díky trestným činům zneužití pravomoci veřejného činitele (532 milionů korun) a porušování povinností při správě cizího majetku (477 milionů korun). V roce 2012 pak přesáhla zjištěná škoda částku 584 milionů korun.

U **ostatní trestné činnosti** došlo k výraznému nárůstu. Z 613 deliktů v roce 2000, až na 1 249 trestných činů zaznamenaných v roce 2011. Došlo tedy k nárůstu kriminality o více než 100 %. Převážnou měrou se na tomto podílely trestné činy maření výkonu úředního rozhodnutí, u něhož došlo k nárůstu ze 177 deliktů na 477 v roce 2011 a trestný čin výtržnictví, který je spojován nejčastěji s nadměrným požíváním alkoholu. Objasněnost ostatní trestné činnosti má, oproti kriminalitě, opačný vývoj. Od roku 2000, kdy přesahovala 97%, postupně klesla až na 58,95% v roce 2009. V posledních dvou letech pak objasněnost opět vzrostla na 83%. Nárůst v tomto období způsobil především trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí, u něhož přesahuje objasněnost 90%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob za ostatní kriminalitu stejně jako kriminalita samotná stoupá. Jestliže v roce 2000 bylo zaznamenáno 497 osob, v roce 2011 to bylo už 842. Nárůst ovlivnili především recidivisté, u nichž došlo ve sledovaném období k nárůstu ze 154 na 348 pachatelů. U mladistvých a osob mladších 15 let nedošlo ve sledovaném období prakticky k žádné změně.

Škoda způsobená ostatní kriminalitou se ročně pohybuje do 10 milionů korun. Výjimku tvoří roky 2002 a 2012, kdy škoda přesáhla 20 milionů korun a také rok 2008, kdy přesáhla dokonce 78 milionů korun. Nárůst v roce 2008 způsobila kategorie činů označovaných v policejní statistice jako požáry, u nichž byla policejní statistikou evidována škoda přes 73 milionů korun.

U **kriminality zbývající** došlo od roku 2000, kdy bylo zaznamenáno 790 deliktů k nárůstu na 1 915 trestných činů v roce 2008. Následně kriminalita mírně klesá, až na 1 293 deliktů v roce 2012. Výrazný nárůst můžeme zaznamenat u trestných činů ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství, u nichž došlo ve sledovaném období k vzestupu z 32 na 443 činů. Dle Policie ČR stojí za nárůstem této trestné činnosti do značné míry trestná činnost spojená s výrobou a distribucí drog. Tato trestná činnost společně s porušováním zákona o podávání alkoholu mládeži nejvíce ohrožuje nezletilé a mladistvé.¹⁰⁵ Vyšší počet deliktů v posledních čtyřech letech můžeme zaznamenat také u trestného činu zanedbání povinné výživy. Zatímco u kriminality zbývající můžeme sledovat nárůst trestných činů, který následně střídá pokles, objasněnost zbývající kriminality se ve sledovaném období téměř nemění a pohybuje se stabilně přes 90%. Toto je dáno především vysokou objasněností dominantních trestných činů této kategorie, tedy ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství a zanedbání povinné výživy.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob vzrostl z 663 v roce 2000, na 1 595 osob v roce 2008. Počínaje rokem následujícím jejich počet postupně klesl až na 1 139 pachatelů v roce 2012. Na tomto trendu se podílí především prvopachatelé a recidivisté. Počet stíhaných a vyšetřovaných mladších 15 let se pohybuje okolo 5 osob ročně. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen v posledních dvou letech dosahuje 115 ročně.

Škoda způsobená zbývající kriminalitou se pohybuje okolo 25 milionů korun ročně. Výjimkou jsou pak roky 2002, kdy škoda přesáhla částku 71 milionů korun a rok 2011, kdy naopak nepřesáhla částku 3 miliony korun. Výrazný podíl na škodě má u tohoto typu kriminality skupina trestných činů označovaná policejní statistikou jako silniční dopravní nehody.

Počet **vojenských trestných činů** se v letech 2000 - 2003 pohybuje přes 100 deliktů ročně. V roce 2003 jich bylo zjištěno dokonce 159. V následujících letech došlo

---

¹⁰⁵ Program prevence kriminality Kraje Vysočina na rok 2012, Krajský úřad Kraje Vysočina 2011, str. 3

vzhledem k profesionalizaci armády k prudkému poklesu a v posledních čtyřech letech tak nebyl zjištěn žádný vojenský trestný čin. Jejich objasněnost pak v námi sledovaném období přesahuje každoročně 99%.

3.11.3. Zhodnocení kriminality v Kraji Vysočina

V Kraji Vysočina bylo, hned po Karlovarském kraji, zaznamenáno nejméně registrovaných trestných činů v České republice. Obdobně jako v jiných územně samosprávných celcích, i zde jsme mohli v uplynulých dvanácti letech sledovat postupný pokles trestných činů, a to z 9 314 na 8 543 deliktů. Pokles byl zaznamenán především u kriminality majetkové, jejíž podíl na kriminalitě celkové klesl z 66,1% na 54,1%!! Na poklesu nejen majetkové kriminality se podílela zejména přijatá preventivní opatření. Mezi nejefektivnější opatření náleží instalace nebo rozšíření dohlížecích kamerových systémů, osvětlení míst, kde dochází k majetkové trestné činnosti, omezení provozní doby zařízení, v jejichž blízkosti dochází k výtržnostem, vandalismu a pouliční kriminalitě, nebo vznik občanských poraden, které se zabývají zadlužováním občanů. Kraji Vysočina se navíc úspěšně daří vypořádat s problémy, které s sebou přináší provozování sběren surovin. Ty se bohužel v uplynulé dekádě staly odbytištěm často kradeného zboží. Díky zpřísnění podmínek evidence vykupovaných věcí a osob, došlo v kraji k výraznému poklesu krádeží, zejména poklopů, okapů a dalších kovových materiálů. Naopak negativním jevem je nárůst kriminality zbývající. Tento trend způsobily především delikty ohrožení návykové látky a opilství. Jako reakce na tento progres pak byly zavedeny častější silniční kontroly řidičů Policií ČR a přísnější kontrolní činnost v zařízeních podávajících alkohol se zaměřením na mládež a podnapilé.

3.12. Struktura a vývoj kriminality v Jihomoravském kraji

Jihomoravský kraj se nachází v jihovýchodní části České republiky. Svoji rozlohou 7194,8 km² a počtem 1 166 313 obyvatel je čtvrtým největším a zároveň čtvrtým nejlidnatějším krajem České republiky. Hustota zalidnění k 1. lednu 2012 byla 162 obyvatel/ km².¹⁰⁶ Území kraje je tvořeno sedmi okresy: Brno – město, Blansko,

---

¹⁰⁶ Český statistický úřad

Brno – venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo. V Jihomoravském kraji se nachází 1 vojenský újezd a 673 obcí, z toho má 49 status města. Mezi největší města patří Brno (378 965 obyvatel), Znojmo (34 073 obyvatel), Hodonín (25 259 obyvatel), nebo Břeclav (25 015 obyvatel). V současné době se kraj člení na 21 správních obvodů - obcí s rozšířenou působností. Administrativním centrem je město Brno.

Počet obyvatel kraje se od roku 2002 pravidelně zvyšuje. V roce 2011 dosáhl počtu 1 166 313 obyvatel. Na růstu se podílí především převis přistěhovaných nad vystěhovanými a od roku 2007 také převis osob narozených nad zemřelými. Zapomenout ovšem nesmíme na narůstající počet cizinců s platným azylem. V roce 2011 jich na území kraje bylo zaznamenáno 36 386!! Největší zastoupení mají osoby s vietnamským a slovenským občanstvím.¹⁰⁷ Na základě výzkumu Evropského sociálního fondu se v roce 2006 nacházelo v Jihomoravském kraji 11 sociálně vyloučených romských lokalit s odhadovaným počtem 5 000 – 5 500 obyvatel. Nevíce vyloučených oblastí se nachází v Brně, v okolí Vyškova a Hodoníně.¹⁰⁸ Mezi nejčastější a nejpálčivější problémy, které Romové každodenně řeší, patří otázky většinou ekonomického charakteru - problémy s bydlením, nedostatek finančních zdrojů, dlouhodobá nezaměstnanost, zadluženost, závislost na sociálních dávkách a s tím související psychická frustrace, která pramení z jejich situace.¹⁰⁹ Dle sčítání Českého statistického úřadu z roku 2011 se v Jihomoravském kraji pohybuje zhruba 1 156 bezdomovců. Sčítání probíhalo v azylových domech, domech na půl cesty, noclehárnách a nízkoprahových centrech.¹¹⁰

Vzhledem ke skutečnosti, že Jihomoravský kraj patří z hlediska podnebí ke krajům nejteplejším, je zde rozvinuto zemědělství, především ovocnářství, pěstování vinné révy, ale také pěstování zeleniny a obilovin. Z hlediska průmyslu je v kraji nejrozvinutější strojírenství, elektrotechnický průmysl a na zemědělskou produkci navazující potravinářský průmysl. Míra nezaměstnanosti se dle Českého statistického úřadu pohybuje v posledních třech letech okolo 10% (v roce 2011 dosahovala míra registrované nezaměstnanosti 9,8%). Mezi největší zaměstnavatele v kraji patří Masarykova univerzita Brno, Fakultní nemocnice Brno, Siemens Brno, První brněnská

---

¹⁰⁷ Český statistický úřad

¹⁰⁸ http://www.esfcr.cz/mapa/int_jm.html

¹⁰⁹ Strategie prevence kriminality Jihomoravského kraje na období 2009-2011, Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2008, str. 40

¹¹⁰ [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048E1A6/\\$File/CZ064_ZVKR030.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048E1A6/$File/CZ064_ZVKR030.pdf)

strojírna, ČKD Blansko, nebo pivovar Starobrnno. V Jihomoravském kraji se nachází i velké množství turisticky zajímavých míst. Jmenujme například přírodní dědictví, jako jsou Národní park Podyjí, CHKO Pálava, Moravský kras, Lednicko-valtický areál, architektonické skvosty, ke kterým patří vila Tugendhat v Brně a zámek Lednice, nebo známý památník bitvy tří císařů u Slavkova. Uvedené památky znamenají nejen zisk z cestovního ruchu, ale také značné množství cizinců a tím i podmínky pro různé druhy kriminality. Z údajů Českého statistického úřadu pak vyplývá, že Jihomoravský kraj navštívilo v roce 2012 celkem 1 099 351 turistů, z nichž bylo více než 400 tisíc cizinců.

3.12.1. Struktura registrované kriminality v Jihomoravském kraji v roce 2012

Jihomoravský kraj patří mezi kraje, které jsou kriminalitou více zatíženy. Na základě výzkumu veřejného mínění provedeného v roce 2006 v Jihomoravském kraji se více než 65% obyvatel domnívá, že kriminalita ve zdejším kraji se za posledních 10 let nezměnila, nebo se spíše zvýšila. Za hlavní příčiny kriminality pak obyvatelé kraje považují zneužívání drog, alkoholismus a nezaměstnanost. Naopak malý vliv na trestnou činnost má podle mínění občanů výchova ve školách, chudoba a příliv cizinců.¹¹¹ V roce 2012 bylo v Jihomoravském kraji policejní statistikou zaznamenáno 29 533 trestných činů, tedy o 400 deliktů méně než v roce předešlém. Největší podíl na celkové kriminalitě má jako v ostatních krajích kriminalita majetková, u které bylo zaznamenáno 18 623 činů, tedy o 44 deliktů více než v roce 2011. Více jak 2/3 podíl na majetkové trestné činnosti tvoří krádeže, při kterých pachatelé nepřekonávají překážku k dokonání trestného činu. U těchto případů pachatelé využívají nedostatečného zabezpečení majetku a nepozornosti občanů.¹¹² Na dalších místech z hlediska zastoupení, se umístila kriminalita zbývajících (3 422 činů) a kriminalita hospodářská (2 879 činů). Nejmenší zastoupení na celkové kriminalitě, pak nikoliv překvapivě, měla kriminalita mravnostní (174 činů) a vojenské trestné činy (1 delikt). Pro úplnost ještě dodejme, že u kriminality ostatní bylo zaznamenáno 2 547 deliktů a u kriminality násilné 1 860 trestných činů. Násilná kriminalita je společensky nejnebezpečnějším TČ.

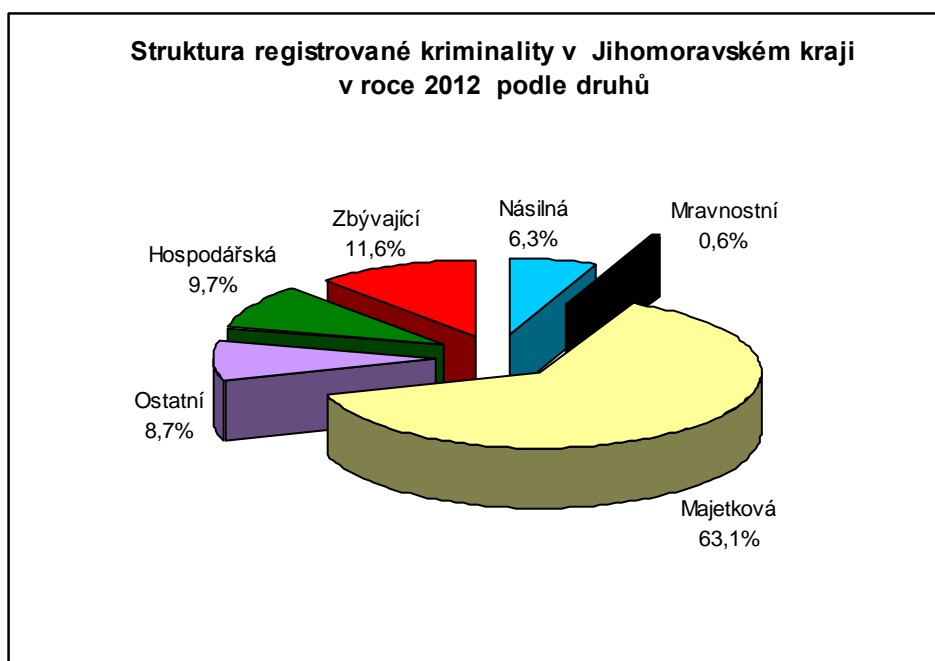
¹¹¹ Strategie prevence kriminality Jihomoravského kraje na období 2009-2011, Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2008, str. 73,75

¹¹² Strategie prevence kriminality Jihomoravského kraje na období 2009-2011, Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2008, str. 10

Při pohledu na statistiky zjistíme, že oproti majetkové trestné činnosti se u kriminality násilné jedná pouze o 6,3% podíl z celkového počtu trestné činnosti, ale z pohledu preventivních projektů velmi těžce postihnutelnou.¹¹³

Objasněnost celkové kriminality v roce 2012 dosáhla 37,96%, tedy nejvíce za poslední tři roky. Tato skutečnost je způsobena především nárůstem objasněnosti u většiny druhů kriminalit, především pak u majetkové trestné činnosti.

	Druh kriminality						
	Obecná kriminalita				Jiná kriminalita		
	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní	Hospodářská	Zbývající	Vojenské trestné činy
Počet činů	1 860	174	18 623	2 574	2 879	3 422	1
Podíl na celkové kriminalitě	6,3%	0,6%	63,1%	8,7%	9,7%	11,6%	0,003%

Zdroj: policejní statistika

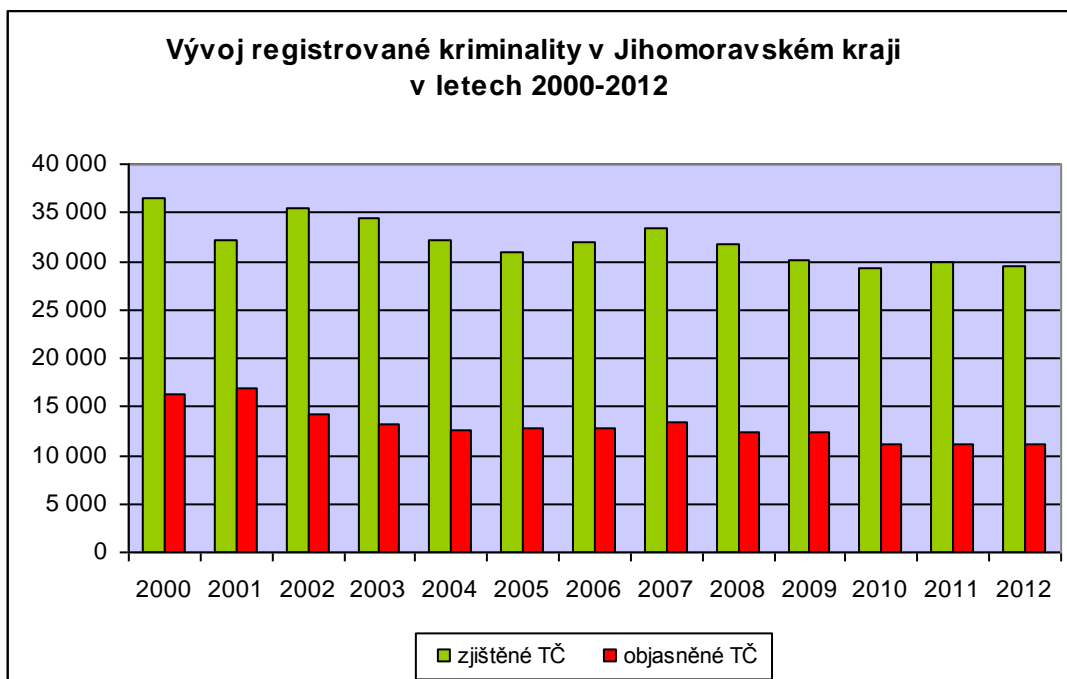
¹¹³ Koncepce prevence kriminality Jihomoravského kraje na období 2013-2016, Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2012, str. 8

V roce 2012 bylo v Jihomoravském kraji stíháno a vyšetřováno 11 081 osob. Oproti roku předchozímu došlo tedy k nárůstu o 462 osob, přestože celková kriminalita zaznamenala oproti roku 2011 pokles. Na nárůstu se podíleli především recidivisté, kterých bylo zaznamenáno 5 794, tedy nejvíce za celé námi sledované období. Nárůst můžeme registrovat také u žen, kterých bylo stíháno a vyšetřováno 1 552. U mladistvých a mladších 15 let k výrazným změnám nedošlo, když bylo v roce 2012 zaznamenáno 422 mladistvých a 174 pachatelů mladších 15 let.

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou dosáhla v roce 2012 částky více než 2,3 miliardy korun. Největší podíl na ní měla škoda způsobená kriminalitou hospodářskou, která výrazně přesáhla částku 1,5 miliardy korun.

3.12.2. Vývoj registrované kriminality v Jihomoravském kraji v letech 2000 – 2012

Vývoj celkové kriminality v Jihomoravském kraji má v námi sledovaném období klesající tendenci. Zatímco v roce 2000 bylo zaznamenáno 36 593 trestných činů, v roce 2012 to bylo již jen 29 533 deliktů. Na této skutečnosti se podílí především kriminalita majetková, která zaznamenala pokles o více než 8 000 deliktů. Naopak u kriminality zbývajících a ostatních došlo v námi sledovaném období k nárůstu. Ačkoliv má celková kriminalita klesající tendenci, neděje se tak po celé námi sledované období. V letech 2006 a 2007 došlo k jejímu nárůstu na 32 042, respektive 33 437 trestných činů. Tento nárůst způsobil především skokový progres kriminality hospodářské a zbývajících, konkrétně trestných činů ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství a neoprávněné držení platební karty. Objasněnost celkové kriminality stejně jako kriminalita samotná, klesá. Zatímco v roce 2000 byla 44,49%, v roce 2012 klesla na 37,96%. Výjimkou z tohoto vývoje je pouze rok 2005, kdy objasněnost vzrostla na 41,14%. Tento nárůst je způsoben mírným nárůstem objasněnosti u většiny druhů kriminality, vyjma kriminality hospodářské.

Rok	Zjištěno trestných činů	Objasněno	Objasněnost v %
2000	36 593	16 281	44,49
2001	32 103	16 932	52,74
2002	35 496	14 305	40,30
2003	34 463	13 142	38,13
2004	32 084	12 675	39,51
2005	30 923	12 722	41,14
2006	32 042	12 766	39,84
2007	33 437	13 404	40,09
2008	31 700	12 448	39,27
2009	30 095	12 273	40,78
2010	29 312	11 105	37,89
2011	29 933	11 083	37,03
2012	29 533	11 211	37,96

Zdroj: policejní statistika

Počet stíhaných a vyšetřovaných se v letech 2000 – 2009 pohybuje okolo 12 000 osob ročně. V posledních třech letech však počet pachatelů klesl, když v roce 2011 zaznamenala statistika jen 10 619 osob. Tento pokles je způsoben především poklesem stíhaných a vyšetřovaných prvopachatelů, mladistvých a mladších 15 let. Zvláště

markantní je pokles u mladších 15 let, když se ve sledovaném období snížil jejich počet ze 733 na 174 osob. U recidivistů můžeme naopak zaznamenat poměrně výrazný nárůst. Od roku 2000 kdy bylo zaznamenáno 2 633 recidivistů, vzrostl jejich počet na 5 794 v roce 2012. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se v posledních třech letech pohybuje okolo 1 500 pachatelů ročně. Při interpretaci těchto dat je třeba brát do úvahy i fakt, že zatímco struktura stíhaných a vyšetřovaných osob u některých druhů kriminality (typicky násilná trestná činnost) odpovídá s největší pravděpodobností realitě, u jiných druhů kriminality (např. majetková trestná činnost) může být zkreslena množstvím „neznámých“ pachatelů

Škoda způsobená celkovou kriminalitou se v námi sledovaném období pohybuje okolo 2,5 miliardy korun. Výrazný nárůst byl zaznamenán v letech 2002 a 2008, kdy škoda dosáhla částky 4,49 miliardy, respektive 3,45 miliardy korun. Tento vzestup byl v uvedených letech způsoben vyšší škodou u hospodářské kriminality.

Násilná kriminalita dosáhla svého vrcholu v roce 2002, kdy bylo policejní statistikou zaznamenáno 2 200 trestných činů. Na tomto stavu se nejvíce podílely trestné činy loupež, úmyslné ublížení na zdraví a nebezpečné vyhrožování, které dohromady tvořily 1 359 deliktů. Nárůst trestného činu loupeže souvisí nejenom se stále větším rozdílem v sociální situaci jednotlivých vrstev obyvatel, ale i větší penetrací finančních institucí a obchodních center a dalších obchodních aktivit.¹¹⁴ Počínaje rokem 2003 násilná kriminalita klesá až na 1 403 činů zjištěných v roce 2008. K poklesu došlo především díky menšímu počtu zaznamenaných trestných činů nebezpečné vyhrožování. Od roku 2009 však bohužel násilná kriminalita opět roste a v posledních dvou letech se pohybuje okolo 1 900 deliktů ročně. Tento nárůst pak můžeme přičíst na vrub především úmyslnému ublížení na zdraví. Co se týče nejzávažnějšího násilného činu – vraždy, pohybuje se jeho počet okolo 17 činů ročně. Velmi špatnou zprávou pak je, že v roce 2012 bylo zjištěno 23 vražd a dále skutečnost, že objasněnost tohoto deliktu je ve srovnání s ostatními kraji mnohem nižší. Co se týče objasněnosti násilné kriminality jako takové, můžeme konstatovat, že od roku 2001, kdy přesahovala 86%, postupně klesá. Pokles objasněnosti se pak zastavil v roce 2008, od té doby se stabilně pohybuje každoročně okolo 65%.

---

¹¹⁴ Strategie prevence kriminality Jihomoravského kraje na období 2009-2011, Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2008, str. 13

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob kopíruje vývoj násilné kriminality. Od roku 2002, kdy bylo zaznamenáno 1 505 osob, klesl jejich počet na 1 046 pachatelů v roce 2008. V posledních dvou letech se pak počet osob pohybuje ročně okolo 1 320. Na tomto vývoji se podílejí především prvopachatelé. U recidivistů je zřejmý jejich nárůst. Zatímco v roce 2000 bylo stíháno a vyšetřováno 254 recidivistů, v roce 2012 to bylo už 585, tedy více než dvojnásobný počet. Téměř polovina recidivistů je stíhána a vyšetřována za trestný čin úmyslné ublížení na zdraví. Na závěr je třeba ještě dodat, že počet stíhaných a vyšetřovaných mladistvých se v námi sledovaném období téměř nemění a pohybuje se ročně okolo 80, naopak počet osob mladších 15 let každoročně klesá až na 24 zaznamenaných v roce 2011.

Škoda způsobená násilnou kriminalitou se ročně pohybuje okolo 20 milionů korun. K excesům došlo pouze v letech 2003 a 2006, kdy především díky trestnému činu loupež vzrostla na 50, respektive 90 milionů korun. Pozitivní informací pak je, že v roce 2012 dosáhla škoda částky necelých 15 milionů korun.

Mravnostní kriminalita má od roku 2002, kdy bylo zaznamenáno 174 deliktů klesající tendenci. Tento trend trval jen do roku 2007, kdy bylo zaznamenáno pouhých 120 činů. V následujících letech pak dochází nejprve k nárůstu na 195 deliktů v roce 2009, který vzápětí střídá pokles na 160 deliktů v roce 2010. Tato střídavá, každoročně se měnící tendence je způsobena především trestným činem pohlavní zneužívání. Druhý nejpočetnější mravnostní delikt – znásilnění, má naproti tomu spíše stabilní vývoj, když se ročně pohybuje okolo 50 zjištěných činů. Vývoj objasněnosti mravnostní kriminality má v letech 2000 až 2009 klesající tendenci, když došlo k poklesu z 90,41% na 62,05%. V roce 2010 vzrostla objasněnost nejvíce zastoupených trestných činů pohlavní zneužívání a znásilnění, a tím pádem i objasněnost mravnostní kriminality. V následujícím roce však znovu klesla. V roce 2012 pak dosahovala 63,22%.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob prakticky kopíruje vývoj kriminality mravnostní. Od roku 2002 do roku 2007 klesl jejich počet ze 111 na 79 osob. Následně počet pachatelů vzrostl až na 125 v roce 2010, a poté opět klesl. Na tento stav mají podle policejní statistiky vliv především prvopachatelé, naopak počet recidivistů se v námi sledovaném období příliš nemění a pohybuje se okolo 30 ročně. Zbývá ještě dodat, že počet stíhaných a vyšetřovaných žen se v posledních třech letech pohyboval okolo 4 osob ročně.

Škoda způsobená mravnostní kriminalitou do roku 2006 každoročně přesahovala částku 20 tisíc korun. V roce 2001 pak zejména díky trestnému činu znásilnění dosáhla částky 80 tisíc korun! Od roku 2006 zjištěná škoda nepřesahuje částku 10 tisíc korun ročně a často též není zjištěna žádná škoda.

Majetková trestná činnost má od roku 2000 klesající tendenci. Zatímco v tomto roce bylo policejní statistikou zaznamenáno téměř 27 000 majetkových deliktů, o devět let později to bylo již jen 18 183 činů. V následujících letech se pak majetková kriminalita pohybuje nadále okolo 18 500 deliktů. Na jejím předchozím poklesu se podílela především skupina trestných činů označovaných jako krádeže prosté. Největší pokles pak byl zaznamenán u trestného činu krádež věcí z automobilů (pokles o 50%) a krádež motorových vozidel dvoustopých (pokles dokonce o 75%). Naopak poměrně výrazný vzestup byl zaznamenán u krádeží kapesních. Ty jsou především fenoménem ve velkých městech, v malých obcích se téměř nevyskytují. Souvisí to s vysokou koncentrací obyvatel. Ke kapesním krádežím dochází především v prostředcích, na zastávkách městské hromadné dopravy a v přeplněných nákupních centrech.¹¹⁵ Objasněnost majetkové kriminality se vyjma roku 2001, kdy přesáhla 33%, pohybuje ročně okolo 19%. V roce 2012 pak došlo k lehkému nárůstu objasněnosti na 20,49%.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob od roku 2000 klesá. Zatímco v roce 2000 registrovala policejní statistika 4 674 osob, v roce 2011 to bylo jen 3 097 pachatelů. Na poklesu se podílejí především prvopachatelé. U recidivistů naopak počet registrovaných osob stoupá. Zatímco v roce 2000 jich bylo zaznamenáno 1 251, v roce 2012 už to bylo 2 193 osob. U mladších 15 let a mladistvých došlo v námi sledovaném období k poměrně výraznému poklesu. U mladistvých z 642 na 246 pachatelů, u mladších 15 let pak z 515 na 99 pachatelů. Nejvíce osob mladších 15 let bylo stíháno a vyšetřováno v souvislosti s deliktem krádež kapesní.

Spolu s klesající majetkovou kriminalitou klesá i škoda, kterou způsobila. Jestliže v roce 2000 přesahovala částku 1 miliardy korun, počínaje rokem 2009 se pohybovala okolo 650 milionů korun. Na poklesu škody se podílely především trestné činy krádež věcí z automobilů a krádež motorových vozidel dvoustopých.

---

¹¹⁵ Strategie prevence kriminality Jihomoravského kraje na období 2009-2011, Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2008, str. 10

Vývoj **hospodářské kriminality** se v námi sledovaném období pohybuje okolo 3 200 deliktů ročně. Výjimkou jsou pak léta 2005 až 2007, kdy počet zaznamenaných trestných činů překročil hranici 4 000 deliktů ročně a také rok 2002, kdy policejní statistika zaznamenala dokonce 4 887 hospodářských deliktů!! Na nárůstu hospodářské kriminality v uvedených letech měly vliv především trestné činy podvod, zpronevěra a neoprávněné držení platební karty. Ať už mají podvody různou formu (podvodná žádost o úvěr, podvody se zajištěním úvěru, použití úvěru k jinému účelu - fiktivní vydání věci, spotřebitelské úvěry - bílý kůň), počet případů roste. Napomáhá tomu i netečnost bankovních a úvěrových společností, které ve snaze sjednat co nejvíce úvěrů, zanedbávají např. kontrolu uvedených údajů. Krachující firmy se převádí na osoby bez domova, které nedokáží s vidinou tisícikorunového okamžitého „výdělku“ domyslet důsledky svého jednání.¹¹⁶ Objasněnost hospodářské kriminality od roku 2000, kdy dosahovala téměř 94%, postupně klesala až na 44,15% v roce 2012! Hlavní vliv na takto výrazný pokles objasněnosti má trestný čin neoprávněné držení platební karty. Počet těchto trestných činů se oproti roku 2000 znásobil více než dvacetkrát, zatímco jeho objasněnost se stále pohybuje okolo pouhých 10%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných stoupl z 2 514 na 3 044 pachatelů v roce 2006. Od následujícího roku pak počet osob postupně klesá až na 1 405 v roce 2012. Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných recidivistů kopíruje vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob. Nejvíce, 904 recidivistů, bylo zaznamenáno v roce 2006, poté jejich počet klesl až na 393 v roce 2011. Vývoj počtu mladistvých a mladších 15 let se výrazně nemění a pohybuje se ročně okolo 15 mladistvých a 5 osob mladších 15 let.

Škoda způsobená hospodářskou kriminalitou každoročně dosahuje částky 1,5 miliardy korun. V roce 2002 však především díky trestným činům podvod, kráčení daně a poškozování věřitele vzrostla více než dvojnásobně, na 3,17 miliardy korun!! Je třeba ještě dodat, že v roce 2002 způsobil škodu 1,5 miliardy korun jen samotný trestný čin podvod.

Vývoj **ostatní kriminality** se pohybuje ve vlnách, kdy nárůst je střídán poklesem. Od roku 2000 do roku 2003, kdy dosáhla svého maxima 2 722 činů, kriminalita stoupá. V letech 2004 až 2009 kriminalita každoročně naopak klesá, když

---

¹¹⁶ Strategie prevence kriminality Jihomoravského kraje na období 2009-2011, Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2008, str. 17

v roce 2009 zaznamenala policejní statistika pouze 1 820 deliktů. V roce 2010 následuje opětovný nárůst kriminality na 2 551 deliktů a v této výši se pohybuje dosud. Výše uvedený vývoj ostatní kriminality ovlivňuje především trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí, který zabírá téměř polovinu kriminality ostatní. Na rozdíl od vývoje ostatní kriminality má její objasněnost vývoj poněkud stabilnější. Od roku 2000 do roku 2008 klesla objasněnost z téměř 96 % na 57,22%. V roce následujícím pak opět roste, a v posledních dvou letech se pohybuje okolo 67%. Hlavní podíl na nízké objasněnosti má pak trestný čin sprejství. Těchto trestných činů je ročně registrováno asi 500, avšak jejich objasněnost se pohybuje dlouhodobě pod 40%. Nejčastěji se pak vyskytuje v Brně, což lze přisuzovat zdejší vysoké koncentraci studentů. V posledních letech se však díky práci policie objasněnost u sprejství výrazně zvýšila.

Vývoj stíhaných a vyšetřovaných osob za ostatní kriminalitu se vyvíjí ve stejných vlnách jako kriminalita samotná. Od roku 2003, kdy bylo zaznamenáno 1 982 osob, klesl jejich počet na 1 123 pachatelů v roce 2008. Poté jejich počet vzrostl až na 1 664 v roce 2012. Počet stíhaných a vyšetřovaných recidivistů se pohybuje okolo 500 ročně. Výjimkou jsou léta 2003 - 2005, kdy jejich počet vzrostl na 700, a roky 2011 až 2012, kdy jejich počet přesáhl dokonce 1 000 osob. Nejvíce recidivistů bylo nikoliv překvapivě stíhááno za trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí. Zbývá ještě dodat, že počet pachatelů mladistvých a mladších 15 let ve sledovaném období klesl a v současné době se pohybuje okolo 50 mladistvých a 15 osob mladších 15 let ročně.

Zjištěná škoda způsobená ostatní kriminalitou od roku 2000 postupně rostla. Svého maxima dosáhla v letech 2006 a 2007, kdy přesáhla 186, respektive 238 milionů korun!! Nárůst byl způsoben především skupinou deliktů označených policejní statistikou jako požáry. V následujících letech se škoda postupně snižovala a v roce 2012 již nepřesáhla 44 milionů korun.

Z hlediska vývoje **zbývající kriminality** nedochází do roku 2005 k žádným výrazným výkyvům a ročně je zaznamenáno 2 300 těchto trestných činů. V roce 2006 počet zbývajících deliktů výrazně stoupá a až do roku 2009 se jejich počet pohybuje lehce přes 5 000 deliktů ročně. V posledních třech letech pak zbývajcí kriminalita klesla a pohybuje se okolo 3 400 činů ročně. Zbývajcí kriminalitu ovlivňují především trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství. Zvláště v letech 2007 až 2009 vzrostl jejich počet ze 100 deliktů ročně více než desetinásobně. Významný podíl

na zbývající kriminalitě má také trestný čin zanedbání povinné výživy, jež se pohybuje okolo 1 300 zaznamenaných činů ročně. Objasněnost zbývající kriminality se na rozdíl od kriminality samotné nemění a v sledovaném období se pohybuje okolo 91,5%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob za zbývající kriminalitu se do roku 2005 pohybuje okolo 2 000 ročně. Následně dochází k prudkému nárůstu až na 4 696 osob v roce 2009. V posledních třech letech pak počet pachatelů každoročně dosahuje 3 100 osob. Počet recidivistů stoupá až do roku 2009, kdy jich bylo zaznamenáno 1 854. V následujících třech letech pak jejich počet poklesl. Nejvíce recidivistů je pak zaznamenáno u deliktu zanedbání povinné výživy. Vývoj stíhaných a vyšetřovaných mladistvých je stejný jako vývoj celkového počtu osob. Nejvíce mladistvých 118, zaznamenala policejní statistika v roce 2007. V posledních třech letech je pak ročně zaznamenáno okolo 10 mladistvých. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se ročně pohybuje okolo 350.

Škoda způsobená zbývající kriminalitou dosahuje pravidelně částky 50 milionů korun. Největší částky, více než 72 milionů korun, dosáhla v roce 2002. Hlavní podíl na takto vysoké škodě mají trestné činy souvisejících s dopravní problematikou. Naopak nejnižší škoda, 16,4 milionů korun, byla zjištěna v roce 2011. Příčinu lze hledat znovu především v deliktech souvisejících s dopravní problematikou, které v roce 2011 způsobily škodu pouze 10,6 milionů korun.

Počet **vojenských trestných činů** v Jihomoravském kraji, stejně jako v ostatních krajích v námi sledovaném období klesá. Zatímco v roce 2000 zaznamenala policejní statistika 256 činů, od roku 2005 se jejich počet pohybuje do 5 deliktů ročně. Pro vojenské trestné činy je pak typická vysoká objasněnost, která pravidelně dosahuje 100%. Výjimkou je pouze rok 2008, když z 2 zaznamenaných deliktů byl objasněn pouze 1 a objasněnost tedy dosáhla pouze 50%.

3.12.3. Zhodnocení kriminality v Jihomoravském kraji

Jihomoravský kraj patří mezi vyšší územně samosprávné celky s relativně vysokou mírou kriminality, což je dáno mimo jiné i tím, že centrum tohoto kraje tvoří druhé největší město České republiky. Stejně jako v ostatních krajích, i zde však došlo od roku 2000 k postupnému poklesu kriminality. V absolutních číslech jde o úbytek 7 060 deliktů. Za zlepšujícím se stavem stojí především nižší majetková kriminalita, na

jejímž poklesu se podílela především přijatá preventivní opatření, jako jsou rozšiřování pokrytí rizikových míst a lokalit kamerovým monitorovacím systémem, zlepšení osvětlení v ulicích a veřejných prostranstvích, vytváření bezpečných zón a lokalit, komplexní zabezpečování parkovišť proti krádežím vozidel a věcí z vozidel, komplexní zabezpečování obytných domů s užitím technických a režimových prvků, případně též probační a resocializační programy pro mladistvé a mladé delikventy, nebo programy pro rodiny postižené sociálním vyloučením. Na rozdíl od majetkové kriminality došlo u ostatních druhů kriminality k jejich nárůstu. Opět můžeme jmenovat především zbývající trestnou činnost. U tohoto druhu kriminality je hlavní příčinou strmý nárůst deliktů ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství. Pozitivní zprávou je fakt, že počet těchto deliktů v posledních dvou letech klesl. Hlavní zásluhu na této skutečnosti mají silniční kontroly na přítomnost alkoholu prováděné u řidičů Policií ČR.

3.13. Struktura a vývoj kriminality v Olomouckém kraji

Olomoucký kraj se nachází ve střední části Moravy. Svojí rozlohou 5 266,6 km², je osmým největším krajem České republiky. K 1. lednu 2012 žilo na jeho území 638 638 obyvatel, přičemž hustota zalidnění je 121 obyvatel/ km².¹¹⁷ Území kraje je tvořeno pěti okresy: Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk a Jeseník. V Olomouckém kraji se nachází 1 vojenský prostor a 399 obcí, z toho je 30 měst. Mezi největší města patří Olomouc (99 529 obyvatel), Prostějov (44 387 obyvatel), Přerov (45 082 obyvatel), Šumperk (27 040 obyvatel), nebo Hranice (18 804 obyvatel). V současné době se kraj člení na 13 správních obvodů - obcí s rozšířenou působností. Administrativním centrem je město Olomouc.

Počet obyvatel Olomouckého kraje se v průběhu uplynulých dvanácti let nijak výrazně nemění a pohybuje se okolo 640 tisíc osob. Počet narozených lehce převažuje nad zemřelými. V roce 2011 se však trend obrátil a počet zemřelých převýšil počet narozených o 200 osob. Počet osob přistěhovalých v letech 2006 až 2007 převyšoval počet vystěhovalých. V dalších letech se však situace zcela změnila a počet vystěhovalých začal převyšovat počet obyvatel přistěhovalých. Tento stav pak trvá dosud. Nejvyšší počet cizinců s platným azylem na území kraje byl zaznamenán v roce 2007, přes 10 300 osob. V dalších letech však jejich počet klesá, přičemž v roce 2011

---

¹¹⁷ Český statistický úřad

bylo zaznamenáno na území kraje 9 765 cizinců. Jde především o osoby ze Slovenska a Ukrajiny.¹¹⁸ Na základě výzkumu Evropského sociálního fondu se v roce 2006 nacházelo v Jihočeském kraji 27 sociálně vyloučených romských lokalit s odhadovaným počtem 4500 – 5 000 obyvatel. Nevíce vyloučených oblastí se nachází v okolí Olomouce, Přerova a také v severní části kraje v obcích Velký Kraš a Velké Kunětice.¹¹⁹ Dle sčítání Českého statistického úřadu z roku 2011 se v Olomouckém kraji pohybuje zhruba 1 033 bezdomovců. Sčítání probíhalo v azylových domech, domech na půl cesty, noclehárnách a nízkoprahových centrech.¹²⁰

Jak jsme již uvedli výše, kvalitní půda a optimální klimatické podmínky v jižní oblasti kraje umožňují pěstovat sladovnický ječmen, pšenici, cukrovku. Významné je i ovocnářství a pěstování zeleniny. Průmyslová výroba pak navazuje na zemědělskou výrobu, když se v kraji nachází cukrovary, sladovny, nebo konzervárny. Silně je také zastoupen strojírenský a oděvní průmysl. Míra nezaměstnanosti se v posledních letech pohybuje okolo 12% (v roce 2011 dosahovala dle Českého statistického úřadu míra registrované nezaměstnanosti 11,4 %). Přičemž nejnižší byla v roce 2007, pouhých 6,7%. Míra nezaměstnanosti však není ve všech okresech Olomouckého kraje stejná. Především v okrese Jeseník, který vykazuje nejvyšší procento osob bez zaměstnání, je důležité nepodceňovat prohlubující se rozdíly v ekonomickém statusu, který může vést k rozvoji zejména majetkové trestné činnosti a s ní spojené tzv. „kriminality z chudoby“ (nezákonný sběr železného odpadu, sběr dřeva, vykrádání chatových oblastí, zahrádkářských kolonií, automobilů, apod.)¹²¹ Mezi největší zaměstnavatele v kraji patří Siemens Mohelnice, Univerzita Palackého Olomouc, Fakultní nemocnice Olomouc, Mora Moravia Olomouc, nebo Cement Hranice. V Olomouckém kraji se nachází i velké množství turisticky atraktivních míst. Z přírodních památek můžeme uvést Jeseníky, Zbrašovské aragonitové jeskyně, nebo Hranickou propast. Z architektonických památek jsou to hrady a zámky Bouzov, Helfštýn, nebo Velké Losiny. V neposlední řadě nesmíme zapomenout na světoznámé Priessnitzovy lázně v Jeseníku. Uvedená turisticky atraktivní místa znamenají pro kraj zisky z cestovního ruchu, ale i značné množství turistů, kteří jej navštíví. Z údajů Českého statistického úřadu pak vyplývá, že

---

¹¹⁸ Český statistický úřad

¹¹⁹ http://www.esfcr.cz/mapa/int_olo.html

¹²⁰ [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048E263/\\$File/CZ071_ZVKR030.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048E263/$File/CZ071_ZVKR030.pdf)

¹²¹ Strategie prevence kriminality Olomouckého kraje na období 2013-2016, Olomoucký kraj, červenec 2012, s. 13

Olomoucký kraj navštívilo v roce 2012 více než 405 tisíc turistů, z nichž bylo více než 91 tisíc cizinců.

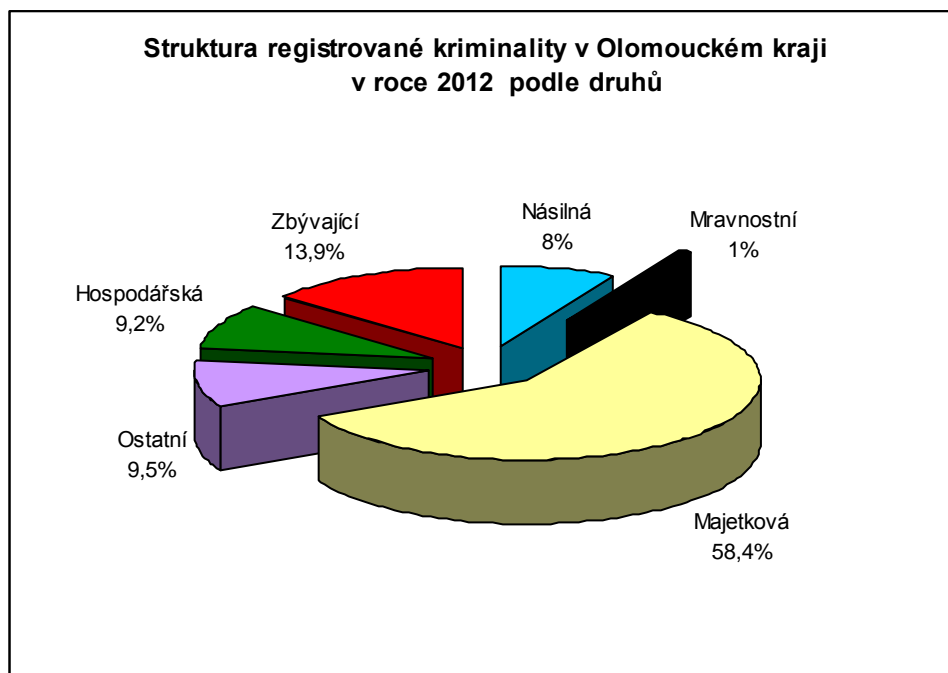
3.13.1. Struktura registrované kriminality v Olomouckém kraji v roce 2012

Olomoucký kraj patří z hlediska zatížení kriminality k průměrným krajům v rámci České republiky. V roce 2012 zde policejní statistika zaznamenala 14 367 trestných činů. Oproti roku předešlému se tedy prakticky nezměnila, když došlo k nárůstu celkové kriminality o 20 trestných činů. Kriminogenní faktory působící na území Olomouckého kraje jsou kromě vysoké nezaměstnanosti a nízkých mezd rovněž dány geografickým uspořádáním kraje, jeho charakterem a polohou v rámci České republiky. K základním geografickým příčinám, které podmiňují páchaní trestné činnosti, patří severní příhraniční část kraje, která je od vnitrozemí pomyslně oddělena pohořím Hrubého Jeseníku a může vyvolávat pocit nepolapitelnosti. Koncentrace trestné činnosti převážně do velkých měst, kde se nachází vyšší anonymita, veřejná doprava, vyšší mobilita obyvatelstva, výskyt návštěvníků a turistů, jsou dalšími bezpečnostně rizikovými prvky. Obdobně jako je tomu u významných dopravních uzlů a silničních tepen v kraji, které jsou častým cílem útoku projíždějících pachatelů.¹²² Nejvíce se na celkové kriminalitě, stejně jako v ostatních krajích ČR, podílela kriminalita majetkové, u které zaznamenala policejní statistika 8 385 činů. Pomyslnou druhou příčku obsadila kriminalita zbývající (2 004 deliktů), třetí místo pak obsadila ostatní trestná činnost (1 360 deliktů), za kterou je v těsném závěsu kriminalita hospodářská (1 322 činů). Na opačném konci tabulky pak nalezneme násilnou trestnou činnost (1 145 činů), mravnostní kriminalitu (150 deliktů) a vojenské trestné činy, u nichž byl policejní statistikou v roce 2012 zaznamenán pouze 1 trestný čin.

U celkové kriminality v roce 2012 dosáhla objasněnost 48,51%, tedy nejvyšší hodnoty za posledních šest let. Nárůst objasněnosti celkové kriminality je způsoben vyšší objasněností prakticky u všech druhů kriminality, především pak u kriminality hospodářské, u které oproti roku 2011 vzrostla o více než 6%.

---

¹²² Strategie prevence kriminality Olomouckého kraje na období 2013-2016, Olomoucký kraj, červenec 2012, s. 14

	Druh kriminality						
	Obecná kriminalita				Jiná kriminalita		
	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní	Hospodářská	Zbývající	Vojenské trestné činy
Počet činů	1 145	150	8 385	1 360	1 322	2 004	1
Podíl na celkové kriminalitě	8,0	1,0	58,4	9,5	9,2	13,9	0,007

Zdroj: policejní statistika

V roce 2012 bylo v Olomouckém kraji stíháno a vyšetřováno 6 498 osob, tedy o 44 více než v roce předešlém. Z celkového počtu 6 498 pachatelů bylo stíháno a vyšetřováno 2 971 recidivistů, 928 žen, 206 mladistvých a 109 osob mladších 15 let. Téměř u všech kategorií stíhaných a vyšetřovaných došlo ve srovnání s rokem 2011 k nárůstu. Výjimkou je kategorie mladistvých, u které došlo k poklesu o 53 pachatelů. Na tomto poklesu se podílela především kriminalita majetková a ostatní.

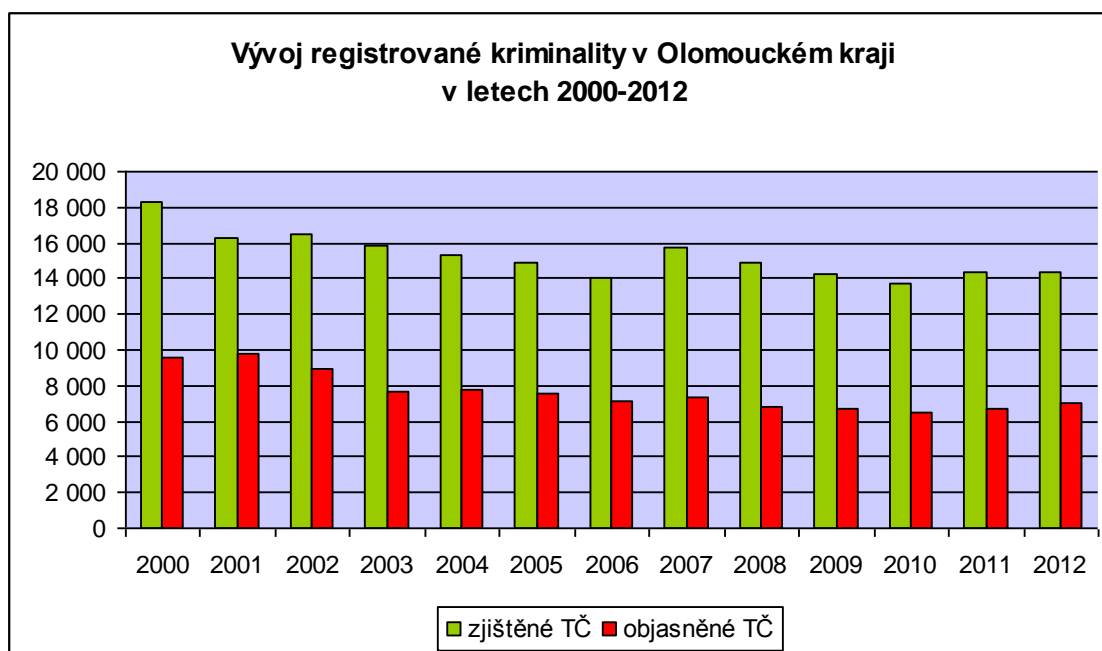
Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou v Olomouckém kraji v roce 2012 dosáhla částky 1,319 miliardy korun, což oproti roku 2011 znamená téměř dvojnásobné zvýšení. Na takto výrazném nárůstu se podílela především kriminalita

násilná, která z 5,4 milionů korun v roce 2011 vzrostla na více než 421 milionů korun v roce 2012.

3.13.2. Vývoj registrované kriminality v Olomouckém kraji v letech 2000 – 2012

Vývoj celkové kriminality má v letech 2000 – 2010 klesající tendenci. Zatímco v roce 2000 zaznamenala policejní statistika 18 322 trestných činů, v roce 2010 to bylo jen 13 721 činů. Výjimkou tohoto vývoje je rok 2007, kdy došlo ke skokovému nárůstu kriminality na 15 734 činů. Tento jednoroční nárůst má na svědomí především kriminalita majetková a zbývající. V posledních dvou letech námi sledovaného období pak celková kriminalita, opět především díky majetkové trestné činnosti, vzrostla na 14 300 deliktů.

Spolu s celkovou kriminalitou klesá i její objasněnost. Od roku 2001, kdy přesáhla 60%, postupně klesla až na 45,66% v roce 2008. V roce 2009, především díky rostoucí objasněnosti kriminality násilné a ostatní, vzrostla objasněnost celkové kriminality na 47% a na této výši setrvává dosud.

Rok	Zjištěno trestných činů	Objasněno	Objasněnost v %
2000	18 322	9 553	52,14
2001	16 249	9 759	60,06
2002	16 535	8 919	53,94
2003	15 822	7 694	48,63
2004	15 352	7 795	50,78
2005	14 841	7 587	51,12
2006	14 092	7 094	50,34
2007	15 734	7 321	46,53
2008	14 883	6 796	45,66
2009	14 235	6 733	47,30
2010	13 721	6 506	47,42
2011	14 347	6 744	47,00
2012	14 367	6 970	48,51

Zdroj: policejní statistika

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob za celkovou kriminalitu v Olomouckém kraji klesá. Zatímco v roce 2000 jich zaznamenala policejní statistika 8 383, v roce 2012 to bylo jen 6 498 osob. Na tomto klesajícím trendu se podílejí především prvopachatelé. Pokles můžeme zaznamenat také u osob mladších 15 let, u nichž došlo ve sledovaném období k snížení z 696 na 109 pachatelů a osob mladistvých, jejichž počet klesl od roku 2001 z 537 na 206 pachatelů v roce 2012. Naopak u stíhaných a vyšetřovaných žen můžeme v posledních třech letech zaznamenat nárůst na 928 osob v roce 2012. U recidivistů je vývoj poněkud složitější. Od roku 2000 do roku 2004 vzrostl jejich počet z 2 554 na 3 655. V následujícím období však dochází k poklesu, až na 2 971 recidivistů v roce 2012. Klesající počet zapříčinil především nižší počet recidivistů zaznamenaných policejní statistikou u kriminality násilné.

Vývoj škody způsobené celkovou kriminalitou nemá v námi sledovaném období jednoznačnou tendenci. V letech 2000 – 2005 přesahovala škoda každoročně 1 miliardu korun. V letech 2002 - 2003 díky nárůstu škody u kriminality hospodářské, přesáhla dokonce částku 2 miliard korun. V letech 2006 – 2011 se pohybovala mezi 700 – 900 milionů korun. V roce 2012 pak škoda opět přesáhla částku 1,3 miliardy korun.

Vývoj **násilné kriminality** v námi sledovaném období můžeme rozdělit na dvě části. V letech 2000 – 2009 můžeme vývoj kriminality hodnotit jako klesající, neboť

počet zaznamenaných trestných činů se snížil z 1 919 na 1 081. Pokles byl zaznamenán především u trestného činu úmyslné ublížení na zdraví a nebezpečné vyhrožování. Počínaje rokem 2010 však násilná kriminalita opět vzrostla a v dalších letech se počet zjištěných násilných deliktů pohybuje okolo 1 200 ročně. Na vzestupu se podílí především trestný čin úmyslné ublížení na zdraví. Počet nejzávažnějšího násilného činu – vraždy, se v kraji ročně pohybuje v rozmezí 10 až 13 činy. V posledních dvou letech pak bylo zjištěno jen 6, respektive 9 vražd.

Stejně jako násilná kriminalita, klesá však v námi sledovaném období také její objasněnost. Jestliže v roce 2000 přesahovala 87%, v roce 2008 pak dosáhla necelých 69%. Od roku 2009 se objasněnost stabilizovala na 73% ročně. Na jejím poklesu se podílela především nízká objasněnost trestného činu porušování domovní svobody.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob za násilnou kriminalitu, má prakticky stejný vývoj jako kriminalita samotná. V letech 2000 – 2009 klesl jejich počet z 1 676 na 852 pachatelů. V posledních letech pak počet pachatelů lehce narostl na 900 osob ročně. Na uvedeném vývoji se podílejí především prvopachatelé. Naopak počet mladistvých a mladších 15 let se ve sledovaném období nijak výrazně nemění. Počet recidivistů se ve sledovaném období pohybuje ve vlnách, když se střídá nárůst s poklesem. Nejvíce, 585 recidivistů, bylo zaznamenáno v roce 2004, naopak nejméně 322, zaznamenala policejní statistika v roce 2012. Nejvíce recidivistů se pak vyskytuje u trestného činu úmyslné ublížení na zdraví a nebezpečné vyhrožování.

Škoda způsobená násilnou kriminalitou se pohybuje v rozmezí 7 – 17 milionů korun ročně. Výjimkou v tomto trendu je pak zjištěná škoda v roce 2012, která přesáhla částku 421 milionů korun!! Na ní se podílel především trestný čin loupeže, u kterého byla zaznamenána škoda přesahující 419 milionů korun.

Vývoj **mravnostní trestné činnosti** nevykazuje výrazné změny a pohybuje se okolo 100 zaznamenaných činů ročně. V posledních dvou letech však došlo k nárůstu na 113, respektive 150 deliktů. Zatímco v roce 2011 došlo k nárůstu kriminality především díky skupině činů označovaných policejní statistikou jako ostatní pohlavní úchytky, na nárůstu v roce 2012 měly největší podíl trestný čin znásilnění a pohlavní zneužívání. Na rozdíl od poměrně stabilní vývojové tendence mravnostní kriminality, její objasněnost každoročně klesá. Zatímco v roce 2000 přesahovala 92%, v roce 2010 byla jen 63,22%. V posledních dvou letech pak objasněnost mírně vzrostla na 68%.

Pokles objasněnosti v letech 2000 až 2010 byl zaznamenán především u nejčastějších mravnostních trestných činů – pohlavní zneužívání a znásilnění.

Počet stíhaných a vyšetřovaných je stejně jako kriminalita stabilní a pohybuje se okolo 70 osob ročně. Výjimkou jsou pak roky 2010, kdy bylo zaznamenáno pouze 50 pachatelů a 2012, kdy bylo naopak stíháno a vyšetřováno 88 osob. Počet recidivistů od roku 2001 postupně klesá, když jich v roce 2012 policejní statistika evidovala pouze 17. Většina recidivistů je stíhána a vyšetřována v souvislosti s trestným činem znásilnění. V roce 2012 bylo stíháno a vyšetřováno také 9 žen, většina z nich pak za trestný čin pohlavní zneužívání.

Zjištěná škoda způsobená mravnostní kriminalitou se ročně pohybuje maximálně v řádu jednotek tisíců korun. Nejvyšší škoda, 6 tisíc korun, byla zjištěna v letech 2007 a 2010. V obou případech jde na vrub trestného činu znásilnění.

Majetková trestná činnost klesla z 11 925 činů v roce 2000 na 7 773 deliktů v roce 2010. Na tomto poklesu se podílela jak skupina trestných činů označených jako krádeže vloupáním, tak skupina označená jako krádeže prosté. Největší pokles zaznamenaly trestné činy krádež v bytech, krádež v jiných objektech a krádež vloupáním do víkendových chat. V posledních dvou letech sledovaného období však majetková kriminalita opět vzrostla až na 8 380 trestných činů. Tento nárůst může být do značné míry ovlivněn mnoha faktory, např. mírou nezaměstnanosti, společenskou benevolentností, nebo vlivem novému trestnímu zákoníku účinného od roku 2010. Stejně jako majetková kriminalita, zpočátku klesá i její objasněnost. Zatímco v roce 2000 dosahovala necelých 30%, v roce 2010 byla jen 24,77%. V posledních dvou letech pak objasněnost spolu s kriminalitou opět lehce vzrostla až na 28,49% v roce 2012.

Vývoj stíhaných a vyšetřovaných osob koresponduje s vývojem majetkové kriminality. Zatímco v roce 2001 zaznamenala policejní statistika 3 229 pachatelů, v roce 2010 to bylo jen 1 745 osob. V posledních dvou letech se pak počet pachatelů pohybuje ročně okolo 1 950. Poměrně výrazný je v námi sledovaném období vývoj stíhaných a vyšetřovaných mladistvých a mladších 15 let. Zatímco u mladistvých došlo k poklesu z 300 na 91 pachatelů, u mladších 15 let klesl jejich počet z 507 na 51 v roce 2011. Nejvíce osob mladších 15 let pak bylo stíháno a vyšetřováno za trestné činy krádež vloupáním do jiných objektů a krádež v jiných objektech. Počet recidivistů zaznamenaných policejní statistikou se ročně pohybuje okolo 1 100 pachatelů.

Výjimkou je pak pokles na 928, respektive 945 evidovaných recidivistů v letech 2008 a 2009.

Škoda způsobená majetkovou kriminalitou se ročně pohybuje okolo 290 milionů korun. Výjimkou je pak rok 2002, kdy především díky trestným činům podvod a krádež vloupáním do ostatních objektů vzrostla škoda na více než 370 milionů korun.

Hospodářská kriminalita, stejně jako většina ostatních druhů kriminalit, klesá. Zatímco v roce 2000 bylo policejní statistikou zaznamenáno 1 831 deliktů, v roce 2011 to bylo jen 1 211 deliktů. Výjimkou jsou roky 2002 a 2005, kdy bylo registrováno 2 029, respektive 2 169 trestných činů. Nárůst kriminality v uvedených letech způsobil především vyšší počet trestných činů podvod a úvěrový podvod. Stejně jako hospodářská trestná činnost, klesá také její objasněnost. Jestliže v roce 2000 přesahovala 97%, v roce 2006 byla pouze necelých 71%. V roce 2011 pak dosáhla pouze 51,94%. Největší podíl na nízké objasněnosti mají trestné činy podvod a neoprávněné držení platební karty. Zejména podíl trestného činu neoprávněné držení platební karty na hospodářské kriminalitě v posledních letech stoupá, zatímco jeho objasněnost se pohybuje do 30%.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob kopíruje vývoj kriminality. Od roku 2000 klesl jejich počet z 1 424 na 668 pachatelů v roce 2011. Výjimkou jsou opět roky 2002 a 2005, kdy především díky nárůstu počtu recidivistů zaznamenala policejní statistika 1 512, respektive 1 649 pachatelů. Počet mladistvých a mladších 15 let se během námi sledované doby výrazně nemění a pohybuje se u obou skupin do 10 osob ročně. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen v souvislosti s hospodářskou kriminalitou, se v posledních letech pohybuje okolo 200 ročně.

Škoda způsobená hospodářskou kriminalitou dosahuje ročně 500 milionů korun. Výjimkou je pak období let 2002 – 2003, kdy přesáhla částku 1,6 miliardy korun. Zatímco v roce 2002 se na zjištěné škodě podílely především delikty zneužití informací v obchodním styku a zpronevěra, v roce 2003 škodu ovlivnily především trestné činy zneužití informací v obchodním styku a porušování povinností při správě cizího majetku. Nejnižší škoda způsobená hospodářskou kriminalitou pak byla zjištěna v roce 2011, kdy dosáhla pouhých 362 milionů korun. Podílely se na ní především trestné činy podvod a krácení daně.

Vývoj **ostatní trestné činnosti** v letech 2000 – 2012 můžeme rozčlenit na tři vývojová období. V letech 2000 – 2006 se pohybuje počet zjištěných trestných činů mezi 1 000 – 1 200 delikty ročně. V letech 2007 – 2009 počet registrovaných trestných činů poklesl na 900 ročně, když v roce 2008 bylo zaznamenáno dokonce jen 815 deliktů. Tento pokles zapříčinil především nižší výskyt trestných činů maření výkonu úředního rozhodnutí a výtržnictví. Zvlášť markantní je tento pokles u maření výkonu úředního rozhodnutí, jehož počet se v letech 2000 až 2006 pohyboval okolo 400 deliktů ročně, zatímco v letech 2007 až 2009 klesl na 200 činů ročně. V roce 2008 pak bylo evidováno pouze 90 těchto trestných činů! V posledních třech letech ostatní trestná činnost naopak vzrostla, až na 1 360 deliktů v roce 2012. Hlavní příčinu lze hledat opět v trestném činu maření výkonu úředního rozhodnutí, kterých bylo v roce 2012 zaznamenáno 603. Objasněnost ostatní kriminality klesla z 94,79% v roce 2000, na 52,52% v roce 2008. Na jejím poklesu se podílel především každoročně narůstající trestný čin sprejství, u nějž se objasněnost pohybuje pod 20%. Od roku 2009 pak objasněnost ostatní kriminality roste a v posledních třech letech se pohybuje okolo 77%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob klesl z 1 010 zaznamenaných v roce 2002, na 499 pachatelů v roce 2008. Od roku 2009 jejich počet naopak postupně roste až na 1 045 v roce 2012. Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob ovlivňují především prvopachatelé. Počet recidivistů se pohybuje okolo 500 ročně, výjimkou jsou léta 2007 až 2009, kdy jejich počet klesl na 200 osob ročně. Pokles souvisí s nižším počtem zjištěných trestných činů maření výkonu úředního rozhodnutí, neboť převážná část recidivistů je stíhána a vyšetřována za tento trestný čin. Počet stíhaných a vyšetřovaných mladistvých a mladších 15 let v posledních dvou letech značně poklesl. V roce 2012 bylo policejní statistikou zaznamenáno 30 mladistvých a 15 osob mladších 15 let.

Škoda způsobená ostatní kriminalitou se ročně pohybuje okolo 30 milionů korun. Nejvyšší částky, přes 40 milionů korun ročně, dosáhla v období let 2009 až 2011. Její nárůst způsobila především kategorie deliktů označovaných policejní statistikou jako požáry. Nejnižší škoda, 10,5 milionů korun, pak byla zaznamenaná v roce 2003.

Zbývající trestná činnost od roku 2000, kdy bylo zaznamenáno 1 235 deliktů, vzrostla na 2 973 trestných činů v roce 2008. Nárůst byl způsoben především nárůstem

trestných činů zanedbání povinné výživy, ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství. Počínaje rokem 2009 zbývající kriminalita postupně klesá až na 2 004 deliktů v roce 2012. Pokles byl způsoben především nižším počtem deliktů u kategorie trestných činů označovaných policejní statistikou jako ostatní trestná činnost, kam patří především trestné činy obecné ohrožení, neposkytnutí pomoci, nebo neoznámení trestného činu. Objasněnost zbývající kriminality klesla z 95% v roce 2000, na 87,19% v roce 2006. Od roku 2007 začala opět růst, a v posledních dvou letech se pohybuje lehce přes 90%. Vysoká objasněnost je způsobena především trestným činem zanedbání povinné výživy, který tvoří podstatnou část zbývající trestné činnosti a jeho objasněnost téměř každoročně dosahuje 100%.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob je stejný jako vývoj zbývající kriminality. Od roku 2000 počet pachatelů stoupá až na 2 653 v roce 2008. Poté následuje pokles až na 1 783 osob v roce 2012. Na vývoji celkového počtu pachatelů se podílejí především recidivisté, jejichž nejvyšší počet 1 003 osob, byl zaznamenán v roce 2008. Stejný průběh vývoje můžeme zaznamenat i u mladistvých, kterých bylo opět stíháno a vyšetřováno nejvíce v roce 2008, a to 66 pachatelů. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen v posledních třech letech roste. V roce 2012 zaznamenala policejní statistika 232 pachatelů ženského pohlaví. Nejvíce žen bylo stíháno a vyšetřováno za trestný čin zanedbání povinné výživy.

U zjištěné škody způsobené zbývající kriminalitou nelze určit jasnou vývojovou tendenci. V letech 2000 - 2009 se její výše pohybuje v rozmezí 18 až 90 milionů korun. Výši škody ovlivňují především delikty související s dopravní problematikou. V roce 2002, kdy dosáhla 91 milionů korun, ji kromě dopravní kriminality ovlivnil i trestný čin zvýhodňování věřitele, který způsobil škodu 41 milionů korun. Od roku 2010 došlo ke stabilizaci zjištěné škody na zhruba 20 milionů korun ročně.

Vojenská trestná činnost, stejně jako v ostatních krajích, klesá. Zatímco v roce 2001 zaznamenala policejní statistika 313 těchto deliktů, v posledních pěti letech nepřekročil jejich počet 3 trestné činy ročně. Příčinu lze opět hledat především v profesionalizaci armády. Objasněnost vojenské trestné činnosti se každoročně pohybuje přes 98%. Výjimkou pak není ani objasněnost 100%.

3.13.3. Zhodnocení kriminality v Olomouckém kraji

Celková kriminalita v Olomouckém kraji je z hlediska krajů České republiky průměrná. Pozitivní je, že počet trestných činů zde relativně rychle klesá, ve sledovaném období o více jak 20%. Ke snížení došlo u kriminality násilné, hospodářské a především kriminality majetkové, u níž se snížil podíl na kriminalitě celkové z 65,1% na 58,4%!! K snížení nejen majetkové kriminality přispěla především preventivní opatření přijatá krajem. Z těch nejefektivnějších můžeme jmenovat městské kamerové dohlížecí systémy, pulty centralizované ochrany, různorodé tísňové linky, senior linky, informování občanů pomocí tisku a letáků (např. kampaně „Auto není trezor“, případně „Stop kapsářům v MHD“), nebo zájmové aktivity pro děti a mladistvé. Bez zajímavosti není ani projekt ve Šternberku zaměřující se na alternativní tresty pro mladistvé. Toho se v letech 2005 až 2008 zúčastnilo 8 mladistvých, kteří ve výkonu trestu odpracovali téměř 1 000 hodin ve prospěch domů dětí i jiných školských zařízení. Negativním jevem je naopak nárůst ostatní a zbývající kriminality. Zejména zbývající trestná činnost se v absolutních číslech zvýšila o 769 deliktů. Na nárůst tohoto druhu kriminality měly vliv zejména trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství, jejichž počet na rozdíl od ostatních krajů v posledních dvou letech neklesl, ale naopak se ještě zvýšil. Důvodem může být i postupné zvyšování nezaměstnanosti v kraji z 6,7% v roce 2007 na zhruba 12% v současnosti, která bývá častou příčinou zvýšeného užívání alkoholu. Při přijímání preventivních opatření k snížení kriminality bude tedy potřeba zaměřit se především tímto směrem.

3.14. Struktura a vývoj kriminality ve Zlínském kraji

Zlínský kraj se nachází ve východní části České republiky. Svojí rozlohou 3 963,2 km² je čtvrtým nejmenším krajem v ČR, když zabírá 5% její plochy. Na jeho území žije 589 030 obyvatel. Hustota zalidnění k 1.1.2012 byla 149 obyvatel/ km².¹²³ Území kraje je tvořeno čtyřmi okresy: Uherské Hradiště, Kroměříž, Vsetín a Zlín. Ve Zlínském kraji se nachází 305 obcí, z toho má 30 status města. Mezi největší města patří Zlín (75 660 obyvatel), Kroměříž (28 971 obyvatel), Vsetín (26 976 obyvatel), nebo Valašské Meziříčí (26 793 obyvatel). V současné době se kraj člení na 13

---

¹²³ Český statistický úřad

správních obvodů - obcí s rozšířenou působností. Administrativním centrem kraje je město Zlín.

Počet obyvatel kraje od roku 2000 klesá. V roce 2004 se pak jejich počet ustálil a až do současnosti se pohybuje v rozmezí 590 až 591 tisíc obyvatel. Od roku 2004 roste v kraji počet narozených obyvatel, když nejvíce 6 261 živě narozených bylo zaznamenáno v roce 2008. Bohužel současně stoupá v posledních letech i počet obyvatel zemřelých. Počet přistěhovalých má od roku 2002 klesající tendenci, když se jejich počet pohybuje okolo 3 200 přistěhovalých ročně. Výjimkou je rok 2007, kdy se do kraje přistěhovalo přes 4 400 obyvatel. Počet cizinců s platným azylem se od roku 2008 pohybuje přes 8 000 osob ročně. Jde především o občany Vietnamu a Slovenska.¹²⁴ Na základě výzkumu Evropského sociálního fondu se v roce 2006 nacházelo ve Zlínském kraji 11 sociálně vyloučených romských lokalit s odhadovaným počtem 500 – 1 000 obyvatel. Nejvíce vyloučených oblastí se nachází ve Vsetíně, Valašském Meziříčí a v okolí Kroměříže.¹²⁵ Dle sčítání Českého statistického úřadu z roku 2011 se ve Zlínském kraji pohybuje zhruba 757 bezdomovců. Sčítání probíhalo v azylových domech, domech na půl cesty, noclehárnách a nízkoprahových centrech.¹²⁶

Z hlediska průmyslu patří Zlínský kraj k méně rozvinutým krajům. Jednou z příčin je především jeho špatná dopravní obslužnost. Mezi hlavní průmyslová odvětví v kraji patří strojírenský, obuvnický, dřevozpracující nebo gumárenský průmysl. Pro zemědělství je příhodná pouze jižní část kraje, neboť severní část má hornatý charakter a také horší kvalitu půdy. Jih kraje je pak vhodný pro pěstování ovoce, zeleniny pšenice, cukrovky i sladovnického ječmene, zatímco na severu se pěstují převážně píce, nebo brambory. Mezi významné zaměstnavatele v kraji patří Continental Barum, Česká zbrojovka, Aliachem Chropyně, Aircraft Industries Kunovice nebo společnost Baťa. Vzhledem k méně rozvinutému průmyslu je poměrně vysoká i míra registrované nezaměstnanosti, která v posledních letech přesáhla 10,5 %. Pozitivní zprávou je pak její pokles na 9,4% v roce 2011.¹²⁷ Z hlediska počtu turistických zajímavostí jde o poměrně atraktivní kraj. Z nejvýznamnějších můžeme jmenovat komplex zahrad a arcibiskupského zámku v Kroměříži patřících do seznamu UNESCO, skanzen

---

¹²⁴ Český statistický úřad

¹²⁵ http://www.esfcr.cz/mapa/int_zl.html

¹²⁶ [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048E332/\\$File/CZ072_ZVKR030.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048E332/$File/CZ072_ZVKR030.pdf)

¹²⁷ Český statistický úřad

v Rožnově pod Radhoštěm, lázně v Luhačovicích, nebo Baťův plavební kanál. Podle údajů Českého statistického úřadu navštívilo v roce 2012 kraj 483 929 turistů, z nichž bylo více než 69 tisíc cizinců.

3.14.1. Struktura registrované kriminality ve Zlínském kraji v roce 2012

Rozvoj kriminality je spojován především s velkými městskými aglomeracemi, oblastmi, v nichž je vysoká hustota obyvatel, rozsáhlé sídlištní zástavby poskytující značnou míru anonymity, kde jsou soustředěny obchody a instituce a kde její rozvoj souvisí s nízkou vzdělaností, nezaměstnaností a neuspokojivým sociálním zázemím.¹²⁸ Ve Zlínském kraji je podíl městského obyvatelstva na celkové populaci výrazně pod celorepublikovým průměrem, kraj má tedy spíše venkovský charakter. Také složení obyvatel Zlínského kraje, dle sociálně demografické analýzy, nepředstavuje významný kriminogenní faktor. Naopak významný vliv na páchaní určitého typu trestné činnosti má nadužívání alkoholu. V této problematice, posuzováno podle počtu prvních ošetření pro poruchy vyvolané alkoholem, je Zlínský kraj dlouhodobě nad republikovým průměrem.¹²⁹ Zlínský kraj tedy patří v rámci České republiky ke krajům, které jsou kriminalitou zatíženy nejméně. V roce 2012 bylo policejní statistikou zaznamenáno 8 887 trestných činů. Ve srovnání s rokem předchozím došlo k poklesu o 340 deliktů! Zároveň jde o nejnižší počet zaznamenaných deliktů v rámci námi sledovaného období. Průzkumy vnímání pocitu bezpečí občany, provedené v některých městech Zlínského kraje, svědčí o tom, že nejčastěji se lidé obávají různých typů krádeží. To zcela koresponduje s informacemi Policie ČR, podle nichž majetková kriminalita představuje největší objem páchané trestné činnosti.¹³⁰ Majetkových deliktů bylo v roce 2012 zaznamenáno 4 546. Na dalších místech se z hlediska počtů zaznamenaných deliktů umístila zbývající trestná činnost (1 520 deliktů) a hospodářská kriminalita (1 057 činů). Ostatních trestných činů bylo zaznamenáno 990, z nichž podstatnou část tvoří maření výkonu úředního rozhodnutí (451 deliktů). Nejméně bylo tradičně násilných trestných

---

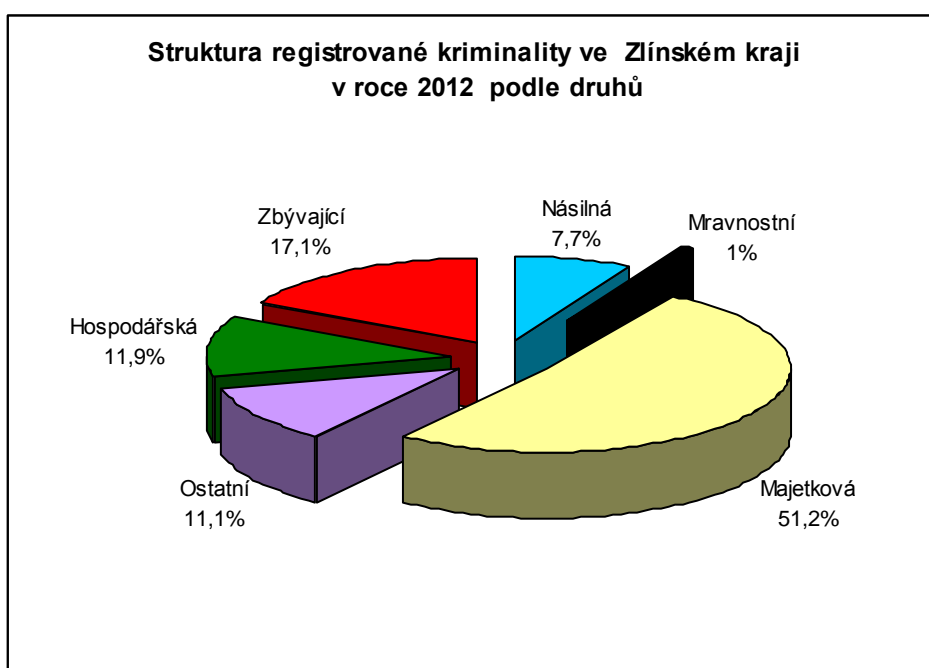
¹²⁸ Černická M., Koncepce prevence kriminality ve Zlínském kraji na léta 2005 – 2007, Zlínský kraj, 2004, str. 3

¹²⁹ Odbor kancléře hejtmána, Koncepce prevence kriminality ve Zlínském kraji na léta 2009 – 2011, Zlínský kraj, 2008, str. 11

¹³⁰ Černická M., Koncepce prevence kriminality ve Zlínském kraji na léta 2005 – 2007, Zlínský kraj, 2004, str. 3

činů (687 deliktů) a mravnostních deliktů (87 činů). Vojenský trestný čin nebyl v roce 2012 zaznamenán žádný.

Objasněnost celkové kriminality v roce 2012 dosáhla 54,47%. Oproti roku předešlému tak došlo k poklesu o více než 2%. Hlavní příčinou je pak nižší objasněnost u kriminality majetkové a hospodářské. Je však třeba dodat, že u násilné a mravnostní trestné činnosti došlo naopak k nárůstu jejich objasněnosti.

	Druh kriminality						
	Obecná kriminalita				Jiná kriminalita		
	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní	Hospodářská	Zbývající	Vojenské trestné činy
Počet činů	687	87	4 546	990	1 057	1 520	0
Podíl na celkové kriminalitě	7,7	1,0	51,2	11,1	11,9	17,1	0,000

Zdroj: policejní statistika

V roce 2012 bylo ve Zlínském kraji stíháno a vyšetřováno 4 739 osob, tedy o 220 méně než v roce předešlém. Převážnou část stíhaných a vyšetřovaných tvoří

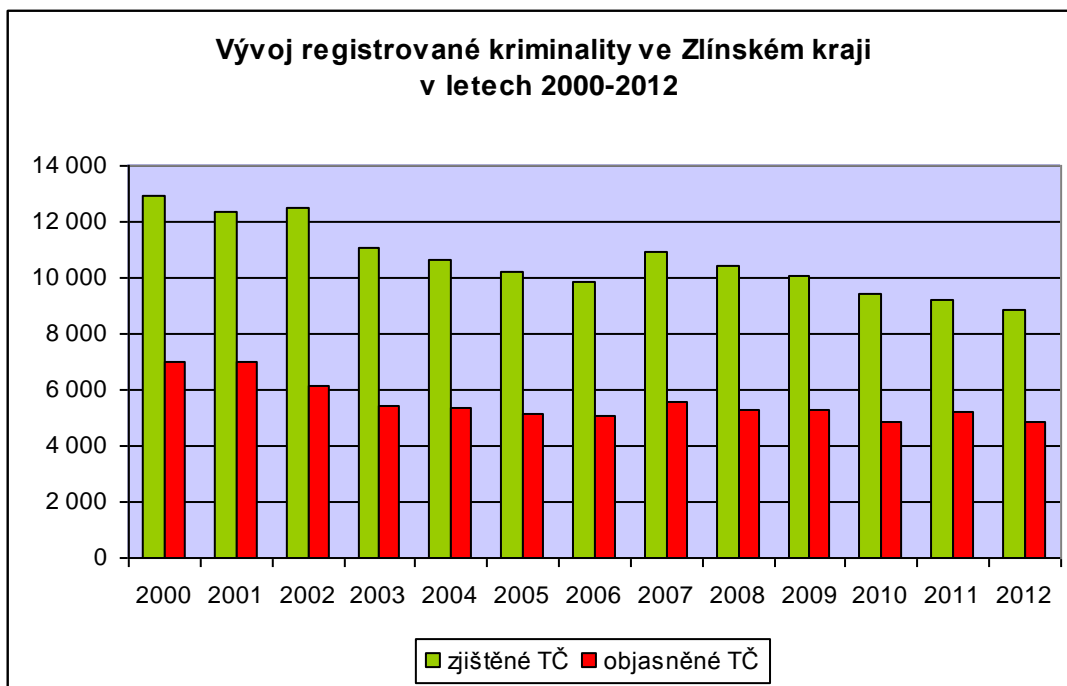
prvopachatelé, recidivistů bylo zaznamenáno 2 152. Dále policejní statistika v roce 2012 zaznamenala 563 žen, 194 mladistvých a 55 pachatelů mladších 15 let. Ačkoliv celkový počet stíhaných a vyšetřovaných osob ve srovnání s rokem 2011 klesl, mladších 15 let bylo naopak zaznamenáno o 16 více. K nárůstu této věkové kategorie došlo prakticky u všech druhů kriminalit, především pak u majetkové a násilné.

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou přesáhla v roce 2012 částku 808 milionů korun. Ve srovnání s rokem 2011 došlo k poklesu o 70 milionů korun. Na zjištěné škodě se nejvíce podílela kriminalita hospodářská a majetková, zvláště pak trestné činy krádeží daně a zastření původu věci, u nichž zjištěná škoda dosáhla dohromady částky 255 milionů korun.

3.14.2. Vývoj registrované kriminality ve Zlínském kraji v letech 2000 – 2012

Vývoj kriminality ve Zlínském kraji má klesající tendenci. Zatímco v roce 2000 bylo policejní statistikou zaznamenáno 12 914 činů, v roce 2012 to už bylo jen 8 887 deliktů. Z tohoto trendu vybočují pouze roky 2007 a 2008, kdy došlo k nárůstu kriminality na 10 922, respektive na 10 395 trestných činů. Tento nárůst kriminality byl způsoben zvýšeným počtem zaznamenaných zbývajících trestných činů, zvláště pak deliktů ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství.

Ačkoliv celková kriminalita v námi sledovaném období klesá, její objasněnost je naopak poměrně stabilní. V letech 2000 – 2001 přesahovala 54%. V roce 2002 pak došlo u všech druhů kriminality k jejímu poklesu, a tím klesla i objasněnost celkové kriminality na 50%. V této výši se pak pohybovala až do roku 2010. V posledních dvou letech pak objasněnost opět vzrostla na více než 54%. Její nárůst můžeme zaznamenat znovu u všech druhů kriminalit.

Rok	Zjištěno trestných činů	Objasněno	Objasněnost v %
2000	12 914	6 991	54,13
2001	12 384	7 034	56,80
2002	12 507	6 160	49,25
2003	11 040	5 402	48,93
2004	10 639	5 353	50,31
2005	10 181	5 129	50,38
2006	9 887	5 049	51,07
2007	10 922	5 595	51,23
2008	10 395	5 320	51,18
2009	10 044	5 256	52,33
2010	9 430	4 885	51,80
2011	9 227	5 211	56,48
2012	8 887	4 841	54,47

Zdroj: policejní statistika

Stejně jako kriminalita klesá i počet stíhaných a vyšetřovaných osob. Zatímco v roce 2001 registrovala policejní statistika 5 594 pachatelů, v roce 2012 to bylo již jen 4 739. Na výše uvedený trend má vliv především pokles prvopachatelů. Naopak recidivistů bylo v roce 2012 zaregistrováno 2 152, tedy dvojnásobek ve srovnání

s rokem 2000. K nárůstu recidivistů došlo především u kriminality ostatní a zbývajících. U osob mladších 15 let a mladistvých došlo stejně jako u prvopachatelů k poklesu. U mladistvých o 50% ve srovnání s rokem 2000, když bylo v roce 2012 zaznamenáno 194 osob, u pachatelů mladších 15 let došlo oproti roku 2000 k poklesu téměř o 80%, když bylo v roce 2012 zaznamenáno 55 osob. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se v posledních třech letech pohyboval okolo 570.

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou se ročně pohybuje mezi 700 až 900 miliony korun. V letech 2003 a 2005 přesáhla částku 1 miliardy korun, v letech 2002 a 2008 pak dokonce 2 miliardy korun. Nárůst v uvedených letech způsobila hospodářská kriminalita, zvláště trestné činy podvod a kráčení daně.

Vývoj **násilné kriminality** měl do roku 2003 rostoucí tendenci, když policejní statistika zaznamenala 857 činů. Poté došlo k postupnému poklesu kriminality, jenž trval až do roku 2008, když bylo zaznamenáno 553 deliktů. K poklesu došlo především díky menšímu počtu zjištěných trestných činů loupež, úmyslné ublížení na zdraví a nebezpečné vyhrožování. V posledních letech pak násilná kriminalita opět vzrostla na 710 deliktů v roce 2011, respektive 687 činů v roce 2012. Nárůst kriminality způsobil především nárůst trestného činu úmyslné ublížení na zdraví. Pokud jde o nejzávažnější trestný čin – vraždu, jejich počet se ve Zlínském kraji pohybuje okolo 10 deliktů ročně. Poněkud znepokojující je pak fakt, že v posledních dvou letech bylo zaznamenáno 12, respektive 15 vražd a také skutečnost, že jejich objasněnost zdaleka nedosahuje 100%. Aktuálním problémem ve Zlínském kraji je také radikalizace chování fanoušků sportovních klubů spojená s násilím, poškozováním majetku a projevy rasismu.

Na rozdíl od násilné kriminality má její objasněnost stabilně klesající tendenci. Zatímco v roce 2000 dosahovala téměř 89%, v roce 2010 klesla na 69,85%. V posledních dvou letech pak objasněnost opět vzrostla až na 75%.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob má velmi podobný vývoj jako kriminalita násilná. Zprvu počet osob stoupal až na 713 v roce 2004. Poté naopak postupně klesal až na 448 pachatelů v roce 2010. V posledních dvou letech pak počet stíhaných a vyšetřovaných opět vzrostl. Hlavní vliv na pokles a nárůst stíhaných a vyšetřovaných osob mají recidivisté. Nejvíce jich bylo zaznamenáno v roce 2004, a to 267 pachatelů, naopak nejméně recidivistů 177, bylo zaznamenáno v roce 2010. Počet mladistvých se v námi sledovaném období příliš nezměnil a pohybuje se okolo 30

ročně. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se v posledních třech letech pohybuje okolo 40 pachatelů ročně.

Zjištěná škoda způsobená násilnou kriminalitou dosahuje každoročně nižší částky než 5 milionů korun. Výjimkou jsou roky 2002 a 2008, kdy dosáhla 11, respektive 22 milionů korun. Její nárůst způsobila především vyšší zjištěná škoda u trestného činu vydírání.

Vývoj **mravnostní trestné činnosti** ve Zlínském kraji je poměrně stabilní, a až do roku 2008 se pohybuje okolo 50 zjištěných trestných činů ročně. Počínaje rokem 2009 však počet mravnostních trestných činů roste až na 101 deliktů zaznamenaných v roce 2011. Nárůst kriminality, zvláště v posledních třech letech, lze přičíst na vrub vyššímu počtu trestného činu znásilnění. Naopak vývoj druhého nejvýznamněji zastoupeného deliktu - pohlavní zneužívání, se v námi sledovaném období nijak výrazně nemění a pohybuje se okolo 25 činů ročně. Objasněnost mravnostní kriminality klesla z 96,08% v roce 2000, na 73,85% v roce 2009. Počínaje rokem 2010 však opět roste až na 82,76% v roce 2012. Na nárůstu se podílí především vyšší objasněnost již zmiňovaného trestného činu znásilnění.

Stejně jako kriminalita, také vývoj stíhaných a vyšetřovaných je až do roku 2008 poměrně stabilní a pohybuje se okolo 44 osob ročně. Od roku 2009 pak spolu s kriminalitou roste i počet pachatelů, až na 55 osob v roce 2012. Na uvedeném vývoji se podílí především prvopachatelé, naopak počet recidivistů je v celém období poměrně stabilní a pohybuje se kolem 16 pachatelů ročně. Poměrně stabilní je také vývoj počtu mladistvých (okolo zaznamenaných 8 osob ročně). Počet pachatelů mladších 15 let se pohybuje do 3 osob ročně, v posledních dvou letech pak nebyla stíhána a vyšetřována žádná osoba mladší 15 let!! Zajímavý je také nárůst stíhaných a vyšetřovaných žen, kterých bylo v roce 2012 zaznamenáno 8, oproti 1 ženě zaregistrované policejní statistikou v roce 2011. Většina žen byla stíhána a vyšetřována za trestný čin kuplířství.

Zjištěná škoda způsobená mravnostní kriminalitou se pohybuje maximálně v řádech jednotek tisíců korun ročně. Výjimkou pak nejsou ani léta, kdy nebyla zjištěna škoda žádná. Nejvyšší škoda pak byla způsobena v roce 2004 trestným činem znásilnění, když dosáhla částky 17 tisíc korun.

Majetková kriminalita má v námi sledovaném období klesající tendenci. Zatímco v roce 2000 bylo policejní statistikou zaznamenáno 8 415 činů, v roce 2012 to

bylo již jen 4 546 činů. Hlavní podíl na takto výrazném poklesu má skupina trestných činů - krádeže prosté, u nichž klesl počet zjištěných deliktů ze 4 763, na 2 255. Největší pokles byl pak zjištěn u trestných činů krádež jízdních kol a krádež věcí z automobilů. Ačkoliv majetková kriminalita klesá, její objasněnost je poměrně stabilní. V roce 2000 a 2001 přesahovala 32%. Následně lehce klesla, a v letech 2002 až 2010 se pohybovala mezi 27% - 29%. V posledních dvou letech se objasněnost opět zvýšila, když znovu přesáhla 32%!! Nárůst v posledních dvou letech je způsoben vyšší objasněností skupiny trestných činů označených jako krádeže prosté.

Stejně jako kriminalita majetková klesá i počet stíhaných a vyšetřovaných osob. Jestliže v roce 2000 to bylo 1 932 pachatelů, v roce 2010 klesl jejich počet na 1 239. V posledních dvou letech pak počet stíhaných a vyšetřovaných lehce vzrostl až na 1 324 osob v roce 2012. Na výše uvedený vývoj mají vliv především prvopachatelé. Počet recidivistů ve sledovaném období postupně stoupal. V roce 2005 jich bylo zaznamenáno dokonce 815, nejvíce 266 recidivistů, bylo v uvedeném roce stíháno a vyšetřováno za trestný čin krádež v jiných objektech. Počet mladistvých a mladších 15 let od roku 2000 postupně klesá. Zvláště markantní je pokles u osob mladších 15 let, z 276 v roce 2001 na 24 pachatelů v roce 2012. Pokles byl zaznamenán především u stíhaných a vyšetřovaných v souvislosti s deliktem krádež prostá.

U obětí majetkové kriminality dochází v posledních letech na základě šetření policie k nárůstu počtu obětí z řad seniorů, zejména žen. Vzhledem k celoevropskému trendu stárnutí populace lze předpokládat, že tento vývoj bude pokračovat.

Zjištěná škoda způsobená majetkovou kriminalitou se ročně pohybuje okolo 200 milionů korun. Nejnižší škoda 150 milionů korun, byla zaznamenána v roce 2006. Naopak nejvyšší částky 320 milionů korun, dosáhla v roce 2001. Na škodu v roce 2001 měly vliv především trestné činy krádež věcí z automobilů (56,7 milionů korun) a krádež motorových vozidel dvoustopých (72,1 milionů korun).

Vývoj **hospodářské kriminality** můžeme rozdělit na dvě vývojová období. V letech 2000 – 2002 kriminalita nejprve vzrostla až na 1 859 trestných činů. Od roku 2003 pak kriminalita postupně klesá až na 1 057 deliktů v roce 2012. Počáteční nárůst kriminality způsobil především vyšší počet trestného činu zpronevěra, kterých bylo v letech 2000 - 2002 zaznamenáno okolo 300 ročně. V posledních letech dochází k častějšímu výskytu trestného činu úvěrový podvod, kdy jsou žádány úvěry na fiktivní

podnikatelské záměry, na neexistující firmy, na padělané doklady a poskytovány úvěry na základě nadhodnocených zástav. Na rozdíl od kriminality hospodářské, má její objasněnost stabilně klesající tendenci. Zatímco v roce 2000 dosahovala 97%, v roce 2010 byla jen 51%. Na klesající objasněnosti se podílí převážně trestný čin neoprávněné držení platební karty, u nějž se objasněnost pohybuje mezi 10 - 15%, ačkoliv jde o trestný čin poměrně výrazně zastoupený. Pozitivní informací je pak fakt, že v posledních dvou letech vzrostla objasněnost hospodářské kriminality na 57%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob má prakticky stejný vývoj jako hospodářská trestná činnost. Nejvíce, 1 404 pachatelů, bylo zaznamenáno v roce 2001. Následně jejich počet klesal až na 614 v roce 2011. Na uvedeném vývoji se podíleli především prvopachatelé. Naopak počet recidivistů každoročně stoupal, až na 348 osob v roce 2006. Poté počet recidivistů začal naopak klesat, až na 133 recidivistů v roce 2012. Recidivisté jsou v souvislosti s hospodářskou kriminalitou stíháni a vyšetřováni především pro trestné činy podvod a úvěrový podvod. Počet mladistvých a pachatelů mladších 15 let se ročně pohybuje v řádu jednotek osob.

Zjištěná škoda způsobená hospodářskou kriminalitou bývá již tradičně vysoká. Ročně se ve Zlínském kraji pohybuje okolo 500 milionů korun. Výjimkou jsou roky 2003 a 2008 kdy přesáhla částku 1,3 miliardy korun a rok 2002, kdy přesáhla dokonce částku 2,1 miliardy korun!! Na takto vysoké škodě se podílí především trestné činy podvod, kráčení daně a poškozování věřitele.

Ostatní kriminalita se ve Zlínském kraji pohybuje v námi sledovaném období okolo 750 činů ročně. Výjimkou jsou roky 2002 a 2004, kdy bylo zjištěno více než 1 000 ostatních deliktů, a léta 2010 až 2011, kdy počet zaznamenaných ostatních trestných činů přesáhl ročně 1 100 deliktů. Na nárůstu kriminality ve výše uvedených letech se podílel především delikt maření výkonu úředního rozhodnutí. Do kategorie „ostatní kriminality“ patří také drogové delikty: nedovolená výroba a distribuce psychotropních látek a jedů, šíření toxikomanie. Ve Zlínském kraji je nejproblémovější drogou pervitin. V roce 2007 řešili policisté celkem 96 drogových trestných činů. Z toho 6 případů přechovávání psychotropních látek pro vlastní potřebu, 14 trestných činů nedovolené výroby psychotropních látek a jedů a celkem 76 případů výroby a distribuce

pro jinou osobu.¹³¹ Objasněnost ostatní kriminality se v letech 2000 – 2001 pohybovala přes 94%. Počínaje rokem 2003 klesla na 80% a v této výši se pohybovala až do roku 2012. Výjimku tvoří léta 2007 – 2009, kdy objasněnost klesla až na 70%! Příčinu tohoto poklesu lze spatřovat u trestného činu sprejství, u nějž objasněnost nepřesahuje 27%, avšak je v policejní statistice poměrně výrazně zastoupen

Počet stíhaných a vyšetřovaných vzrostl od roku 2000, na 821 pachatelů v roce 2004, poté počet osob klesá až na 514 v roce 2009. V posledních třech letech počet pachatelů opět vzrostl, až na 891 v roce 2011. Na uvedeném vývoji se podílejí především recidivisté. Nejvíce recidivistů pak bylo stíháno a vyšetřováno v souvislosti s trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí. Počet pachatelů mladších 15 let se v námi sledovaném období pohybuje okolo 20 ročně. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen, se v posledních dvou letech pohybuje okolo 80 ročně. Nejvíce žen je stíháno a vyšetřováno za trestné činy maření výkonu úředního rozhodnutí a ohrožování výchovy mládeže.

Zjištěná škoda způsobená ostatní kriminalitou dosahuje každoročně částky 20 milionů korun. Nejnižší škoda 9,5 milionů korun byla zjištěna v roce 2006, naopak nejvyšší 73,2 milionů korun, v roce 2010.

Zbývající kriminalita se v letech 2000 až 2005 pohybuje okolo 1 100 trestných činů ročně. Počínaje rokem 2006 dochází k výraznému nárůstu, až na 2 403 činů v roce 2009. Nárůst zbývající kriminality od roku 2006 mají na svědomí především trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství a také novela trestního zákona, která rozšiřuje počet trestných činů o trestný čin řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění. V posledních třech letech pak došlo k poklesu zbývající kriminality na 1 600 deliktů ročně. Objasněnost zbývající kriminality se v námi sledovaném období příliš nezměnila. Od roku 2000, kdy přesahovala 96%, klesla „jen“ na 92,17% v roce 2012.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob má stejný vývoj jako kriminalita samotná. Do roku 2005 se jejich počet pohyboval okolo 1 000 pachatelů ročně. Od roku 2006 jejich počet vzrostl, až na 2 129 v roce 2009. V posledních třech letech se pak jejich počet pohyboval okolo 1 500 osob ročně. Na uvedeném vývoji se podíleli především prvopachatelé. Recidivistů zaznamenala policejní statistika nejvíce v roce 2009, a to

---

¹³¹ Odbor kancléře hejtmána, Koncepce prevence kriminality ve Zlínském kraji na léta 2009 – 2011, Zlínský kraj, 2008, str. 26

851 pachatelů. Významná část recidivistů byla stíhána a vyšetřována za trestný čin zanedbání povinné výživy. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se v posledních třech letech pohybuje okolo 150 ročně. Počet pachatelů mladších 15 let pak nepřesahuje ročně 10 osob.

Škoda způsobená zbývající kriminalitou se pohybuje v rozmezí mezi 19 až 28 miliony korun ročně. Nejvyšší byla zjištěna v roce 2007, kdy především díky trestným činům souvisejícím s dopravní kriminalitou, dosáhla škoda částky 44,4 milionů korun.

Vývoj **vojenských trestných činů** je stejný jako v ostatních krajích. Nejvíce, 117 trestných činů bylo zaznamenáno v roce 2002. Poté jejich počet postupně klesal a v letech 2005 až 2012 byl policejní statistikou zaznamenán pouze 1 vojenský trestný čin. Objasněnost vojenských deliktů přesahovala v námi sledovaném období každoročně 93%.

3.14.3. Zhodnocení kriminality ve Zlínském kraji

Zlínský kraj se může pochlubit třetí nejnižší kriminalitou v České republice. Ta navíc v posledních letech ještě výrazně (o 4 027 deliktů) poklesla. Ke snížení došlo především u kriminality hospodářské a majetkové. Zejména podíl majetkové trestné činnosti na celkové kriminalitě se snížil z 65,2% na 51,2%!! Na poklesu tohoto druhu kriminality měly hlavní podíl projekty budování městského dohlížecího kamerového systému, dále projekty vybudování volně přístupných sportovišť, zřízení sprejerských zdí, bezpečnostních stojanů pro jízdní kola, informativní programy pro veřejnost, projekty výkonu alternativních trestů, nebo výchovně vzdělávací programy pro děti. K negativním jevům patřila ve Zlínském kraji trestná činnost navázaná na působení podomních prodejců, jejichž obětmi se stávají především lidé vyššího věku, kteří žijí osamoceni, zejména na venkově. K nápravě této žalostné situace by mělo dojít v brzké době na celostátní úrovni. Dalším negativním jevem je, stejně jako v ostatních vyšších územně samosprávných celcích, nárůst kriminality zbývající, především deliktů ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství. Při určování strategie, která by pomohla tuto kriminalitu snížit, bude nutné zaměřit pozornost zejména na tyto delikty.

3.15. Struktura a vývoj kriminality v Moravskoslezském kraji

Moravskoslezský kraj se nachází v severovýchodní části České republiky. Plocha kraje se rozkládá na 5 427,1 km². Na jeho území žilo k 1. lednu 2012 celkem 1 226 602 obyvatel, čímž je po Středočeském kraji a Praze třetí nejlidnatějším krajem. Hustota zalidnění Moravskoslezského kraje je 226 obyvatel/ km².¹³² Jeho území tvoří šest okresů: Bruntál, Frýdek – Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava - město. V Moravskoslezském kraji se nachází 300 obcí, z toho má 42 status města. Mezi největší města patří Ostrava (297 421 obyvatel), Havířov (77 371 obyvatel), Opava (58 054 obyvatel), Frýdek – Místek (57 523 obyvatel), nebo Karviná (57 842 obyvatel). V současné době se kraj člení na 22 správních obvodů - obcí s rozšířenou působností. Administrativním centrem je město Ostrava.

Počet obyvatel kraje od roku 2003 pravidelně klesá. Na této tendenci se podílí především osoby vystěhované, které každoročně tvoří výrazný převis oproti osobám přistěhovaným. Naopak rozdíly mezi živě narozenými a zemřelými nejsou nijak výrazné a liší se maximálně v řádu několika málo stovek obyvatel. Zemřelí začínají výrazněji převažovat nad narozenými až od roku 2011. K výraznému nárůstu dochází však u cizinců s platným azylem, když jich v roce 2008 na území kraje pobývalo více než 25 tisíc. Od roku 2009 však jejich počet začíná také postupně klesat. Převážnou část cizinců pak tvoří osoby se slovenským občanstvím a občané Ukrajiny a Vietnamu.¹³³ Na základě výzkumu Evropského sociálního fondu se v roce 2006 nacházelo v Moravskoslezském kraji 28 sociálně vyloučených romských lokalit s odhadovaným počtem 10 000 – 10 500 obyvatel!! Za sociálně vyloučenou romskou lokalitu se označuje prostor obývaný skupinou, jejíž členové se sami považují za Romy anebo jsou za Romy označováni svým okolím, a jsou sociálně vyloučeni. Nejvíce vyloučených oblastí se nachází mezi Ostravou, Karvinou a Bohumínem a dále ve městech Bruntál a Nový Jičín.¹³⁴ Dle sčítání Českého statistického úřadu z roku 2011 se v Moravskoslezském kraji pohybuje zhruba 2 574 bezdomovců. Sčítání probíhalo v azylových domech, domech na půl cesty, noclehárnách a nízkoprahových centrech.¹³⁵

---

¹³² Český statistický úřad

¹³³ Český statistický úřad

¹³⁴ http://www.esfcr.cz/mapa/int_mors.html

¹³⁵ [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048E3FB/\\$File/CZ080_ZVKR030.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/CD0048E3FB/$File/CZ080_ZVKR030.pdf)

Z hospodářského hlediska lze Moravskoslezský kraj charakterizovat jako kraj průmyslový, s převahou těžkého průmyslu. Nejvýraznějším odvětvím je stále těžba uhlí, energetický a hutní průmysl. Dále je v kraji zastoupen průmysl chemický, potravinářský a farmaceutický. Zemědělství se daří pouze v nižších polohách, kde se pěstují obilniny. Mezi významné zaměstnavatele v kraji patří Hyundai Motor Manufacturing Czech (Nošovice), OKD Ostrava, ArcelorMittal Steel Ostrava, Dalkia, nebo Třinecké železářny. V souvislosti s restrukturalizací a postupným útlumem těžkého průmyslu však roste v kraji značně nezaměstnanost. Zatímco v roce 2008 byla míra registrované nezaměstnanosti pouze 8,5%, v roce 2010 už přesahovala 12,4%!¹³⁶ S vysokou nezaměstnaností pak souvisí i značné množství dávek státní sociální podpory vyplacených obyvatelům Moravskoslezského kraje. Dle Českého statistického úřadu vyplatil v roce 2006 stát na dávkách obyvatelům kraje více než 4,4 miliardy korun. Pro srovnání obyvatelům Jihomoravského kraje (2. místo v počtu vyplacených peněz) vyplatil stát na dávkách 3,5 miliardy korun, tedy téměř o 1 miliardu korun méně. Z hlediska cestovního ruchu nepatří Moravskoslezský kraj k oblastem, které by byly v tomto směru příliš vyhledávané. Přesto lze na území kraje najít zajímavá místa, jako jsou Beskydy, Jeseníky, městská památková rezervace ve Štramberku, nebo jeskyni Šipka. Podle údajů Českého statistického úřadu navštívilo v roce 2012 kraj 607 265 turistů, z nichž bylo více než 131 tisíc cizinců.

3.15.1. Struktura registrované kriminality v Moravskoslezském v roce 2012

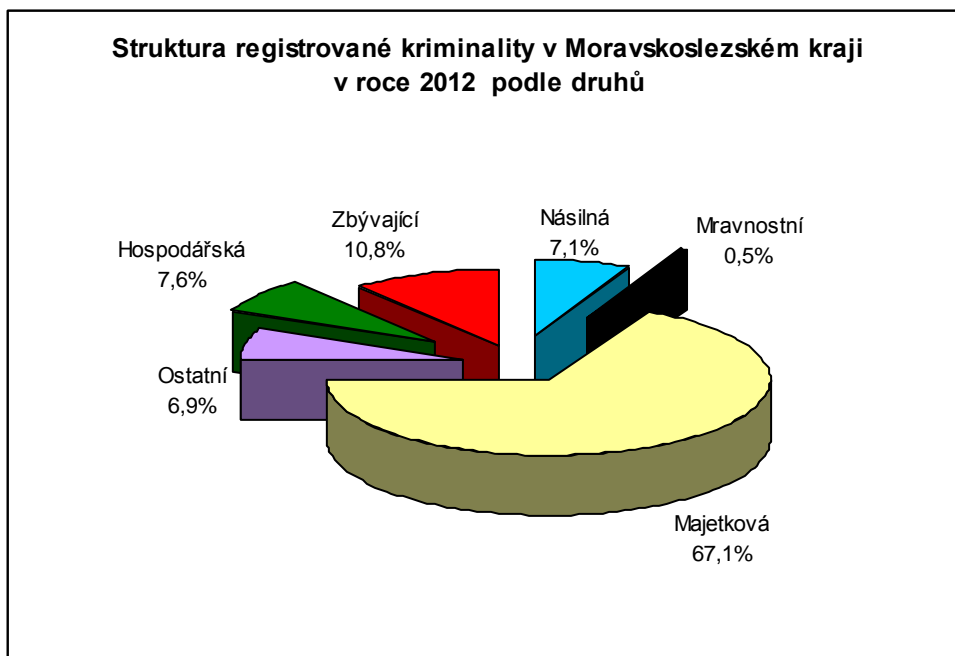
Ačkoliv v Moravskoslezském kraji došlo v roce 2012 k poklesu kriminality o 1 851 činů, patří mu po hl. městě Praha druhé místo v zatíženosti kriminalitou. Až do roku 2008 tuto pozici zastával kraj Středočeský, avšak počínaje rokem 2009 jej Moravskoslezský odsunul na místo třetí. Mezi významné kriminogenní faktory v kraji patří především příhraniční poloha s Polskem a Slovenskou republikou, spojená s vysokou legální i nelegální migrací, složitá a neustále se měnící struktura ekonomiky s přetrvávajícím soustředěním těžkého a těžebního průmyslu v rámci celé ČR, nepříznivý vývoj zaměstnanosti (řada okresů v kraji patří již trvale mezi okresy s nejvyšší nezaměstnaností v ČR – Karviná, Bruntál a Ostrava - město), struktura obyvatelstva s vysokou koncentrací a soustředění do velkých sídelních komplexů se

---

¹³⁶ Český statistický úřad

zastaralým stavebně - technickým fondem a sociální kriminalita daná sociálními podmínkami některých skupin obyvatelstva, mající vliv na zvýšený podíl zejména u trestných činů krádeží.¹³⁷ Největší podíl na 40 623 trestných činech zjištěných policií v roce 2012 měla, stejně jako v ostatních krajích, kriminalita majetková. Majetkových trestných činů bylo zaznamenáno 27 269, tedy více jak 67% kriminality celkové. Na dalším místě se s 4 369 delikty umístila kriminalita zbývajících, když téměř 50% této kriminality zabírá trestný čin zanedbání povinné výživy. Hospodářských trestných činů bylo zaznamenáno 3 090. Poměrně vysoký je také počet násilných trestných činů, které zaujímají 7,1% podíl na kriminalitě celkové. Převážnou část zde tvoří trestné činy úmyslné ublížení na zdraví a loupež. Nejméně bylo zaznamenáno mravnostních trestných činů (205 deliktů) a vojenských deliktů, ten nebyl v roce 2012 zaznamenán žádný. Zbývá ještě dodat, že ostatních trestných činů bylo zaznamenáno 2 814.

Objasněnost kriminality celkové oproti roku předešlému vzrostla o více než 2%, na 36,77%. Její nárůst způsobila větší objasněnost u kriminality majetkové a násilné.

¹³⁷ DC VISION, s.r.o., *Bezpečnostní analýza Moravskoslezského kraje*, 2008, str. 9

	Druh kriminality						
	Obecná kriminalita				Jiná kriminalita		
	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní	Hospodářská	Zbývající	Vojenské trestné činy
Počet činů	2 876	205	27 269	2 814	3 090	4 369	0
Podíl na celkové kriminalitě	7,1	0,5	67,1	6,9	7,6	10,8	0,000

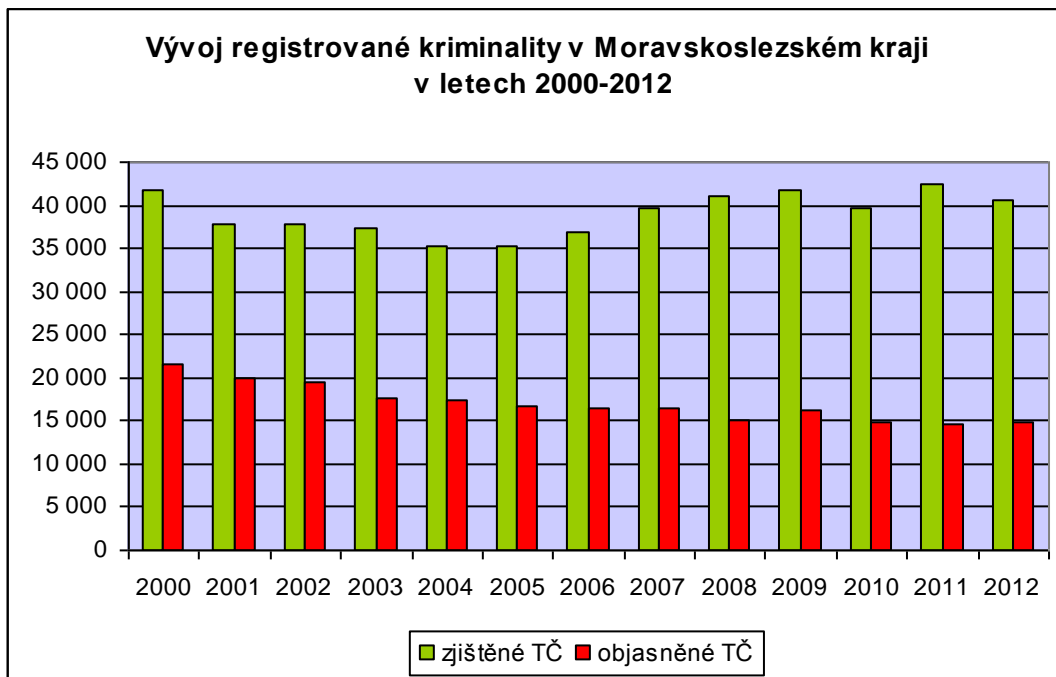
Zdroj: policejní statistika

V roce 2012 bylo v Moravskoslezském kraji stíháno a vyšetřováno 14 687 osob, tedy o 647 více než v roce předešlém. Nárůst lze zaznamenat u recidivistů, kterých bylo registrováno 8 673 a také u žen, těch bylo zaznamenáno 1 929. U obou skupin byl zjištěn nárůst především u pachatelů kriminality majetkové. K poklesu naopak došlo u stíhaných a vyšetřovaných mladistvých (577 osob) a mladších 15 let (195 osob).

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou dosáhla v roce 2012 částky 1,75 miliardy korun. Největší podíl na škodě měly, stejně jako ve většině ostatních krajů, kriminalita majetková a hospodářská. Z kriminality hospodářské pak především trestné činy krácení daně a podvod, u majetkové pak krádež vloupáním do ostatních objektů.

3.15.2. Vývoj registrované kriminality v Moravskoslezském kraji v letech 2000 – 2012

Vývoj celkové kriminality v Moravskoslezském kraji můžeme rozdělit na dvě odlišné etapy. Zatímco v letech 2000 – 2005 měla kriminalita sestupnou tendenci, když postupně klesla ze 41 792 trestných činů na 35 145 deliktů. Hlavní podíl na této tendenci měla kriminalita majetková, především trestný čin krádež věcí z automobilů. Od roku 2006 pak celková kriminalita postupně stoupá až na 42 474 činů v roce 2011. Největší podíl na růstu kriminality měl opětovně trestný čin krádež věcí z automobilů a také krádež vloupáním do ostatních objektů. Na prudký nárůst kriminality z 36 993 trestných činů v roce 2006, na 39 726 deliktů v roce 2007 má do značné míry vliv novelizace trestního zákona, kdy došlo k překvalifikování přestupků řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění a řízení pod vlivem alkoholu na trestný čin.

Rok	Zjištěno trestných činů	Objasněno	Objasněnost v %
2000	41 792	21 549	51,56
2001	37 910	19 943	52,61
2002	37 732	19 574	51,88
2003	37 391	17 596	47,06
2004	35 163	17 454	49,64
2005	35 145	16 782	47,75
2006	36 993	16 445	44,45
2007	39 729	16 360	41,18
2008	40 952	14 989	36,60
2009	41 731	16 124	38,64
2010	39 721	14 814	37,30
2011	42 474	14 682	34,57
2012	40 623	14 936	36,77

Zdroj: policejní statistika

Objasněnost kriminality má od přelomu tisíciletí dlouhodobě klesající tendenci. Od roku 2000 kdy přesahovala 51%, klesla postupně na 36,77% v roce 2012. Hlavní vliv na tento pokles měla především nižší objasněnost kriminality hospodářské, násilné a majetkové.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob za celkovou kriminalitu v námi sledovaném období postupně klesá. Zatímco v roce 2000 registrovala policejní statistika

18 949 pachatelů, v roce 2012 jich bylo jen 14 687. Za poklesem stojí především prvopachatelé, mladiství a osoby mladší 15 let, u nichž je pokles zvláště patrný. Zatímco v roce 2001 bylo registrováno 1 478 pachatelů mladších 15 let, v roce 2012 to bylo jen 195. Naopak počet recidivistů stoupá až od roku 2004, kdy jich statistika zaznamenala dokonce 9 234! Poté se jejich počet stabilizoval a pohybuje se okolo 8 300 osob ročně. Tato kategorie představuje již delší dobu v rámci skupiny pachatelů trestných činů mimořádně závažný problém, a to nejen z hlediska podílu na páčání trestné činnosti, ale především pro „kvalifikovanost“ jimi páchané trestné činnosti. Recidivisté se podílejí hlavně na páčání majetkové a násilné kriminality (loupeže, úmyslné ublížení na zdraví, vyhrožování aj.).¹³⁸ Stíhaných vyšetřovaných žen bylo v posledních třech letech policejní statistikou zaznamenáno okolo 1 900 ročně.

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou přesahuje v Moravskoslezském kraji každoročně částku 1,5 miliardy korun. Stejně jako v ostatních krajích se na ní podílí především kriminalita hospodářská. Nejvyšší škoda, více než 7,3 miliard korun, byla zaznamenána v roce 2004. Hlavní podíl na ní měly především trestné činy porušování povinností při správě cizího majetku a podvod, u nichž dosáhla částky téměř 5 miliard korun.

Počet **násilných trestných činů** od roku 2002, kdy bylo zjištěno 4 011 deliktů, postupně klesá až na 2 623 činů v roce 2009. Největší vliv na tuto sestupnou tendenci má trestný čin úmyslné ublížení na zdraví, jehož počet klesl v uvedeném období na polovinu. Počínaje rokem 2010 násilná kriminalita postupně stoupá až na 3 038 činů v roce 2011. Nárůst kriminality po roce 2010 je ovlivněn především trestnými činy nebezpečné vyhrožování a porušování domovní svobody. Vývoj nejzávažnějšího násilného trestného činu – vraždy je poměrně stabilní, když se pohybuje se okolo 20 činů ročně, s objasněností každoročně přesahující 90%.

Objasněnost násilné kriminality má postupnou klesající tendenci. Zatímco v roce 2000 přesahovala 84%, v roce 2011 dosáhla pouze 61,72%. Na jejím poklesu se podílela především klesající objasněnost deliktu úmyslné ublížení na zdraví a porušování domovní svobody.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob za násilnou kriminalitu v námi sledovaném období klesá. Jestliže v roce 2000 policejní statistika zaznamenala 3 307

---

¹³⁸ Bezpečnostní analýza Moravskoslezského kraje (aktualizace 2012) Moravskoslezský kraj, 2012, str. 25

osob, v roce 2011 to bylo již jen 1 990. Na vývoj stíhaných a vyšetřovaných měli výrazný vliv především prvopachatelé a osoby mladší 15 let, u nichž byl zaznamenán poměrně výrazný pokles. Naopak u recidivistů stoupal jejich počet až na 1 585 v roce 2004. Poté jejich stavy klesly a v dalších letech se pohybovaly okolo 1 000 pachatelů ročně. Nejvíce recidivistů v roce 2004 bylo zjištěno u deliktu úmyslné ublížení na zdraví, když jich bylo registrováno 724. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen se v posledních letech pohybuje okolo 180 ročně. Většina žen je rovněž stíhána a vyšetřována pro trestný čin úmyslné ublížení na zdraví.

Zjištěná škoda způsobená násilnou kriminalitou se pohybuje ročně okolo částky 15 milionů korun. Nejvyšší škoda, více než 23,5 milionů korun, byla zjištěna v roce 2005, když se na nárůstu podílel především trestný čin loupež. Naopak nejnižší, 7,6 milionů korun, pak byla zjištěna v roce 2008. Trestný čin loupež v tomto roce způsobil škodu pouze 4,4 milionů korun.

V oblasti **mravnostní kriminality** se Moravskoslezský kraj v rámci ČR řadí k regionům s dlouhodobě největší zatížeností. Vývoj kriminality v námi sledovaném období je poměrně stabilní, když se pohybuje okolo 230 zjištěných trestných činů ročně. Výjimkou jsou roky 2002 a 2004, kdy díky trestným činům znásilnění a pohlavní zneužívání stoupl počet mravnostních deliktů na 279, respektive 274. Naopak v roce 2006 bylo, tentokrát díky poklesu zjištěných deliktů znásilnění a pohlavní zneužívání, zaznamenáno pouze 179 mravnostních činů. Na rozdíl od poměrně stabilního vývoje kriminality, má její objasněnost každoročně klesající tendenci. Zatímco v roce 2001 přesahovala 90%, v roce 2012 pak byla jen 67,8%. Její pokles můžeme zaznamenat především u trestného činu znásilnění. Tato situace je dána zejména odmítavým postojem obětí, poskytnout policii součinnost při zjištění pachatele, a to nejčastěji z důvodu studu, či strachu z pomsty při prozrazení pachatele.

Stejně jako vývoj kriminality, je poměrně stabilní i vývoj stíhaných a vyšetřovaných osob, který se pohybuje ročně okolo 160. Výjimkou jsou opět roky 2002 a 2004, kdy bylo zjištěno 207, respektive 214 pachatelů a také roky 2006 a 2012, kdy bylo naopak zaznamenáno 123, respektive 118 osob. Na uvedeném vývoji se podílí především recidivisté. Více než polovina recidivistů je pak každoročně stíhána a vyšetřována za trestný čin znásilnění. Poměrně stabilní je i vývoj mladistvých (okolo 20

pachatelů ročně) a osob mladších 15 let. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen za mravnostní kriminalitu se v posledních třech letech pohybuje okolo 5 osob ročně.

Zjištěná škoda způsobená mravnostní kriminalitou se každoročně pohybuje do částky 10 tisíc korun, výjimkou však není ani skutečnost, že v některých letech nebyla zjištěna škoda žádná. Tomuto trendu se pak vymyká rok 2008, kdy dosáhla částky 112 tisíc korun!! Nejvíce se na této skutečnosti podílel trestný čin znásilnění, u něhož byla zaznamenaná škoda 106 tisíc korun!

Vývoj **majetkové trestné činnosti** v Moravskoslezském kraji můžeme rozdělit na dvě období s opačným vývojovým trendem. Od roku 2000 do roku 2005 klesla kriminalita z 28 425 činů na 19 984 deliktů. Pokles byl zaznamenán především u krádeží prostých, zvláště u trestného činu krádež věcí z automobilů a krádež v jiných objektech. Od roku 2006 kriminalita naopak roste až na 27 269 činů v roce 2012. Nárůst kriminality od roku 2006 způsobil především fakt, že v tomto období roste nejen počet krádeží prostých, ale také počet krádeží vloupáním, především trestných činů krádež vloupáním do jiných objektů. Objasněnost majetkové kriminality má oproti jejímu vývoji stabilně klesající tendenci. Zatímco v roce 2000 přesahovala 32%, v roce 2011 byla jen 18,35%. Největší pokles objasněnosti lze zaznamenat u trestného činu krádež vloupáním do jiných objektů a krádež věcí z automobilů. Pozitivní zprávou pak je vzestup objasněnosti majetkové kriminality v roce 2012 na 20,98%.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob postupně klesl ze 7 085 zaznamenaných v roce 2000 na 4 595 v roce 2011. Na klesající počet osob mají vliv především prvopachatelé, naopak počet recidivistů se nijak výrazně nemění, když se v námi sledovaném období pohybuje jejich počet okolo 3 000 recidivistů ročně. Počet stíhaných vyšetřovaných mladistvých a osob mladších 15 let také klesá. U mladistvých pachatelů došlo k poklesu z 1 041 na 302 pachatelů v roce 2012, u osob mladších 15 let pak dokonce z 1 083 na 83 pachatelů.

Škoda způsobená majetkovou kriminalitou se v letech 2000 – 2007, pohybovala každoročně kolem částky 500 milionů korun. Od roku 2008 pak vzrostla až na 851 milionů zaznamenaných v roce 2011. Největší škodu v roce 2011 způsobil trestný čin krádež vloupáním do ostatních objektů (přes 180 milionů korun), podvod (přes 114 milionů korun) a krádež věcí z automobilů (přes 105 milionů korun).

Hospodářská trestná činnost nemá v letech 2000 – 2006 jednoznačnou vývojovou tendenci. Obecně můžeme říci, že se v daném období pohybuje hospodářská kriminalita přes 4 000 trestných činů ročně s tím, že v letech 2005 – 2006 vzrostla na 5 734, respektive 5 068 trestných činů. Poměrně výrazný vzestup kriminality v roce 2005 a 2006, mají na svědomí především trestné činy neoprávněné držení platební karty a úvěrový podvod, zejména tento delikt atakoval v obou letech hranici 2 000 zjištěných činů. Od roku 2007 pak hospodářská kriminalita postupně klesá až na 3 090 činů v roce 2012. Na postupném poklesu se opět podílí především úvěrový podvod, naopak počet trestných činů neoprávněné držení platební karty se stabilně pohybuje okolo 1 100 deliktů ročně. Na rozdíl od hospodářské kriminality má její objasněnost každoroční klesající tendenci. Zatímco v roce 2000 přesahovala objasněnost 96%, v roce 2012 byla již jen 40,29%. Na klesající objasněnosti má hlavní podíl trestný čin neoprávněné držení platební karty, jehož počet za námi sledované období raketově narostl, avšak jeho objasněnost naopak klesla.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob v námi sledovaném období postupně klesl z 3 907 na 1 493 osob. Výjimkou jsou pouze roky 2005 a 2006, kdy vlivem nárůstu kriminality došlo také k ročnímu nárůstu pachatelů na 4 020, respektive 3 289 osob. Na výše uvedeném vývoji se podílí především recidivisté, jejichž počet každoročně, vyjma roku 2005 a 2006, klesá. K nejvýraznějšímu poklesu recidivistů došlo pak u trestného činu podvod. Počet stíhaných a vyšetřovaných mladistvých je poměrně stabilní a pohybuje se okolo 25 ročně. Počet stíhaných a vyšetřovaných žen pak v posledních třech letech klesá, když jich v roce 2012 zaznamenala policejní statistika 416. Většina žen byla stíhána a vyšetřována za trestný čin úvěrový podvod.

Zjištěná škoda způsobená hospodářskou kriminalitou nemá zřetelnou vývojovou tendenci. Ve sledovaném období se pohybuje v rozmezí 724 milionů až 6,7 miliardy korun. Nejvyšší škoda byla zaznamenána v roce 2004, když hlavní podíl na ní měl trestný čin porušování povinností při správě cizího majetku (více než 4,16 miliardy korun). Naopak nejnižší škoda byla zjištěna v roce 2008.

Vývoj **ostatní kriminality** v Moravskoslezském kraji je poměrně stabilní a pohybuje se mezi 2 500 až 2 800 trestnými činy ročně. Převážnou část ostatní kriminality tvoří trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí, který se pohybuje okolo 1 200 zjištěných deliktů ročně. Významně je v Moravskoslezském kraji

zastoupen též trestný čin sprejství. Výjimku z uvedeného vývoje kriminality představují roky 2007 – 2009, kdy ostatní kriminalita poklesla pod 2 000 deliktů. Na pokles kriminality měl vliv nižší počet zjištěných trestných činů maření výkonu úředního rozhodnutí a výtržnictví. Na rozdíl od vývoje ostatní kriminality její objasněnost postupně klesá. Zatímco v roce 2000 přesahovala 95%, v roce 2008 byla pouze 62%. V posledních letech však opět vzrostla, až na 74,52% v roce 2012. Objasněnost pak, nikoliv překvapivě, ovlivňuje především trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí.

Počet stíhaných a vyšetřovaných se ročně pohybuje mezi 2 000 – 2 500 osob. Pokles pak nastává v letech 2006 – 2009, kdy se počet pachatelů postupně snížil na 1 235 osob. Na vývoj stíhaných a vyšetřovaných mají vliv především recidivisté, jejichž převážná většina je registrována v souvislosti s trestnými činy výtržnictví a maření výkonu úředního rozhodnutí. Počet mladistvých se pohybuje okolo 150 pachatelů ročně, v posledních třech letech však došlo k poklesu až na 76 osob v roce 2012. Většina mladistvých je stíhána a vyšetřována za trestný čin sprejství. Počet pachatelů mladších 15 let se pohybuje okolo 70 ročně, v posledních třech letech pak poklesl až na 24 osob. Většina osob mladších 15 let byla stíhána a vyšetřována za čin výtržnictví a sprejství.

Zjištěná škoda způsobená ostatní kriminalitou se pohybuje okolo 40 milionů korun ročně. Nejvyšší škoda, více než 215 milionů korun, byla zjištěna v roce 2001, naopak nejnižší, méně než 23 milionů korun v roce 2007. Na výši škody se převážně podílí kategorie trestných činů označovaná v policejní statistice jako požáry.

Zbývající trestná činnost vzrostla z 3 055 činů zaznamenaných v roce 2000 na 6 391 v roce 2009. Nárůst kriminality je způsoben především nárůstem trestných činů ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství. Počet těchto deliktů vzrostl ve srovnání s rokem 2000 více než 22 krát. V posledních třech letech však zbývající kriminalita klesla a pohybuje se kolem 4 400 deliktů ročně. Převážná část zbývající kriminality je tvořena trestnými činy ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství a zanedbání povinné výživy. Zejména zanedbání povinné výživy se v posledních třech letech pohybuje okolo 1 900 zjištěných deliktů ročně. Objasněnost zbývající kriminality v námi sledovaném období klesá. Na rozdíl od ostatních druhů kriminality jde o pokles méně výrazný, když z 96% v roce 2000, klesla na 87,48 % v roce 2012. Vysoká objasněnost zbývající kriminality je způsobena především trestným činem zanedbání

povinné výživy, který tvoří velkou část zbývající kriminality a dosahuje objasněnosti téměř 100%.

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob má stejný průběh jako kriminalita. Od roku 2000 počet pachatelů postupně roste, až na 5 877 v roce 2009. Naopak v posledních třech letech jejich počet klesl až na 3 788 osob v roce 2012. Na vývoji stíhaných a vyšetřovaných osob se opět podíleli především recidivisté. Většina jich byla stíhána a vyšetřována za trestný čin zanedbání povinné výživy. Počet osob mladších 15 let v námi sledovaném období klesl z 53 pachatelů v roce 2001, na 4 v roce 2011. Žen bylo v posledních třech letech stíháno a vyšetřováno kolem 420 ročně, většinou v souvislosti s trestným činem zanedbání povinné výživy a skupinou trestných činů označovaných policejní statistikou jako silniční dopravní nehody.

Zjištěná škoda způsobená zbývající trestnou činností se ročně pohybuje mezi 50 až 90 miliony korun. Výjimkou jsou roky 2008, kdy dosáhla částky více než 269 milionů korun, a rok 2001 kdy naopak nepřesáhla 41 milionů korun. Její nárůst v roce 2008 zapříčinila skupinu trestných činů označovaných policejní statistikou jako železniční nehody, u nichž byla zaznamenána škoda více než 181 milionů korun.

Vojenská trestná činnost v Moravskoslezském kraji stejně jako v ostatních krajích po roce 2004 prudce klesá. Zatímco před rokem 2004 přesahovala 100 deliktů ročně, po roce 2004 pak nebyly zjištěny více než 2 trestné činy ročně. Příčinu výrazného poklesu lze hledat opět především v profesionalizaci armády. Objasněnost vojenské kriminality přesahuje ročně 95%, v posledních sedmi letech pak dosahuje vždy 100%.

3.15.3. Zhodnocení kriminality v Moravskoslezském kraji

Moravskoslezský kraj patří dlouhodobě k celkům s jednou z nejvyšších kriminalit v České republice vůbec. Stav se navíc, oproti většině krajů, prakticky vůbec nezlepšuje. Svůj podíl na tom má vysoká nezaměstnanost a velké množství sociálně vyloučených oblastí, což vytváří vhodné předpoklady pro rozvoj majetkové kriminality. Ačkoli byla v kraji přijata podobná opatření jako v ostatních částech republiky, tj. kamerové dohlížecí systémy, pulty centralizované ochrany, besedy ve školách, zájmových kroužcích, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, kontroly alkoholu a vstupů do heren u mladistvých, nebo osvětlení rizikových a problémových lokalit,

kriminalita majetková stagnuje. Alarmující je pak skutečnost, že počet krádeží vloupáním dokonce stoupá. Do budoucna by proto bylo vhodné posílit zdejší policejní sbor, zdokonalit instalovaný kamerový systém a zlepšit zabezpečení nemovitostí. Negativním jevem je i skutečnost, že na území Ostravska a Karvinska si stále častěji sjednávají úvěry sociálně slabší občané, kteří však v dokumentech uvádějí nepravdivé údaje a následně nejsou schopni úvěry splácet. Zatímco v roce 2004 bylo registrováno jen 787 těchto trestných činů, o rok později už celých 2 352 deliktů, což činí nárůst o neuvěřitelných 300%.

4. Závěr

Cílem rigorózní práce bylo zmapovat strukturu a vývoj registrované kriminality v jednotlivých krajích České republiky od jejich vzniku v roce 2000 až do roku 2012 a zároveň se zamyslet nad jejich rolí při potírání kriminality. Vzhledem k tomu, že každý vyšší územně samosprávný celek zvolil v posledních letech trochu jiné prostředky pro potírání kriminality, je možné zhodnotit, které se osvědčily, které méně, a které nepřinesly takřka žádné pozitivní výsledky. Při případném posuzování využitelnosti toho kterého nástroje pro potřeby jiného vyššího územně samosprávného celku je však třeba vzít v potaz i místní specifičnosti a zvláštnosti kraje, kde bylo opatření aplikováno. Co se osvědčilo v jednom kraji, nemusí se v budoucnu osvědčit v jiném. Obecně však můžeme říci, že zavedení územní samosprávy mělo pozitivní dopad na pokles celkové kriminality. Plně se tak naplňuje idea hlásající, že hlavní výhodou samosprávy je lepší zabezpečování lokálních a zájmových záležitostí. Krajské orgány dokážou mnohem lépe identifikovat problémy v oblasti kriminality, než ty centrální a díky tomu je i lépe řešit.

Z hlediska zatíženosti kriminalitou patřily mezi nejvíce exponované kraje hlavní město Praha (72 345 trestných činů), Moravskoslezský kraj (40 623 trestných činů) a kraj Středočeský (35 612 trestných činů), naopak mezi kraje nejméně zatížené registrovanou kriminalitou patří kraj Zlínský (8 887 činů), Pardubický kraj (8 994 činů), Vysočina (8 543 činů) a vůbec nejnižší kriminalita je v kraji Karlovarském (7 582 trestných činů). Z hlediska druhů kriminality převažuje ve všech územních celcích České republiky kriminalita majetková. Ta zaujímá v jednotlivých krajích podíl na celkové kriminalitě od 52% až do 75%!! Nejfrekventovanějším majetkovým

trestným činem byla v uplynulých letech krádež. Na opačném pólu se nachází kriminalita násilná, mravnostní a vojenské trestné činy. Násilná kriminalita se v jednotlivých vyšších územně samosprávných celcích podílí na celkové kriminalitě od 2,9% do 9,4%. Mezi nejčastější násilné trestné činy patří loupež a úmyslné ublížení na zdraví. Mravnostní kriminalita se podílí na celkové kriminalitě od 0,3% až do 1%, podíl vojenský trestných činů na kriminalitě celkové pak v jednotlivých krajích nepřesahuje 0,01%.

Jak jsme již uvedli výše, vývoj kriminality měl v uplynulých dvanácti letech ve všech krajích České republiky klesající trend. V absolutních číslech o více než 34 000 deliktů, došlo k nejvýraznějšímu poklesu v hlavním městě Praha, a to především díky zlepšení městského kamerového systému, zvýšení počtu příslušníků městské policie a kampani v hromadné dopravě nabádající cestující k větší obezřetnosti při ochraně svých věcí před krádežemi. Naopak k nejnižšímu poklesu, o méně než 800 trestných činů, došlo v Kraji Vysočina, a to ze dvou hlavních důvodů: dlouhodobě nízké míře kriminality a nedostatečnému počtu opatření boje proti kriminalitě v kombinaci s nízkým počtem policistů.

Jedinou výjimku z jinak klesajícího trendu zločinnosti můžeme v posledních letech ve většině krajů sledovat u kriminality ostatní a zbývající. Především kriminalita zbývající, zaznamenala zejména v letech 2007 až 2009, díky trestným činům ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství, značný nárůst. Tento trend uvedených deliktů ovlivnila pravděpodobně častá konzumace alkoholu řidiči, v kombinaci s každoročně se zvyšujícím počtem automobilů na českých silnicích.

Spolu s klesajícím počtem registrovaných trestných činů klesá v jednotlivých krajích bohužel i jejich objasněnost. K nejvýraznějšímu poklesu v námi sledovaném období došlo v Královéhradeckém a Moravskoslezském kraji, a to téměř o 15%, což je číslo jistě alarmující. Jednak vrhá špatné světlo na práci orgánů činných v trestním řízení, a za druhé též relativizuje čísla registrované kriminality. Oprávněně se totiž můžeme ptát, zda za úbytkem zločinnosti nestojí vlastně jen její převedení do oblasti latentní kriminality? Výjimkou z negativního trendu jsou pak kraj Zlínský, Plzeňský a Karlovarský, v nichž naopak došlo k nárůstu objasněnosti. Nejvýrazněji se tato tendence projevuje v Karlovarském kraji, kde vzrostla během sledovaného období z 54,5% na 65,7%!! Nárůst objasněnosti v tomto kraji je ovlivněn především rostoucí objasněností

majetkové kriminality v kombinaci s poměrně stabilní objasněností hospodářské trestné činnosti.

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob klesl v České republice v průběhu sledovaného období ze 130 na 113 tisíc osob. Není tak jistě žádným překvapením, že klesá i počet zaznamenaných pachatelů v drtivé většině vyšších územně samosprávných celků. Nejvýrazněji se tento fakt projevuje v Moravskoslezském kraji, kde klesl počet stíhaných a vyšetřovaných v absolutních číslech o více než 4 200 osob. Jedinou výjimkou je kraj Středočeský, kde naopak počet stíhaných a vyšetřovaných vzrostl o 100 osob. Z hlediska pachatelů převažují osoby mužského pohlaví, jejichž počet však postupně klesá, naopak podíl žen se postupně zvyšuje. Zároveň roste počet stíhaných a vyšetřovaných recidivistů, ti se v roce 2012 podíleli na celkovém počtu pachatelů 49,97%. Největší podíl recidivistů na stíhaných a vyšetřovaných osobách byl zjištěn v kraji Ústeckém a Moravskoslezském, kde v roce 2012 dosáhl 55,5%, respektive 59%. Tento trend bude, zejména díky prezidentské amnestii z počátku roku 2013, bohužel ještě nějaký čas zřejmě přetrvávat.

Zjištěná škoda způsobená celkovou kriminalitou dosáhla v roce 2012 částky 34,214 miliard korun. Největší škoda byla zaznamenána v hlavním městě Praze, kde dosáhla částky 17,211 miliardy korun, naopak nejnižší, 515 milionů korun, byla zaznamenána v Pardubickém kraji. Zbývá ještě dodat, že se na zjištěné škodě nejvíce podílí kriminalita majetková a hospodářská.

Ačkoliv bylo záměrem výše uvedené práce zmapovat vývoj kriminality v krajích České republiky v letech 2000 až 2012, nelze přes veškerou snahu konstatovat, že se podařilo kriminalitu komplexně zachytit. Příčinou této skutečnosti jsou určité faktory, které hypotézy o kriminalitě devalvují. Jedním z výrazných faktorů je latence kriminality, kterou prakticky nelze vyčíslit a její míru pak můžeme pouze odhadovat. Nejvýrazněji se uplatňuje u kriminality mravnostní, zejména u trestného činu znásilnění, případně u drobných majetkových deliktů (krádež kapesní apod.). Druhým významným faktorem je zdroj, z kterého při mapování kriminality vycházíme. Jak již bylo nastíněno v úvodních kapitolách, existují kromě policejních statistik, jež tvořily základní pramen této práce, také statistiky státních zastupitelství a soudů (justiční statistika), nebo statistika vězeňské služby.

I přes uvedené problémy jsou statistiky kriminality a jejich následná analýza důležitým pramenem informací, z něhož vycházejí policejní orgány, při řešení otázky na který druh kriminality, případně trestné činy, je třeba se více zaměřit, zároveň ho jako inspiraci využívají také zákonodárci při přijímání nové legislativy.

Seznam použitých zkratek:

TZ	zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
IKSP	Institut pro kriminologii a sociální prevenci
FF	filozofická fakulta
ESF	Evropský sociální fond

Seznam literatury:

- 1) Akční plán realizace prevence kriminality na území Olomouckého kraje na období 2009-2011, Olomoucký kraj, 2008
- 2) *Avanesov, G. A.*, Kriminologie, prognostika, řízení, 1.vydání, Praha: Novinář, 1979
- 3) Bezpečnostní analýza koncepce prevence kriminality Karlovarského kraje na léta 2013-2016, K. Vary 2012
- 4) Bezpečnostní analýza Kraje Vysočina, Krajský úřad Kraje Vysočina, 2008
- 5) Bezpečnostní analýza Libereckého kraje pro tvorbu koncepce prevence kriminality Libereckého kraje na období 2012-2016, Liberec 2011
- 6) Bezpečnostní analýza Moravskoslezského kraje (aktualizace 2012), Moravskoslezský kraj, 2012
- 7) Bezpečnostní analýza Ústeckého kraje pro tvorbu strategie prevence kriminality na území Ústeckého kraje na období 2009-2011, Ústí n. Labem - aktualizace 2010
- 8) *CzechTourism*, Česká republika - bezpečná destinace, CzechTourism, 2011
- 9) *Černická M.*, Koncepce prevence kriminality ve Zlínském kraji na léta 2005 – 2007, Zlínský kraj, 2004
- 10) *Dc Vision, s.r.o.*, Bezpečnostní analýza Moravskoslezského kraje, Moravskoslezský kraj, 2008
- 11) *Demografické informační centrum o.s.*, Analýza: Kriminalita na území Plzeňského kraje, 2008
- 12) *Giampaoli K.*, Bezpečnostní analýza Libereckého kraje pro tvorbu koncepce prevence kriminality Libereckého kraje na období 2009-2011, Liberec 2008
- 13) *Hanzl D.*, Průzkum veřejného mínění o názorech obyvatel Kraje Vysočina na kriminalitu a prevenci kriminality, Empirické centrum Vysočiny, 2011
- 14) *Holcr K. a kol.*, Kriminologie, 1.vydání, Praha:Leges, 2009
- 15) *Jelínek,J., a kol.* Trestní právo hmotné. 2. vydání, Praha: Leges, 2010
- 16) *Kaiser,G., Kerner, H. J., Sack F.,Schellhoss H.*, Kleines kriminologisches wörterbuch, 3.vydání, Heidelberg: C. F. Müller, 1993
- 17) *Kaiser,G.* Kriminologie, 1.vydání Praha: C.H.Beck, 1994
- 18) Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje na období 2009 – 2011, Krajský úřad, 2008
- 19) Koncepce prevence kriminality Jihomoravského kraje na období 2013-2016, Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2012

- 20) Koncepce prevence kriminality Karlovarského kraje na léta 2009-2011, K.Vary 2008
- 21) Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2009 - 2011, Moravskoslezský kraj, 2008
- 22) Koncepce prevence kriminality Pardubického kraje na období 2013 – 2016, Pardubice, 2012
- 23) Koncepce prevence kriminality ve Středočeském kraji na léta 2005-2007, Středočeský kraj, 2004
- 24) *Krajský úřad Plzeňského kraje*, Koncepce prevence kriminality a sociálně patologických jevů Plzeňského kraje na léta 2009 – 2011, Plzeň, 2008
- 25) *Kuchta, J. a kol.* Kriminologie I. část, 2. vydání, Brno: Masarykova univerzita, 1999
- 26) *Kuchta, J., Válková, H. a kol.* Základy kriminologie a trestní politiky. 1.vydání. Praha: C.H.Beck, 2005
- 27) *Machová Z.*, Koncepce prevence kriminality na léta 2009 až 2011 v Královéhradeckém kraji, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, 2008
- 28) *Marešová, A. a kol.* Analýza trendů kriminality v roce 2008 - 2012, IKSP 2009 – 2013
- 29) *Marešová, A. a kol.* Kriminalita v roce 2000 - 2007, IKSP, 2001 – 2009
- 30) *Ministerstvo vnitra ČR*, Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015, Praha 2011
- 31) *Munková, G.* Sociální deviace, Praha: Karolinum, 2004
- 32) *Musil J., a kol.*, Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů, 2.vydání, Praha: Karolinum, 1993
- 33) *Novotný, O., Zapletal, J., a kol.* Kriminologie. 3.vyd. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2008
- 34) Odbor kancléře hejtmána, Koncepce prevence kriminality ve Zlínském kraji na léta 2009 – 2011, Zlínský kraj, 2008
- 35) *Poláček M.*, Strategie prevence kriminality Olomouckého kraje na období 2006-2010, Olomoucký kraj, 2005
- 36) Policejní statistiky kriminality 2000 – 2012, Policejní prezidium ČR
- 37) Postoje občanů k prevenci kriminality a k bezpečnosti včetně důvěry občanů v bezpečnostní složky, IBRS 2012
- 38) Program prevence kriminality Kraje Vysočina na rok 2012, Krajský úřad Kraje Vysočina, 2011

- 39) *Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje*, Koncepce prevence kriminality Pardubického kraje na období 2009 – 2011, Pardubice, 2008
- 40) *Shapland, J. - Wiles, P. - Wilcox, P.*, Cílené snížení kriminality pro místní oblasti, 1. vydání, Praha: IKSP, 1997
- 41) *Smudková M.*, Koncepce prevence kriminality na léta 2012 až 2016 v Královéhradeckém kraji, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, 2012
- 42) Strategie prevence kriminality Jihomoravského kraje na období 2009-2011, Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2008
- 43) Strategie prevence kriminality Olomouckého kraje na období 2013-2016, Olomoucký kraj, 2012
- 44) Strategie prevence kriminality ve Středočeském kraji na léta 2009-2012, Středočeský kraj, 2008
- 45) *Šindlerová A.*, Koncepce kriminality hl. města Prahy na léta 2009 až 2012, Praha: OKR - MHMP, 2008
- 46) *Tomášek, J.* Úvod do kriminologie, jak studovat zločin. 1.vydání, Praha: Grada Publishing, a.s., 2010
- 47) *Toušek L., Kalvas F.*, Analýza postojů ke kriminalitě v Plzeňském kraji, CAAT 2008
- 48) *Vačkář P.*, Bezpečnostní analýza Jihočeského kraje 2011, Krajský úřad – Jihočeský kraj, 2011
- 49) *Večerka, K. a kol.*, Občané o kriminalitě a prevenci. Institut pro kriminologii a sociální prevenci. Praha, 2007
- 50) *Vesecká, R., Chromý, J.* Kriminalita, veřejnost a média, Praha: Linde 2009
- 51) *Zapletal, J. a kol.* Kriminologie, díl I. obecná část, 3. upravené vydání, Praha: PA ČR, 2000
- 52) Zpráva o činnosti Městské policie hl. m. Prahy za rok 2003-2011
- 53) Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2012, Ministerstvo vnitra, 2013
- 54) *Zoubková, I., et. al.*, Kriminologický slovník, Plzeň: Aleš Čeněk, 2011
- 55) *Zoubková, I., Moulisová, M.* Kriminologie a prevence kriminality, Praha: Armex Publishing, 2004

Elektronické zdroje:

www.bkb.cz	<i>Bílý kruh bezpečí</i>
www.czechtourism.cz	<i>Česká centrála cestovního ruchu</i>
www.czso.cz	<i>Český statistický úřad</i>
www.esfcr.cz	<i>Evropský sociální fond v ČR</i>
www.eurostat.ec.europa.eu	<i>Eurostat</i>
www.jiznicechy.cz	<i>Jižní Čechy</i>
www.justice.cz	<i>Ministerstvo spravedlnosti ČR</i>
www.kraj-jihocesky.cz	<i>Jihočeský kraj</i>
www.kraj-lbc.cz	<i>Liberecký kraj</i>
www.kr-jihomoravsky.cz	<i>Jihomoravský kraj</i>
www.kr-kralovehradecky.cz	<i>Královéhradecký kraj</i>
www.kr-karlovarsky.cz	<i>Karlovarský kraj</i>
www.kr-moravskoslezsky.cz	<i>Moravskoslezský kraj</i>
www.kr-olomoucky.cz	<i>Olomoucký kraj</i>
www.kr-stredocesky.cz	<i>Středočeský kraj</i>
www.kr-ustecky.cz	<i>Ústecký kraj</i>
www.kr-vysocina.cz	<i>Kraj Vysočina</i>
www.kr-zlinsky.cz	<i>Zlínský kraj</i>
www.mppraha.cz	<i>Městská policie Praha</i>
www.mvcr.cz	<i>Ministerstvo vnitra ČR</i>
www.ok.cz/iksp	<i>Institut pro kriminologii a sociální prevenci</i>
www.pardubickykraj.cz	<i>Pardubický kraj</i>
www.plzensky-kraj.cz	<i>Plzeňský kraj</i>
www.policie.cz	<i>Policie ČR</i>
www.praha.eu	<i>Portál hlavního města Prahy</i>
www.risy.cz	<i>Regionální informační servis</i>
www.scitani.cz	<i>Sčítání lidu, domů a bytů 2011</i>
www.vscr.cz	<i>Vězeňská služba ČR</i>

Summary

Structure and Development of Criminality in the Administrative Regions of the Czech Republic

Although crime and crime rate as such are commonly discussed topics in the Czech Republic, most publications focus only on crime in general and do not detail the differences in crime rate and crime structure in the different administrative regions of the country. Absence of a thorough study in this area inspired me to put together the required data and discuss the results of the analysis thereof in the presented thesis.

The main focus of this thesis is thus to map the structure and development of crime in the single respective administrative regions of the Czech Republic over the period from their establishment in 2000 until the end of year 2012. The main source of information for this thesis is statistical data presented by the Police of the Czech Republic.

The thesis can be divided in three main parts. The general part focuses on the definition of key terms, such as criminology and crime and the basic structure of crime as it is described in the statistics of the Police of the Czech Republic – property crime, economic crime, moral crime, violent crime, military crime and other and residual crime. Further, the main sources of information on crime and crime rate are detailed in this chapter as well as the differences between latent and registered crime and the definitions of state, structure and development of crime.

The second part of the thesis focuses on the structure and development of crime in the Czech Republic as a whole over the period from 2000 to 2012 and details the total number of prosecuted and investigated persons and overall damage caused by criminal wrongdoing. The third and principal part of this thesis presents the overview of structure and development of crime in the single administrative regions of the Czech Republic. The main socioeconomic and geographic data such as area, number of inhabitants, unemployment rate and level of industrialization as well as other important pieces of information about the respective regions which can influence the structure of crime and crime rate, are detailed in this chapter. This chapter also contains information on the structure of crime in the given regions in 2012, the development of crime and the

total number of prosecuted and investigated persons and total damage caused by crime over the period from 2000 to 2012.

As regards the regions with the highest crime rate in 2012, the most exposed regions were the area of the Capital City Prague (72 345 criminal acts), Moravskoslezský Region (40 623 criminal acts) followed by the Central Bohemian Region (35 612 criminal acts). The least affected regions are Zlínský Region (8 887 acts), Pardubický Region (8 994 acts) and Vysočina Region (8 543 acts). The lowest crime rate is in Karlovarský Region (7 582 criminal acts).

As regards the type of crime analysed, property crime is prevailing ranging between 52% and 75% of the total crime rate. The most common type of crime in the analysed period was theft. The least common crime is violent crime, moral crime and military crime. Violent crime rate in the respective regions ranges between 2,9% and 9,4% of the total crime rate. The most common violent crime is robbery and assault. Moral crime rate ranges between 0,3% and 1% of the total crime rate and military crime rate is less than 0,01% of the total crime rate.

Based on the analysis presented, it can be concluded that crime rate in the Czech Republic has decreased over the analysed period of 12 years – and that in all regions of the Czech Republic. The most rapid decrease occurred in the area of the Capital City Prague – by more than 34 000 criminal acts. The lowest decrease (by less than 800 criminal acts) was observed in the Vysočina region. The only exception in the overall trend of crime rate decrease is the rise of other and residual crime in most regions. Especially residual crime rate rose significantly over the period between 2007 and 2009.

Unfortunately, hand in hand with the decrease of registered crime rate in the respective regions, decreased also the detection rate. The main decrease in this respect was observed in Královéhradecký and Moravskoslezský region, that by almost 15%, which is quite alarming. The only exceptions from this negative trend are Zlínský, Plzeňský and Karlovarský regions, in which the detection rate actually rose. This tendency is most obvious in Karlovarský Region, in which the detection rate rose from 54,5% to 65,7% over the observed period.

Klíčová slova

1. Kriminalita
2. Kraj
3. Trestný čin

Key words

1. Criminality
2. Administrative region
3. Criminal offence